

CONGRES "ONDERWIJS-VREDE".

X/ Secretariaat: P. Smulders, Vrolijkstraat 313 1', Amsterdam.
 A/ Penningmeester: B. Augustin, Falckstraat 1 1', Amsterdam.
 Gem. Giro: A 2775.

Een aantal vooraanstaande Nederlandse figuren uit de onderwijs-wereld gaven gehoor aan een uitnodiging van het initiatief-comite voor de organisatie van een Congres over onderwijs en vrede en kwamen Zondag 18 September j.l. in de grote bevensaal van gebouw "De Kroon" te Amsterdam bijeen. Op deze informatieve bijeenkomst werd uitvoerig van gedachten gewisseld over de onderwerpen, welke op het komende Congres behandeld zullen worden. Er werden zeer vele suggesties gedaan, welke het initiatief-comite zich bij de voorbereiding van het Congres ten nutte kan maken.

De bespreking werd geopend door H. Lankhorst (voorzitter van het Ned. Christelijk Jongerengilde), die de aanwezigen namens het comite begroette en het gesprek met enkele korte woorden inleidde. Allereerst zette hij aan de hand van de door het comite uitgegeven verklaring nogmaals uiteen, welke doeleinden de organisatoren voor ogen staan.

Hierna verleende hij het woord aan Prof. Dr. M. Minnaert uit Utrecht, die zich bereid had verklaart de discussie te openen met een persoonlijke beschouwing over het komende Congres. Spreker zeide allereerst het initiatief van de groep jongeren, die het Congres "Onderwijs-Vrede" willen organiseren, toe te juichen en sprak de hoop uit, dat de jeugd op dit Congres zelf niet te veel op de achtergrond zal komen. "Wij moeten er ook rekening mee houden", aldus de Utrechtse hoogleraar, "dat onze generatie niet meer volkomen kan aanvoelen wat er in de jeugd van nu leeft!" Wij staan momenteel voor de dreiging van een nieuwe wereldoorlog, waarvan niemand de omgang kan schatten. Het is nodig, dat wij thans een vredesgeluid laten horen. De onderwerpen, die wij op het Congres kunnen behandelen zijn:

- a. de invloed van de oorlogsgedachte bij L.O. en M.O.,
- b. De betekenis van de vredesgedachte voor L.O. en M.O. In de eerste plaats dient hier het geschiedenis-onderwijs de aandacht te hebben, daarnaast echter ook het algemene onderwijs (stijl van doceren, toespraken bij feestelijkheden, kortom de gehele geest bij het onderwijs)

Het gebeurt nog vaak dat een geschiedenis-onderwijzer vervalt in een onwotenschappelijk beeld van een aaneenrijging van oorlogen en dynastieën en daarbij de economische en culturele factoren voorwaarlost. Spreker zeide in dit verband te denken aan een onderzoek naar de leerboeken, waarmee verschillende groepen jongeren zich reeds bezig schijnen te houden. Vooral ten opzichte van het L.O. Belangrijk is ook in welke geest over oorlog wordt gesproken. Waar blijft de vredesgedachte bij L.O. en M.O.? Er wordt ter nauwernood gesproken over de ontwikkeling van de vredesgedachte door de tijden heen. Men moet het denkbeeld van het internationalisme aan de jeugd meegeven. Er leeft onder de jeugd nog altijd afschuw van de oorlog. Aan de verschrikkingen van de oorlog moet op juiste wijze herinnert worden. Er moet op de onverschilligheid gereageerd worden door b.v. bij de behandeling van de Duitse literatuur:

"Im Westen nichts neues" van Romarque te bespreken. Van groot belang is bij dit alles ook; de opleiding van de onderwijzers op de kweekscholen. De onderwijzers bepalen voor een belangrijk deel de stijl bij het L.O. Prof. Minnaert schonk voorts aandacht aan het

*dat houdt
 Congres
 met
 onderwijzen*

ziale onderwijs. Spreker wees ook op de propaganda voor de militaire loopbaan op de Middelbare scholen. In ruime mate dienen ook universitaire problemen de aandacht te hebben. Spreker wees op de geest van onverschilligheid, die er ook nog onder de wetenschappelijke werkers heerst. Op fysieke laboratoria wordt vaak gesproken over wetenschappelijke vindingen, die vernietiging kunnen brengen. Men heeft bij deze gesprekken vaak alleen belangstelling voor de vaktechniek en niet voor de maatschappelijke gevolgen hiervan. De wetenschappelijke werker dient zich rekenschap te geven van de gevolgen, die zijn werk voor de maatschappij heeft. De Universiteit zou in de toekomst de problemen oorlog en vrede wetenschappelijk kunnen onderzoeken. Zo gaan de gedachten van het Verbond van Wetenschappelijke Werkers uit naar een speciale leerstoel voor de vredeswetenschap.

Ook op de Volkshogescholen en Universiteiten zullen de vraagstukken oorlog en vrede zeer goed behandeld kunnen worden. Het zou voorts interessant zijn te zien, wat in dit verband de vrije jeugdvorming buiten schoolverband doet. Het verdient aanbeveling te onderzoeken, hoe groot de schade is, die door oorlogsvoorbereidingen en oorlogshandelingen aan het onderwijs wordt toegebracht. Aandacht verdient dan ook het vraagstuk van dienstplicht tijdens de opleiding. Een groot aantal jongeren wordt door de militaire dienst voor goed uit de studie weggetrokken.

Prof. Minnaert wees er voorts op, dat grote uitgaven voor oorlog een verarming van de natie tengevolge hebben. Wat wordt er b.v. geofferd aan oorlog en hoeveel voor onderwijs? Daarbij kan de schade van een oorlog zelf nog niet worden overzien.

Wat hopen wij te bereiken met dit Congres? Een betrekkelijk vage versterking van de vredeswil. Dit is enerzijds misschien onbevredigend, anderzijds is het waardevol. Wij kunnen er van overtuigd zijn, dat overal op de wereld wordt gewerkt, zoals wij nu doen. Misschien zou er nog meer te bereiken zijn als wij een stapje verder konden gaan en aan zouden kunnen geven, hoe vrede nu mogelijk is. Wellicht is het nuttig daaraan een gedeelte van het Congres te besteden.

Na de beschouwing van Prof. Minnaert kon de voorzitter van de bijeenkomst allereerst het woord geven aan de heer D. van Bontveld (bestuurslid Afd. Rotterdam N.O.V., Hoofd school L.O.). Deze getuigde van instemming en optimisme voor het jeugdige initiatief. De geschiedenisboeken zijn naar mening van de spreker de laatste veertig jaar reeds zeer veel verbeterd. Belangrijk is, wie les geeft. De onderwijzers moeten doordrongen worden van het vredeswerk, dat zij te verrichten hebben. Als men tegenwoordig over vrede spreekt wordt men al ingedeeld bij een bepaalde politieke groep. Dit is onjuist en onnest. In iedere kring - van uiterst links tot uiterst rechts - zijn vredesmensen te vinden. Het zou nuttig zijn een basis aan te geven voor vrede nu! Van harte stemt spreker in met Prof. Minnaert's oproep; "Weest gewaarschuwd tegen ophitsing". Men moet zich altijd op de hoogte stellen van de feiten.

Ook Dr. H.J. Jordan (Rector Montessori-lyceum te Utrecht) verenigt zich met de woorden van Prof. Minnaert en geeft als zijn mening te kennen, dat het vredeswerk gescheiden kan worden in direct en indirect werk voor de vrede. Ook de psychologische kant is hierbij belangrijk. De jongeren moeten reeds op school leren problemen op te lossen op menswaardige wijze.

Dr. W.J. Jong (Rector van het Jac. P. Thijsse-Lyceum te Overveen) voegt hier nog aan toe, dat het onderwijs de taak heeft de jongeren zelfstandig te leren denken en hen de middelen te geven de juiste weg te zoeken. Spreker acht het moeilijk om t.a.v. het algemene probleem tot zinvolle conclusies te komen. Men moet waken tegen onderschatting van eigen belang hierbij. Van meer belang dan de inhoud der geschiedenisboekjes, die in de loop der tijd aanzienlijk verbeterd zijn, acht hij de algemene sfeer op school. Het gaat om de vorming van de jonge mensen. Echter geen te groot optimisme! voor twee de wereldoorlog sterke vredesgedachte, oorlog werd echter niet verhoord.

Ds. van der Wissel (Doopgezind Predikant te Loosdrecht) ziet twee belangrijke hoofdlijnen in het betoog van Prof. Minnaert: a. onder-

js moet niet in dienst staan van oorlog, maar in dienst van vrede, b. vrede staat in dienst van het onderwijs. Waar gaat het nu om? Om goed onderwijs om tot vrede te komen of om vrede ten behoeve van het onderwijs. Dit is het vraagstuk van verband tussen doel en middelen. Beide elementen kunnen op het Congres behandeld worden. Het verdient echter aanbeveling ze nauwkeurig gescheiden te houden. Er moet voor gewaakt worden, dat de onderwijsvraagstukken niet geïsoleerd worden. Prof. Minnaert gaf als leidend motief van ons streven aan; afschuw van de oorlog. Wij moeten ons echter stellen op het standpunt van het zondige van de oorlog.

Drs. W. Terwiel merkt op, dat het niet alleen van belang is onderwijzend personeel bij het komende Congres te betrekken, maar dat het ook noodzakelijk is zich in dit verband tot de ouders te wenden. De heer Roorda (Lid H.B. van de Nederlandse Onderwijzersvereniging) stelt zich op het standpunt van Dr. de Jong en is van mening, dat vredesactie alleen zin heeft door haar internationaal te maken. "Het gemengde gevoelens zijn wij hierheen gekomen", aldus mengde ook Dr. C.P. Gunning (Rector Amsterdams Lyceum) zich in de discussie, "wij kunnen echter niet anders dan onze bewondering uitspreken voor het enthousiasme, waarmee het initiatief is genomen. Het initiatief zelf heeft reeds grote waarde." Er bestaat geen defaitisme onder de jeugd. Er bestaat daarentegen grote belangstelling voor de problemen, waarvoor wij ons gesteld zien. Wij moeten niet teveel verwachten van onderwijs zelf. Spreker hecht persoonlijk niet zoveel belang aan het element van het geschiedenisonderwijs. Wij moeten er aan denken, dat de oorlog sinds 1914 totaal van karakter veranderd is. "Mometeel", aldus Dr. C.P. Gunning, "is oorlog een misdaad!" Het gaat er om het begrip vrede ook een diepere inhoud te geven. Spreker meent werkelijke vrede slechts te vinden is in religieuze waarden. De heer H. Lankhorst (Voorz. Chr. Jongeren Gilde) legt de voorzittershamer een ogenblik neer en geeft zijn persoonlijke instelling tot de aangeroerde vraagstukken weer. De individuele houding ten opzichte van de problemen acht hij van het grootste belang. In dit verband gaat Spreker in op het verwijt, dat vaak tot vredesgezinden wordt gericht: "Jullie bereiken toch niets!" Als voornaamste doel van de vredesbeweging ziet hij het achtergrond schoppen voor de vredesgedachte. Wellicht is het mogelijk ook aandacht te besteden aan de Vrije Jeugdbeweging.

Dr. J. Engels (Leraar M.O. te Groningen) gaat in op de woorden van verschillende discussianten en zegt vredesvorming op lange termijn irreeel te achten. Wanneer het huis in brand staat gaat men geen commissie benoemen om de methode voor bestrijding van de brand te zoeken. Spreker stelt vast, dat de vredesbeweging gegroeid is en dat nog slechts de vraag is, wanneer zij zo sterk zal zijn, dat zij de oorlog kan voorkomen.

Ds. van der Wissel stelt religieuze basis als noodzakelijke voorwaarde voor streven naar vrede. "Mooien wij hieruit opmaken", zo vraagt spreker zich af, "dat hij op deze gronden samenwerking met anderen afwijst". Dit zou onjuist zijn. In de onderwijsorganisaties zelf zal de kwestie van de vrede ook aan de orde gesteld moeten worden. De ondercommissies zijn eveneens van het grootste belang.

Dr. K. Sneyders-de Vogel (Leraar M.O. te Wageningen) vestigt de aandacht op het streven van Generaal Kruls om belangrijke gedeeltes van de Veluwe voor Militair oefenterrein ter beschikking te krijgen. In dit verband citeert hij een artikel uit "Vrij Nederland". Bij het onderwijs, aldus spreker, moeten wij ingaan op de vernietiging van culturele waarden, die in elke oorlog plaats vindt.

De heer L. van Dijk (Student te Utrecht) vraagt zich af of men zich op het standpunt van de geweldloosheid moet stellen. Hij memoreert in dit verband het feit, dat vele overtuigde pacifisten in het verleden naar de wapens grepen. Het Congres, dat wij voorstaan, zou niet gehouden kunnen worden als de Nationaal-Socialisten niet met geweld uit ons land verdreven waren. Het kan dus noodzakelijk zijn naar de wapens te grijpen.

J.F. Wolff, meent dat het voornaamste doel moet zijn: een appel te richten tot allen, die bij het onderwijs betrokken zijn, om gezamenlijk iets tegen de oorlogsdreiging te doen en zich van de gezamenlijke verantwoordelijkheid ten opzichte van de vrede bewust te zijn. Op het

congres zal onderzocht moeten worden op welke wijze gezamenlijk gewerkt kan worden voor een blijvende vrede. De verbetering van de materiele basis voor ons onderwijs is reeds een vredesfactor. Er is momenteel een groot tekort aan scholen en leerkrachten, dat niet opgeheven kan worden, omdat een groot deel van de Rijksgelden bestemd is voor de begroting van oorlog.

Het gaat er om te zoeken naar maatregelen ter verbetering van het onderwijs en stelling te nemen tegen tendenzen van oorlogsvoorbereiding. Onderstreept de opmerking in de discussie, dat oorlog geen conflict kan oplossen en geen einde aan internationale spanningen kan maken. Wij dienen te beseffen, dat twee economische stelsels vreedzaam naast elkaar kunnen bestaan. Wanneer wij voor de vrede ijveren, moeten wij ons ook in concreto richten tegen propaganda, die deze vrede in gevaar brengt.

Door de secretaris van het comité werd een discussie-bijdrage voorgelezen van Dr. J.M.E.M.A. Zonnenberg te den Haag, die door omstandigheden niet persoonlijk aanwezig kon zijn. Hierin werd het initiatief een belangrijke daad genoemd om het onderwijs in beweging te brengen voor de verwezenlijking van enige suggesties welke door schrijver werden gedaan. N.l. de Vorming van een vredeswetenschappelijk Instituut; de creatie van leerstoelen voor vredeswetenschappen; het opleiden van mensen onder leiding van bovengenoemd instituut als op MULO'scholen, H.B.S., Lycea, Gymnasia, Kweekscholen en hogere klas L.O. een verplicht uur per week voorlichting moeten geven over de vredeswetenschap.

Tenslotte kreeg prof. Minnaert nogmaals het woord om in te gaan op enige opmerkingen welke n.a.v. zijn inleiding gemaakt waren te beantwoorden en deed daarbij enige suggesties over stellingen welke op het Congres geponeerd zouden kunnen worden; b.v. in deze geest.

1. Verschillende Sociale stelsels kunnen naast elkaar op de wereld bestaan.
2. De Verenigde Naties vormen de grondslag voor de samenwerking tussen de volkeren en moeten versterkt worden.
3. Bij conflicten over wereldproblemen is het nodig de uiteenzetting van de twee standpunten te vormen in de originele tekst van ieder der twee partijen, men oordele objectief en trachte niet a priori de handelingen van het eigen land goed te praten.
4. Men hoede zich voor ophitsing, die vooral via de pers in kritieke omstandigheden de oorlog zoveel dichterbij kan brengen.
5. Goedheid, Mensenliefde en Vrijheid behouden hun hoge waarde onder alle omstandigheden.

Zijn Conclusie luidde: Wij moeten onze kracht niet overschatten, maar ook niet onderschatten. Laten wij als onderwijzers doen op ons gebied, wat wij kunnen. Dat is belangrijk! Wij moeten niet wachten op wat elders gedaan wordt, maar onmiddellijk aan het werk gaan. In alle landen zijn er mensen die voor de vrede werken en ons werk zal een versterking van het geheel betekenen!

Na deze woorden werd de vergadering gesloten.

Het initiatief-Comité wekt allen die n.a.v. bovenstaande discussies aanvullingen of opmerkingen wensen te maken op, om deze aan het secretariaat in te zenden. Iedere opmerking hoe schijnbaar onbelangrijk ook wordt door het comité zeer op prijs gesteld en kan een bijdrage betekenen tot het slagen van het Congres.

Volgende personen ontvingen wij o.a. adhaesie-betuingingen:

- van Suchtelen
- student, te Utrecht.
- Gchoeff, Montessori-onderwijzer, te Amsterdam.
- P. Dol, Hoofd Montessori-Ulo, te Amsterdam.
- Gunning, Rector Amsterdams Lyceum.
- O. Hylkema, te Amsterdam.
- D. Klinkhdmer-Bastert, lid Voogdijraad, Amsterdam.
- G. Mannoury, te Amsterdam.
- H. van Meurs, studente, te Amsterdam.
- R. Niemel, student, te Amsterdam.
- Ph. Pos, dir. academie voor Dramatische Kunst "De Toneelschool" te Amsterdam.

- Prof. Dr. J. Presser, te Amsterdam.
- Dr. E.F. Prins-de Jong, te Amsterdam.
- Jhr. W.J.H.B. Sandberg, Dir. Gem. Musea, te Amsterdam.
- L. Sluimers, Student, te Amsterdam.
- M. Spiro; Student, te Amsterdam.
- Dr. C.J. Vos, Leraar Barlaeus-Gymn. te Amsterdam.
- H. van Vuure, te Amsterdam.
- E.J. Harmsen, leraar H.B.S. te Apeldoorn.
- C. Inja, te Baarn.
- Ers. H.J. Jordan, Rector Montessori-Lyceum, te Utrecht.
- P.B. Vaags, te Geleen.
- Dr. J. Engels, Leraar H.B.S. te Groningen. 5673.
- Dr. J.M.E.M.A. Zonnenberg, te Den Haag.
- J. de Boer, Leerling Kweekschool, te Haarlem.
- J. de Brie, Onderwijzer, lid. Prop.Commissie N.O.V. te Haarlem.
- A. de Brie, Onderwijzer.
- Ba. de Graaf, te Haarlem.
- E. de Kat, Leraar tekenen M.O., te Haarlem.
- H. Sandjer, Leraar H.B.S. te Haarlem.
- P. Schaft, Onderwijzer, te Haarlem.
- Ir. B. Visman, Leraar M-T.S., te Haarlem.
- A. Witvoet, Onderwijzeres, te Haren (Gr)
- H.P. Baard, Dir. Frans Halsmuseum, te Haarlem.
- J.v.d. Meulen, Dir. Rijkskweekschool voor onderwijzers(essen) te Haarlem.

- 3080 x Ds. Kr. Strijd, te 's Hertogenbbsch.
- x B. Coster, Leraar Lyceum, te Hilversum.
- x G. Stuiveling, Leraar Lyceum en Letterkundige, te Hilversum.
- x Prof. Dr. E. Gorter, te Leiden.
- x Dr. Maria Rooseboom, te Leiden. 8997
- x Dr. A.G. Brandsma, chirurg, te Maastricht.
- x Voerman, onderwijzer Chr. L.O., te Overveen.
- x D. van Bentveld, Hoofd Lagere School., secr. Werkgroep, Opvoeding en Vrede v.d. A.N.V.A., R'dam.
- x J. van Heest, Student, te Rotterdam.
- x L. van Dijk, Student, te Utrecht.
- x F. Lagerwij, Chem.Drs. te Utrecht.
- x Prof. Dr. M. Minnaert, te Utrecht.
- x Dr. K. Sneyders-de Vogel, Leraar H.B.S. en Gymn., te Wageningen.
- x W. Terwiel, Chem. Drs., te Utrecht.
- x A. van Woensel, Leerling Kweekschool, te Haarlem.

Het Comité doet een beroep op allen die het houden van een Congres "Onderwijs-Vrede" toejuichen om bijgaand formulier als blijk hiervan ingevuld aan het secretariaat te zenden. Ieder bewijs van instemming betekent een bijdrage tot het slagen van het Congres.

Wij doen verder een beroep op U om het ons door Uw financiële bijdrage mogelijk te maken het Congres in het middelpunt van de belangstelling te plaatsen. Ieder bedrag is welkom.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B 71036

Ond.: "Onderwijs en Vrede".

IIIId/c 2

UITGEBEKT

s-Gravenhage, 21 October 1949.
n.a.v. schr. van Arnhem,
no 71036

D I E N S T G E H E I M .

Hiermede noge ik U dankzeggen voor de inlichtingen, mij
verstrekt bij Uw schrijven d.d. 4 October 1949, no CV 1413-49.

Toezending van verdere gegevens over dit op 12 en 13 November
1949 in het Niperva-paviljoen te Amsterdam te houden congres,
wordt door mij ten zeerste op prijs gesteld.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

d.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
ARNHEM.

J.G. Crabbendam.

B 71036

IIIId/c 3

een (afschrift van 71036)

UITGEBOKT

21 October

49.

DUPLICAAT

Congres "Onderwijs en Vrede".

D I E N S T G R A V E N I A G E

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie als bijlage een afschrift te doen toekomen van een door het comité van voorbereiding van het op 12 en 13 November 1949 te houden congres "Onderwijs en Vrede" uitgegeven "Informatie-bulletin".

d Het Hoofd van de Dienst

Aan Z.E. de Minister van
Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen
t.a.v. de HoogEdelGestrenge Heer
Mr. H.J. Schölvink,
Chef van het Kabinet
te
's-GRAVENHAGE.

Mr. I. Einthoven.

UITGEBOEKT

22 October

49

B 71036

IIIId/c 3

een (afschrift van bijlage van schr. van Arnhem no 71036)

Congres "Onderwijs en Vrede".

G E H E I F

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie als bijlage een afschrift te doen toekomen van een door het comité van voorbereiding van het op 12 en 13 November 1949 te houden congres "Onderwijs en Vrede" uitgegeven "Informatie-bulletin".

De verspreiding van dit bulletin, dat van zeer vertrouwelijke zijde werd verkregen, heeft, voor zover mij bekend, slechts in beperkte kring plaats gevonden.

d. Het Hoofd van de Dienst

Aan E.E. de Minister van
Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,
t.a.v. de HoogEdelGestrenge Heer
Mr. H.J. Schölvinc,
Chef van het Kabinet
te
's-GRAVENHAGE.

Mr. L. Winthoven.

11 OCT. 1949

VERTROUWELIJKVerbinding: 19
C/2 no 1024'49 OPSJ

Datum: 5-10-49

ACD | 4/415

Onderwerp: Vergadering van het Landelijk Initiatief-
comité voor het congres "Onderwijs-Vrede",
op 29-9-49/ten huize van JO KOSTER,
Dufaystraat 17 te Amsterdam.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanvang ten 20 uur, einde ten 22.15 uur.

Aanwezig waren:

- x HENK LANKHORST,
  - x DE BORDES,
  - x GREET KOLKMAN,
  - x BERTHA AUGUSTIN,
  - x PETER SMULDERS,
  - x GUIDO VAN SUCHTELEN,
  - x JO KOSTER.
- x JOHAN FREDERIK WOLFF was niet aanwezig, daar hij de kamer-
debatten moest verslaan.

Naar aanleiding van de vergadering in café "De Kroon" te Amsterdam op 18-9-49 (zie rapport C/2-995'49 dd 29-9-49), werd besloten een commissie op te richten voor prae-advies. Daartoe moeten vóór 3 October a.s. voorstellen voor punten van bespreking voor het congres bij Peter Smulders in de bus liggen. Maandagavond, 3 October, komen Lankhorst, Bertha Augustin en Peter Smulders te Amsterdam bijeen om de punten te schiften en klaar te maken voor de commissie van prae-advies. Deze commissie denkt men als volgt samen te stellen:

- x Prof. Dr. MARCEL GILLES JOZEF MINNAERT,
- x Dr. GUNNING,
- x Dr. ENGELS,
- x Dr. SUYS (van de 7e faculteit te Amsterdam),
een lid van het hoofdbestuur van de Ned. Onderwijzers Vereen.,
- x DE REK, christelijk onderwijzer, lid van "Kerk en Vrede",
aanbevolen door Lankhorst.

Peter Smulders deelde mede dat hij bezig was een folder op te stellen voor de middelbare scholen.

Maandag, 3 October, zal ook een perscommuniqué worden opgesteld in de vergadering die des avond door de drie boven genoemde personen zal worden gehouden. Guido van Suchtelen stelde voor in dit communiqué geen namen te noemen. Koster stelde voor, het communiqué ook om te laten roepen voor de radio en wel in de z.g. Zondagsclub van R. Feenstra (AVRO). Greet Kolkman voelde wel voor dit laatste voorstel, maar Smulders moest er eerst eens over nadenken.

Lankhorst had de sympathiebetuiging gekregen van Ds M. VAN DER VOET, hoofdbestuurslid van "Kerk en Vrede". Deze is in Indonesië geweest, voelde eerst voor de politionele actie, maar is nu genezen, aldus Lankhorst.

Over de affiches deelde Peter Smulders mede, dat Wolff in onderhandeling is met een drukker te Lisse om voor een zacht prijsje de affiches gedrukt te krijgen.

cont. o.k. of 98
dat deze man lid is van het Land. Adv. Comité

o.k.
o.k.
o.k.

o.k.

h. aamr.

o.k. x1 | HOLZAPPEL, directeur van een openbare handelsschool te Amsterdam, heeft zijn sympathie betuigd en 5 gulden gestort uit de schoolkas.

o.k. | Een tweede directeur van een openbare handelsschool, DUDOK, heeft eveneens sympathie betuigd en zal op de eerstvolgende vergadering van directeuren van middelbare scholen het vredescongres ter sprake brengen.

Het voltallige lerarenkorps van de Rijkskweekschool te Doetinchem heeft adhaesie betuigd.

o.k. | Dr. GOEDHEER uit Utrecht, is een "Quaker" en leraar aan een kweekschool te Utrecht; hij heeft adhaesie betuigd (zie ook rapport C/2 no 1022'49 dd 5-10-49).

Jo Koster informeerde vervolgens naar de financiële positie. Bertha Augustin deelde mede dat ze er slapeloze nachten van had. De verzamelde honderd gulden was op en de vervolgens geleende honderd gulden was ook op. Jo Koster informeerde of men niet van het gehuurde Minerva-paviljoen afkon. Smulders vertelde dat dit niet ging, daar hij er voor getekend had. Lankhorst maakte zich ook erg benauwd over de financiën, maar Smulders suste de gemoederen door te zeggen dat de zaak heus wel voor elkaar zou komen.

Toen het perscommuniqué ter sprake kwam, zeide Lankhorst dat hij voor artikelen zou zorgen in "Op de Waagschaal", het orgaan van "Kerk en Vrede", en in "Militia Christi".

o.k. x1 | Verder vertelde Lankhorst dat hij een "geldmagnaat" gevonden had, n.l. HENNY BUTER, een Doopsgezind iemand, net zoiets als COR INJA.

x1 | Peter Smulders vertelde dat hij contact had met een "grootkapitalist", n.l. NOORDHOF van de Kamer van Koophandel te Haarlem; hij zal hier geld zien los te krijgen.

o.k. | Jo Koster deelde nog een adres in Utrecht mede, n.l. dat van AD LYSEN (ADRIAAN LIJSEN, geb. te Breda 1-5-21, van beroep cand.-surnumerair R.D.B., geen godsdienst, wonende Willem de Zwijgerstraat 15 te Utrecht.- Verb. 19); deze is humanist.

Smulders wenst verder contact op te nemen met het Fröbelonderwijs, want daar heersen ook rare toestanden. De vergadering protesteerde hiertegen, daar men vreest in allerlei technische kwesties te vervallen die niets met Vrede te maken hebben. Smulders zeide daarop: "Moet de Vrede in dienst van het onderwijs staan, of andersom: het onderwijs in dienst van de Vrede?" Smulders zeide dat prof. Minnaert voor beide richtingen was en stelde voor het fröbelonderwijs in een sectievergadering te laten bespreken. Ten slotte zijn "wij" verantwoordelijk voor de goede gang van zaken en houden "wij" de touwtjes in handen, zei Smulders nog en ieder was gerust gesteld.

Hiermede eindigde de vergadering.

GEZERN:

X Ook zeide Smulders nog, dat vooral de OPSJ te Utrecht door het beleid van KAREL DE MOL en Nagel geheel fout was gegaan. Nieuwveen zeide hem toen, dat hij er ook mee rekening moest houden dat het briefje van B. en W. meer kwaad had gedaan dan ze in Amsterdam wel dachten. (zie ook bijlage II bij rapport A/2-346'49 OPSJ dd 31-3-49.- Verb.19). Smulders was het hier mee eens, en zei dat de zaak eens grondig bekeken moest worden. De OPSJ in Utrecht moet onder een andere vorm terugkomen zei Smulders, waarop Nieuwveen hem de suggestie aan de hand deed de naam OPSJ weg te laten en een andere naam te kiezen, want dat gezien het briefje van B. en W. de OPSJ-naam wel uitgewerkt was in Utrecht. Smulders was het hiermee geheel eens.

GEZORIEN:

VERTROUWELIJK

Ⓢ

Volgen

6 OCT. 1949

Verbinding: 19
C/2 no 1022'49 OPSJ

Datum: 5-10-49
AEDT 1109

Onderwerp: *X* Bezoek van Peter Smulders en Johan Nieuwveen
aan Dr. JOHANNES CHRISTIAAN BRANDT CORSTIUS,
geb. 31-12-08, wonende A.v. Ostadelaan 147
te Utrecht, op 28-9-49.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

o.k. *X* PETER SMULDERS schijnt nog geweest te zijn bij een zekere
X Dr. GOEDHEER, om zijn adhaesiebetuiging te verkrijgen voor
het congres "Onderwijs-Vrede", hetgeen volgens Smulders ge-
lukt is.

Bij Dr. Brandt Corstius gearriveerd, deed Peter Smulders
het woord. In de eerste plaats vroeg hij zijn medewerking
door het zenden van discussiemateriaal, waarop Dr. B.C.
vertelde dat hij geen tijd meer over had om zich hieraan te
wijden en dat hij dit dus niet zou doen. Toen vroeg Smulders
hem of hij zijn adhaesie wilde betuigen, doch ook dit wilde
Dr. B.C. niet doen, want hij zag niet in wat voor nut zijn
naam kon hebben onder allerlei publicaties. Er stonden vol-
gens hem al genoeg Humanisten op de lijst der adhaesiebetu-
igers. Ook van zitting nemen in het aanbevelingscomité
wilde Dr. B.C. niets weten, want zo zeide hij, dat zou in-
houden dat ik er alles van weet en dat is niet zo. Ten slotte
vroeg Smulders hem of hij namen wist van leerlingen die voor
het Vredescongres wat voelden, maar ook dit kon Dr. B.C.
niet zeggen. Na lang aandringen van Peter Smulders zei Dr.
B.C. hem echter, dat hij de paperassen op zou sturen naar
de rector van het Stedelijk Gymnasium te Utrecht, waar hij
leraar is (redor is Dr.v.d. Veer). Dr. B.C. zou de zaak aan
de rector uitleggen en zou zien een en ander aangeplakt te
krijgen op het mededelingenbord.

Na het bezoek aan Dr. Brandt Corstius kwam het gesprek op
X ALFRED LEO NAGEL (wonende Slotlaan 1a te Zeist) en Smulders
zeide dat deze veel te star was. Volgens Smulders haalt
Nagel al zijn speeches uit "hokjes" en stopt ze na gebruik
er onveranderd weer in tot de volgende keer, zonder dat hij
rekening houdt met veranderingen in de samenleving, welke
het wel eens nodig maken dat je je speechjes herziet en aan-
past aan de tijd.

mitte.
van
28 6286
en 28 4992
X Ook LUCAS DE JONG is volgens Smulders even star. Officiëel
is wel opgegeven dat Lucas niet meer het secretariaat van
de OPSJ heeft in verband met zijn studie, maar eigenlijk is
het omdat hij te star is en voor ons doël niet bruikbaar
X meer. ELSE MULDER heeft nu het secretariaat en deze is veel
soepeler-.

Verder zei Smulders dat in Januari een werkvergadering
van de OPSJ zou worden gehouden, waarbij de hele OPSJ "op-
de helling" ging, niet allen wat betreft de afdelingen,
maar ook de leiding in Amsterdam.

NK
10

Volg.
11 OCT. 1949
ACD/ 41416

VERTROUWELIJK

Verbinding: 19
C/2 no. 1023'49 OPSJ

Datum: 5-10-49

Onderwerp: Verslag vergadering Studenten-Initiatief-Comité voor het a.s. congres te (Utrecht), A'DAM gehouden op 28-9-49 op de zolder van perceel Kwartelstraat 23 bis te Utrecht.

Wacht

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

B

Aanvang ten 20.20 uur, einde ten 21.55 uur.
Aanwezig waren:

- X PETER SMULDERS, Amsterdam,
- X ALFRED LEO NAGEL, geb. 30-8-27,
- X HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK, geb. 27-7-30,
- X LEENDERT ANTONIUS VAN DIJCK, geb. 13-8-20, die om 20.25 weer vertrok.
- X JOHAN NIEUWVEEN, geb. 3-5-30 en
- X PIETER VREELAND, geb. 13-7-26.

h. aam (K)

Van Dijck was reeds eerder aanwezig en had met Peter Smulders afgesproken, dat hij Vrijdag, 30-9-49 zal proberen, JOHANNES JACOBUS VAN LOEF (geb. te Zuilen 8-7-24, wonende Julianaweg 386 te Jutphaas), voorzitter van de studentenvereniging "Prometheus" over te halen zitting te nemen in het Universitair Initiatief comité.

Hierna begon de eigenlijke vergadering, waarbij de mogelijkheden onder het oog werden gezien tot oprichting van initiatiefcomité's op de scholen.

1) Stedelijk Gymnasium te Utrecht.

o. k. (K)

Nagel kreeg de opdracht om naam en adres te weten te komen van de rector en conrector en dit door te geven aan Smulders. Voorgesteld werd nog om Mevr. Smit te gaan bewerken, die lerares is aan dit gymnasium; zij is de echtgenote van Drs J.A. Smit, conservator van het Fysisch Laboratorium te Utrecht, en heeft indertijd sympathie getoond ~~voor~~ de OPSJ.

2) Gen. H.B.S./A, v. Asch v. Wijckskade 20 te Utrecht.

o. k. (K)

Hierbij vertelde Van Beek, dat hij op 27 Sept. contact had gekregen met een meisje, genaamd Bourgonje (?). Zij zit bij hem in de klas en had hem een kaart verkocht voor het vredescongres, te houden op 2 October in Utrecht.

Smulders merkte hierbij op, dat het belangrijk was een paar goede mensen in het comité te krijgen (met goede mensen bedoelt Smulders communisten).

X Verder werd nog even JOB LEBBER ~~aan~~ ^{aan}gehaald, maar Van Beek deelde mede dat Job erg voorzichtig is in verband met de baan van zijn vader (zie rapport C/2 -918'49 OPSJ dd 8-9-49).

X Hierna kwamen de leraren en de directeur ter sprake. Van Beek noemde de naam van de leraar DAVID VAN AREND, geb. 3-3-1893; deze zal bewerkt worden. Ook de directeur, TOSSERAM, zal worden bezocht.

3) M.T.S. te Utrecht.

- x | Hier zit als leerling WLADIMIR KAPTEYN, geb. 4-9-26, wonende J.P.Koenstraat 29 te Utrecht, lid ANJV. Peter Smulders gaf aan Nagel en Van Beek opdracht deze jongeman "uit te gaan melken" voor namen en adressen.

Volgens Smulders moeten de Mulo's en bijzondere HBS-en maar even blijven rusten, want er is nu genoeg te doen.

- x | x | Nog even werd het studenten initiatiefcomité aangesneden. Nagel vertelde dat Mevr. WILHELMINA CORNELIA KORPERSHOEK, geb. 22-2-90, had aanbevolen AART VOSWINKEL, geb. te Gorinchem 28-1-27, wonende Adm.v. Gentstraat 65bis te Utrecht, chemisch student en lid van "Prometheus". Mogelijk kunnen zowel Van Loef als Voswinkel in het comité x | zitting nemen, aldus Nagel.

- x | | Verder werden nog aanbevolen PIET STOLK en ERNST VOORHOEVE (broer van wijlen Sonja Voorhoeve en zoon van Mevr. Korpershoeck), resp. medisch kandidaat en semi-arts.

GEZIEN:

Van de volgende personen ontvingen wij o.a. adhaesie-betuigingen:

- Jhr. Dr. N. van Suchtelen
 E. Young, student, te Utrecht.
 T. Bergshoeff, Montessori-onderwijzer, te Amsterdam.
 Mej. W.C.P. Dol, Hoofd Montessori-Ulo, te Amsterdam.
 Dr. C.P. Gunning, Rector Amsterdams Lyceum.
 -Ds. T.O. Hylkema, te Amsterdam.
 Mevr. E. Klinkhamer-Bastert, lid Voogdijraad, Amsterdam.
 Prof. Dr. G. Mannoury, te Amsterdam.
 Mej. H. van Meurs, studente, te Amsterdam.
 P. Niemel, student, te Amsterdam.
 W.Ph. Pos, dir. academie voor Dramatische Kunst "De Toneelschool" te Amsterdam.
- Prof. Dr. J. Presser, te Amsterdam.
 Dr. E.F. Prins-de Jong, te Amsterdam.
 Jhr. W.J.H.B. Sandberg, Dir. Gem. Musea, te Amsterdam.
 L. Sluimers, Student, te Amsterdam.
 E. Spiro, Student, te Amsterdam.
 Dr. C.J. Vos, Leraar Barlaeus-Gymn. te Amsterdam.
 H. van Vuure, te Amsterdam.
 E.J. Harmsen, leraar H.B.S. te Apeldoorn.
 C. Inja, te Baarn.
 Drs. H.J. Jordan, Rector Montessori-Lyceum, te Utrecht.
 P.B. Vaags, te Geleen.
 Dr. J. Engels, Leraar H.B.S. te Groningen.
 Dr. J.M.E.M.A. Zonnenberg, te Den Haag.
 J. de Boer, Leerling Kweekschool, te Haarlem.
 J. de Brie, Onderwijzer, lid. Prop. Commissie N.O.V. te Haarlem.
 A. de Brie, Onderwijzer.
 -Ds. de Graaf, te Haarlem.
 E. de Kat, Leraar tekenen M.O., te Haarlem.
 H. Sandjer, Leraar H.B.S. te Haarlem.
 P. Schaft, Onderwijzer, te Haarlem.
 Ir. B. Visman, Leraar M-T.S., te Haarlem.
 A. Witvoet, Onderwijzeres, te Haren (Gr)
 H.P. Baard, Dir. Frans Halsmuseum, te Haarlem.
 J.v.d. Meulen, Dir. Rijkskweekschool voor onderwijzers(essen) te Haarlem.
- Ds. Kr. Strijd, te 's Hertogenbosch.
 B. Coster, Leraar Lyceum, te Hilversum.
 -G. Stuiveling, Leraar Lyceum en Letterkundige, te Hilversum.
 -Prof. Dr. E. Gorter, te Leiden.
 Dr. Maria Rooseboom, te Leiden.
 Dr. A.G. Brandsma, chirurg, te Maastricht.
 Voerman, onderwijzer Chr. L.O., te Overveen.
 D. van Bentveld, Hoofd Lagere School., secr. Werkgroep, Opvoeding en Vrede v.d. A.N.V.A., R'dam.
- J. van Heest, Student, te Rotterdam.
 L. van Dijck, Student, te Utrecht.
 F. Lagerwijn, Chem. Drs. te Utrecht.
 Prof. Dr. M. Minnaert, te Utrecht.
 Dr. K. Sneyders-de Vogel, Leraar H.B.S. en Gymn., te Wageningen.
 W. Terwiel, Chem. Drs., te Utrecht.
 A. van Woensel, Leerling Kweekschool, te Haarlem.

Het Comité doet een beroep op allen die het houden van een Congres "Onderwijs-Vrede" toejuichen om bijgaand formulier als blijk hiervan ingevuld aan het secretariaat te zenden. Ieder bewijs van instemming betekent een bijdrage tot het slagen van het Congres.

Wij doen verder een beroep op U om het ons door Uw financiële bijdrage mogelijk te maken het Congres in het middelpunt van de belangstelling te plaatsen.
 Ieder bedrag is welkom.

VERTROUWELIJK

(B)

Volgno.

11 OCT. 1949

Verbinding: 19
C/2 no 1040'49 OPSJ

Datum: 10-10-49

ACD/71440

Onderwerp: Vergadering OPSJ- afd. Utrecht op 3-10-49
ten huize van KAREL DE MOL, geb. 5-4-32,
wonende Bandoengstraat 24bis te Utrecht.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanvang ten 20 uur, einde ten 21 uur.

Aanwezig waren:

- X ALFRED LEO NAGEL,
- X HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK, geb. 27-7-30,
- X JOHAN HENDRIK WILLEM CHRISTIAAN VAN BEEK, geb. 4-6-33,
broer van H.J.W.M.v.Beek,
- X MARGARETHA EUGENIE DE MOL, geb. 17-8-35.

Nagel behandelde de samenstelling van het scholierenbestuur van de OPSJ- afd. Utrecht.

Het leek hem het beste dat M.E. de Mol de verkoop der OPSJ-kranten ("Studie en Strijd") kreeg. Marga de Mol verklaarde deze functie op zich te willen nemen.

Nagel vroeg aan "Jook van Beek" (J.H.W.Ch.v.Beek) of hij bereid was in het scholierenbestuur zitting te nemen, omdat Jook van Beek leerling is van het Stedelijk Gymnasium te Utrecht, waar de OPSJ nog niemand heeft. Henk van Beek vond dit best, mits het zijn jongere broer niet te veel tijd zou kosten. Henk van Beek zal het secretariaat van het scholierenbestuur op zich nemen. Nagel vroeg hem hierop of dit in verband met thuis geen bezwaren zou opleveren wat de post betreft (Van Beek's vader is anti- en zijn moeder pro-communistisch). Henk van Beek antwoordde dat zijn vader al naar kantoor is als de post komt, zodat hij eerst de post in handen krijgt. Nagel vond dan dat het wel ging, doch hij wilde tot iedere prijs huiselijke moeilijkheden bij de leden vermijden. Als voorbeeld van huiselijke moeilijkheden haalde Nagel de naam aan van een lid der

- X Organisatieraad der OPSJ, n.l. HARRY VISSER.
- Nagel heeft eveneens zitting in het scholierenbestuur, maar noemde zijn functie niet; hoogstwaarschijnlijk zal hij wel als voorzitter fungeren.

Het scholierenbestuur is dus als volgt samengesteld:

ALFRED LEO NAGEL (verm. voorzitter),
HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK, secretaris,
JOHAN HENDRIK WILLEM CHRISTIAAN VAN BEEK, zonder functie,
MARGARETHA EUGENIE DE MOL, verkoop "Studie en Strijd".

Vervolgens informeerde Nagel naar de resultaten van het op te richten initiatiefcomité voor het a.s. congres. De resultaten bleken voor Utrecht nihil te zijn.

- Henk van Beek deelde nog mede, dat hij iemand op de H.B.S/A te Utrecht had ontdekt, die misschien voor de
- X OPSJ geschikt is, n.l. MARGARETHA ENRICA DEANA, geb. te Utrecht 13-10-35, wonende Spoorstraat 2 bis te Utrecht,
  - X dochter van Arie Gioachino Deana, geb. 17-12-13.

GEZIEN:

Utrecht

XI

B

*k. of PD 3228
agrup. met 9250
functie.*

INFORMATIE-BULLETIN. Nr. 2.

08/1136
ma...o.k.

CONGRES "ONDERWIJS-VREDE".

Volant

12 OCT. 1949

AD 71529

Secretariaat: P. Smulders, Vrolijkstraat 313 II, Amsterdam.
Penningmeester: B. Augustin, Falckstraat 1 II, Amsterdam.
Gem. Giro: A 2775.

Een aantal vooraanstaande Nederlandse figuren uit de onderwijs-wereld gaven gehoor aan een uitnodiging van het initiatief-comité voor de organisatie van een Congres over onderwijs en vrede en kwamen Zondag 18 September j.l. in de grote bovenzaal van gebouw "De Kroon" te Amsterdam bijeen. Op deze informatieve bijeenkomst werd uitvoerig en gedruhtengewisseld over de onderwerpen, welke op het komende Congres behandeld zullen worden. Er werden zeer vele suggesties gedaan, welke het initiatief-comité zich bij de voorbereiding van het Congres ten nutte kan maken.

De bespreking werd geopend door H. Lankhorst (Voorzitter van het Ned. Christelijk Jongerengilde), die de aanwezigen namens het comité begroette en het gesprek met enkele korte woorden inleidde. Allereerst zette hij aan de hand van de door het comité uitgegeven verklaring nogmaals uiteen, welke doeleinden de organisatoren voor ogen staan.

Hierna verleende hij het woori aan Prof. Dr. M. Minnaert uit Utrecht, die zich bereid had verklaart de discussie te openen met een persoonlijke beschouwing over het komende Congres. Spreker zeide allereerst het initiatief van de groep jongeren, die het Congres "Onderwijs-Vrede" willen organiseren, toe te juichen en sprak de hoop uit, dat de jeugd op dit Congres zelf niet te veel op de achtergrond zal komen. "Wij moeten er ook rekening mee houden", aldus de Utrechtse hoogleraar, "dat onze generatie niet meer volkomen kan aanvoelen wat er in de jeugd van nu leeft! Wij staan momenteel voor de dreiging van een nieuwe wereldoorlog, waarvan niemand de omgang kan schatten. Het is nodig, dat wij thans een vredesgeluid laten horen. De onderwerpen, die wij op het Congres kunnen behandelen zijn:

a. de invloed van de oorlogsgedachte bij L.O. en M.O.;

b. De betekenis van de vredesgedachte voor L.O. en M.O. In de eerste plaats dient hier het geschiedenis-onderwijs de aandacht te hebben, daarnaast echter ook het algemene onderwijs (stijl van doceren, toespoken bij feestelijkheden, kortom de gehele geest bij het onderwijs)

Het gebeurt nog vaak dat een geschiedenis-onderwijzer vervalt in een onwetenschappelijk beeld van een aaneenrijging van oorlogen en dynastieën en daarbij de economische en culturele factoren verwaarloost. Spreker zeide in dit verband te denken aan een onderzoek naar de leerboeken, waarmee verschillende groepen jongeren zich reeds bezig schijnen te houden. Vooral ten opzichte van het L.O. Belangrijk is ook in welke geest over oorlog wordt gesproken. Waar blijft de vredesgedachte bij L.O. en M.O.? Er wordt ter nauwernood gesproken over de ontwikkeling van de vredesgedachte door de tijden heen. Men moet het denkbeeld van het internationalisme aan de jeugd meegeven. Er leeft onder de jeugd nog altijd afschuw van de oorlog. Aan de verschrikkingen van de oorlog moet op juiste wijze herinnert worden. Er moet op de onverschilligheid gereageerd worden door b.v. bij de behandeling van de Duitse literatuur:

"Im Westen nichts neues" van Remarque te bespreken. Van groot belang is bij dit alles ook de opvoeding van de onderwijzers op de kweekscholen. De onderwijzers bepalen voor een belangrijk deel de stijl bij het L.O. Prof. Minnaert schonk voorts aandacht aan het

gymnasiale onderwijs. Spreker wees ook op de propaganda voor de militaire loopbaan op de Middelbare scholen. In ruime mate dienen ook de universitaire problemen de aandacht te hebben. Spreker wees op de geest van onverschilligheid, die er ook nog onder de wetenschappelijke werkers heerst. Op fysieke laboratoria wordt vaak gesproken over wetenschappelijke vindingen, die vernietiging kunnen brengen. Men heeft bij deze gesprekken vaak alleen belangstelling voor de vaktechniek en niet voor de maatschappelijke gevolgen hiervan. De wetenschappelijke werker dient zich rekenschap te geven van de gevolgen, die zijn werk voor de maatschappij heeft. De Universiteit zou in de toekomst de problemen oorlog en vrede wetenschappelijk kunnen onderzoeken. Zo gaan de gedachten van het Verbond van Wetenschappelijke Werkers uit naar een speciale leerstoel voor de vredeswetenschap.

Ook op de Volkshogescholen en Universiteiten zullen de vraagstukken oorlog en vrede zeer goed behandeld kunnen worden. Het zou voorts interessant zijn te zien, wat in dit verband de vrije jeugdvorming buiten schoolverband doet. Het verdient aanbeveling te onderzoeken, hoe groot de schade is, die door oorlogsvoorbereidingen en oorlogshandelingen aan het onderwijs wordt toegebracht. Aandacht verdient dan ook het vraagstuk van dienstplicht tijdens de opleiding. Een groot aantal jongeren wordt door de militaire dienst voor goed uit de studie weggetrokken.

Prof. Minnaert wees er voorts op, dat grote uitgaven voor oorlog een verarming van de natie tengevolge hebben. Wat wordt er b.v. geofferd aan oorlog en hoeveel voor onderwijs? Daarbij kan de schade van een oorlog zelf nog niet worden overzien.

Wat hopen wij te bereiken met dit Congres? Een betrekkelijk vage versterking van de vredeswil. Dit is enerzijds misschien onbevredigend, anderzijds is het waardevol. Wij kunnen er van overtuigd zijn, dat overal op de wereld wordt gewerkt, zoals wij nu doen. Misschien zou er nog meer te bereiken zijn als wij een stapje verder konden gaan en aan zouden kunnen geven, hoe vrede nu mogelijk is. Wellicht is het nuttig daaraan een gedeelte van het Congres te besteden.

Na de beschouwing van Prof. Minnaert kon de voorzitter van de bijeenkomst allereerst het woord geven aan de heer D. van Bontveld (bestuurslid Afd. Rotterdam N.O.V., Hoofd school L.O.). Deze getuigde van instemming en optimisme voor het jeugdige initiatief. De geschiedenisboeken zijn naar mening van de spreker de laatste veertig jaar reeds zeer veel verbeterd. Belangrijk is, wie les geeft. De onderwijzers moeten doordrongen worden van het vredeswerk, dat zij te verrichten hebben. Als men tegenwoordig over vrede spreekt wordt men al ingedeeld bij een bepaalde politieke groep. Dit is onjuist en funest. In iedere kring - van uiterst links tot uiterst rechts - zijn vredesmensen te vinden. Het zou nuttig zijn een basis aan te geven voor vrede nu! Van harte stemt spreker in met Prof. Minnaert's oproep; "Weest gewaarschuwd tegen ophitsing". Men moet zich altijd op de hoogte stellen van de feiten.

Ook Drs. H.J. Jordan (Rector Montessori-lyceum te Utrecht) verenigt zich met de woorden van Prof. Minnaert en geeft als zijn mening te kennen, dat het vredeswerk gescheiden kan worden in direct en indirect werk voor de vrede. Ook de psychologische kant is hierbij belangrijk. De jongeren moeten reeds op school leren problemen op te lossen op menswaardige wijze.

Dr. W.J. Jong (Rector van het Jac. P. Thijsse-Lyceum te Overveen) voegt hier nog aan toe, dat het onderwijs de taak heeft de jongeren zelfstandig te leren denken en hen de middelen te geven de juiste weg te zoeken. Spreker acht het moeilijk om t.a.v. het algemene probleem tot zinvolle conclusies te komen. Men moet waken tegen onderschatting van eigen belang hierbij. Van meer belang dan de inhoud der geschiedenisboekjes, die in de loop der tijd aanzienlijk verbeterd zijn, acht hij de algemene sfeer op school. Het gaat om de vorming van de jonge mensen. Echter geen te groot optimisme; voor tweede wereldoorlog sterke vredesgedachte, oorlog werd echter niet verhaard.

Ds. van der Wissel (Doopsgezind Predikant te Leeuwarden) ziet twee belangrijke hoofdlijnen in het betoog van Prof. Minnaert: a. onder-

wijs moet niet in dienst staan van oorlog, maar in dienst van vrede, b. vrede staat in dienst van het onderwijs. Waar gaat het nu om? Om goed onderwijs om tot vrede te komen of om vrede ten behoeve van het onderwijs. Dit is het vraagstuk van verband tussen doel en middelen. Beide elementen kunnen op het Congres behandeld worden. Het verdient echter aanbeveling ze nauwkeurig gescheiden te houden. Er moet voor gewaakt worden, dat de onderwijsvraagstukken niet geïsoleerd worden. Prof. Minnaert gaf als leidend motief van ons streven aan: afschuw van de oorlog. Wij moeten ons echter stellen op het standpunt van het zondige van de oorlog.

- Alk.* Drs. W. Terwiel merkt op; dat het niet alleen van belang is onderwijzend personeel bij het komende Congres te betrekken, maar dat het ook noodzakelijk is zich in dit verband tot de ouders te wenden.
- Alk.* De heer Roorda (Lid H.B. van de Nederlandse Onderwijzersvereniging) stelt zich op het standpunt van Dr. de Jong en is van mening, dat vredesactie alleen zin heeft door haar internationaal te maken. "Het gemengde gevoelens zijn wij hierheen gekomen", aldus mengde ook Dr. C.P. Gunning (Rector Amsterdams Lyceum) zich in de discussie, "wij kunnen echter niet anders dan onze bewondering uitspreken voor het enthousiasme, waarmee het initiatief is genomen. Het initiatief zelf heeft reeds grote waarde." Er bestaat geen defaitisme onder de jeugd. Er bestaat daarentegen grote belangstelling voor de problemen, waarvoor wij ons gesteld zien. Wij moeten niet teveel verwachten van onderwijs zelf. Spreker hecht persoonlijk niet zoveel belang aan het element van het geschiedenisonderwijs. Wij moeten er aan denken, dat de oorlog sinds 1914 totaal van karakter veranderd is. "Momenteel", aldus Dr. C.P. Gunning, "is oorlog een misdaad!" Het gaat er om het begrip vrede ook een diepere inhoud te geven. Spreker meent werkelijke vrede slechts te vinden is in religieuze waarden.
- Alk.* De heer H. Lankhorst (Voorz. Chr. Jongeren Gilde) legt de voorzittershamer een ogenblik neer en geeft zijn persoonlijke instelling tot de aangeroerde vraagstukken weer. De individuele houding ten opzichte van de problemen acht hij van het grootste belang. In dit verband gaat spreker in op het verwijt, dat vaak tot vredesgezinden wordt gericht: "Jullie bereiken toch niets!" Als voornaamste doel van de vredesbeweging ziet hij het achtergrond scheppen voor de vredesgedachte. Wellicht is het mogelijk ook aandacht te besteden aan de Vrije Jeugdbeweging.
- Alk.* Dr. J. Engels (Leraar M.O. te Groningen) gaat in op de woorden van verschillende discussianten en zegt vredesvorming op lange termijn irroceel te achten. Wanneer het huis in brand staat gaat men geen commissie benoemen om de methode voor bestrijding van de brand te zoeken. Spreker stelt vast, dat de vredesbeweging gegroeid is en dat nog slechts de vraag is, wanneer zij zo sterk zal zijn, dat zij de oorlog kan voorkomen.
- Ds. van der Wissel stelt religieuze basis als noodzakelijke voorwaarde voor streven naar vrede. "Mooien wij hieruit opmaken", zo vraagt spreker zich af, "dat hij op deze gronden samenwerking met anderen afwijst". Dit zou onjuist zijn. In de onderwijsorganisaties zelf zal de kwestie van de vrede ook aan de orde gesteld moeten worden. De ondercommissies zijn eveneens van het grootste belang.
- Alk.* Dr. K. Sneyders-de Vogel (Leraar M.O. te Wageningen) vestigt de aandacht op het streven van Generaal Kruls om belangrijke gedeeltes van de Veluwe voor Militair oefenterrein ter beschikking te krijgen. In dit verband citeert hij een artikel uit "Vrij Nederland". Bij het onderwijs, aldus spreker, moeten wij ingaan op de vernietiging van culturele waarden, die in elke oorlog plaats vindt.
- Alk.* De heer L. van Dijk (Student te Utrecht) vraagt zich af of men zich op het standpunt van de geweldloosheid moet stellen. Hij memoreert in dit verband het feit, dat vele overtuigde pacifisten in het verleden naar de wapens grepen. Het Congres, dat wij voorstaan, zou niet gehouden kunnen worden als de Nationaal-Socialisten niet met geweld uit ons land verdreven waren. Het kan dus noodzakelijk zijn naar de wapens te grijpen.
- J.F. Wolff, meent dat het voornaamste doel moet zijn: een appel te richten tot allen, die bij het onderwijs betrokken zijn, om gezamenlijk iets tegen de oorlogsdreiging te doen en zich van de gezamenlijke verantwoordelijkheid ten opzichte van de vrede bewust te zijn. Op het

congres zal onderzocht moeten worden op welke wijze gezamenlijk gewerkt kan worden voor een blijvende vrede. De verbetering van de materiele basis voor ons onderwijs is reeds een vredesfactor. Er is momenteel een groot tekort aan scholen en leerkrachten, dat niet opgeheven kan worden, omdat een groot deel van de Rijksgelden bestemd is voor de begroting van oorlog.

Hot gaat er om te zoeken naar maatregelen ter verbetering van het onderwijs en stelling te nemen tegen tendenzen van oorlogsvoorbereiding. Onderstreept de opmerking in de discussie, dat oorlog geen conflict kan oplossen. en geen einde aan internationale spanningen kan maken. Wij dienen te beseffen, dat twee economische stelsels vreedzaam naast elkaar kunnen bestaan. Wanneer wij voor de vrede ijveren, moeten wij ons ook in concreto richten tegen propaganda, die deze vrede in gevaar brengt.

Door de secretaris van het comité werd een discussie-bijdrage voorgelezen van Dr. J.M.E.M.A. Zonnenberg te den Haag, die door omstandigheden niet persoonlijk aanwezig kon zijn. Hierin werd het initiatief een belangrijke daad genoemd om het onderwijs in beweging te brengen voor de verwezenlijking van enige suggesties welke door schrijver werden gedaan. N.l. de Vorming van een vredeswetenschappelijk instituut; de creatie van leerstoelen voor vredeswetenschappen; het opleiden van mensen onder leiding van bovengenoemd instituut die op Mulo'scholen, H.B.S., Lycea, Gymnasia, Kweekscholen en hoogste klas L.O. een verplicht uur per week voorlichting moeten geven over de vredeswetenschap.

Tonslotte kreeg prof. Minnaert nogmaals het woord om in te gaan op enige opmerkingen welke n.a.v zijn inleiding gemaakt waren te beantwoorden en deed daarbij enige suggesties over stellingen welke op het Congres geponeerd zouden kunnen worden; b.v. in deze geest.

1. Verschillende Sociale stelsels kunnen naast elkaar op de wereld bestaan.
2. De Verenigde Naties vormen de grondslag voor de samenwerking tussen de volkeren en moeten versterkt worden.
3. Bij conflicten over wereldproblemen is het nodig de uiteenzetting van de twee standpunten te verruimen. In de originele tekst van ieder der twee partijen, men oordele objectief en trachte niet apriori de handelingen van het eigen land goed te praten.
4. Men hoede zich voor ophitsing, die vooral via de pers in kritieke omstandigheden de oorlog zoveel dichter bij kan brengen.
5. Goedheid, Menschelijkheid en Vrijheid behouden hun hoge waarde onder alle omstandigheden.

Zijn Conclusie luidde: Wij moeten onze kracht niet overschatten, maar ook niet onderschatten. Laten wij als onderwijzers doen op ons gebied, wat wij kunnen. Dat is belangrijk! Wij moeten niet wachten op wat elders gedaan wordt, maar onmiddellijk aan het werk gaan. In alle landen zijn er mensen die voor de vrede werken en ons werk zal een versterking van het geheel betekenen! Na deze woorden werd de vergadering gesloten.

Het initiatief-Comité wekt allen die n.a.v. bovenstaande discussies aanvullingen of opmerkingen wensen te maken op, om deze aan het secretariaat in te zenden. Iedere opmerking hoe schijnbaar onbelangrijk ook wordt door het comité zeer op prijs gesteld en kan een bijdrage betekenen tot het slagen van het Congres.

Onderwerp: Congres "Onderwijs-Vrede".

G E H E I M .

Bijlagen: 2.

NK

Volger

14 OCT. 1949

12 October 1949

M1716

Ingesloten wordt u toegezonden 2 afschriften van het Informatie-Bulletin Nr. 2, van het congres "Onderwijs en Vrede", houdende een verslag van een op Zondag 18 September 1949 gehouden vergadering, uitgaande van het initiatief-comite voor de organisatie van een Congres over onderwijs en vrede.

o.k. (K) De secretaris en penningmeester van bedoeld comite, genaamd Petrus Henricus Antonius SMULDERS, geboren te Nijmegen, 19 Augustus 1924, van beroep kantoorbediende en student, wonende te Amsterdam, Vrolijkstraat 313 I Hoog, en

(K) o.k. x Sven Alexander AUGUSTIN, geboren te Amsterdam, 13 Mei 1920, student aan de Gemeente Universiteit te Amsterdam, faculteit van de Politiek en Sociale Wetenschappen, wonende te Amsterdam Falckstraat 1, zijn aan Uw dienst bekend.

Van de in het verslag genoemde discussiaten komen dezerzijds de volgende personen voor:

- x Hendrik Johannes LANKHORST, geboren te Amsterdam, 18 April 1914, van beroep procuratiehouder, wonende te Amsterdam, Bestevaerstraat 141 I Hoog. Van hem is bekend, dat hij in Februari 1947 Hoofdbestuurslid en secretaris was van de afdeling Amsterdam der Christelijke Geloofsgemeenschap "Kerk en Vrede", in Maart 1947 voorzitter van de Nederlands Christelijke Jongeren Gilde en blijkens het orgaan "EEN" van het A.N.J.V. het Internationaal Jeugdcongres te Munchen in Augustus 1948 bijwoonde en een artikel voor dat blad schreef;
- x M.G.J. MINNAERT, geboren te Brugge 12 Februari 1893, van beroep Professor Dr. in de sterrekunde, Directeur van de Sterrewacht, wonende te Utrecht, Zonnenburg 1, die in 1946 op de voorgrond trad in het Humanistisch Verbond en vermoedelijk lid was van de CPN; tevens was hij lid van het comite van aanbeveling voor de Vereniging "Vrij Spanje". Blijkens "De Waarheid" van 5.4.1947 was hij lid van het Comite van aanbeveling voor de Landelijke Vereniging Nederland-USSR. In December 1948 was hij mede-ondertekenaar van de Verklaring van het Comite voor Vrede in Indonesië en zond een telegram met gelukwens tot het slagen van en aan het congres van de OPSJ. Uit "De Waarheid" van 9.4.1949 blijkt dat hij adhaesie betuigt voor het Wereldcongres voor de Vrede.
- x D. van BENTVELD, wonende te Rotterdam, Schepenstraat 74b, die in Maart 1947 secretaris van Opvoeding en Vrede, een werkgroep van de ANVA, was.
- x Dr. Joseph ENGELS, geboren te Rotterdam, 27 December 1909, van beroep Dr. Arts, wonende te Groningen, Peizerweg 65, bij Uw dienst bekend;
- x Johan Frederik/ W O L F F, (Joop), geboren te Velsen, 14 Maart 1927, van beroep journalist, wonende te Haarlem, Hofmeijerstraat 10; bij Uw dienst bekend;
- x Johannes Martinus Elisabeth Marie Alphonsus ZONNENBERG, geboren te Rotterdam, 16 April 1907, Hoofdambtenaar Departement van Handel en Nijverheid, wonende te 's-Gravenhage, Carel Reijnderskade 171; bij Uw dienst bekend.

Van de in het bulletin genoemde personen die te Amsterdam woonachtig zijn en adhaesie betuigen met het doel van het initiatiefcomite, zijn dezerzijds de volgende bekend:

*do nodig
h. of PD
adv.*

- (K) X | Christiaan Pieter GUNNING, geboren te Utrecht, 12 October 1886, van beroep rector, wonende te Amsterdam, Valeriusplein 13huis. Hij ontving in Januari 1947 de V.K. per post;
- X | Tjeerd Oeds Ma Hylke HYLKEMA, geboren te Leek, 16 Juni 1886, doopsgezind predikant, wonende te Amsterdam, Frans van Mierisstraat 61huis, die in Mei 1948 voorzitter was van de afdeling Amsterdam van het Doopsgezind Vredesbureau en nam tevens de functie van secretaris waar;
- X | Gerrit MANNOURY, geboren te Wormerveer, 17 Mei 1867, oud-hoogleraar wiskunde, wonende te Amsterdam, Cornelis Krusemanstraat 29 IHoog, bij Uw dienst bekend;
- X | Willy Philip P O S, geboren te Amsterdam, 26 October 1912, van beroep letterkundige en Directeur van de Toneelschool, wonende te Amsterdam, Weteringschans 126; bij Uw dienst bekend;
- X | Jacob P R E S S E R, geboren te Amsterdam, 24 Februari 1899, historicus en buitengewoon hoogleraar aan de 7e faculteit der Gemeente Universiteit te Amsterdam, wonende te Amsterdam, Maasstraat 150 IHoog; bij Uw dienst bekend;
- X | Willem Jacob Henri Berend SANDBERG, geboren te Amersfoort, 24 October 1892, conservator en Directeur aan het Stedelijk Museum te Amsterdam, wonende te Amsterdam, Maasstraat 80 IHoog; bij Uw dienst bekend;
- (K) h. / | Laszlo Eduard Ludwig SLUIMERS, geboren te Salatiga, 13 April 1925, student aan de 7e faculteit der Gemeente Universiteit te Amsterdam, wonende te Amsterdam, Achillesstraat 82huis; en
- X | Cornelis Jan V O S, geboren te Amersfoort, 28 Juli 1901, van beroep Econoom en leraar V.H.O., wonende te Amsterdam, Churchilllaan 238 IHoog, beiden bij Uw dienst bekend.

do. 131

P. 3.

I.D.No.1039.

Ridam

DIENSTGEHEIM

Ond.: O.P.S.J.Zomerkamp.

OP KAART
ACD/ L B
DAT: 29/10
PAR: 6

co. 64026

11 October

Volgno.
14 OCT. 1949
ACD/71743

*V. ket
K. m. r. h. e.
m. d. e.
m. a. m. e. n. t.*

Als antwoord op Uw schrijven No.67490, d.d. 29-8-49, worden hierbij, onder opmerking dat nogal van onjuiste namen en adressen is gebruik gemaakt, de gevraagde personalia toegezonden:

Helmich, Pieter Cornelis, geb:2-1-35 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, Mathenesserstraat 168b, is de zoon van Leendert, geb:3-1-96 te Rotterdam en Gelton, Jacoba Johanna, geb:3-2-04 te R'dam, beide bij Uw dienst bekend;

Wijngaard, Margaretha Johanna, geb:21-9-32 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, Paltroklaan 28, dochter van Cornelus Antonius, geb:19-9-95 te Rotterdam, laatstgenoemde is bij Uw dienst bekend;

(Hennie Zwartendijk) Groenendijk, Hendri Willie, geb: 30-4-32 te Alphen a/d Rijn, is bij Uw dienst bekend;

(NK)

Serlier, Mientje, geb:28-6-32 te Rotterdam, dochter van Arie, geb:29-6-98 te Rotterdam, laatstgenoemde is bij Uw dienst bekend;

(NK)

Rotmans, Pieterella, geb:20-5-31 te Rotterdam, is bij Uw dienst bekend;

Holster, David Leendert, geb:19-6-32 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, Walchersestraat 78;

// Van het bestaan van Waringa, Molenaar en van Dalen, is niet kunnen blijken.

Aan B.V.D.

*M. d. e.
f.*

G E H E I M

(NK) W

Volgno. 41943

19 OCT. 1949

Datum: 16-10-49

Verbinding: 19
C/2 no. 1080'49 OPSJ

Onderwerp: Vergadering van kaderleden der O.P.S.J. op
15-10-49 in café "De Kroon" te Amsterdam.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanvang ten 15.05 uur, einde ten 20.45 uur.

Aanwezig waren:

- *JOHAN FREDERIK WOLFF (alias Joop Wolf),
- *PETER SMULDERS,
- *ANNIE HARMSSEN,
- (K) *ELSE MULDER,
- *THEODORE JOHAN HENRAR,
- *CATHRIEN BULTJE,
- *JAC. HOEKSTRA,
- *RIE KNAACK,
- *RIE NORDHOLT,
- *NEL VAN LITH,
- *PAUL VAN DER VELDE (uit den Haag),
- o. l. (K) *HENK WIJNGAARD (M.T.S.-er uit Rotterdam),
- *CLAARTJE DE JONG,
- o. l. (K) *TINI OSKAM (Haarlem),
- *ELSKE DE JONG,
- *COR DE JONG,
- *LUCAS DE JONG,
- *MARIETJE ZWART (Amsterdam),
- o. l. (K) *JAN OLIEVIER, (Amsterdam),
- o. l. *WOUTER GORTZAK (leerling 1e 5j.HBS, wonende te Amsterdam),
- o. l. *JET VAN GELDER, wonende Hunzestraat 45-III te Amsterdam,
- *HARRY VISSER,
- *ANDRÉ ROELOFS.

Joop Wolf opende de vergadering en hield een kleine toespraak, waarin hij mededeelde dat men op deze conferentie eens moest spreken over het a.s. congres "Onderwijs-Vrede". Het is zo belangrijk, omdat de OPSJ hierbij een opvoedende taak heeft voor alle andersdenkenden die door dit congres bereikt moeten worden. In deze trant ging hij ca. 5 min. door. Verder stippelde hij even het programma van de conferentie uit en verontschuldigde zich mede namens twee andere bestuursleden, dat zij niet de gehele vergadering bij konden wonen; o.a. moest Else Mulder regelingen treffen voor het vertrek van een groep OPSJ-ers naar Brussel, alwaar zij een vredesdemonstratie zouden bijwonen op 16-10-49.

Hierna werd het woord verleend aan Peter Smulders, die eerst een groot aantal adhaesiebetuigingen voor het congres voorlas. (Deze namen zijn te vinden in de folder, bestemd voor verspreiding op de middelbare scholen, bijlage A van dit rapport).

Hierna vertelde Smulders de gang van zaken op het congres.

Er komen vier inleiders, n.l.:

- X 1) PROF. DR. MARCEL GILLES JOZEF MINNAERT, die zal spreken over de achtergrond van het congres en de noodzaak ervan; over de verantwoordelijkheid die de studerende jeugd heeft, zich bezig te houden met het probleem van de Oorlog en Vrede.
- X 2) Dr. ENGELS uit Groningen, die zal spreken over de belemmeringen bij het onderwijs; hij zal de begrotingen van Oorlog en Onderwijs tegenover elkaar zetten.
- X 3) Dr. GUNNING uit Amsterdam, rector Amsterdams lyceum, die zal spreken over het onderwerp: Het Nederlandse Onderwijs in verband met onze roeping van de voortzetting van de Westerse cultuur.

De vierde inleider is nog niet bekend. Hij zal spreken over: "De geestelijke voorbereiding voor de oorlog", waarbij ter sprake komen de "leugens in de leerboeken".

Daarna volgen de discussies, welke zullen plaats vinden in vier sectie-vergaderingen. Deze secties worden samengesteld naar de vier onderwerpen, die de inleiders besproken hebben.

Het volgende onderwerp dat ter sprake kwam was de verspreiding van de folders (zie bijlage, gemerkt "A") op de middelbare scholen. Deze folders zullen niet door de OPSJ worden verspreid, doch toegezonden worden aan de diverse schoolcomité's. De folders zijn gedrukt bij Heierman & Co. te Amsterdam, waar ook "Studie en Strijd" wordt gedrukt.

Verder kwam het congresaffiche ter sprake. Dit is ontworpen door Jhr. W.J.H.B. SANDBERG, directeur Amsterdamse musea. Deze affiches worden in de week van 17-22 October 1949 aan de OPSJ-afdelingen toegezonden, die ze moeten uitzetten, b.v. in winkels, op drukke punten voor de ramen e.d.

Vervolgens kwam Peter Smulders nog even terug op de onderwerpen van de vier inleiders. Van deze vier onderwerpen zullen binnenkort uittreksels aan de afdelingsbesturen van de OPSJ worden toegezonden met de bedoeling, dat deze in de ledenvergaderingen van de OPSJ besproken en becritiseerd zullen worden. In deze vergaderingen moet alreeds worden afgesproken wie van de OPSJ-leden op het congres in discussie zullen treden betreffende een of ander punt.

Smulders spoorde nog aan, op deze kaderconferentie ter sprake te brengen de stand van de diverse schoolcomité's en de financiële toestand, blijkende uit de steunlijsten, want het landelijk initiatiefcomité zat al erg omhoog wat het geld betref. Diverse leveranciers moeten nog worden betaald, anders volgt faillietverklaring en met een failliet comité kun je geen congres op touw zetten, aldus Smulders.

Een afgevaardigde uit Utrecht deelde mede, dat in Utrecht op de Gem. HBS/A aan de v. Asch v. Wijckskade zo goed als zeker een initiatiefcomité is gevormd, bestaande uit:

een zekere VAN BASTEN,

meij. BOURGOGNE (reeds genoemd in rapport C/2-1023'49 OPSJ dd 5-10-49), en

X HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK, geb. 27-7-30.

Verder vertelde hij, dat het Vredescongres besproken zou worden in een werkgroep van de studentenvereniging "Prometheus" te Utrecht. Uit deze werkgroep zou dan een universitair initiatief-comité geworven worden.

In Utrecht is ongeveer f 35 op de steunlijsten verzameld.

PAUL VAN DER VELDE uit den Haag vertelde, dat er in Den Haag 3 schoolcomité's waren gevormd, n.l.

één op de school Stokroosplein,

één op de academie voor beeldende kunsten;

(de derde school was door het rumoer in de zaal niet te verstaan).

CLAARTJE DE JONG, leerlinge Instituut voor Kunst-Nijverheids-Onderwijs, vertelde, dat op het I.V.K.N.O. een initiatiefcomité is samengesteld, waarin Claartje de Jong het enige lid van de OPSJ is.

Volgens haar is op de Toneelschool in Amsterdam een comité van zes man gevormd en heeft iemand een lezing over het a.s. congres gehouden.

NEL VAN LITH, bestuurslid van de afd. "Het Gooi", deelde mede, dat op de scholen in Het Gooi geen enkel initiatiefcomité tot nu toe gevormd kon worden.

HENRAR deelde mede, dat op de volgende scholen uit Amsterdam-Noord een initiatiefcomité is gevormd:

Agatha Dekenschool,

Jacob van Lennepschool,

Julianaschool,

Adama van Scheltemaschool,

Van Houweningschool,

Frisoschool.

HARRY VISSER, leerling IVKNO te Amsterdam, vertelde, dat gelijk met het a.s. congres er een tentoonstelling georganiseerd zou worden van "leugens in de leerboeken", en wel in een huisje in het Vondelpark te Amsterdam. Deze tentoonstelling zal wel openlijk door de OPSJ worden georganiseerd.

COR DE JONG vertelde, dat de commissie van onderzoek naar leugens in de leerboeken nog niets had bereikt. Annie Harmen bracht hier redding door te zeggen, dat zij een hele stapel læerboeken vol met leugens in huis had. Deze boeken zouden door haar verzonden worden aan de diverse commissieleden. Zij vertelde voorts nog dat deze tentoonstelling zal worden verdeeld in drie afdelingen, resp. betreffende de lagere, de middelbare scholen en de universiteiten.

*volgens de
reeds v.
beelden
aardig 1966
nummer 5*

Verder vertelde ANNIE HARMSSEN nog over haar reis naar Sofia en deelde mede dat daar wel getwijfeld werd aan de activiteit van de O.P.S.J., maar dat het lidmaatschap der OPSJ van de International Union of Students (I.U.S.) er min of meer doorgedrukt was. (Zie overigens "Studie en Strijd" van October 1949, als bijlage bij dit rapport gevoegd).

Vervolgens vertelde PAIL VAN DER VELDE dat hij een telegram had opgesteld aan de Ministers van Oorlog, Justitie en O.K. en W. over Gerrit van Praag, die niet in de "kast" thuis hoort, maar voor de klas. Dit telegram hield een verzoek in tot onmiddellijke vrijlating van Gerrit van Praag; deze daad werd met algemene stemmen goedgekeurd.

WOUTER GORTZAK vertelde, dat hij leerling is van de eerste 5j. HBS te Amsterdam en dat hij bij zijn directeur, Bokhorst, is geweest. Deze heeft hem echter verklaard, dat hij vóór bewapening is tegen dreiging uit het Oosten. Hierdoor was het moeilijk op zijn school een comité te vormen.

WOLFF had nog een brief opgesteld naar de I.U.S. in Oost-Duitsland, waarin hij schreef dat de Nederlandse OPSJ contact wenste op te nemen met haar Oost-Duitse vrienden.

Betreffende de Dagelijkse Leiding van de OPSJ kan worden gemeld, dat deze in feite niet meer functioneert:

*aant. in
PR 4992* (K) LUCAS DE JONG heeft het n.l. te druk met zijn medische studie,
ELSE MULDER is overgedaan aan het ANJV,
WOLFF is in Boedapest geweest en heeft het nu te druk met zijn werk voor "De Waarheid",
ANNIE HARMSSEN is in Sofia geweest en heeft het nu te druk met haar afdeling in Amsterdam,
CATRIEN BULTJE heeft het eveneens te druk met haar afdeling in Amsterdam,
PETER SMULDERS heeft het te druk met het a.s. congres "Onderwijs-Vrede"

Bijlagen: 1 folder
1 ex. "Studie en Strijd"
Oct. 1949

~~GEZIEN:~~

A.

FOTO
No. 1064.

Congres

Onderwijs-Vrede

71953

Denk je eens in: een natuurkunde-les zonder atomen. Dat is
erger dan aardappelen zonder zout. Laten we maar eerlijk
zeggen: dat is ondenkbaar! We zouden lang kunnen blokken,
eindeloos dikke boeken door kunnen werken en .... dan nog
niets snappen van de wetten van de natuur.

Maar, een wereld zonder

ATOOMBOM

. Dat opent schonere perspectieven. Dat betekent een gru-
welijk vernietigingswapen minder. De kranten staan de laatste
tijd vol onheilspellende berichten. „Spanningen in Berlijn”,
„Conflicten in de U.N.O.”, „Bewapening!” .... Het staat er in
vette koppen. En boven al die spanning en onzekerheid, al die
twijfel en angst, hangt het gevaar van de atoombom. En wan-
neer jij je niet met hem bemoeit — bemoeit hij zich met jou.
Daarom: weg met die atoombom!

ATOOMENERGIE

Prachtig! Denk je eens in, wat er allemaal mee te bereiken
zou zijn. We zouden enorme hoeveelheden energie kunnen
opwekken, we zouden de machines sneller kunnen laten
draaien, fantastische plannen kunnen ondernemen: de wereld
mooier en beter maken. De atoomenergie is onze vriend en
niet onze vijand. Zij moet de vrede dienen en niet de oorlog.
Er moet een einde komen aan de aanwending van wetenschap
en techniek voor destructieve doeleinden. De hoge roeping

van de wetenschap is: constructief zijn. De mensheid dienen en niet haar belagen. Misschien ga je verder studeren als je van school komt.

Misschien ga je naar de zeevaartschool of stap je naar de universiteit;

Misschien word je architect.

— Maar dan wil je ruime woningen bouwen en geen bunkers. Of . . . dokter.

— Maar dan wil je mensen genezen en ze niet doden.

Ingenieur, dat is ook een mogelijkheid.

— Maar dan wil je de rivieren overspannen met grote bruggen en geen pontons slaan.

En omdat je dat wilt — omdat je rustig wilt studeren, in de bronnen van de kennis wilt grasduinen, wil je Vrede.

En er zijn er meer die dat willen. Je vindt ze overal bij het onderwijs: professoren, leraren, onderwijzers, studenten en scholieren! Samen willen ze iets doen voor de Vrede. Allereerst op hun eigen terrein. Zij willen het onderwijs maken tot een instrument van de Vrede! Het hoogste, wat wij ervan kunnen verlangen.

Daarom hebben een aantal jonge mensen in Nederland de koppen bij elkaar gestoken en met elkaar een comité opgericht, dat een

CONGRES „ONDERWIJS-VREDE“

gaat organiseren. Op dat congres zullen de vredelievende mensen, die allen op de een of andere manier bij het onderwijs betrokken zijn, met elkaar over deze belangrijke vraagstukken spreken. Ons initiatief heeft weerklank gevonden: op verschillende scholen in Nederland hebben de scholieren het plan opgevat comité's op hun school te gaan stichten, die het congres op hun eigen school voorbereiden.

Een aantal professoren, leraren en onderwijzers hebben zich reeds bereid verklaard mee te werken. En ook in de studentenwereld vindt onze oproep weerklank. We rekenen ook op jullie medewerking.

Vormt een comité op jullie school. Vraag steunlijsten aan bij

B. Augustin, Falckstraat 1 II, Amsterdam.

De scholieren zullen niet op het congres ontbreken!

Nog een advies. Pak je agenda en schrijf op:

„Zaterdag en Zondag 12 en 13 November a.s. Congres-Onderwijs-Vrede in het Minerva-paviljoen, Alb. Hahnplantsoen te Amsterdam. Verdere inlichtingen kan de secretaris van het comité je verschaffen: P. Smulders, Vrolijkstraat 313 te Amsterdam”.

Instemming betuigden o.a.:

Prof. Dr. C. A. Mennicke, Dir. Int. School Wijsbegeerte	Amersfoort
T. Bergshoeff, Montessori-onderwijzer	Amsterdam
A. I. J. Brandenburg, onderwijzer	Amsterdam
Mej. W. C. P. Dol, Hoofd Montessori-U.L.O.	Amsterdam
Dr. C. P. Gunning, Rector Amsterdams- Lyceum	Amsterdam
Ds. T. O. Hylkema	Amsterdam
Mevr. D. Klinkhamer-Bastert, Lid Voog- dijraad	Amsterdam
Ds. Fr. Kuiper	Amsterdam
Prof. Dr. G. Mannoury	Amsterdam
W. Ph. Pos, Dir. Academie voor Dramati- sche Kunst	Amsterdam
Prof. Dr. J. Presser	Amsterdam
Jhr. W. J. H. B. Sandberg, Dir. Amster- damse Musea	Amsterdam
Dr. K. H. v. Schagen, Rector Academie voor Lichamelijke Opvoeding	Amsterdam
Dr. C. J. Vos, Leraar Barlaeus-gymn.	Amsterdam
Drs. S. E. H. de Vries, leraar Vossius Gymnasium	Amsterdam
A. Harmsen, Leraar H.B.S.	Apeldoorn
Mej. T. Baanders, Lerares I.V.K.N.O. Amsterdam	Baambrugge
Drs. H. J. Jordan, Rector Montessori- Lyceum	De Bilt
B. Meyerman Sr., Dir Rijkskweekschool Doetinchem mede namens de leraren	Doetinchem
Prof. Dr. W. F. Wertheim	Amsterdam
W. J. Simons, Hoofdred. „De Dom”	Frederiksoord
Dr. J. Engels, Leraar H.B.S.	Groningen

Bestuur Bond van Onderwijzeressen bij
het voorbereidend Onderwijs

Dr. J. M. E. M. A. Zonnenberg	Den Haag
J. de Brie, Onderwijzer	Haarlem
A. de Brie, Onderwijzer	Haarlem
Ds. J. de Graaf	Haarlem
E. de Kat, tekenleraar H.B.S.	Haarlem
H. Sandjer, Leraar H.B.S.	Haarlem
P. Schaft, onderwijzer	Haarlem
Ir. B. Visman, Leraar M.T.S.	Haarlem
Mej. A. Witvoet, Onderwijzeres	Haren (Gr.)
H. P. Baard, Dir. Frans Halsmus. Haarlem	Heemstede
J. v. d. Meulen, Dir. Rijkskweekschool Haarlem	Heemstede
Ds. Kr. Strijd	's-Hertogenbosch
B. Coster, Leraar Lyc. Hilversum	Hilversum
Dr. G. Stuiveling, Leraar Lyc. en Letter- kundige	Hilversum
Drs. M. B. Teipe, Leraar H.B.S. en Letter- kundige	Hilversum
Prof. Dr. E. Gorter	Leiden
Prof. Dr. K. H. Miskotte	Leiden
Dr. M. Rooseboom	Leiden
Dr. A. G. Brandsma	Maastricht
Ds. P. Eldering	Oegstgeest
Ir. K. J. Hondius, conrector Jac. P. Thijsse Montessori Lyc.	Overveen
D. v. Bentveld, Hoofd L.O.	Rotterdam
Dr. A. J. Goedheer	Utrecht
Prof. Dr. M. Minnaert	Utrecht
F. J. Ritter, ab-actis I H.B. Ned. Stud. ver. voor Wereldrechtsorde	Utrecht
Dr. K. Sneyders de Vogel, Leraar H.B.S. en Gymn. Wageningen	Utrecht
Dr. W. H. C. Fenhaeff	Utrecht
J. C. M. Kruisinga, Notaris	Vriezenveen
Prof. Dr. H. W. F. Stellwag	Baarn
Dr. M. J. Freije, Rectrice Gemeent. Lyc. voor meisjes	Amsterdam
Dr. C. E. de Boer-Bastert, Lerares Vossius- Gymnasium	Amsterdam
Th. E. Cappenberg, Leraar A'dams Lyc.	Hilversum
Dr. J. ter Meulen, Bibliothecaris Vredes- paleis	Den Haag
Ds. H. J. de Wijs	Gouda

B/1 8/2 31/10

studie en strijd

Hyland 10 7 1943

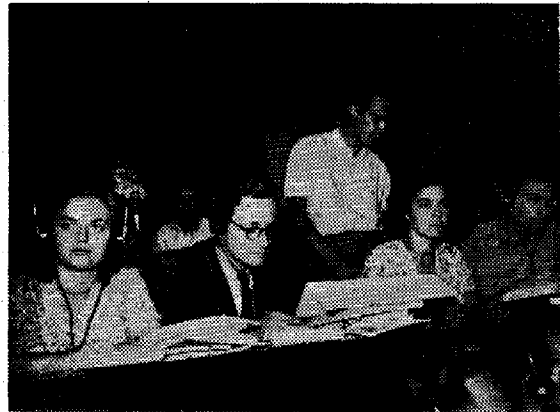
blad van de organisatie progressieve studerende jeugd

October 1949 • Verschijnt 1 keer per maand • 2e Jaargang No. 9 • Hoofred. J. WOLFF • Red.-Adm. 1e Atjehstraat 41hs, Amsterdam
Administratie: JET VAN GELDER, Hunzestr. 45a, Amsterdam • Abonnement f. 0.75 per halfjaar, losse nummers 15 cent

Boedapest - vrede

De Hollandse delegatie op het congres: van l. naar r. Betty Zeehandelaar, secr. A.N.J.V. Joop Wolff voorsz. O.P.S.J., A. Harmsen Hoofdbest. O.P.S.J. Wim Klinkenberg Stud. ver. Pericles. Staande: Bob van Zaanen Alg. Stud. veren. Amsterdam

„Beket” — Dat woord kwam je overal in Boedapest tegen. Het stond in strakke, witte letters op een stenen muur. In vlammend rood schitterde het boven de brede boulevards. „Beket” — soms was het onhandig boven een huisdeur geschilderd, vijf letters, die wat onwennig naast elkaar stonden. Het was geen technicolor, maar doodgevone Hongaarse waterverf. Het heeft niet lang geduurd, voordat wij — leden van de Nederlandse delegatie op het Tweede Wereldjeugdcongres — de betekenis van dat eenvoudige woordje begrepen.

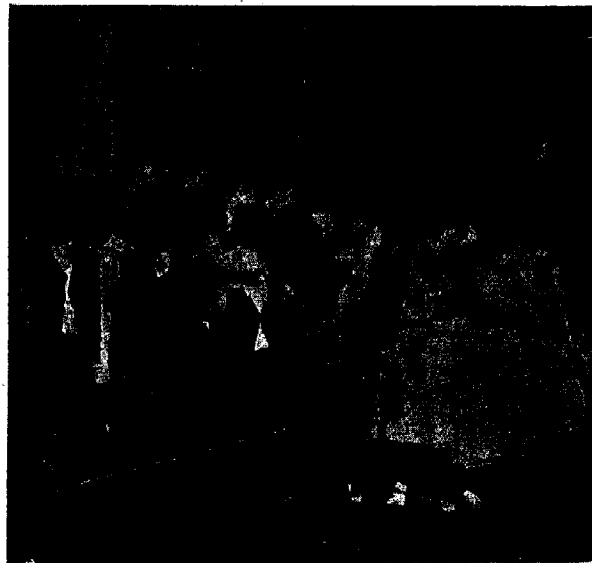
En: zonder dat een Hongaar het ons verteld heeft. Dat kleine woordje, dat je bijna al uitgesproken hebt vóór je er aan begint, vond je terug in alle redevoeringen en rapporten.

Het was het program van het congres: „Beket — Vrede!”

Maar het is niet bij dat ene woord gebleven: er zijn er duizenden gesproken. In alle talen is uitgewijd over de strijd, die de jeugd voert tegen de oorlogsdreiging. En met alle nadruk werd telkens dit thema in de discussie gebracht: hoe organiseren wij de strijd voor de vrede? Daarover spraken we als we in onze gedelegeerdenbankjes zaten of als we in de wandelgangen van het parlamentsgebouw óns verstaanbaar trachtten te maken aan Chinese strijders of Griekse partizanen. Door onze koptelefoons hoorden we de stem van Leo Figueres, die vertelde over stakingsacties van jonge Franse arbeiders en over de stu-

Vervolg pag. 2

Kinderen in Hongaarse klederdracht juichten de delegaties uit de gehele wereld, die langs maršeerden, toe.

O.P.S.J. als lid van de I.U.S. aanvaard!

In Sofia heeft vorige week een voor de OPSJ belangrijke gebeurtenis plaats gevonden. Op 24 September werd de O.P.S.J. aangenomen als lid van de Internationale Unie van Studenten, de I.U.S. Dat betekent, dat we nu tezamen met meer dan 3.500.000 studerende jongeren uit 54 verschillende landen voor de verwezenlijking van de leuzen der I.U.S. zullen opkomen: „Voor een duurzame vrede, nationale onafhankelijkheid van alle volkeren, democratisering van het onderwijs!” Tom Madden, de secretaris van de I.U.S., zond ons onmiddellijk daarna de volgende be-

groeting:

„We congratulate the Federation of Progressive Student Unions and the Organisation of Progressive Studying Youth of Holland on becoming members of the I.U.S. Our Council was very happy to be able to admit to membership two democratic student organisations from your country. This membership of the FPSU and OPSJ in the IUS will give us the first real basis for our work among Dutch democratic students. We are confident that by a consistent fight for peace, culture and progress in the ranks of the IUS and by helping

to build the international brotherhood of all democratic students, both organisations will grow rapidly in membership and activity. The IUS will do all that it can to support and help in this work. We call upon the FPSU and the OPSJ to increase their cooperation in working for the IUS so that their united efforts may achieve bigger results.

Tom Madden.

Wat ons antwoord is?

Wij beloven een waardig lid der IUS te zullen zijn!

Vervolg pag. 1

denten van de Sorbonne, die in grote getale deelnamen aan het Parijse Vredescongres. De Franse, Duitse, Italiaanse, Oostenrijkse, Engelse en Amerikaanse delegaties brachten hun rapporten uit.

Ieder land vertelde van z'n eigen ervaringen.

En één van de gemeenschappelijke ervaringen was, dat de werkende en studerende jeugd gezamenlijk moet vechten voor de vrede. Dat ze elkaar nodig hebben en dat ze in nauwe verbondenheid op moeten treden. Samen behoren ze vooraan te staan: jonge arbeiders, scholieren en studenten!

Deze gedachte lag ook ten grondslag aan de rede van Joseph Grohman, Voorzitter van de Internationale Unie van Studenten, die op het congres over dit onderwerp het woord voerde. En..... vond gestalte in de Internationale Jeugdtentoonstelling, die de strijd van de werkende en studerende jeugd in beeld bracht. Daar zag je grote afbeeldingen van demonstrerende arbeiders en van de enthousiaste opbouw in Oost-Europa, maar ook van het werk op de Praagse Universiteit en van het Appèl Studerende Jeugd, dat verleden jaar door de O.P.S.J. te Amsterdam georganiseerd werd en internationale bekendheid heeft verworven.

Het aandeel van de studerende jeugd in de strijd kan zeer belangrijk zijn. Dat bleek ons telkens weer op het congres. Zo vertelde een afgevaardigde van Groot-Brittannië, dat een grote groep Londense studenten een actie begonnen is voor de verkorting van de militaire dienstdienst. Deze actie is overgeslagen naar Oxford en Cambridge. De studenten willen twee dingen bereiken: het scheppen van de noodzakelijke studie-voorwaarden en een minder groot aantal soldaten op de been. De verhoging van de lichtingsterkte betekent immers oorlogsvoorbereidings-

En de studenten van Oxford en Cambridge — evenals die van Amsterdam — willen vrede.

Op ons Appèl hebben we verleden jaar gezegd: kent het land aan z'n oorlogsbegroting. Met evenveel recht kunnen we zeggen: kent het land aan z'n onderwijsbegroting. Alle oorlogszuchtige regeringen maken van het onderwijs de sluitpost op de begroting, laten 't langzaam afglijden en in een onhoudbare toestand komen. De onderwijspolitiek van de Nederlandse regering is daar een treffend voorbeeld van. Het scholentekort stijgt dagelijks en de klassen worden steeds voller. „Het Schoolblad” van de Nederlandse onderwijzersvereniging heeft uitgerekend, dat als de regering op de huidige voet door blijft gaan, er over zes jaar niet minder dan elfduizend leerkrachten tekort zullen zijn bij het lager onderwijs. Het logische gevolg van een waanzinnige oorlogsbegroting.

„Aan onze lagere en middelbare scholen studeren op het ogenblik 34 miljoen jongeren. Het aantal studenten aan onze universiteiten en hoge scholen is gestegen boven één miljoen. In 1949 werd door de Sowjet-regering meer dan 60 milliard roebel uitgetrokken voor het openbare onderwijs. Aan onze hogescholen ontvangen alle studenten een speciale toelage”. Deze feiten werden aan het Congres medegedeeld door de leider van de Sowjet-delegatie Michailow, die in zijn rapport een uiteenzetting gaf van hetgeen er na de oorlog op cultureel en wetenschappelijk gebied is bereikt. En uit de zorg voor het onderwijs alleen al blijkt reeds, dat de Sowjet-Unie zich richt op vrede en niet op oorlog. De onderwijsbegroting is de graadmeter voor de vredelievendheid of de oorlogszuchtigheid van een regering.

Bij oorlogsvoorbereidingen kan het onderwijs slechts schade ondervinden. De vrede kan slechts wel varen

bij een goed en verantwoord onderwijs.

„Beket’, „Peace’, „Paix’, „Face’, „Frieden’..... We hebben het in Boedapest in alle talen gehoord. Maar we zijn niet vergeten, dat er ook een Nederlands woord voor is: Vrede! En, dat we er ook in Nederland voor zullen moeten vechten. Er ging een golf van enthousiasme door de congreszaal toen het besluit werd genomen alle aangesloten organisaties op te dragen al hun krachten te geven om de vredesbeweging in hun landen te ondersteunen en alles te doen om mee werken aan de Wereld Vredesdag op 2 October. Van de grote balkons waaiden wolken confetti uit over de zaal, de Italianen zwaaiden met hun rode halsdoeken..... De gedelegeerden stonden op hun banken en zongen. Zo werd dit belangrijke voorstel aangenomen.

Voor ons betekent dit, dat de O.P.S.J., die door het congres als lid van de Wereld Federatie van Democratische Jeugd is aanvaard, met volle kracht de vredesbeweging in Nederland zal steunen. Met instemming hebben wij kennis genomen van een oproep tot de organisatie van een Congres over Onderwijs en Vrede, dat in November te Amsterdam gehouden wordt. Als organisatie van progressieve jongeren, die allen bij het onderwijs betrokken zijn, kunnen wij niet anders dan een warme belangstelling voor een dergelijk initiatief koesteren. De O.P.S.J. zal alles doen om dergelijke initiatieven te ondersteunen.

Zonder voorbehoud scharen we ons achter het Nederlandse Vredescomité, dat de strijd voor de uitvoering van de besluiten van de grootse Vredesmanifestatie te Parijs in ons land organiseert. In deze strijd zullen de studerende jongeren hun aandeel leveren. Wij beloven de besluiten van het Tweede Wereldjeugdcongres uit te voeren.

Joop Wolff, Voorzitter O.P.S.J.

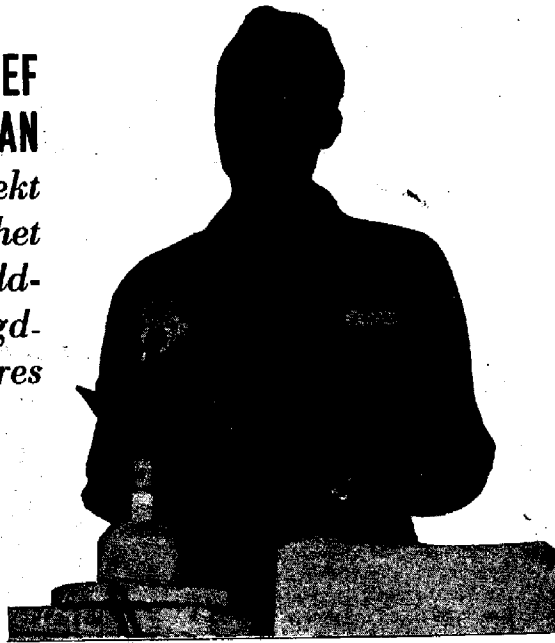
**JOSEF
GROHMAN**

*spreekt
tot het
Wereld-
jeugd-
congres*

Dit is
het insigne
van de

Internationale
Union of Students

Met deze woorden besloot Josef Grohman, voorzitter van de IUS zijn rede:

During the coming year our organisation will be preparing its 2nd Congress as a further contribution to the unity of the democratic students, together with all democratic youth for peace, national independence and a democratic education.

Our delegation calls upon the Federation and all youth organisations represented here to continue the support that they have accorded up till now to the IUS and its member organisations so that the coming 2nd World Student Congress of the IUS will be as united as representative and as successful as this great Congress of the Federation.

In the new song of the IUS, chosen during the course of the Festival, it is said that the whole youth of the world is marching the same road to happiness. The IUS at the head of the democratic student movement is happy to tread that road in company with all young democrats united in our great World Federation. Before this great Congress of the democratic youth of all lands, we promise that the IUS, leading the democratic students of the world in coöperation with all democratic youth, will continue and increase its activity for the defence of peace.

Before the representatives of the fighting youth of Greece, Spain, and the colonial countries, we promise that we shall continue our struggle for the freedom and national independence of all peoples. We will fight to free the schools and universities of discrimination, propaganda of race hatred and propaganda for war. We shall fight to ensure that science and culture be placed at the service of world peace and humanity.

Long live the unity and coöperation of the democratic youth and students of the world in the fight for peace.

Long live the World Federation of Democratic Youth and the International Union of Students.

Presented by **JOSEF GROHMAN**
President of the I.U.S. on behalf
of the I.U.S. delegation.

Ook de medische wetenschap maakt gebruik van televisie-opnamen. Hierdoor kunnen de studenten het verloop van een operatie in een aparte zaal volgen.

TV = televisie

Zeer snelle elektrische trillingen planten zich voort in de aether, die op een antenne opgevangen kunnen worden en in het ontvangtoestel versterkt. Daarop berust de radio, waarbij geluidstrillingen in electriciteit worden omgezet en in het ontvangtoestel elektrische trillingen weer in geluid.

Bij televisie wordt licht in electriciteit omgezet en omgekeerd. Een foto-elektrische cel zendt, als er licht op valt, een elektrisch stroompje uit, dat varieert met de lichtsterkte. In de ontvanger maakt een gloeilamp van de stroom weer licht.

Om een beeld uit te zenden, zouden we een groot tableau met cellen en met evenveel gloeilampen nodig hebben, wat veel te duur en onvoordelig is.

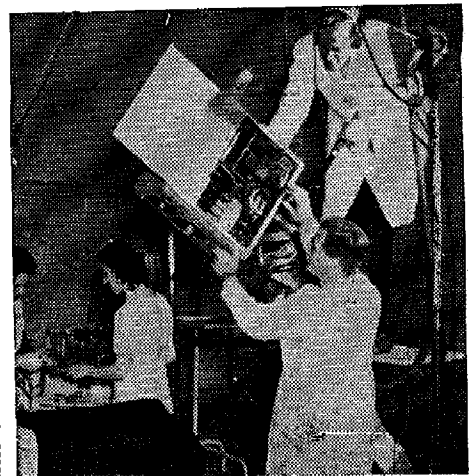
De nawerking van het oog doet een bewegend lichtpunt zien als een streep. Hierop berust de nieuwe methode om beelden uit te zenden.

Zoals we bij het lezen van een boek op elke bladzijde links bovenaan beginnen; aan het eind van de regel vlug naar links gaan, dan de tweede regel lezen enzovoort tot de onderste regel, zo wordt het beeld, dat uitgezonden wordt, na door lenzen geconcentreerd te zijn, met een fotocel van links naar rechts afgetast, dan weer vlug naar links, de tweede „regel“ en zo verder, tot de laatste „regel“, waarna de cel snel naar boven bewogen wordt om van voren af aan te beginnen, het nieuwe beeld af te tasten.

Hetzelfde gebeurt in de ontvanger met een gloeilamp. Wanneer dit maar vlug genoeg gebeurt, zien we nu een beeld.

In de praktijk gaat het enigszins anders. Een zogenaamde Nipkowsche schijf bevat een aantal gaatjes, die zo geplaatst zijn, dat als de schijf snel ronddraait, een er achter ge-

(Vervolg blz. 8)

Boedapest

1

DONDERDAG: zijn om half drie de lucht ingevlogen, 's avonds noodlanding Neurenberg, eindeloze verhoren, zakmessen (in verband met evt. moordplannen) ingeleverd. The military Police omringt ons met tedere zorgen.

VRIJDAG: De hele ochtend in een autobus doorgebracht onder de behoedzame vleugels van moeder M.P. Gelukkig was het vliegtuig om 2 uur startklaar. Praag . . . afgehaald door de C.S.M. (Tj. jeugdorg.) Om 6 uur gegeten, om kwart voor zeven waren we in de trein naar Budapest De Tsjechen zeggen — wij hebben in Praag een voorfestival — daar lijkt het op. Ze werken allemaal hard om alle vreemdelingen, die over Praag komen verder te helpen, alle hulde! Er zitten in de trein Tsjechen, Belgen, Canadiërs, Indonesiërs, Amerikanen en Hollanders.

ZATERDAG: 8 uur. Iedereen kijkt elkaar slaperig aan. Plotseling gejuich. Alles hangt uit de raampjes, de Hongaarse grens! Szobb! Fanfarecorps — het Wereldjeugdlied — iedereen neemt het over — de Hongaarse jeugd verwelkomt ons — bloemen, liederen, vlaggen, kushanden, iedereen is geweldig ontroerd over de ontvangst in het grensdorpje Szobb. De trein smelt verder, de boeren en spoorwagarbeiders wuiven ons toe.

Budapest; een machtig koor van de Hongaarse jeugd zingt ons toe, een zee van vlaggen, pioniertjes bieden ons grote bouquetten aan.

Op het stationsplein, weer muziek, welkomstwoord door de Hongaren, Chinezen, enz. Wij spreken terug, stappen in de bus en rijden naar ons gymnasium waar we ondergebracht zijn.

's Avonds, iedereen staat zich uit te kleden, de tolken slepen ons naar beneden, er wordt ons een serenade door de jeugd van de wijk aangeboden. Gezongen en voor het eerst Hongaars gedanst. Als bestuit heeft iedereen elkaar omhelsd, dat schijnt hier gewoonte te zijn.

ZONDAG Openingsparade. 82 delegatie stellen op en marcheren in het stadion, door tienduizenden Hongaarse vrienden toegejuicht. De komsomolz in stralende witte kleren en bloemen. Chinezen met grote zijden vlaggen, Griekse partizanen, jeugd uit koloniale landen, uit Oost-Europese landen in nationale kledij, Amerikanen, Italianen en Duitsers. De festival vlag wordt gehesen door de overgebleven leden van de Jonge Garde.

Guy de Boissen spreekt. Vluchten duiven vliegen naar alle kanten. 'Vliegmachines gooien bloemen uit, symbool van de vredeswil der jeugd.

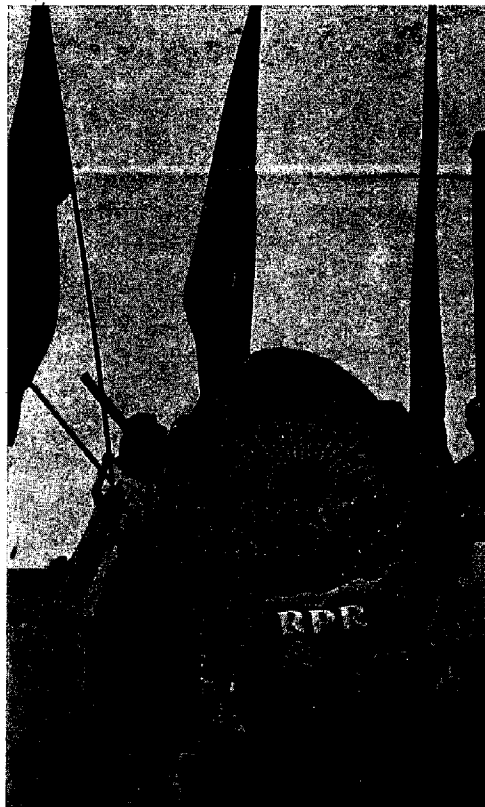
MAANDAG: Opening V.I.T. (festival) tentoonstelling, prachtige foto's en statistieken over de toestand in de verschillende landen. 's Avonds naar Bulgaars programma, pionierskoor, meisje van 14 jaar zong solo, wat een warme stem had ze! Hun dansen zijn enorm vurig en wild. Ze springen heel hoog, hun bewegingen zijn snel en pittig.

DINSDAG: Hongaarse film gezien over de strijd van de boeren tegen de grootgrondbezitters. Had de 3e prijs op het int. filmfestival in Marianská Lázně. In Holland nog nooit gezien Daarna Tsjechisch program, optreden van eerste rangs musici. Bijzonder waren ook de bijldansen.

WOENSDAG: Herdenking van de Republiek Indonesia. Toespraken van de Indonesiërs, Russen, Chinezen en Amerikanen. Eerste optreden van ons in Budapest gestichte zangkoortje.

DONDERDAG: Russisch nationaal programma gezien. Prachtig! Een groep meisjes die een dans uitvoerden, waarbij het leek of ze over de grond zweefden, „De stervende zwaan”, op klassiek Russische wijze uitgevoerd, mooie liederen door eerste rangs zangeressen.

VRIJDAG: Herdenking van de Viet-Namese Republiek. Goede ochtend. 's Middags zijn we naar het hoofdkantoor van de soc. verzekering geweest en op feestelijke wijze ontvangen. Rondleiding met vragen stellen. Programma door de bedrijfsafd. van de Szit (arbeiders jeugdorg.). Cadeaux gekregen. Speeches over en weer. Diner. Dansen.

ZATERDAG: „Dag van het brood.” Elk jaar bier aan. Deze keer: verlaging broodprijs. Ongewassen straat dansen met de jongens van de verzekering dansvloeren. 's Avonds over de Donau gevaren. (Vuurwerk op de Gellerthergberg. Vanaf de boe. **ZONDAG:** Vanochtend, bijeenkomst met de Po het Pools, vertaald in het Mongools, omdat we de cumentaire gezien over de strijd van de volkslege Russisch Ballet geweest. Nog nooit zo iets mooi. Geschiedenis van een zwanenjager in het bos, 1 revolutie.

MAANDAG: Griekse partizanen komen bij ons koor zingt. Dan met elkaar praten over de toesta met een kunstbeen of grote lidtekens op hun gezi Gezwommen in warm bad. Heel grappig. Wel leuk programma. Prachtig orkest „Ouverture Egmont” 1 van Dvorak. Was in de openlucht op het Margy bezwijmd door de geuren, die opstegen uit blo **DINSDAG:** Excursie pioniersstad. Hebben postk pionier-conducteurs. Verdraaid leuk.

- dagboek

Bij de foto's

1. Aandachtig luisteren deze jongens en meisjes naar de spreker. Het zijn Griekse partizanen op het Wereldjeugdcongres te Boedapest.

2. Stralende jeugd uit de Sowjet-Unie! Komsomol-meisjes met bloemen in de hand marcheren voorbij, toegejuicht door iedereen.

3. Vol trots draagt dit Roemeense tweetal een groot embleem van hun jeugdorganisatie.

4. Ook de jeugd uit de koloniale landen was in Boedapest vertegenwoordigd. Deze Viet-Namense jongeren strijden, evenals de Indonesiërs voor de vrijheid en onafhankelijkheid van hun land.

Zes uur. Mongools programma gezien, acrobatiek van een meisje van 10 jaar, wist op het laatst niet meer aan welke kant haar hoofd thuis hoorde. Mongools worstelen, geheel volgens ritueel uitgevoerd. 1e titel werd leeuw, 2e titel olifant, 3e titel valk. Ze gooiden na iedere mat-partij chocolade in de menigte. Zongen in 1/4 en 1/8 toon, toch wel mooi. Om 9 uur 's avonds met kloppend hart naar Abaz-zia (ons restaurant) om wat eten op de kop te tikken, gelukt!

WOENSDAG: Dag van de kol. jeugd. Grote optocht door de stad, hevige zenuwen wegens ons optreden op de Gellertberg bij het kampvuur. De berg was bezaaid met mensen. Nog maar een halve week!

DONDERDAG: Rakosistad (vakscholingsstad) bezocht. Opleiding duurt drie jaar. Jongens zijn er intern. Eigen zwembad, toneelzaal en bibliotheek. Gezellig ingericht. Int. dansprogramma gezien in stadion. Chinese dans met bekkens, bellen en tamboeren. Op de terugweg zagen we het verlichte vrijheidsbeeld overal bovenuit steken.

VRIJDAG: Gezwommen. Op bezoek geweest bij Hongaarse studenten, ontmoet bij het Russische Ballet. Leuk mee gepraat. Poolse film „Grensstraat“ gezien. Erg onder de indruk.

ZATERDAG: Hongaarse jeugd kwam afscheid nemen. Cadetux gehad. Duitse del. op bezoek. Kruisvuur van vragen over en weer. Chinees programma gezien. Foneelstuk in het Chinees. Was heel makkelijk te begrijpen. Mooie liederen.

ZONDAG: Slotmeeting Enorme parade door de stad, gedefileerd voor Rakosi. Heel Budapest was op de been. De vredeswil kwam sterk naar voren. We hebben gezamenlijk de eed afgelegd voor de vrede te zullen vechten in ons eigen land. Gevallen kameraden herdacht. Erg indrukwekkend. Rakosi heeft het festival gesloten. 's Avonds bloemen gelegd op het monument voor de gevallen Russische soldaten op de Gellertberg. Door Boeda gezworven. Op ruïnes geweest van oud koninklijk paleisje. Hyperromantisch. Spierwit in het maanlicht. Prachtig uitzicht over de Donau.

MAANDAG: Pakken en naar huis met bloedend hart. Met de trein van de Duitsers tot Berlijn. In Dresden en Berlijn ontvangen door de F.D.J. (Freie Deutsche Jugend). Paar uur in Berlijn geweest. Bij de jeugdbeweging gegeten en toen weer verder. Op het station in Helmstadt (Russ. zone) gedanst met de Volks-polizei.

De Duitsers hebben erg goed om ons gezorgd! Kregen allemaal brood met knoflookworst mee en voor iedereen een pakje sigaretten.

DONDERDAG: Nederlandse grens. Iedereen gaargekookt en vies. Meteen naar huis, wassen, slapen en eindeloos vertellen.

It de regering de bevolking iets en slaperig, zo uit ons bed op sbank. De hele dag feest. Overal ngelofelijk. Alles geillumineerd. t gezien.

len en de Albanen! Lezing in t beter verstanden. Chinese dor s tegen Tsjang-kai-Tsjek. Naar s gezien! Gewoon een sprookje! oppendans, scène uit de Franse

op bezoek. Een Grieks pioniers nden in onze landen. Sommigen chten, waren meisjes en jongens er, alleen erg vol. 's Avonds int. van Beethoven gehoord en walsen it-eiland. Op de terugweg bijna mperken.

intoor, drukkerij en trein met

Studenten hebben recht op

studieloon

prof. Minnaert: „De studie aan de Universiteit is vrij volgens de letter van het Wetboek, maar praktisch verboden voor grote maatschappelijke klassen”.

Hoe is het in ons land met het Hoger en Middelbaar onderwijs gesteld? Kan een ieder, die geestelijk geschikt is om verder te studeren een Universiteit bezoeken? Of is de Universiteit (als ook de Middelbare school) nog steeds vrijwel hermetisch gesloten voor arbeiderskinderen?

Op deze en andere vragen geeft het onlangs verschenen rapport van het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers, getiteld „Sociale Aspecten van de Recruitering der Studenten”, een duidelijk antwoord. Uit dit interessante rapport, dat veel feitenmateriaal bevat en ook veel vergelijkingen met het buitenland treft, blijkt dat de toestand op Universitair gebied in ons land nog bar slecht is; wat zijn hiervan de oorzaken en welke maatregelen zijn nodig om hierin verandering te brengen? Ook op deze vragen tracht een werkgemeenschap van het V.W.O. (onder voorz. van prof. Freudenthal) antwoord te geven.

De arbeiders vormen 43% van de Nederlandse bevolking; maar weet je ook dat slechts 1% van alle studenten uit arbeiderskringen komt? Ons land telt slechts een handjevol fabrikanten en leiders van grote N.V.'s, enz.; maar weet je ook dat alleen hun zontjes reeds 8.6% van alle studenten vormen?

En dan ook niet te vergeten de zoons en dochters van burgemeesters, rechters, officieren, hoger politiepersoneel en staatsfiguren: deze groep maakt meer dan 10% van alle studenten uit!

Maar voor de kern van ons volk (43%), voor het volkskind is geen plaats op de Universiteit: van de 100 studenten komt er gemiddeld slechts één uit een arbeidersgezin.....

En wie nu zou denken dat alleen het Hoger Onderwijs een privilege van bepaalde personen zou zijn, vergist zich lelijk! Ook op de Middelbare Scholen worden jongens en meisjes uit arbeiderskringen in feite geweerd! Van de 100 leerlingen komen er gemiddeld op de H.B.S. met 5 j.cursus 7 tot 9 uit arbeiderskringen, op het Lyceum is dit perc. nog lager, n.l. 3.1%, op het Gymnasium

2% en op de Middelbare Meisjes-school zelfs slechts 1.6%! Het rapport komt dan ook tot de conclusie, „dat de instituten voor Hoger Voorbereidend Hoger- en Middelbaar Onderwijs uitgesproken standenscholen zijn.”

Natuurlijk rijst na bovenstaande onmiddellijk de vraag bij ons: waarom gaan er zo weinig arbeiderskinderen naar H.B.S. of Gymnasium, waarom in het bijzonder bestaat slechts een nietig perc. van alle studenten uit arbeidersjongens?

In het rapport wordt zeer terecht het zwaartepunt gelegd op de materiële factoren (geldbelemmeringen, voorschotten, studie-beurzen, studieloon, enz.). Daarbij stelt prof. M. zelf reeds onmiddellijk vast dat „de studie der arbeiderskinderen bijna onmogelijk wordt gemaakt door de financiële belemmeringen”.

Bij zuinig leven bedragen de kosten voor een bij zijn ouders inwonende student volgens M. f 1500.— voor een niet bij zijn ouders inwonende student f 1900.— per jaar. Daarbij komt dat gedurende de gehele studietijd het loon wegvalt, dat dat de student anders verdiend zou hebben als hij op kantoor of fabriek was gaan werken. En in een arbeidersgezin wordt juist op zo een loon gerekend!

Hoe zouden nu, vraagt prof. M. zich terecht af, dergelijke offers gebracht kunnen worden bij door de 74% van de Nederlandse gezinnen, wier inkomen thans ongeveer f 1500.— a f 3500.— bedraagt?

Het rapport haalt de volgende woorden van prof. Heringa aan: „Veel studenten zie en spreek ik, die met té geringe middelen studierend, studie en gezondheid verspelen bij hun poging de te ver uiteenliggende einden aan elkaar te knopen”..... Kan dit nóg kernachtiger worden uitgedrukt?

Scherp drukt prof. M. een en ander als volgt uit:

„De studie aan de Universiteit is vrij volgens de letter van het wetboek, maar praktisch verboden voor grote maatschappelijke klassen”.

In ons land geschiedt de steun aan studenten in hoofdzaak in de vorm

van beurzen, renteloze voorschotten en kleine tegemoetkomingen, die verstrekt worden door rijk, gemeente en particuliere instellingen.

Het in Nederland voorkomende stelsel van voorschotten wijst het rapport zeer terecht af; de terugbetaling van de voorschotten legt zware lasten op in een tijd van veelal lage begin-salarissen en gezinsvorming; in andere landen als b.v. Frankrijk worden voorschotten dan ook als sociaal ontoelaatbaar beschouwd!

Van de ongeveer 20.000 studenten heeft minder dan 3% een beurs en ruim 14% een voorschot. Het aantal verstrekte beurzen is dus minimaal; prof. M. eist dan ook in het rapport dat er even zo vele beurzen worden verstrekt als er geschikte jongelui zich aanmelden; voorts mogen aan de ontvanger van de beurs geen zwaardere eisen worden gesteld dan aan de gewone student; hiervoor is geen enkele reden: het gaat om de geschiktheid en niet om het inkomen van de vader! Maar ook het bedrag van de beurzen is volkomen ontoereikend: ze bedraagt slechts 54% van zijn noodzakelijke uitgaven als hij thuis woont of 43% buitenshuis.

Prof. M. merkt dan ook op: „voor de eigenlijke arbeiders zijn de beurzen beslist te gering. Terecht wordt van verschillende zijden naar voren gebracht, dat het toekennen van te kleine beurzen beslist gevaarlijk is. Vele gevallen doen zich voor, waarbij begaafde jonge mensen in wanhoop grijpen naar het middel dat hun geboden wordt, maar na enige tijd verplicht zijn de studie te laten varen, omdat de financiële hulp onvoldoende blijkt. Om 'n bevreemdende regeling te bereiken zou men voor alle gezinnen met 'n inkomen beneden een bepaald bedrag, de beurs op f 1600 — f 2000 moeten bepalen.” Verdient het stelsel van beurzen als zodanig echter onze volle goedkeuring?

Het rapport ontkent m.i. terecht deze vraag; „de ontoereikendheid van het beurzenstelsel staat niet los van de omstandigheid, dat dit stelsel het karakter draagt van liefdadigheid” (zie het rapport van Groenewold).

In plaats daarvan stelt het rapport

Ook de Indonesische vrijheidsstrijders waren op het Congres te Boedapest vertegenwoordigd. Soedjono, de delegatieleider aan het woord. Na zijn rede, bood de Hollandse delegatie onze vrienden bloemen aan.

Organisatienieuws

Amsterdam heeft een serie ledenvergaderingen achter de rug. VIER liefst. Amsterdam is namelijk gesplitst, in MULO I en II, een Kunststuderenden (Kweekscholieren inbegrepen!) en een Middelbare Scholierenafdeling. In het vervolg moeten we dus punten maken van het Amsterdamse Nieuws. En een plannen dat ze hebben, ook natuurlijk in 4-voud. Op de diverse ledenvergaderingen werd veel besloten, en deze week draaien de Centrumavonden al op volle toeren.....

Hup, Amsterdam, wanneer de volgende splitsing?

Denk niet zo min over die 4 afdelingen: ze zijn al meteen gestart met een eigen krant, we ontvingen al de STROOIBUS. De Telex, en 2 kranten met een groot aantal vraagtekens (hier schoot zeker de fantasie van het bestuur tekort).

Utrecht is ook gesplitst, we krijgen een Studenten en een scholieren afdeling. Er is een ledenvergadering geweest waar ook veel besloten is, en waar we de besluiten in spanning afwachten!

't Gooi heeft al een dag gehad waarop ze naar hartelust geroeid hebben. Dat was hun inleiding voor het nieuwe schooljaar. Na de ledenvergadering gaan ze daar ook weer aan de slag om dit jaar een bloeiende afdeling aan de zomervacantie te kunnen afleveren.

Den Haag

Een uitgebreid bestuur, een ledenvergadering en excursie naar buiten en een aantal centrumavonden werden in hun afdelingskrant aangekondigd. We verwachten dat er dit jaar een massa uit de bus komt in Den Haag, per slot waren zij de afdeling die het meeste geld ophaalden op de Budapestlijsten!

Rotterdam

Blaakt ook van enthousiasme na de ledenvergadering, waar tevens verslag werd gebracht over het Festival in Boedapest.

(Vervolg blz. 8)

voor aan alle studenten een studieloon toe te kennen ten bedrage van f 1200.— voor inwonende en ad f 1600.— voor niet-inwonende studenten (onder gelijktijdige afschaffing van college-geld).

Dit stelsel van studielonen is tot nu toe echter slechts in de Sowjet-Unie doorgevoerd.

Uitgangspunt hierbij is, dat de student door zijn opleiding voorbereid wordt op voor de maatschappij uiterst belangrijke functies; de gemeenschap heeft er alle belang bij dat op de belangrijkste posten zij komen, die er geestelijk en lichamelijk het best toe geschikt zijn; de gemeenschap moet dus zorgen, dat de student zich rustig en geconcentreerd kan wijden aan de studie ten bate van het algemene welzijn; de maatschappij heeft dus een plicht tegenover de student: zij moet hem daartoe in staat stellen zich in zijn levensonderhoud te voorzien gedurende zijn studie-tijd; de student heeft recht op studieloon.

Wij O.P.S.J.-ers eisen in ons urgentie-program een zo snel mogelijke opruiming der financiële belemmeringen! En daarom moeten wij ook dit rapport toejuichen als zijnde een belangrijke bijdrage hiertoe; het rapport ziet dit als een daad van sociale rechtvaardigheid en eist bovendien — gezien de ontwikkeling en de toepassing van de wetenschap een levensbelang is voor de gemeenschap — dat de meest begaafden terechtkomen in de functies waar de hoogste eisen gesteld worden.

Kort resumerend zouden wij onze conclusies t.a.v. dit rapport als volgt willen formuleren:

1. Het doel van het rapport: er toe

bijdragen, dat allen die de geschiktheid hebben om te studeren, inderdaad de gelegenheid daartoe krijgen, verdient ons aller sympathie en steun.

2. Het rapport werpt daarbij terecht alle aandacht aan de financiële belemmeringen, die de toegang van het arbeidersknid tot de Universiteit praktisch onmogelijk maken; opheffing van deze belemmeringen is inderdaad een eerste vereiste!
3. Als zodanig stelt het rapport van het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers zich dus op één lijn met het verleden jaar door de O.P.S.J. opgestelde „Urgentie-program” (naar aanleiding van het „Appel Studerende Jeugd”), waarin eveneens op maatregelen aangedrongen werd ter bevordering en democratisering van het Hoger Onderwijs.
4. Het rapport vormt niet alleen een belangrijke bijdrage voor de verbetering en vernieuwing van het Hoger Onderwijs, doch tevens — mede hierdoor — voor het behoud van de Wereld-Vrede: wie voor beter en democratischer onderwijs is, verzet zich tegen de monsterachtige oorlogsbegrotingen, die iedere verbetering op cultureel gebied van tevoren reeds in de kiem smoort.

Omgekeerd verdient dit rapport voor de voorstanders van een blijvende Wereld-Vrede aller aandacht: gelden besteden en uitgaven voor scholen en universiteiten, betekent een halt toeroepen aan de bouw van oorlogsbodems en tanks!

Johnny Henrar.

Er zijn een aantal nieuwe leden gemaakt en het nieuwe, uitgebreide bestuur, organiseert met vliegende vaandels de volgende week een serie centrumavonden. Een Herman Gorterherdenknig is op 2 October in het vooruitzicht.

Haarlem

De „O.P.S.J.-Geus” is in Haarlem verschenen. Op 1 October een vredesvuur. Samen met het A.N.J.V. wordt het Budapestverslag georganiseerd. Op 5 October Herman Gorterherdenking.

Ze zijn wat van plan die Haarlemmers!

LAATSTE NIEUWS!

Intussen is het weekend op Asseburg achter de rug. Zondagsmorgens telden we 108 deelnemers. Er was een fijne bonte avond, Ben Polak en Anje Noordewier, hielden in de duinen een lezing over atoom-energie.

Daarna wandelingen, handballencompetities, enz.

Het was een mieters week-end, volgende keer ontbreekt er geen enkele O.P.S.J.-er!

hallo!

Hier huppeltjes-! . . . Wel eens van Huppeltjes gehoord? Nee natuurlijk. Toch is het heel belangrijk dat je je er snel mee vertrouwd maakt. Je kunt er veel gemak, Huppeltjes zijn n.l. de kleine advertenties in plezier, nut enz. van hebben. Studie en Strijd. Heb je een boek te ruilen of te verkopen, zit je om een studieboek verlegen, dat niet meer te krijgen is. Wil je een tent lenen voor de zomervacantie, wil je je vriendje, vriendinnetje of kennis feliciteren met z'n overgang, eindexamen of verjaardag. Plaats als persoon, groep of centrum een Huppeltje en het heuglijke feit is in de wereld van progressief studerende alom bekend. Daagt het éne centrum het andere uit, in één of andere wedstrijd. Plaats een Huppeltje. En alle studie- en strijdlezers zullen met grote belangstelling de afloop in een volgende advertentie lezen. Verzamel je postzegels? De gevraagde zegels zullen je brievenbus binnenhuppelen. Studiel en Strijdlezers: Het lint is doorgeknipt, de Huppeltjesafdeling geopend. Maak er gebruik van en zendt de opgaven onder naam of nummer + 25 cent aan postzegels naar: Jet v. Gelder, Hanzestraat 45^b - Amsterdam

plaatste photocel het licht volgens het „aftaststelsel” ontvangt. In de televisie-ontvanger staat zo'n zelfde Nipkowse schijf, die precies gelijk moet ronddraaien met die in de studio, en waarbij geen fotocel, maar een gloeilamp is.

Het bezwaar van dit stelsel en dergelijke „mechanische systemen” (er is nog een stelsel, dat met spiegels werkt) is, dat de traagheid van de onderdelen een goede synchronisatie of „gelijk lopen” verhindert.

De tegenwoordige televisie werkt dan ook met de kathodestraalbuis (KSB), die zonder traagheid is en een grotere lichtsterkte geeft.

In de buis zendt de gloeidraad een stroom van electronen uit, de kleinste denkbare deeltjes.

Dit is de kathodestraal. Hij botst met kracht tegen een in de voorkant van de KSB aangebrachte fluorescerende stof, die daarop oplicht. Zinksulfide of zinksilicaat geeft een geel-groene kleur, calcium wolframaat een blauwe. Stond de straal stil, dan zou er een gat branden in de fluorescerende stof, hij moet dus bewegen. Dit geschiedt met behulp van afbuigplaten. Als hierop een spanning gelegd wordt, beweegt de

straal zoals men wil, over de gehele fluorescerende scherm. Zo kunnen we dus de straal laten bewegen zoals de fotocel en gloeilamp bij het aftaststelsel. Ook hierbij zien we dus het beeld, zoals het uitgezonden wordt. De zender zendt tegelijk synchronisatie-signalen uit om de KSB bij de televisie-ontvanger „gelijk te laten lopen” met die in de zender. De KSB in de studio is uiteraard anders gebouwd en heet inconoscoop. Het aantal „beeldregels” dat hier „lijnen” heet, is de oorzaak van de tegenwoordige crisis in de televisie. Bijna elk land heeft een ander lijnensysteem. Philips met 567, Engeland en sinds kort ook Frankrijk met 405, Amerika met 525 lijnen.

Ook in de Sowjet-Unie stijgt de belangstelling voor televisie. In Moskou heeft de radioclub al 400 leden met een eigen T.V.-toestel en de zender werkt met 625 lijnen.

Leningrad heeft 441 lijnen.

De golfengte is bij televisie ultrakort, omdat er dan meer zenders naast elkaar kunnen uitzenden zonder elkaar te storen. De ontvangst is dan theoretisch beperkt tot een straal van 40 km, waarop ook uitzonderingen zijn.

Iedere scholier in West weet natuurlijk te vinden:

VELDHUISEN

Boekhandel - Leesbibliotheek
Alle schoolbenodigdheden

Aalsmeerweg 65 - Amsterdam-West

Feiten tegenover leugens

Betrouwbare en veelzijdige artikelen en foto's over de Sowjet-Unie vindt U in het aantrekkelijke maandblad „NU”, orgaan van de Vereniging Nederland-U.S.S.R.

Het lidmaatschap (abonnement op „NU” inbegrepen) bedraagt 30 cent per maand. Dit geeft tevens recht op het bezoeken van filmvoorstellingen, culturele bijeenkomsten, lezingen, enz.

Proefnummer „NU” op aanvraag gratis.
Frederiksplein 46, Amsterdam. Tel. 30140.

B 71943
IIIId/c 3
een

LEZEBOKKT

3 November

49.

VERTROUWELIJK.

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie een fotografische copie te doen toekomen van een, ter gelegenheid van het congres "Onderwijs en Vrede", door de O.P.S.J. verzorgde folder, bestemd om te worden verspreid onder de leerlingen der middelbare scholen.

d. HET HOOFD VAN DE DIENST

Aan Z.E. de Minister van
Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,
t.a.v. de HoogEdGestr. Heer
Mr. H.J. Schölvinc, te
's-GRAVENHAGE.

Mr. L. Einthoven.

Volgno.
24 OCT. 1949
ACD/Trasy

Verbinding: 19
C/2 no 1090'49 OPSJ

Datum: 21-10-49

Wolff

Onderwerp: Spoedvergadering van het Landelijk Initiatiefcomité voor het congres "Onderwijs-Vrede", gehouden op 19-10-49 in het gebouw van de firma Recourt & Co., Leidsegracht 50 te Amsterdam.

Berichtgever betrouwbaar
 Waardering bericht: idem
 Datum ontvangst bericht: 20-10-49
 Medewerkende instanties: gene
 Ondernomen actie: gene

Deze vergadering werd belegd om maatregelen te beramen in verband met een artikel in "Het Vrije Volk" van 19-10-49, pag. 2, waar een artikel staat met als kop "LET OP!", geschreven en ondertekend door Koos Vorrink en F. Albrecht, resp. voorzitter en algemeen secretaris van de Partij van de Arbeid, en gericht tegen het congres "Onderwijs-Vrede".

Aanwezig waren:

- + JOHAN FREDERIK WOLFF, - 5666.
  - + PETER SMULDERS, - - - 9939.
  - + HENK LANKHORST, - - - 9940.
  - + T. DE BORDES,
  - + R. DE LARET,
  - + BERTHA AUGUSTIN,
  - + FRITS KUIPER. - - - 9941. *6684*
- +++ Jo Koster was ziek, Guido van Suchtelen en Greet Kolkman waren om onbekende reden verhinderd.

Wolff vertelde, dat Koos Vorrink alle adhaerenten voor het congres "Onderwijs-Vrede" een gestencild stukje heeft toegestuurd, waarin hij waarschuwt tegen meergenoemd congres. Deze gestencilde stukjes zijn persoonlijk met de hand door Koos Vorrink ondertekend. Tevens hebben de adhaerenten die lid zijn van de P.v.d.A. schriftelijk order gekregen van het hoofdbestuur van de P.v.d.A. om hun adhaesiebetuiging aan het congres in te trekken. Naar aanleiding van de opmerking van Koos Vorrink dat 7 van de 11 leden van het Landelijk Initiatiefcomité communist zijn of er mede sympathiseren, deelde Wolff mede, dat het er slechts drie zijn, n.l. hijzelf, Frits Kuiper en Guido van Suchtelen; volgens Wolff zijn deze drie lid van de CPN. (Over de sympathiserenden is door Wolff verder niets gezegd).

LANKHORST begon dan met het relaas van alles wat er gebeurd was. Zaterdagavond, 15-10-49, was hij opgebeld door Dr. GUNNING en deze deed melding van de ontvangst van de twee brieven van Koos Vorrink. (Gunning is lid van de PvdA). Dr. Gunning was zeer op zijn teentjes getrapt vanwege het feit, dat Vorrink geschreven heeft dat diverse intellectuelen door hun argeloosheid er min of meer ingetrapt waren. Gunning was er zeer over ontstemd dat dit uitgerekend door Koos Vorrink was gezegd. Hij wil danook in ieder geval zijn inleiding op het congres houden en heeft verder al zijn steun aan het congres toegezegd. Verder heeft Dr. Gunning het plan opgevat in de courant een tegenstuk over deze kwestie te plaatsen. Dr. Gunning heeft F. Albrecht opgebeld en hem daarbij de les gelezen.

*l. of. 98
aanw.
(volgens Wolff)*

*l. aanw. #
9942*

Lankhorst heeft Vorrink opgebeld, doch deze was niet thuis en toen kreeg hij de dochter van Vorrink aan de telefoon. Lankhorst heeft met haar nog even over de kwestie gesproken en heeft vervolgens F. Albrecht opgebeld. Bij dit laatste telefoongesprek is afgesproken dat Lankhorst op 20-10-49 een onderhoud zou hebben met Koos Vorrink en dat tot zolang de krantenschrijverij zou ophouden. Bij dit onderhoud zal ook Peter Smulders aanwezig zijn.

Naar aanleiding van het door het Landelijk Initiatiefcomité verstrekte perscommuniqué, zouden "Het Parool" en "Vrij Nederland" een vriendelijk stukje over het congres schrijven. Nu heeft Vorrink zich echter in verbinding gesteld met Winkler van "Het Parool", met het verzoek, het stuk dat hij in "Het Vrije Volk" heeft geschreven, over te nemen in "Het Parool". Dit is echter door Winkler geweigerd en nu zal Vorrink het toch doen plaatsen als "ingezonden stuk" in het nummer van Donderdagavond 20-10-49, ondanks de afspraak met Lankhorst en Peter Smulders.

Lankhorst zeide, dat er nu een tegenstuk moest verschijnen in de couranten naar aanleiding van het artikel van Vorrink in "Het Vrije Volk", doch eerst wilde men hieromtrent overleg plegen met Dr. Gunning, die danook tijdens deze vergadering in Amsterdam werd opgebeld. Het bleek dat deze met vakantie in Breda was en nu belde Lankhorst naar Breda het nummer 8033, waar hij onmiddellijk Dr. Gunning aan de telefoon kreeg. Dr. Gunning was het er volkomen mee eens dat er een tegenstuk moest komen, maar hij wilde dit eerst zien alvorens het gepubliceerd werd. Dit zal gebeuren op 23-10-49 wanneer Dr. Gunning weer van zijn vakantie in Amsterdam terug is.

Vervolgens zei Lankhorst: "Ja, nu zullen we dit tegenstuk gaan schrijven, maar ..... wie en wat zijn wij?"

Smulders maakte bezwaren tegen ev. persoonlijke ontboezemingen, maar Wolff verklaarde rondweg dat hij er trots op was communist te zijn. Hij deelde tevens mede dat dit eveneens het geval was met Frits Kuiper. Bartha Augustin verklaarde dat zij de dochter is van een dominee en dat zij getrouwd is met een stiefzoon van Jhr. Sandberg uit Amsterdam. De Bordes verklaarde dat hij doopsgezind is en lid van geen enkele partij. Lankhorst verklaarde dat hij hoofdbestuurder is van "Kerk en Vrede". Toen Guido van Suchtelen ter sprake kwam werd er door Wolff min of meer omheen gedraaid; ten slotte verklaarde hij toch dat Guido min of meer links georiënteerd was. Lankhorst vertelde, dat Jo Koster Oranjeklante is en lid van de Internationale Vrijwillige Hulpverlening (I.V.H.). R. de Laret verklaarde dat hij lid is van de studentenvereniging "Pericles" in Amsterdam, dat zijn vader vroeger lid was van de CPN, doch thans lid is van de P.v.d.A.; zelf is hij geen lid van een politieke partij.

h. aaw. +

h. aaw.

h. aaw.

Hierna bracht Peter Smulders het gesprek op de reacties van de adhaerenten naar aanleiding van de twee brieven van Koos Vorrink.

h. aamv.

JORDAN, van wie Smulders en passant vertelde dat hij de vierde inleider was met als onderwerp: "Morele en sociale opvoeding van de tegenwoordige jeugd", was evenals Gunning zeer boos geworden op Vorrink en had o.a. Noordhof van het Vredes Wetenschappelijk Instituut opgebeld en hem gevraagd, waarom de P.v.d.A. nu niet eens een Vredescongres kon beleggen. Hij had Noordhof de hele zaak uitgelegd met als resultaat dat Noordhof eveneens zeer boos is geworden op Vorrink.

h. aamv. +

Ds. HUGENHOLTZ is eveneens zeer boos geworden op Vorrink en heeft daarom zijn medewerking aan het congres toegezegd.

h. aamv. +

Slechts één heeft zijn adhaesiebetuiging ingetrokken, nl de theoloog Prof. Dr. Miskotte uit Leiden.

*Slip
voor
PS 2997*

+

Dr. MARIA ROOZEBOOM heeft het zover gebracht dat zij opnieuw haar adhaesie heeft betuigd. Bij deze adhaesiebetuiging had zij een copie gedaan van een brief; die zij aan Koos Vorrink had geschreven naar aanleiding van zijn twee brieven. In deze brief aan Vorrink betoogt zij dat de P.v.d.A. eveneens een vredescongres moest beleggen. Tevens ziet zij niet in waarom men niet met de CPN mag samenwerken.

Verder waren er nog drie mensen die adhaesie hadden betuigd, maar wie dit waren wist Smulders niet uit het hoofd; hij had nl. de brieven niet bij zich.

+

Wolff vertelde nog in de vergadering, dat waarschijnlijk door de heer ROORDA, hoofdbestuurslid van de Nederlandse Onderwijzers Vereniging (N.O.V.) alles omtrent het congres aan Vorrink was overgebracht. Roorda is nl. tegenwoordig geweest bij de lezing van Prof. Minnaert op 18-9-49 (zie rapport C/2-995'49 OPSJ dd 29-9-49).

Later werd door enkele comitésleden de betrouwbaarheid van R. de Laret in twijfel getrokken.

GEZIEN:
[Handwritten signature]

No. 833z-7-'48.

Onderwerp: Congres "Onderwijs-Vrede".

G E H E I M.

71716

71716
A'dam

21 October 1949

Valens.

25 OCT. 1949

ACD/72331

In aansluiting op het U dezerzijds toegezonden rapport No. 833z-7-'48, dd. 12 October 1949, wordt thans het volgende bericht:

Het bericht in "Het Vrije Volk" d.d. 18.10.1949 van het dagelijks bestuur van de Partij van de Arbeid, onder de titel "Let op! Comité Onderwijs-Vrede is van de C.P.N., heeft in de kringen van de organisatoren van bedoeld congres beroering gewekt.

Buiten dit bericht het bestuur van de P.v.d.A. aan partijgenoten en niet-partijgenoten een circulaire gezonden, waarin de aandacht wordt gevestigd op het feit dat ~~het~~ organisatie van het congres "Onderwijs-Vrede" in hoofdzaak is samengesteld uit communisten en met het communisme sympathiserenden.

Bekend is geworden dat door Hendrik Johannes LANKHORST, geboren te Amsterdam, 18.4.1914, bij Uw dienst bekend, en Petrus Henricus Antonius SMULDERS, geboren te Nijmegen, 19.8.1924, eveneens bij Uw dienst bekend, over de tegenactie van de P.v.d.A., een gesprek is gevoerd over het Comité Onderwijs-Vrede, met een vooraanstaand P.v.d.Aer.

Bij dit onderhoud had Smulders de feiten genoemd in het bericht in "Het Vrije Volk" en in de circulaire uitgaande van de P.v.d.A., als vermoedelijk wel juist gekwalificeerd. Verder bleek dat het initiatief tot het houden van het congres uitgegaan was van de O.P.S.J.

Aanvankelijk had de O.P.S.J. een commissie ingesteld tot Onderzoek naar oorlogspropaganda bij het onderwijs. (Zie "De Waarheid" dd. 28.5.1949 en Uw schrijven No. 63148 d.d. 30.6.1949, No. 65584, d.d. 13.7.1949, in antwoord waarop U ontving ons schrijven No. 833z-7-'49, dd. 26.9.1949)

De ook bij Uw dienst bekende Lucas de JONG, geboren te Amsterdam, 17.6.1926, bestuurslid van de O.P.S.J. heeft zich, kort na het verschijnen van het bericht in "De Waarheid", in verbinding gesteld met Lankhorst om hem te laten deelnemen aan een comité tot voorbereiding van het congres. Op de basis van eerdergenoemde verklaring van de O.P.S.J. weigerde Lankhorst mede het initiatief tot een congres te nemen. Op 21 Augustus 1949 heeft tussen De Jong en Lankhorst wederom een onderhoud plaats gehad, waarbij tegenwoordig was de bekende Johan Frederik WOLFF, geboren te Velsen, 14 Maart 1927.

Tijdens dat onderhoud is de verklaring opgesteld waarvan bij Uw schrijven No. 69163 d.d. 21 September 1949 ons een fotocopie werd toegezonden. Deze verklaring is grotendeels door Lankhorst geïnspireerd.

Verder bleek dat het voor Lankhorst persoonlijk niets toe doet dat er C.P.N.ers in het comité zitten. Hij trachtte op vrij zwakke gronden het samengaan van communisten en anderen te verdedigen. Zijn principiële opvattingen zijn scherp afwijkend van de C.P.N. en zijn kennis ten aanzien van de interne verhoudingen bij O.P.S.J., C.P.N. en Pericles is vrij aanzienlijk. Hij meent dat het A.N.J.V. openlijk de lijn van de C.P.N. volgt. Hij beweert dat de O.P.S.J. onafhankelijk geworden is van het A.N.J.V.

/comité

in 011121

Het O.P.S.J. zou ook niet zo nauwkeurig de lijn van de C.P.N. volgen als Pericles. Wel gaf hij toe dat de O.P.S.J. als communistisch geïnspireerd aangezien mag worden. Smulders trachtte de zienswijze van Lankhorst wel even te bestrijden, maar legde zich na wat heen en weer gepraat er zich toch bij neer. Smulders wordt een gevaarlijke draaier genoemd en is een geslepen type.

Deze erkende dat het bestuur van het Nederlands Onderwijzers Verbond, bij een onderhoud met betrekking tot het comité "Onderwijs-Vrede", hem had gevraagd of er leden van de C.P.N. in het comité zaten. Als antwoord op die vraag zou hij volgens hem gezegd hebben: "Och dat kan mij niet zoveel schelen. Ik vraag niet wie er C.P.N. er is." Door het N.O.V. wordt beweerd dat hij gezegd zou hebben: "Neen". Toen hij bij het onderhoud met deze vraag werd geconfronteerd, zeide hij: "Als ze het precies gevraagd hadden, zou ik het wel gezegd hebben". Hetzelfde was het geval met de intrekking van de adhesie betuiging van de heer Meijerman, Directeur van de Kweekschool van Onderwijzers te Doetinchem. Toen men opmerkte dat deze heer zijn adhesiebetuiging had ingetrokken in verband met het feit dat het comité een communistische mantelorganisatie is, reageerde hij met: "Integendeel". Men kon hem evenwel een afschrift van bedoelde brief tonen, waarvan hij zichtbaar ontstelde. Hij beweerde geen lid van de C.P.N. te zijn en vrijwat critiek te hebben op de C.P.N. Hij wilde daarom geen communist genoemd worden. Toen hem echter enige feiten die het tegendeel bewijzen, werden voorgehouden, was hij verrast en zweeg verder over dit onderwerp.

Lankhorst gaf toe dat de tegenactie van de P.v.d.A. vermoedelijk het congres in gevaar kon brengen. Hij wilde een nieuwe verklaring uit doen gaan waarin de richting van het congres uitgestippeld zou worden zoals hij dit zag. Sprekers op het congres zouden zijn: Dr. Gunning, Drs. Jordan, (rector aan het Lyceum te Bilthoven), Prof. Minnaert en Dr. J. Engels. (De laatste is C.P.N. lid.)

Lankhorst beweerde verder dat Ds. Buskes weliswaar niet aan dit congres deelneemt, doch er wel degelijk van op de hoogte is en alle morele steun hierbij verleent. Lankhorst beweerde dat de heer De Rek, redacteur van het Christelijk Schoolblad, als organisator van dit congres door Buskes is aanvaard. (Buskes had aan het partijbestuur van de P.v.d.A. bericht gezonden, dat hij met het comité niets te maken wilde hebben, aangezien het bleek dat hier sprake was van een communistische mantelorganisatie.) Lankhorst begreep van dit schrijven van Buskes niets, en beweerde kort voor het onderhoud nog met Buskes een en ander besproken te hebben.

Smulders beweerde dat Prof. Mennicke wel degelijk er in toegestemd heeft adhesie aan het congres te betuigen, hoewel deze het ontkent.

Over Dr. T.H. Barendrecht beweerde Lankhorst dat hij een zoon is van een liberaal statenlid is en het met de maatschappij-beschouwing van de C.P.N. eens is, doch met de levensbeschouwing echter niet.

Tijdens het onderhoud beweerde Lankhorst sinds 1938 op bepaalde terreinen vruchtbaar samen te werken met de C.P.N. en dat hij hierbij nimmer zijn geloofsovertuiging geweld had behoeven aan te doen.

Met betrekking tot

Met betrekking tot de adhaesiebetuiging van de heer Meijerman te Doetinchem werd nog opgemerkt, dat deze is overkregen door een bekende van hem uit de illegaliteit, die hem vroeg adhaesie te willen betuigen met een protest tegen het geven van voorlichting door officieren van het leger op de scholen. Toen zijn adhaesiebetuiging gebruikt werd voor het comité "Onderwijs-Vrede" had hij deze onmiddellijk ingetrokken.

Tijdens het onderhoud werd voor de stelling dat het comité "Onderwijs-Vrede" een communistische mantelorganisatie is, nog verwezen naar een artikel van Marcus Bakker in "Politiek en Cultuur" van September 1949, waarin deze onder de titel "De Jeugdorganisatie en de strijd voor de Vrede" o.m. schrijft, dat de stand van voorbereiding van het congres Onderwijs-Vrede veel moed geeft ten aanzien van de mogelijkheden.

Verder kan nog worden medegedeeld, dat de leden van de P.v.d.A. die aanvankelijk medewerking, op welke wijze dan ook, hadden toegezegd, allen op hun adhaesiebetuiging zijn teruggekomen, met uitzondering van de in het vorige rapport genoemde Dr. Gunning. Deze stelt zich nog op het standpunt dat het werk van het comité steun verdient, ook al zijn de initiatiefnemers communisten.

Met de eerder genoemde Rek, wordt waarschijnlijk bedoeld J. de Rek, leraar Geschiedenis aan de Christelijke Hogere Burgerschool, Reijnier Vinkleskade 21 te Amsterdam, wonende Stadionkade 147 te Amsterdam.

No. 131

P. 3.

10 November 49.

B 72985

III d/c 3

1 foto-copie

UITSCHUITSBOEK

n.a.v. schr. van Arnhem,
no 72985.

Congres "Onderwijs en Vrede"

D I E N S T G E H E I M.

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie een fotografische
copie te doen toekomen van het derde "Informatie-bulletin",
uitgegeven ter gelegenheid van het op 12 en 13 November 1949
te houden congres "Onderwijs en Vrede".

HET HOOFD VAN DE DIENST

Aan Z.E. de Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
t.a.v. de HoogEdGestrenge Heer
Mr. H.J. Schölvinc
te
's-GRAVENHAGE.

Mr. L. Einthoven.

Binding: 32.

CV/G 1603 -49

Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te
's-Gravenhage.

Volgno.

3 NOV. 1949

ACD/72905

GEHEIM.

Hierbij doe ik U toekomen een fotocopie van de Informatie-bulletin No. 3 van het congres "Onderwijs en Vrede".

Arnhem,
2-11-1949.

72

Secretariaat: P. Smulders, Vrolijkstraat 313 "", Amsterdam.
Penn.moester: B. Augustin, Falckstraat 1 "", Amsterdam.
Bijdragen op Gemeente-Giro A 2775 t.n.v. Augustin, of op postgiro
289711 t.n.v. H.J. Lankhorst, Amsterdam. Met omschrijving "Onderwijs-
Vrede".

In

ons eerste bulletinkonden wij U reeds mededelen dat het Congres zal
plaats vinden op 12 en 13 November a.s. in het Minerva-Paviljoen, Al-
bert Hahnplantsoen te Amsterdam.

Het programma is nu in grote lijnen aangegeven:

Zaterdag 12-November:

15 uur - 17.30 uur   Inleidingen.
20 uur - 23 uur   Voortzetting inleidingen.
Indien mogelijk opening discussie.

Zondag 13 November:

9.30 uur - 12.30 uur   vier commissie-vergaderingen.
In iedere commissie-vergadering wordt een bepaalde inleiding bedis-
cussieerd.
1.30 uur - 17 uur   Commissie-rapporten; discussie.

Er zullen vier inleidingen gehouden worden, t.w.:

"Onderwijs en Vrede en de verantwoordelijkheid van hen die onderwijs
geven".

Door Prof. Dr. M. Minnaert, hoogleraar te Utrecht.

"De roeping van Nederland als cultuurstaat".

Door Dr. C. P. Gunning, rector van het Amsterdams Lyceum.

"Oorlogsvoorbereiding als belemmering voor het onderwijs".

Door Dr. J. Engels, leraar H.B.S. te Groningen.

"Intellectuele, morele en sociale opvoeding als weg tot vrede".

Door Drs. H. J. Jordan, rector Montessori-Lyceum te de Bilt,

Het congresmateriaal zal na 30 October op aanvraag te verkrijgen zijn
bij het secretariaat onder bijvoeging van f. 0.15 aan postzegels. Een
ieder is dus in de gelegenheid om zich voor te bereiden op de bespre-
king der problemen welke aan de orde komen en andere problemen aan
de orde te stellen welke echter binnen het raam van de oproep blijven.
Diegenen die van buiten Amsterdam komen en geen vrienden of kennissen
in de stad hebben waar zij kunnen eten en overnachten worden verzocht
dit vóór Zondag 6 November op te geven aan het secretariaat.

Wij verzoeken de Amsterdammers onder de congressisten die iemand van
buiten Amsterdam gedurende het congres gastvrijheid kunnen verlenen,
dit op te geven aan het secretariaat.

Dringend verzoek aan allen die lijsten in hun bezit hebben om het be-
drag dat tot nu toe opgehaald is op te sturen aan:

B. Augustin, Falckstraat 1 "", Amsterdam, met vermelding van het lijst-
nummer.

Met de lijsten kan gewoon verder gewerkt worden.

Verklaring.

Het comité tot voorbereiding van een congres over het onderwerp "On-
derwijs en Vrede" acht zich verplicht - in verband met een verklaring
van het Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid, o.a. onderte-
kend door de heer K. Vorrink en gepubliceerd in "Het Vrije Volk" van
17 October j.l. - het volgende onder Uw aandacht te brengen:

In de maand Augustus van dit jaar kwam een comité tot stand, dat het
initiatief nam tot het organiseren van een Congres "Onderwijs-Vrede"
en dat daartoe in verbinding trad met verschillende vooraanstaande
figuren uit de onderwijswereld. Een door dit comité uitgegeven oproep,

waarin betekenis en doel van dit congres, in grote lijnen werden geschetst, is door zeer velen - uit verschillende takken van onderwijs en van velerlei levensbeschouwing - met instemming ontvangen. Deze oproep legde o.a. de nadruk op de noodzakelijkheid om met allen, die bij het onderwijs betrokken zijn, over de problemen van onderwijs en vrede van gedachten te wisselen.

In het comité hebben dan ook personen van verschillende politieke en godsdienstige overtuiging zitting. Dat twee van de elf comité-leden lid zijn van de C.F.N. mag niet tot de conclusie leiden, dat het congres daarmee aan een bepaalde politieke partij gebonden wordt. Evenmin als dat af te leiden zou zijn uit de aanwezigheid van godsdienstig georiënteerde jongeren in het comité.

Het tegendiel is het geval. Het comité wenst iedere vorm van partij-politiek buiten haar streven te houden.

Het comité geeft de congresplannen gestalte en treft de verschillende voorbereidingen in nauw overleg met verschillende vooraanstaande figuren uit de onderwijswereld, die tot de ruime kring van adhaerenten behoren. Een eerste grote bespreking had plaats op 18 September j.l. in gebouw De Kroon te Amsterdam. Een verslag van deze bijeenkomst is door het comité gepubliceerd in het tweede informatie-bulletin.

In de afgelopen weken hebben verdere besprekingen plaats gehad over de uitwerking van het congres-materiaal en de te houden inleidingen. Uit een en ander kan men slechts de conclusie trekken, dat de verklaring van het Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid slechts het gevolg kan zijn van een betreurenswaardig misverstand en een onvoldoende verdieping in de opzet van het congres en de door het comité gepubliceerde oproep.

Het comité betreurt daarom deze verklaring en spreekt de wens uit, dat deze uiteenzetting verhelderend zal werken.

Namens het comité:

H. Lankhorst (voorzitter)
P. Smulders (secretaris)

CONGRES "ONDERWIJS - VREDE"

Als gevolg van de door het Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid gepubliceerde waarschuwing, dat ten aanzien van het op 12 en 13 November a.s. te Amsterdam te houden congres "Onderwijs-Vrede" communistische invloeden achter de schermen als de wezenlijke drijvende krachten moeten worden beschouwd, achten ondergetekenden zich genoodzaakt te verklaren:

- 1e. dat zij bij hun contact met het Initiatief-Comité zowel als gedurende hun werkzaamheden in verband met de voorbereiding van het congres niets van deze communistische invloeden hebben kunnen bespeuren zodat naar hun mening vorengenoemd Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid uit het feit, dat aan de voorbereiding van het congres verschillende personen die afwijzend staan tegenover het communisme met enkele communisten samenwerken, ten onrechte de conclusie trekt, dat met dit congres een "communistische val wordt opgezet";
- 2e. dat het congres geen ander doel heeft dan onderwijzers en zich te doen bezinnen op de vraag in hoeverre het noodzakelijk is het tegenwoordige onderwijs te herzien of aan te vullen om het o.a. meer gericht te doen zijn op het aanweken van vredesgezindheid;
- 3e. dat in een voorbereidende conferentie te Amsterdam op 18 September j.l. gehouden, personen uit verschillende kringen van het onderwijs zowel als van de vredesbeweging zich ten aanzien van de op het congres te behandelen onderwerpen hebben uitgesproken;
- 4e. dat een kleinere kring van leerkrachten aan de hand van deze uitspraken de op het congres te behandelen stof nader heeft uitgewerkt;
- 5e. dat naar hun mening, de voorbereiders van dit congres zich terecht op het standpunt hebben gesteld niemand (dus ook geen communisten) van deelneming aan dit congres te moeten uitsluiten, daar immers ook in het onderwijs communisten werkzaam zijn en het goed is hen in een gesprek over het onderwijs te betrekken;
- 6e. dat indien de publicatie van het Dagelijks Bestuur van de P.v.d.A. tot resultaat zou hebben, dat tal van personen die voor het te houden

congres van veel belang kunnen zijn, zich van deelneming daaraan zouden onthouden (wat tot dusverre gelukkig niet is gebleken) eerst dan de mogelijkheid zou kunnen ontstaan, dat het congres in uitsluitend communistische handen terecht komt;
7c. dat zij daarom, óók na de publicatie van het Dagelijks Bestuur van de I.v.d.A. alle bij het onderwijs betrokkenen willen wijzen op hun verantwoordelijkheid in deze en hen dringend oproepen aan een goed verloop van dit congres door hun deelneming te willen medewerken.

W.G.

- PD X Dr.C.J. Gunning, Rector A'dams Lyceum.
- PD 4739 X Drs. H.J. Jordan, Rector Mont.Lyc. de Bilt.
- PD 8997 X Dr. J.M.E.M.A. Zonnenberg, den Haag.
- X Dr. M. Roóseboom, Dir. Rijksmuseum voor de geschiedenis der Natuurwetenschappen, Privatdocente R.U. te Leiden.

Van onderstaande personen werden na onze vorige publicatie nog be- wijzen van instemming ontvangen:

A. Mispelblom-Beyer, student	Amersfoort.
- B.v. Amerongen, student	Amsterdam.
X A. Banning, Hoofd L.O.; Dir. Binnenvaartschool	Amsterdam.
X F.E. Berlina, tekenleraar	Amsterdam.
X L. Bons, onderwijzer	Amsterdam.
- Mw. Dr. C.E. de Boer-Bastert, lerares Vossiusgymnasium	Amsterdam.
X Mw. J.M. Baldal, Montessori-leidster	Amsterdam.
X A. I. J. Brandebur, onderwijzer	Amsterdam.
- A. M. Bútor	Amsterdam.
X T. H. Bijleveld, onderwijzeres	
X M. de Carpentier, Alg. Leidster Kindergermenschap "De Vonk"	Amsterdam.
Mw. M. J. ten Cate, Montessori-leidster	Amsterdam.
A. C. Knoop-Koopmans, student	Amsterdam.
E. Chhen, student	Amsterdam.
Mw. Dr. M. J. Froie, Retrix-Gem. Lyc. voor meisjes	Amsterdam.
Dr. A. Heu dijk, leraar H.B.S.	Amsterdam.
A. A. de Jonge, student.	Amsterdam.
Mw. R. Joosten-Chotzen, hoofd Montessori- school	Amsterdam.
Dr. Fr. Kuiper PD 5534	Amsterdam.
X W. F. H. Laret, onderwijzer PD 4989	Amsterdam.
X F. Belle, onderwijzer	Amsterdam.
X G. v. Bindon-v. d. Heuvel, lerares	Amsterdam.
X Mw. J. W. Luytjes, hoofd Montessori V.O.	Amsterdam.
X Y. v. d. Molle, leraar Herv. Kweekschool	Amsterdam.
X W. v. d. Muyzenberg-Willemsse, onderwijzeres PD 1116	Amsterdam.
X C. E. Sanders, student	Amsterdam.
X Dr. J. Suyt PD 4330	Amsterdam.
X H. J. de Vries, student.	Amsterdam.
X Prof. Dr. W. F. Wertheim PD 5221	Amsterdam.
X Mr. H. P. L. Wiessing PD 4799	Amsterdam.
X Mw. C. J. Wormser, studente	Amsterdam.
X Mw. T. Baanders, lerares I.V.K.N.O.	Baarbrugge.
X Prof. Dr. H. W. F. Stellweg	Barn.
X H. Mulder, arts	Bathon.
X Dr. C. J. Gunning, Rector zie boven Lyceum PD	Bilthoven.
X Drs. H. J. Jacobs, leraar Wiskunde	Bilthoven.
X Dr. G. Koch, Ned. Herv. Predikant	Bloemendaal.
X P. Doeff, student	Delft.
X P. Hendrix, Rector Lyceum PD 6291	Dordrecht.
X E. B. M eursing, arts	Dordrecht.
X J. v. Vuure	Dordrecht.
X Dr. F. Boerwinkel, Rector internaat Kerk en Wereld	Driebergen.
X Chr. Hollaender, onderwijzer	Dwingelo.
X J. C. v. d. M. uyzenberg, onderwijzer PD 1798	Eindhoven.

- X W.J. Simons, hoofdredacteur "DE DOM"
- X H.G. Nieuwstad, leraar M.O.
- H. Klouwen, student
- X Ds. H.J. de Wijs
- D. Duursma, leraar M.O.
- X K. Andrea, schilder
- H. Grelinger, psychiater
- X L.H. de Heer, leraar H.B.S. PD 8624
- X Dr. J. ter Meulen, bibliothecaris Vredespaleis
- X Nel Oosthout, voordrachts-kunstenares
- X F. de Wit, oud hoofd L.O.
- X Prof. Dr. H.J. Vos PD 7066
- Mw. Dr. M.A. Thial, lerares
- Drs. S.E.H. de Vries, leraar Vossius-gymn., Amsterdam
- X C.G. Heerikhuisen, onderwijzer
- Mw. Dr. C.C. ter Haar, lerares Gymn.
- T.E. Cappenberg, leraar
- Mw. S. Koningsdaal
- Drs. H.B. Teijs, leraar H.B.S. on letterkundige
- X P.H. de Wette, oud leraar M.O.
- X A.M.v. Maren, lerares Wiskunde
- X G.J. Planting, arts PD 6921
- X Marius Roessingh, student
- X F. Wisse, hoofd L.O.
- X Ds. P. Eldering
- X Mw. C.F. Bal, lerares
- X Ir. K.J. Hondius, Con-rector J.P. Thijsse-Lyc.
- X A.J.H. Advocant, onderwijzer
- X W.K. Boer, hoofd V.O.
- X S.L.v. Benomam, onderwijzeres
- X J.v. Male, student
- X W.v. A. Astel, onderwijzer PD 3408
- X Dr. A.J. Goedheer, Utrecht.
- X J.J.v. Loef, student geb. 8-7-24 PD 11082
- H.B. Ned. Stud. Ver. v. Weraldrechtsorde
- X Dr. W.H.C. Tenhaeff
- X B. Thoenes, onderwijzeres
- X M.F.J. Wolters, leraar Lyc.
- X J.C.M. Kruisinga, Notaris.
- X F. Klagerbosch, leraar Rijnlands Lyc.
- J. Kuyman, leraar M.O.
- Mw. Dr. H.B.C.W. Vermeer, oud-lerares Chr. H.B.S.
- v.d. Bosch, leraar Chr. M.U.L.O.
- X A. Wickers, dir, Gem. Kweekschool
- X Drs. H.J. Stuyvoet, leraar M.T.S.
- J.J. Brouwer, leraar Vossius-gymn.
- X J. Rotmans, onderwijzer U.L.O.
- X Prof. Dr. J. Smit

- Froderiksoord.
- Gorinchem
- Groningen
- Gouda.
- Groningen.
- den Haag:
- den Haag:
- den Haag:
- den Haag:
- den Haag.
- Haarlem:
- Haarlem:
- Haarlem.
- Heemstede.
- Hongelo.
- Hilversum.
- Hilversum;
- Hilversum,
- Huisen.
- Laren.
- Leek.
- Leiden:
- Leiden.
- Oegstgeest.
- Overveen:
- Overveen.
- Rotterdam:
- Rotterdam:
- Rotterdam:
- Rotterdam.
- Twello.
- Utrecht:
- Utrecht:
- Utrecht:
- Utrecht.
- Utrecht.
- Rotterdam.
- Utrecht.
- Vriezenveen.
- Vassenaar.
- Zeist.
- Zetten:
- Zwolle.
- Amsterdam:
- Amsterdam:
- Amsterdam.
- Alkmaar.
- Vageningen.

A F S C H R I F T.

Kaarten voor het Congres kunnen bij het Secretariaat worden
aangevraagd. Prijs f 0,35.

Ondergetekende

Naam:

Adres:

Qualiteit:

verzoekt toezending van ..... kaarten voor het congres "Onder-
wijs-Vrede", benevens ..... exemplaren van het congresmateriaal.
Het verschuldigde bedrag:.....xf.0,35 + ... x f.0,35 vindt
U ingesloten. (in postzegels.)

Murch

KK
K

Volgno.
4 NOV. 1949
ACD/ 43030

GEHEIM *B*

Verbinding: 19
C/2 no 1124'49 OPSJ

Datum: 1-11-49

Onderwerp: Kaderscholingsavond OPSJ, gehouden op 25-10-49
In perceel Spuistraat 262 te Amsterdam.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanvang ten 20.20 uur, einde ten 22.10 uur.

Aanwezig:

- + GER HARMSSEN
- + ANNIE HARMSSEN, echtgenote van Ger Harmsen
- + KARL ANDERS WITH,
- + CATRIEN BULTJE,
- + JAC. HOEKSTRA
- + ANDRE ROELOFS
- + COR DE JONG
- + CLAARTJE DE JONG
- + HARRY VISSER
- + ANJA NOORDEWIER
- + ALFRED LEO NAGEL
- + TINI OSKAM.

Afwezig met kennisgeving:

- + RIE NORDHOLT
- + FLOORTJE PRZYROWSKY (beiden ziek).

afschrijven
108 246
" 999
" 1121
" 1462

S

De vergadering begon met de beraadslaging waar men de volgende maal bij elkaar zou komen, daar het ANJV en dus ook de OPSJ de volgende week het perceel Spuistraat 262 moeten verlaten wegens huurschuld. Besloten werd, de volgende keer bijeen te komen op de kamer van Claartje de Jong, Wagenaarstraat 23-III.

Hierna zou Hoekstra het een en ander vertellen over hetgeen hij gelezen had in een boekje van "Stalin", getiteld "Het Nationale Vraagstuk". Daar hij dit boekje echter niet gelezen had, wist hij er ook niets van te vertellen. Toen Ger Harmsen vroeg of iemand anders van de aanwezigen iets voor deze scholingsavond had gelezen, bleef ieder het antwoord schuldig; kortom, er was niets uitgevoerd. Hierdoor werd Ger Harmsen danook genoodzaakt zelf het woord te voeren. Hij behandelde het onderwerp: "Fascisme". Behandeld werd dan eerst het begrip: natie. Volgens "Stalin" is het begrip "natie" het volgende: "Historisch gegroeide, duurzame eenheid van grondgebied, taal, economie en psychische gesteldheid, die in de cultuur tot uiting komt". Voorbeelden: de USSR is geen natie, want bestaat uit ca 16 naties; Zwitserland is eveneens geen natie (bondsstaat); België is ook geen natie (strijd tussen Vlamingen en Walen); India eveneens niet, bestaat uit ca 600 naties. Volgens Harmsen is Indonesië ook geen natie en werken enkele naties, waaruit Indonesië is samengesteld, zoals bijv. Soendanezen en Ambon- nezen, nog met de Nederlanders samen.

André Roelofs vroeg hierop hoe het dan met Nederland stond in verband met Friesland. Harmsen vond, dat Nederland wel als natie beschouwd kon worden, daar het Fries nog min of meer kunstmatig in stand gehouden wordt. Aan de Friese cultuur hechtte Harmsen danook niet veel waarde, want bijv. Theun de Vries, hoewel uit Friesland afkomstig, heeft nog nooit een roman in het Fries geschreven, doch altijd in het Nederlands.

Kort werd nog gesproken over het begrip: volk. Dit is dan een ethnografisch begrip. De natie is een product van de kapitalistische ontwikkeling; zij is gegroeid uit binnenlandse markten. De bourgeoisie wil deze markten gaan beschermen door het aanleggen van wegen en kanalen. De politieke macht van de adel wordt door de bourgeoisie overgenomen. De 80-jarige oorlog is het eerste voorbeeld van een burgerlijke revolutie; het laatste voorbeeld hiervan is de revolutie van 1917 in Rusland. In 1848 keert de Russische bourgeoisie zich tegen de reactionaire macht van het Tsaristische Rusland.

De aansluiting van Sudeten-Duitsers bij Duitsland is niet ondersteund door de Communistische partij daar dit versterking van de macht van het fascisme (= imperialisme) betekende.

De oorlog Finland-Rusland was ter versterking van de positie van het internationale proletariaat, nl. Rusland moest wat grondgebied hebben ter verdediging van Leningrad.

Ook het Wereldfederalisme is een vorm van fascisme. Het Amerikaanse imperialisme heeft danook nu een exportartikel gevonden, nl. het wereldfederalisme.

Het nationale bewustzijn wordt ondermijnd door het cosmopolitisme. Het bevordert de klassenstrijd, terwijl het internationalisme betekent: gelijkgerechtigdheid en het bevordert een klassenloze maatschappij.

Hiermede was deze scholingsavond afgelopen.

van
GEZIEN:

GEHEIM

Volg

43036

4 NOV. 1949

Datum: 2-11-49

Wacht
Verbinding: 19
C/2 no 1125'49 OPSJ

Onderwerp: Bijeenkomst van het Initiatiefcomité van het congres "Onderwijs-Vrede" op 26-10-49 in het gebouw van "De Vrije Katheder", Keizersgracht 520 te Amsterdam-C.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanvang ten 20 uur, einde ten 21.15 uur.

Aanwezig:

11/11
X PETER SMULDERS

11/11
X BERTHA AUGUSTIN (arriveerde om 20.45 uur)

11/11
X TINI OSKAM, Haarlem

11/11
X CLAARTJE DE JONG

11/11
X VAN DER KWAST (Jan Hendrikstraat 76 of 67 te Den Haag)

11/11
X HENK VAN WIJNGAARDEN, MTS-er te Rotterdam

11/11
X Mej. POLAK (nadere gegevens niet bekend)

en nog een 6-tal Mulo-scholiertjes uit Amsterdam.

De bijeenkomst beperkte zich tot verdeling van het materiaal. Van de toegangskaarten voor het congres (zie bijgaande fotocopie) kreeg Utrecht 40 stuks,

Rotterdam 50 "

den Haag 40 "

Haarlem 50 "

Hilversum - " (was niet vertegenwoordigd)

Hierna werden nog wat affiches verdeeld. Het a.s. weekend worden nog instructies verzonden voor de diverse initiatiefcomité's, waarin een verweer is opgenomen tegen de "aantijgingen" van Koos Vorrink.

Bijlage: 1

Wm
GEZIEN:
RS

Verbinding 113.

RP. Assen

NIET O.K.
ACD/ub
DAT: 26/11
PAR: 8

7 NOV. 1949

73147

No. 854.

Aan: Ministerie van Binnenlandse Zaken

Onderwerp: Kampen O.P.S.J.

67490

64826

Onder verwijzing naar mijn schrijven d.d. 5 Aug. 1949, no. 716 Geheim, moge ik U berichten van het Bureau Inlichtingen te Leeuwarden een rapport te hebben ontvangen opgemaakt door de Rijksrecherche te Amsterdam, waarin wordt melding gemaakt van het feit dat een groot deel der namen van de deelnemers aan bovengenoemde kampen onbekend bleken te zijn.

Door de rijksrecherche werden de namen vermeld op de bijlagen die ik U bij mijn boven aangehaald schrijven toezond, doorlopend genummerd.

Bij het onderzoek bleek dat de namen van de deelnemers aan het kamp van 16-23 Juli '49 genummerd 5; 7; 11-13; 18-21; 23; 24; 26; 30; 31; 37; 39; 44; en 50-53 in het bevolkingsregister niet aan de opgegeven adressen voorkwamen.

Van de opgegeven deelnemers aan het kamp van 23-30 Juli 1949 kwamen van de als te Amsterdam woonachtigen aan het bevolkingsregister niet voor de nummers 6; 7; 9-22; 24; 25; 27; 28; 30-35; 37-41; 44; ~~50-53~~ 48; 52; 53; 55 en 56.

Bij enkele steekproeven bleken de namen aan de opgegeven adressen ook niet bekend te zijn, zodat waarschijnlijk gefingeerde namen, c.q. adressen werden opgegeven.

Dezerzijds zijn de betreffende namen, van de kampleider, de zich noemende student F.W.de Vries, won. Lucellenstr.66 II te Amsterdam, ingevolge de kampeerverordening van Dwingeloo van een lijst die hij toonde, overgenomen.

Drenthe, 2 Nov.1949.

*allehande
namen zijn
reeds int.
aan 28
d'kone
frenyo*

Vol: ..

5 NOV. 1949

ACD/ 73104

RAPPORT

Van: KA-R.A.

Aan: Hoofd B.

No. E.308.

ONDERWERP: Comité voor "Opvoedende Vrede".

In een onlangs verschenen krantenverslag las Sardine, dat het Bestuur vande Partij vande Arbeid een officiële waarschuwing publiceerte tegen een spliksplinternieuw Comité, dat zich onder de naam van "Comité voor Opvoedende Vrede" heeft aangediend. De Partij vande Arbeid waarschuwt, dat minstens 7 vande 11 stichters van deze Beweging lid zijn van de Communistische Partij of gelijk georiënteerd zijn.

Sardine vraagt, of wij nadere inlichtingen kunnen geven.

26-10-49.

NOTITIE

Aan: KA.RA
Van: H.B.

UITGEREKT

No.: B 73104 IIIId/h 3

n.a.v. notitie KARA aan H.B. 73104
z. Co.

Naar aanleiding van Uw rapport no. E. 308, dd. 26.10.1949, bericht ik U het volgende.

Sardine verwacht kennelijk het "Comité voor Opvoedende Vrede" met het comité dat op initiatief van de O.P.S.J. werd gevormd ter voorbereiding van het op 12 en 13 November 1949, in het Minerva-paviljoen te Amsterdam gehouden congres voor "Onderwijs en Vrede".

De P.v.d. A.-pers waarschuwde terecht tegen de communistische opzet van deze bijeenkomst. Leden van de P.v.d. A. die, al dan niet argeloos, hun naam door een adhesie-betuyging aan het congres verbonden, werden in een persoonlijk schrijven door E. Vorrink op hun - van P.v.d. A.-zijde bezien - onjuist standpunt gewezen.

Het ligt in mijn voornemen U t.z.t. een verslag van bovenbedoeld congres te doen toekomen.

(III).

d H.B.
17 November 1949 *h*

TU

NOTA

Van: KA-R.A.

UITGEBODEN

Op 21-11-49 werd aan Sardine een brief geschreven, nummer
CEH/49/262(73104), waarin hem het verschil werd uiteengezet
tussen het Comité voor Opvoedende Vrede en het O.P.S.J. comité.

25-11-49.

10 NOV. 1949

AD 73414

C O N G R E S " O N D E R W I J S - V R E D E "

Secretariaat: P. Smulders, Vrolijkstraat 313" Amsterdam
Penningm.: B. Augustin, Falckstraat 1 " Amsterdam
Bijdragen : gemeentegiro A 2775 t.n.v. Augustin
postgiro 289711 t.n.v. Lankhorst, Amsterdam

In navolgend materiaal wordt door de inleiders het probleem dat door hen op het congres behandeld zal worden in grote lijnen gesteld, zodat eenieder zich kan oriënteren en voorbereiden op de besprekingen welke op 12 en 13 November zullen plaats vinden.

De volgende inleidingen zullen op het congres worden gehouden:
"Onderwijs en Vrede en de verantwoordelijkheid van hen die onderwijs geven" door Prof.Dr. M. Minnaert, hoogleraar te Utrecht.

"De roeping van Nederland als cultuurstaat"
door Dr. C.P.Gunning, rector Amsterdams Lyceum

"Oorlogsvoorbereiding als belemmering voor het onderwijs"
door Dr. J.Engels, leraar HBS te Groningen.

"Intellectuele, morele en sociale opvoeding als weg tot vrede"
door Drs H.J. Jordan, rector Montessori-lyceum te De Bilt.

Prof.Dr. M. Minnaert
Algemene inleiding.

Omstandigheden van het congres: Twee wereldoorlogen: de atoombom en andere nieuwe wapenen. De wereld sedert enkele jaren verdeeld in twee kampen, toenemende ophitsing.

Daartegenover stelt dit congres de krachten van opvoeding en onderwijs. Om ons niet te verliezen in algemeenheden dienen we ons te concentreren op dit specifieke onderwerp, ook al weten we dat het aan alle kanten verband houdt met de oorlog en vrede in het algemeen.

We zullen ons dus afvragen:

1. In hoeverre kan het onderwijs er toe bijdragen de oorlog te bestrijden en de vrede te bevorderen?
2. In hoeverre belemmeren oorlog en oorlogsvoorbereiding de ontwikkeling van het onderwijs?

We staan verenigd als mensen, niet als vertegenwoordigers van een geloof of partij; we zijn overtuigd dat de vredesbeweging niet door een bepaalde groep in beslag moet worden genomen.

We weten dat oorlogen niet als natuurrampen ontstaan maar door de schuld der mensen en dat ze dus kunnen worden verhinderd.

De grondslag van dit congres is onze vredeswil en oorlogsafschuw; deze gevoelens te versterken is zeer belangrijk. Daarenboven kunnen we een vaste basis aangeven voor ons vredesstreven. Bijvoorbeeld door de volgende stellingen:

- a. Verschillende sociale stelsels kunnen naast elkaar op de wereld in vrede bestaan.
- b. De Verenigde Naties vormen de grondslag voor de samenwerking tussen de volkeren en moeten versterkt worden.
- c. Bij wereldconflicten is het nodig de uiteenzetting van de twee standpunten te vernemen in de originele tekst. Men trachte oprecht naar objectieve beoordeling en prate niet a-priori de handelingen van het eigen land goed.
- d. Men hoede zich voor de ophitsing die vooral via de pers in critieke omstandigheden de oorlog zoveel dichterbij kan brengen maar die hem reeds in vredetijd ongemerkt voorbereidt.
- e. Goedheid, mensenliefde en vrijheid behouden onder alle omstandigheden hun hoge waarde.
- f. Indien er een tegenstelling ontstaat tussen het belang van het eigen land en het heil van de mensheid, dan dient het heil van de mensheid de doorslag te geven.

Soms hoort men de vrees uitspreken dat de vredesbeweging ons weerloos maakt tegenover een aanvaller. Dit was het argument der militairisten. Hierteegenover: Veiligheid is niet te bereiken door bewapeningswedloop maar door internationale overeenkomsten. Taak van Nederland: Op de

eerste dag bespreken we de doelstellingen; op de tweede dag de mid- delen om die te verwezenlijken. Bij al onze discussies zullen we alle sentimenteel gedoe vermijden en trachten met wetenschappelijke heldere blik de vraagstukken te bestuderen. Dit is echter niet voldoende. Er dient van het congres ook de bezieling uit te gaan, voortkomende uit hetgeen de achtergrond vormt van al onze besprekingen: de liefde tot de mensheid.

2. De Universiteit tegenover het probleem van oorlog en vrede.

De student moet zijn volle verantwoordelijkheid tegenover de maatschap- pij leren begrijpen. Wie een wetenschappelijk werkstuk aflevert moet zich ook afvragen wat er verder met zijn werk gebeuren zal. Al te dik- wijls beschouwt men in de laboratoria slechts de wetenschappelijk- technische zijde.

De wetenschap dient zich ook actief in dienst van de vrede te stellen. Zij geve een duidelijk beeld van de rampen die een moderne oorlog ver- oorzaakt, direct en indirect.

Zij zoeke de oorzaken van de oorlog (politieke, economische, psycho- logische).

Zij analyseere kritisch de techniek van berichtgeving en propaganda.

Zij ontwerpe middelen om de vrede op te bouwen.

Hiervoor: een leerstoel voor vredeswetenschap, in het bijzonder aan de politieke faculteiten te Amsterdam en Nijmegen. En een vredesweten- schappelijk instituut. Daarnaast wekke de universiteit algemene belang- stelling voor dit grote probleem door middel van een Studium Generale.

3. De oorlogsmentaliteit bij het leger en middelbaar onderwijs.

Onderwijs in de geschiedenis.

Al te lang heeft men te veel van de oorlogen verteld, te weinig van economische en culturele factoren. Er is reeds veel ten goede veran- derd en vermoedelijk is de toestand nog lang niet overal bevredigend. De schoolboeken, het chauvinisme! Hoe moet de leraar staan tegenover de oorlogshelden, dapperheid, vaderlandsliefde? Totale verandering van de oorlog in de 20e eeuw. Het onderwijs in de moderne letteren kan de visie van de kunstenaar geven op de problemen oorlog en vrede. Nog belangrijker is de algemene geest van de school: ouderavonden, feestjes, uitspappes, toespraken, gesprekken van onderwijzer of leraar over algemene onderwerpen.

Het is nodig om de herinnering aan de laatste oorlog steeds levendig te houden. Daarbij vermijde men haat tegen bepaalde volkeren op te wakken; alleen afschuw van de oorlog en de geweldmoraal.

Hier bespreken wij ook de kwestie van de lezingen over de militaire loopbaan zoals die op een aantal middelbare scholen gehouden zijn. Aan gymnasia leest men voor de klassieke taal hoofdzakelijk oorlogs- historici (Caesar, Livius, Xenophon, enz.) Aldus wordt de oorlog ver- sierd met een aureool.

4. De vredesmentaliteit bij het lager en middelbaar onderwijs.

Behandeld worde de vredesbeweging door de eeuwen heen in al haar vormen. De geweldloosheid, de organisatie van de vrede (internationaal recht, Rode Kruis, Verenigde Naties): De internationale samenwerking der vol- keren (voeding, economie, gezondheidszorg, wetenschap). Toekomst- mogelijkheden. Wellicht kan dergelijk onderwijs gegeven worden door leraren, gevormd aan het vredeswetenschappelijk instituut.

De algemene vredesgeest op de school: zie hoger.

Critische geest aanmoedigen. Schoolconflicten oplossen door overleg. Dit is echter onvoldoende als men de leerling er niet toe brengt deze kritische geest of verzoeningsgezindheid op het vraagstuk van de oor- log toe te passen. Een mathematicus is niet immuun tegen oorlogspro- paganda. Het is van groot belang dat de vraagstukken van oorlog en vrede op de kweekscholen worden besproken. Ook is hier een taak voor de volkshogescholen en universiteiten.

5. Schade die de oorlogsvoorbereiding en de oorlog aan het onderwijs berokkenen.

Schatting van de uitgaven voor defensie vreedstijd. Schade voor de productie ten gevolge van het oproepen der jonge mensen voor een lange diensttijd.

Ter vergelijking grote noden en tekorten bij het onderwijs.
Psychologische gevolgen van de onderbreking der studie en der opleiding, voor de militaire dienst.
Gevolgen van een oorlog voor het onderwijs.
Verbreking van de internationale samenwerking en de gevolgen daarvan voor de wetenschap. Vernietigen van scholen en laboratoria.
Wat komt er terecht van een oorlogsgeneratie?
Vernietiging van cultuurwaarden. Zedelijke verwildering.

Stellingen aangaande onderwijs en vrede.

De oorlog behoort tot de foutieve, namelijk mensonwaardige middelen om internationale problemen op te lossen. Buitendien brengen ze niet meer dan een schijnoplossing tot stand.

De toestand die we tegenwoordig vrede noemen is geen ware vrede, doch een tijdelijke afwezigheid van oorlog, die benut wordt om zich op een volgende oorlog voor te bereiden.

De oorlog is niet een kwaal der mensheid, doch een symptoom van een ziekelijke geestestoestand van mensen en volkeren.

Door de oorlog te weren doet men niet meer dan een ziektesymptoom onderdrukken. Zolang de ziekte niet werkelijk geheeld is, zullen er oorlogen blijven. Of zal men andere mensonwaardige middelen vinden om anderen zijn macht en wil op te leggen en zal iedere vrede een gewapende vrede zijn.

Ongeacht de persoonlijke moraal van het individu is de oorlog mogelijk omdat men een appel kan doen op lagere aandriften en de angst, waardoor de mens zich laat verleiden dingen te doen die hij in zijn persoonlijk leven nimmer zou overwegen.

Bij enkele personen kan de wil tot oorlog leven omdat zij geen andere op rede gebaseerde mogelijkheid zien de internationale of interne problemen op te lossen. Wanneer de menigte niet tot een oorlog bereid is, beginnen zulke diplomaten niets. Zij weten echter hoe zij een beroep kunnen doen op aandriften en instincten die sterker spreken dan de moraal, en de rede.

Het toepassen van oorlog of andere machtsmiddelen zal niet meer mogelijk zijn indien rede en moraal dermate ontwikkeld worden dat zij onze affecten weten in toom te houden. Dit is op de duur alleen mogelijk indien ook opvoeding en onderwijs geheel op deze taak gericht worden.

Zonder te zeggen dat opvoeding tot vrede de enige weg is die we dienen te bewandelen, meen ik dat alle pogingen, hoe waardevol ook, effectloos blijven indien niet de basis, onze methode van opvoeding en onderwijs, radicaal wordt gewijzigd en in dienst van dit probleem wordt gesteld.

Moge de machtsdrift in de mens een reële factor zijn van zijn psyche, de overdreven machtszucht is een resultaat van verkeerde opvoeding. Deze zucht naar macht wordt in de eerste levensjaren reeds ontwikkeld wanneer de volwassene geen rekening houdt met de rechten van het kind (Montessori) en het voortdurend zijn onmacht laten voelen door hem zijn wil op te leggen. Daar iedere volwassene het product is van de arbeid van het kind (Montessori) wordt op deze weg een onuitroeibare grondslag gelegd tot machtszucht.

De zucht naar macht drukt zich onder meer uit in overdreven bezit-zucht, want bezit is macht (een ervaring die het jonge kind reeds opdoet) en daarmee ontwikkelt zich de angst (voor verlies van bezit, verlies van macht) waarmee de belangrijkste klankbodem voor oorlogsofhitters is geschapen, want de wezenlijke oorzaken van oorlogen: overbevolking, gebrek aan voedsel of bestaansmogelijkheid heden spreekt niet in voldoende sterke mate tot het affect van de massa. De langzame vergiftiging tot een oorlogspsychose ontstaat door:

- a. het accentueren van misverstanden en psychologische verschillen in volksaard (De Duitser is zus of zo, de Belg doet dit en dat, enz.)
- b. een appèl op de machtslust (Jullie zult na de oorlog allemaal rijk worden) of de angst (als wij hen niet aanvallen zullen zij ons vernietigen)
- c. Het op staatsgezag verkrachten der tot dusver gehandhaafde normen (doden wordt ineens burgerplicht; was Recht ist bestimmen

d. De toepassing van leuzen die op critiekloze mensen als massasuggesties werken.

Het gaat hier om sublimering van enorme krachten, wier intensiteit wij nimmer mogen onderschatten. De machtsfactor bepaalt nog de samenwerking van mensen onderling en volkeren.

Maar individuen vormen de gemeenschap. Moreel sterke mensen vormen een weerstandskrachtige maatschappij.

Opvoeding en onderwijs dienen derhalve ervoor zorg te dragen dat:

- a. een normale ontwikkeling van het kind mogelijk is, zodat de ziekelijke machtsbehoefte (een typische deviatie van de menselijke ziel) zich niet ontwikkelt.
- b. De jonge mens van jongs af aan in een sociaal milieu van leeftijdgenoten wordt gebracht, waardoor begrip van offervaardigheid en naastenliefde zich in de praktijk (dus niet alleen theoretisch) kan ontwikkelen en dat de moraal eveneens in de eigen samenleving met jongeren haar ware inhoud krijgt.
- c. Eveneens door de vorming van een jeugdgemeenschap de jonge mensen in staat gesteld worden hun sociale problemen op menswaardige wijze op te lossen.
- d. De leerlingen door een psychologisch verantwoorde wijze van onderwijs leren kritisch te staan tegenover de feiten, zelf te leren oordelen, zich een eigen waardeoordeel te vormen, in plaats van zich slaafs te leren voegen naar de meningen van volwassenen die het leiden, en blindelings te gehoorzamen. Aangepast aan de hoogste menselijke normen van zedelijkheid zullen zij alweer in de praktijk en niet door getheoretiseer moeten leren zelfverantwoordelijk te worden en de stem van hun eigen geweten onder alle voorwaarden te volgen.
- e. Het verbalisme uit het onderwijs geweerd wordt zodat jonge mensen leren denken in zuivere begrippen, niet symplistisch en het gevoelselement - hoe belangrijk ook - van de rede leren onderscheiden. Zo zullen zij minder ontvankelijk zijn voor leuzen die aan het effect appelleren en de schijn- en drogredenen waarmee men b.v. ingrijpende meningsverschillen wil opdringen leren doorzien en van de hand te wijzen.

De hierboven aangegeven weg is een lange weg van evolutie. Dat wij er het resultaat niet van zullen zien mag ons niet verhinderen er al onze kracht aan te wijden. Ten slotte zijn wij ook maar een schakel in de ketting der eeuwigheid. Ik geef toe dat de aangewezen weg een indirecte is, dat alles wat langs directe weg gedaan kan worden om oorlog te vermijden of te voorkomen (hetgeen nog geen vrede stichten is) gedaan moet worden, maar een lapmiddel zal blijven zolang niet tevens de andere, de diepere weg wordt bewandeld.

Wel moet ik met klem waarschuwen tegen die vormen van vredesbeweging, waarbij andere personen of groepen van personen worden bestreden en nog wel meestal met dezelfde middelen als die ik hierboven als mensonwaardig kwalificeerde.

Actie wekt reactie, negatieve middelen roepen op tot verweer. De weg tot ware vrede is een positieve opbouw die niet bereikt wordt door onderdrukking van het verkeerde, maar door op de duur menselijke reden en het menselijk geweten te doen zegevieren. Wie nog niet begrepen heeft dat de oorlog zijn wortel heeft in het gezin, waarmede slechts door voortdurende ruzies de problemen van samenleving tracht op te lossen, of idem in zijn werkkring (kantoor, fabriek etc.) die beginne zijn werk voor de vrede bij zich zelf.

Dr. J. Engels.

1. De oorlogsvoorbereiding is een belemmering voor het onderwijs.
  - a. officiële cijfers en gegevens
  - b. Latente oorlogsvoorbereiding bij het onderwijs
2. Strijd tegen de oorlogsvoorbereiding, vóór de vrede, behalve een goed op zich, dus van het grootste belang voor het onderwijs.
3. In de huidige wereldsituatie kan de oorlog worden voorkomen; op voorwaarde dat alle voorstanders van de vrede zich actief inzetten. Het wegnemen van de beïnvloeding van de jeugd in oorlogszuchtige geest is een belangrijke bijdrage voor de vrede.
4. De oorlog is geen buiten de macht der mensen vallende natuurramp.

- Naar mijn mening is de oorlog een verschijnsel veroorzaakt door bepaalde maatschappelijke factoren.
5. De oprechte voorstanders van de vrede verschillen van mening over de diepere oorzaken van de oorlog. Een aantal is voorstander van de vrede op religieuze, een ander op ethische of pascifistische grondslag; weer anderen op materialistische grondslag.
  6. Ieder dezer groepen is echter afzonderlijk niet in staat de oorlog tegen te houden.
  7. Dit kan slechts geschieden door verenigd voor de vrede te strijden zonder verdoezeling van en met eerbiediging van ieders wereldbeschouwing. Dit geldt in het bijzonder voor het onderwijs.

Dr. C.P. Gunning.

Wil dit congres tot iets leiden, dan zullen wij verder moeten kijken dan wat direct voor ons ligt. Moeten ons dan bezinnen op de culturele taak van Nederland - en dus van de school (vooral middelbare en hogere) in Nederland. Dit congres mag alleen al geslaagd heten als het veler ogen opent voor de problematiek hier liggen.

Europa verkeert in een culturele crisis. Dreigt het geloof in zich zelf te verliezen. Heeft Europa werkelijk afgedaan? Gaat het tussen Amerika of Rusland?

Neen, Europa heeft een eigen taak en eigen roeping. Was steeds de hoedster van datgene wat het wezen van alle cultuur uitmaakt - iets wat noch Amerika, noch Rusland kunnen bieden. Dat eigene was de waarde van de persoonlijkheid. Het Christendom heeft in Europa fundamenten waarin dat "eigene" verankerd ligt. Europa moet zich daarvan weer duidelijk bewust worden - de wereld wacht daarop, zowel Amerika alsook Rusland - en ook het ontwakende Oosten.

In Europa heeft Nederland altijd op zeer bijzondere en eigen wijze deze grondslag van alle cultuur (het juiste inzicht in de waarde van de persoonlijkheid) bevorderd. Europa dankt in dit opzicht veel aan Nederland. Hiet geldt voor ons land een "noblesse oblige".

Juist wij kunnen - en moeten - in de toekomst deze grondslag van alle cultuur helpen versterken.

In deze tijd wordt door de massa (de horde: zie naar Rusland en naar Amerika) de persoonlijkheid ondermijnd. De culturele crisis gaat tussen de "massa" en "persoonlijkheid". De massa doet zich in velerlei vorm voor. Maar een der vreselijkste, meest gevaarlijke vormen in het huidige militairisme, dat in de laatste decennia juist ook in de cultuurlanden (onbedoeld vaak en onbewust) zijn vangarmen uitstrekt.

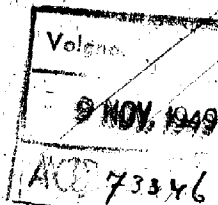
Hiertegen moeten wij in het geweer komen met onze geestelijke wapenen. Dat is de taak van het onderwijs. Daar worden de geestelijke wapenen gesmeed en gewet. Wie deze visie heeft begrepen en gegrepen zal bij het onderwijs de vredesgezindheid aankweken en alles uitbannen wat maar een raakvlak vertoont met geweld, met oorlog.

Deze vredesgezindheid heeft niets te maken met angst of met lafheid of met defaitisme. Veeleer precies het omgekeerde. Hier is te vinden de echte moed, waarvan ook het evangelie getuigt, de levensmoeden de stervensmoed, de moed die de mensheid leert inzien waar zij reding tegen de dreigende gevaren die op haar ondergang aansturen, kan vinden.

Opm. Verb. 19.

Aan elk der deelnemers aan het congres is een exemplaar van het bovenstaande toegezonden.

GEZIEN:

INFORMATIE - BULLETIN.
Nr. 3.

C O N G R E S " O N D E R W I J S - V R E D E " .

Secretariaat: P. Smulders, Vrolijkstraat 313 "", Amsterdam.
Penn.meester: B. Augustin, Falckstraat 1 "", Amsterdam.
Bijdragen op Gemeente-Giro A 2775 t.n.v. Augustin, of op postgiro
289711 t.n.v. H.J. Lankhorst, Amsterdam. Met omschrijving "Onderwijs-
Vrede".

In

ons eerste bulletinkonden wij U reeds mededeelden dat het Congres zal
plaats vinden op 12 en 13 November a.s. in het Minerva-Paviljoen, Al-
bert Hahnplantsoen te Amsterdam.

Het programma is nu in grote lijnen samengesteld:

Zaterdag 12 November:

15 uur - 17.30 uur   Inleidingen.
20 uur - 23 uur   Voortzetting inleidingen.
Indien mogelijk opening discussie.

Zondag 13 November:

9.30 uur - 12.30 uur   vier commissie-vergaderingen.
In iedere commissie-vergadering wordt een bepaalde inleiding beslis-
sustoord.
1.30 uur - 17 uur   Commissie-rapporten; discussie.

Er zullen vier inleidingen gehouden worden, t.w.:

"Onderwijs en Vrede en de verantwoordelijkheid van hen die onderwijs
geven".

Door Prof. Dr. M. Minnaert, hoogleraar te Utrecht.

"De roeping van Nederland als cultuurstaat".

Door Dr. C. P. Gunning, rector van het Amsterdams Lyceum.

"Oorlogsvoorbereiding als bekenning voor het onderwijs".

Door Dr. J. Engels, leraar H.B.S. te Groningen.

"Intellectuele, morele en sociale opvoeding als weg tot vrede".

Door Drs. H. J. Jordan, rector Montessori-Lyceum te de Bilt,

Het congres-materiaal zal na 30 October op aanvraag te verkrijgen zijn
bij het secretariaat onder bijvoeging van f.0.15 aan postzegels. Een
ieder is dus in de gelegenheid om zich voor te bereiden op de bespre-
king der problemen welke aan de orde komen en andere problemen aan
de orde te stellen welke echter binnen het raam van de oproep blijven.
Diegenen die van buiten Amsterdam komen en geen vrienden of kennissen
in de stad hebben waar zij kunnen eten en overnachten worden verzocht
dit vóór Zondag 6 November op te geven aan het secretariaat.

Wij verzoeken de Amsterdammers onder de congressisten die iemand van
buiten Amsterdam gedurende het congres gastvrijheid kunnen verlenen,
dit op te geven aan het secretariaat.

Dringend verzoek aan allen die lijsten in hun bezit hebben om het be-
drag dat tot nu toe opgehaald is op te sturen aan:

B. Augustin, Falckstraat 1 "", Amsterdam, met vermelding van het lijst-
nummer.

Met de lijsten kan gewoon verder gewerkt worden.

Verklaring.

Het comité tot voorbereiding van een congres over het onderwerp "On-
derwijs en Vrede" acht zich verplicht - in verband met een verklaring
van het Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid, o.a. onderte-
kend door de heer K. Vorrink en gepubliceerd in "Het Vrije Volk" van
17 October j.l. - het volgende onder Uw aandacht te brengen:
In de maand Augustus van dit jaar kwam een comité tot stand, dat het
initiatief nam tot het organiseren van een Congres "Onderwijs-Vrede"
en dat daartoe in verbinding trad met verschillende vooraanstaande
figuren uit de onderwijswereld. Een door dit comité uitgegeven oproep,

waarin betekenis en doel van dit congres, in grote lijnen werden geschetst, is door zeer velen - uit verschillende takken van onderwijs en van velerlei levensbeschouwing - met instemming ontvangen. Deze oproep legde o.a. de nadruk op de noodzakelijkheid om met allen, die bij het onderwijs betrokken zijn, over de problemen van onderwijs en vrede van gedachten te wisselen.

In het comité hebben dan ook personen van verschillende politieke en godsdienstige overtuiging zitting. Dat twee van de elf comité-leden lid zijn van de C.F.N. mag niet tot de conclusie leiden, dat het congres daarmee aan een bepaalde politieke partij gebonden wordt. Evenmin als dat af te leiden zou zijn uit de aanwezigheid van godsdienstig georiënteerde jongeren in het comité.

Het tegengediel is het geval. Het comité wenst iedere vorm van partij-politiek buiten haar streven te houden.

Het comité geeft de congresplannen gestalte en treft de verschillende voorbereidingen in nauw overleg met verschillende vooraanstaande figuren uit de onderwijswereld, die tot de ruime kring van adhaerenten behoren. Een eerste grote bespreking had plaats op 18 September j.l. in gebouw De Kroon te Amsterdam. Een verslag van deze bijeenkomst is door het comité gepubliceerd in het tweede informatie-bulletin. In de afgelopen weken hebben verdere besprekingen plaats gehad over de uitwerking van het congres-materiaal en de te houden inleidingen. Uit een en ander kan men slechts de conclusie trekken, dat de verklaring van het Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid slechts het gevolg kan zijn van een betreurenswaardig misverstand en een onvoldoende verdieping in de opzet van het congres en de door het comité gepubliceerde oproep.

Het comité betreurt daarom deze verklaring en spreekt de wens uit, dat dat deze uiteenzetting verhelderend zal werken.

Namens het comité:

H. Lankhorst (voorzitter)
P. Smulders (secretaris)

CONGRES "ONDERWIJS - VREDE"

Als gevolg van de door het Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid gepubliceerde waarschuwing, dat ten aanzien van het op 12 en 13 November a.s. te Amsterdam te houden congres "Onderwijs-Vrede" communistische invloeden achter de schermen als de wezenlijke drijvende krachten moeten worden beschouwd, achten ondergetekenden zich genooddacht te verklaren:

- 1e. dat zij bij hun contact met het Initiatief-Comité zowel als gedurende hun werkzaamheden in verband met de voorbereiding van het congres niets van deze communistische invloeden hebben kunnen bespeuren zodat naar hun mening vorengenoemd Dagelijks Bestuur van de Partij van de Arbeid uit het feit, dat aan de voorbereiding van het congres verschillende personen die afwijzend staan tegenover het communisme met enkele communisten samenwerken, ten onrechte de conclusie trekt, dat met dit congres een "communistische val wordt opgezet";
- 2e. dat het congres geen ander doel heeft dan onderwijsmensen zich te doen bezinnen op de vraag in hoeverre het noodzakelijk is het tegenwoordige onderwijs te herzien of aan te vullen om het o.a. meer gericht te doen zijn op het aankweken van vredesgezindheid;
- 3e. dat in een voorbereidende conferentie te Amsterdam op 18 September j.l. gehouden, personen uit verschillende kringen van het onderwijs zowel als van de vredesbeweging zich ten aanzien van de op het congres te behandelen onderwerpen hebben uitgesproken;
- 4e. dat een kleinere kring van leerkrachten aan de hand van deze uitspraken de op het congres te behandelen stof nader heeft uitgewerkt;
- 5e. dat naar hun mening, de voorbereiders van dit congres zich terecht op het standpunt hebben gesteld niemand (dus ook geen communisten) van deelneming aan dit congres te moeten uitsluiten, daar immers ook in het onderwijs communisten werkzaam zijn en het goed is hen in een gesprek over het onderwijs te betrekken;
- 6e. dat indien de publicatie van het Dagelijks Bestuur van de P.v.d.A. tot resultaat zou hebben, dat tal van personen die voor het te houden

congres van veel belang kunnen zijn, zich van deelneming daaraan zouden onthouden (wat tot dusverre gelukkig niet is gebleken) eerst dan de mogelijkheid zou kunnen ontstaan, dat het congres in uitsluitend communistische handen terecht komt;

7e. dat zij daarom, óók na de publicatie van het Dagelijks Bestuur van de E.v.d.A. alle bij het onderwijs betrokkenen willen wijzen op hun verantwoordelijkheid in deze en hen dringend oproepen aan een goed verloop van dit congres door hun deelneming te willen medewerken.

W.G.

Dr. C.L. Gunning, Rector A'dams Lyceum.
 Drs. H.J. Jordan, Rector Mont.Lyc. de Bilt.
 Dr. J.M.E.M.A. Zonnenberg, Den Haag.
 Dr. M. Rooseboom, Dir. Rijksmuseum voor de geschiedenis der Natuurwetenschappen, Privat-docente R.U. te Leiden.

Van onderstaande personen werden na onze vorige publicatie nog be-wijzen van instemming ontvangen:

A. Mispelblom-Beyer, student	Amersfoort.
B.v. Amersongen, student	Amsterdam.
A. Banning, Hoofd L.O.; Dir. Binnenvaartschool	Amsterdam.
F.F. Berlijn, tekenleraar	Amsterdam.
L. Boas, onderwijzer	Amsterdam.
Mw. Dr. G.E. de Boer-Bastert, lerares Vossiusgymnasium	Amsterdam.
Mw. J.M. Baldal, Montessori-leidster	Amsterdam.
A. I. J. Brandebur, onderwijzer	Amsterdam.
A. M. Bütter	Amsterdam.
T. H. Bijleveld, onderwijzeres	Amsterdam.
M. de Carpentier, Alg. Leidster Kindergemeenschap "De Vonk"	Amsterdam.
Mw. A. J. ten Cate, Montessori-leidster	Amsterdam.
A. C. Knoop-Kooymans, student	Amsterdam.
E. Cohen, student	Amsterdam.
Mw. Dr. M. J. Froie, Retrix-Gem. Lyc. voor meisjes	Amsterdam.
Dr. A. Hou dijk, leraar H.B.S.	Amsterdam.
A. A. de Jonge, student.	Amsterdam.
Mw. R. Joosten-Chatzen, hoofd Montessori-school	Amsterdam.
Ds. Fr. Kuiper	Amsterdam.
W. F. H. Laret, onderwijzer	Amsterdam.
F. Belie, onderwijzer	Amsterdam.
G. v. Binden-v. d. Heuvel, lerares	Amsterdam.
Mw. J. W. Luytjes, hoofd Montessori V.O.	Amsterdam.
H. v. Marle, student	Amsterdam.
Y. v. d. Molen, leraar Herv. Kweekschool	Amsterdam.
W. v. d. Muyzenberg-Willense, onderwijzeres	Amsterdam.
C. E. Sanders, student	Amsterdam.
Dr. J. Suys	Amsterdam.
H. J. de Vries, student.	Amsterdam.
Prof. Dr. W. F. Wertheim	Amsterdam.
Mrs. H. P. L. Wiessing	Amsterdam.
Mw. C. J. Wormser, studente	Amsterdam.
Mw. F. Baanders, lerares I.V.K.N.O.	Baanbrugge.
Prof. Dr. H. W. F. Stellweg	Baarn.
H. Mulder, arts	Bathmen.
Dr. J. Gunning, Rector Lyceum	Bilthoven.
Drs. H. J. Jacobs, leraar Wiskunde	Bilthoven.
Ds. G. Koch, Ned. Herv. Predikant	Bloemendaal.
P. Doeff, student	Delft.
Dr. Hendrix, Rector Lyceum	Dordrecht.
Er. E. M. cursing, arts	Dordrecht.
F. v. Vuure	Dordrecht.
Dr. F. Boerwinkel, Rector internaat Kerk en Wereld	Driebergen.
Chr. Hollaender, onderwijzer	Dwingelo.
J. C. v. d. H. uizenberg, onderwijzer	Eindhoven.

W.J. Simons, hoofdredacteur " DE DOM"	Frederiksoord.
H.G. Nieuwstad, leraar M.O.	Gorinchem.
H. Klouwen, student	Groningen.
Ds.H.J. de Wijs	Gouda.
D. Duursma, leraar M.O.	Groningen.
K. Andraea, schilder	den Haag.
H. Grelinger, psychiater	den Haag.
L.H. de Heer, leraar H.B.S.	den Haag.
Dr. J. ter Meulen, bibliothecaris Vredespaleis	den Haag.
Nel Oosthout, voordrachts-kunstenares	den Haag.
F. de Wit, oud hoofd L.O.	den Haag.
Prof. Dr. H. J. Pos	Haarlem.
Mw. Dr. M. A. Thiel, lerares	Haarlem.
Drs. S. E. H. de Vries, leraar Vossius-gymn., Amsterdam	Haarlem.
C. W. Heerikhuisen, onderwijzer	Heemstede.
Mw. Dr. C. C. ter Haar, lerares Gymn.	Hongelo.
T. E. Gappenberg, leraar	Hilversum.
Mw. S. Koningsdaal	Hilversum.
Drs. M. B. Teipe, leraar H. B. S. en letterkundige	Hilversum.
W. H. de Wette, oud leraar M.O.	Huizen.
A. M. v. Maren, lerares Wiskunde	Laren.
G. J. Planting, arts	Leek.
Marius Roessingh, student	Leiden.
F. Wisse, hoofd L.O.	Leiden.
Ds. P. Eldering	Oegstgeest.
Mw. C. F. Bal, lerares	Overveen.
Ir. K. J. Hondius, Con-tractor J. P. Thijsse-Lyc.	Overveen.
A. J. H. Advocaat, onderwijzer	Rotterdam.
W. F. Boer, hoofd V.O.	Rotterdam.
S. L. v. Echnaam, onderwijzeres	Rotterdam.
J. v. Male, student	Rotterdam.
V. v. A. nstel, onderwijzer	Twello.
Dr. A. J. Goedheer, Utrecht.	Utrecht.
J. J. v. Loef, student	Utrecht.
H. B. Ned. Stud. Ver. v. Wereldrechtsorde	Utrecht.
Dr. W. H. C. Tenhaeff	Rotterdam.
B. Thoenes, onderwijzeres	Utrecht.
M. F. J. Wolters, leraar Lyc.	Vriczenveen.
J. C. M. Kruisinga, Notaris.	Vassenaar.
I. Kleerebozen, leraar Rijnlants Lyc.	Zaist.
J. Kuyman, leraar M.O.	Zetten.
Mw. Dr. H. B. C. W. Vermeer, oud-lerares Chr. H. B. S.	Zwolle.
W. v. d. Bosch, leraar Chr. M. U. L. O.	Amsterdam.
R. Wichers, dir. Gem. Kwcekschool	Amsterdam.
Drs. H. J. Stutvoet, leraar M. T. S.	Amsterdam.
J. J. Edmond, leraar Vossius-Gymn.	Alkmaar.
J. Rötman, onderwijzer U. L. O.	Wageningen.
Prof. Dr. J. Smit	

Onderwerp: congres "Onderwijs-Vrede".

G E H E I M.

14 NOV. 1949

ACB/ 736/71

Verslag van het congres "Onderwijs-Vrede", gehouden op Zaterdag 12 November 1949 en Zondag 13 November 1949 in het Minervapaviljoen te Amsterdam.

Op en voor het podium in de zaal waren bloemen aangebrect. Overigens waren geen versieringen aanwezig. De zaal heeft een capaciteit van ruim 400 personen. Aanwezig waren ruim 300 personen, zowel mannen als vrouwen. Het merendeel der aanwezigen bestond uit jeugdige personen (ongeveer 75 %). Tijdens het congres bleek dat het merendeel der jeugdigen werd gevormd door leden van de O.P.S.J. en leerlingen van middelbare scholen, benevens leerlingen van kunstnijverheidsscholen e.d.. De aanwezige ouderen waren meest leraren aan deze scholen.

Op Zaterdag 12 November 1949 werden allereerst van 14,30 tot 15,30 uur verschillende technische zaken geregeld, b.v. het onderdak brengen van de personen die van buiten Amsterdam kwamen.

X Te ongeveer 15,45 werd het eigenlijke congres geopend met een woord van welkom door de heer LANKHORST (Hendrik Johannes, geb. te Amsterdam 18-4-1914, wonende: Bestevaerstraat 141/I te Amsterdam), die gedurende het congres als algemeen voorzitter fungeerde.

X Als eerste spreker trad op Prof. Dr. M. MINNAERT (M.G.J., geboren te Brugge, 12-2-1893, wonende: Zonneburg 1 te Utrecht), met het onderwerp: "Onderwijs en Vrede en de verantwoordelijkheid van hen die het onderwijs geven".

Spreker schetste de omstandigheden waaronder dit congres plaats vond, tussen de dreiging van atoombom en andere nieuwe wapenen en na twee wereldoorlogen. De toenemende ophitsing en de verdeeldheid van de wereld in twee kampen. Daartegenover wordt gesteld de krachten van opvoeding en onderwijs. Gevraagd wordt: In hoeverre kan het onderwijs er toe bijdragen de oorlog te bestrijden en de vrede te bevorderen.

In hoeverre belemmeren oorlog en oorlogsvoorbereiding de ontwikkeling van het onderwijs.

We staan als mensen en niet als vertegenwoordigers van een bepaalde groep, geloof of partij.

Oorlogen zijn geen natuurrampen en kunnen dus voorkomen worden. Belangrijk is de vredeswil en de oorlogsafschuw te versterken.

Spreker propageert de volgende stellingen:

a. Verschillende sociale stelsels kunnen naast elkaar op de wereld in vrede bestaan.

b. De Verenigde Naties vormen de grondslag voor de samenwerking tussen de volkeren en moeten versterkt worden.

c. Bij wereldconflicten is het nodig de uiteenzetting van de twee standpunten te vernemen in de originele tekst: Men trachte oprecht naar objectieve beoordeling en prate niet a-priori de handelingen van het eigen land goed.

d. Men hoede zich voor de ophitsing, die vooral via de pers in

critieke omstandigheden de oorlog zoveel dichterbij kan brengen, maar die hem reeds in vredetijd ongemerkt voorbereid. e.Goedheid, menselijkheid en vrijheid behouden onder alle omstandigheden hun hoge waarde.

Het argument van het militarisme is dat de vredesbeweging ons weerloos maakt. Maar daartegenover staat dat veiligheid niet bereikt wordt door een bewapeningswedloop.

De universiteit tegenover het probleem oorlog en vrede. De student moet zijn verantwoordelijkheid begrijpen, zich ook afvragen wat er met zijn werk gebeurt en niet alleen de wetenschappelijke en technische zijde beschouwen. De wetenschap moet zich in dienst van de vrede stellen. Zij zoekt de oorzaken van de oorlog. Zij analyseert kritisch de techniek van berichtgeving en propaganda. Een leerstoel voor vredeswetenschap is noodzakelijk, in het bijzonder aan de politieke faculteiten te Amsterdam en Nijmegen. En een vredeswetenschappelijk instituut.

De oorlogsmentaliteit bij het leger en middelbaar onderwijs. In het geschiedenisonderwijs wordt al te lang te veel over oorlog verteld en te weinig over economie en cultuur. De schoolboeken zijn chauvinistisch. De algemene geest van de school moet veranderen en de middelen zijn: ouderavonden, uitstapjes, toespraken en gesprekken van leraren over algemene onderwerpen. De herinnering aan de laatste oorlog wordt levendig gehouden en men hoede zich voor fulmineren tegen bepaalde volken. Men kweekt afschuw voor oorlog en geweld. De lezingen over de militaire loopbaan, zoals die op enkele middelbare scholen gehouden zijn, zijn af te keuren. Ook de verheerlijking van oorlogshistorici (Caesar, Livius, Xenophorus enz.) is af te keuren.

De vredesmentaliteit bij lager en middelbaar onderwijs. Spreker behandelt de vredesbeweging door de eeuwen. De geweldloosheid, de organisaties van de ~~xx~~ geweldloosheid (internationaal recht, Rode kruis, Verenigde Naties): de internationale samenwerking (voeding, economie, gezondheidszorg, wetenschap). De kritische geest moet aangemoedigd worden. Overleg in alles.

De schade die de oorlogsvoorbereiding en de oorlog aan het onderwijs berokkenen. Spreker vergelijkt de militaire uitgaven bij de tekorten bij het onderwijs en de schade aan de productie door de dienstplicht enz. De Psychologische gevolgen van de studieonderbreking. Spreker schetst de gevolgen van het verbreken der internationale samenwerking, de vernietiging van scholen en laboratoria, van cultuurwaarden, spreekt over de zedelijke verwildering en vraagt wat er terecht komt van de oorlogsgeneratie.

o.k. De tweede spreker Drs. H.J. JORDAN, rector Montessorilyceum te De Bildt, spreekt over "Intellectuele, morele en sociale opvoeding als weg tot vrede!"

Spreker betoogt dat de oorlog behoort tot de foutieve mensenwaardige middelen om een internationaal probleem op te lossen, terwijl het meestal slechts een schijnoplossing biedt. Wat wij vrede noemen is geen vrede doch een passieve oorlog welke voor voorbereiding gebruikt wordt. Oorlog is geen kwaal der mensheid doch een symptoom van een ziekelijke geestestoestand van mensen en volken. Zolang deze ziekte niet geheeld is zal er oorlog zijn. Ongeacht de persoonlijke maraal van het individu is de oorlog mogelijk door een appèl op lagere instincten en angst. Ook komt het voor

dat de wil tot oorlog ontstaat doordat men geen andere mogelijkheid ziet de internationale of interne problemen op andere wijze op te lossen. Wanneer echter de menigte niet tot oorlog bereid is beginnen zulke diplomaten niets. Zij weten echter hoe zij een beroep kunnen doen op aandriften en instincten die sterker spreken dan rede en moraal. Daarom moeten rede en moraal ontwikkeld worden. Dit is alleen mogelijk indien opvoeding en onderwijs ook hierop gericht is. De methode van opvoeding en onderwijs moet derhalve radicaal worden gewijzigd en in dienst van dit probleem worden gesteld. De overdreven machtszucht is een resultaat van verkeerde opvoeding. Deze machtszucht wordt reeds in de eerste levensjaren ontwikkeld als men geen rekening houdt met de rechten van het kind en het zijn wil oplegt. Daar iedere volwassene het product is van de arbeid van het kind (Montessori), wordt op deze weg een onuitroeibare grondslag gelegd tot machtszucht, welke zich uitdrukt in bezit-zucht. Verlies van bezit (is macht) is een belangrijke klankbodem voor oorlogspolitici.

De langzame vergiftiging tot een oorlogspsychose ontstaat door:

- a. Het accentueren van misverstanden en psychologische verschillen in volksaard.

- b. Een appel op machtslust en angst.

- c. Op staatsgezag verkrachten van bestaande normen.

- d. Het toepassen van leuzen.

Het gaat hier om enorme krachten. Maar individuen vormen de gemeenschap en moreel sterke mensen vormen een weerstandkrachtige maatschappij. Opvoeding en onderwijs moeten dus zorgen dat:

- a. een normale ontwikkeling van het kind mogelijk is.

- b. de mens van jongs af in een sociaal milieu van leeftijdsgenoten wordt gebracht (begrip voor offervaardigheid en naastenliefde)

- c. door jeugdgemeenschappen de jongen mensen in staat worden gesteld hun sociale problemen op menswaardige wijze op te lossen.

- d. de leerlingen door een psychologische verantwoorde wijze van onderwijs leren kritisch te staan tegenover de feiten, zelf te leren oordelen, zich een eigen waarde-oordeel te vormen.

- e. het verbalisme uit het onderwijs geweerd wordt. Leren denken in heldere en zuivere begrippen.

De aangegeven weg is een lange weg van evolutie. Wij zullen de resultaten niet meer zien want wij zijn maar een schakel in de ketting der eeuwigheid. Deze weg is indirect, waarnaast ook direct gewerkt moet worden ter voorkoming van oorlog.

Spreker waarschuwt tegen die vormen van vredesbeweging die andere personen of groepen van personen bestrijdt, zelfs soms met onwaardige middelen. Actie wekt reactie, negatieve middelen wekken verweer. Wie nog niet begrepen heeft dat de oorlog zijn wortel heeft in het gezin, waar men slechts door voortdurende ruzies de problemen van samenleving tracht op te lossen of idem in zijn werkkring, die beginne zijn werk voor de vrede bij zichzelf.

X De derde spreker Dr. J. ENGELS (Joseph, geboren te Rotterdam, 27-12-1909, wonende: Peizerweg te Groningen), vatte zijn rede in een zevental punten samen t.w.:

1. De oorlogsvoorbereiding is een belemmering voor het onderwijs. Geeft officiële cijfers en gegevens en bespreekt de latente oorlogsvoorbereiding bij het onderwijs.

2. Strijd tegen de oorlogsvoorbereiding, vóór de vrede, behalve een goed op zich, dus van het grootste belang voor het onderwijs.

3. In de huidige wereldsituatie kan de oorlog worden voorkomen, op voorwaarde dat alle voorstanders van de vrede zich actief inzetten. Het wegnemen van de beïnvloeding van de jeugd in oorlogszuchtige geest, is een belangrijke bijdrage voor de vrede.
4. De oorlog is geen buiten de macht der mensen vallende natuur-ramp. Naar zijn mening is de oorlog een verschijnsel veroorzaakt door bepaalde maatschappelijke factoren.
5. De oprechte voorstanders van de vrede verschillen van mening over de diepere oorzaken van de oorlog. Een aantal is voorstander van de Vrede op religieuze, een ander op ethische of pacifistische grondslag; weer anderen op materialistische grondslag.
6. Ieder dezer groepen is echter afzonderlijk niet in staat de oorlog tegen te houden.
7. Dit kan slechts geschieden door verenigd voor de Vrede te ijveren, zonder verdoezeling van en met eerbiediging van ieders wereldbeschouwing. Dit geldt in het bijzonder voor het onderwijs.

X | De vierde spreker Dr. C. P. GUNNING (Christiaan Pieter, geboren te Utrecht, 12-10-1886, wonende: Valeriusplein 13 huis te Amsterdam) sprak over "De roeping van Nederland als cultuurstaat". Spreker betoogde, dat, wil dit congres tot iets leiden, wij dan verder moeten zien dan hetgeen direct voor ons ligt. We moeten ons dan bezinnen op de culturele taak van Nederland en dus van de school in Nederland, vooral de middelbare en lagere school. Europa verkeert in een culturele crisis en dreigt het geloof in zichzelf te verliezen. De vraag is of Europa werkelijk heeft afgedaan en het alleen maar gaat tussen Amerika of Rusland. Naar sprekers mening heeft Europa nog wel degelijk een eigen roeping. Zij was steeds de hoedster van het wezen der cultuur en hierop kunnen noch Amerika, noch Rusland bogen. Het Christendom heeft in Europa fundamenten waarin het eigene van de waarde van de persoonlijkheid verankert ligt. Zelfs het ontwakende verre oosten wacht er op dat Europa zich dit weer bewust wordt. In Europa heeft Nederland altijd op zeer bijzondere en eigene wijze deze grondslag van alle cultuur (het juiste inzicht in de waarde van de persoonlijkheid) bevorderd. Europa dankt in deze veel aan Nederland. Dit legt ons verplichtingen op. Juist wij kunnen en moeten in de toekomst deze grondslag van alle cultuur helpen versterken. In deze tijd wordt door de massa (de horde: zie Amerika en Rusland) de persoonlijkheid ondermijnd. De culturele crisis gaat tussen "massa" en "persoonlijkheid". Een der meest vreselijke en gevaarlijke vormen waarin zich de massa voordoet is het militarisme dat juist in de laatste decennia juist in de cultuurlanden zijn vangarmen uitstrekt. Hiertegen moeten wij met geestelijke wapenen in het geweer komen. Dit is de taak van het onderwijs. Daar worden de geestelijke wapenen gevormd. Wie dit begrijpt zal bij het onderwijs de vredesgedachte aankweken en uitbannen wat naar geweld en oorlog zweemt. De vredesgezindheid heeft niets te maken met angst of lafheid, of defaitisme. Veeleer het omgekeerde. Hier is te vinden de echte moed, waarvan ook het evangelie getuigt, de levensmoed en de sterfensmoed, de moed die de mensheid leert inzien waar zij redding tegen de dreigende gevaren, die op haar ondergang aansturen, kan vinden.

Te ongeveer 22,- uur werd de zitting verdaagd.

....5....

Opmerkelijk was het grote verschil in opvatting tussen de inleiders Minnaert en Gunning. De eerste toch propageerde de stelling dat: wanneer er tegenstelling ontstaat tussen het belang van de massa en de enkeling, de massa voorgaat. Bij verschil tussen de ~~xxx~~ belangen van het eigen land en het heil der mensheid, beslist het heil van de mensheid. De laatste spreker pleitte sterk voor de belangen der persoonlijkheid en vreesde juist het ondergaan van de persoonlijkheid in de massa. Hij legde in zijn rede zelfs een bepaald chauvinisme aan de dag.

Op 13 November 1948 was het congres in vier commissievergaderingen bijeen ter bespreking van de behandelde onderwerpen en het op stellen van de te trekken conclusies. Pogingen zijn in het werk gesteld gegevens over deze bijeenkomsten te verkrijgen. Aangezien deze commissievergaderingen langer duurden dan projecteerd was werd het aanvangsuur van de middagbijeenkomst oorspronkelijk bepaald op 13 uur, verschoven naar 14 uur.

Dientengevolge was het ongeveer 14,30 uur toen de algemeen voorzitter de middagbijeenkomst, welke voor een ieder vrij toegankelijk was, opende.

Vergaderd werd in dezelfde lokaliteit als op 12 November 1949 terwijl ongeveer hetzelfde aantal mensen aanwezig waren. Onder de aanwezigen bevonden zich een tweetal militairen in uniform. Ook werden onder de aanwezigen opgemerkt de bekende communisten: ~~X~~ Joseph van SANTEN, (geboren Rotterdam, 7-3-1908, wonende: Herengracht 28 huis te Amsterdam) en: ~~X~~ Willem Gerard KLINKENBERG, (geboren Purmerend, 7-12-1923, wonende: Admiraal de Ruijterweg 547 huis te Amsterdam).

De voorzitter bood in de opening zijn excuus aan voor het te late beginnen en deelde mede dat er in de seetievergaderingen conclusies waren getrokken welke de grondslag zouden vormen voor het verdere werk. Pogingen zouden worden ondernomen om deze conclusie, gedrukt te krijgen ter verspreiding.

Vervolgens werden de vier reeksen van conclusies voorgelezen. De conclusie naar aanleiding van de rede van den heer Minnaert ~~X~~ werden voorgelezen door waarschijnlijk: Dr. BARENTS (Jan, geboren 28-12-1916, wonende: Van der Aarstraat 104 te 's Gravenhage) terwijl die op de rede van de heer Gunning, evenals die van de heren Jordan en Engels, door hen zelf werden voorgelezen.

Deze conclusies werden zeer vlug voorgelezen. Zij kwamen in grote trekken overeen met een concretisering van de redevoeringen. Zij ademen allen sterk een anti-militaristische geest, veroordeelden elke militaire actie, met name in Indonesië. Keurden af de militaire lezingen op de scholen en deden vragen welke lezingen de Regering op de scholen liet houden om de beroepen "leraar" en "verpleegster" aan te bevelen, daar hieraan toch ook een zo ontstellend tekort was. Zij betoogden dat de oorlog aan de jeugd het vertrouwen ontheemt. Met dit vertrouwen verliest het ook de belangstelling. De jeugd moet zich niet laten meeslepen door defeatisme. Zij heeft recht op vrede en menselijke waardigheid. Als enkele stem werd gehoord dat de oorlog een gevolg is van het kapitalistisch stelsel doch, werd er bij gezegd, deze

eventuele verschillen in opvatting sluiten de samenwerking in het onderwijs niet uit. Gewezen werd op de fouten in de leerboeken welke bijna allen een chauvinistische en oorlogszuchtige geest ademen. De tegenwoordige vorm van onderwijs liet geen vorming van persoonlijkheid toe en daarom is vernieuwing noodzakelijk. Onderwijsvernieuwing kost echter veel geld en daarom zal men de moed moeten hebben de consequenties te aanvaarden en ook de politiek te veranderen. Het wegvallen van de grote legers geeft geld voor het onderwijs. Vredesdagen op scholen en dergelijke werden warm aanbevolen.

De heer Gunnung legde nog eens de nadruk op het feit dat hij van mening was dat in Indonesië een cultuurhonger bestond, terwijl men in Nederland juist een cultuurverzadiging zag. Hij wees nog bijzonder op het feit dat het voor minvermogenden zo moeilijk was het onderwijs aan kunstscholen te volgen.

Na deze voorlezingen gaven zich nog 25 personen op om nog het woord te voeren. In verband met de tijd werd aan elk 2 minuten toegestaan, waarbij bepaald werd dat geen vragen beantwoord zouden worden en geen moties e.d. voorgesteld mochten worden.

o.k. X Aan deze z.g. vrije discussie, namen onder meer deel: Dr. J. M. E. M. A. ZONNENBERG, (geboren te Rotterdam, 16-4-07 en wonende te 's Gra-
venhage), W. G. KLINKENBERG, voornoemd, Wouter GORTZAK, (geboren te
Amsterdam, 22-4-1931, wonende: Charlotte de Bourbonstraat 18 huis
X te Amsterdam) en Michiel Adriaan TRAPMAN, (geboren Rotterdam, 10-
1-1904, wonende: Kinderdijkstraat 112/111 te Amsterdam).

Trapman b.v. bepleitte centrumvorming op scholen, zoals dat ook reeds in openbare bedrijven en in fabrieken plaatsvindt. Klinkenberg bepleitte samenwerking tussen de vredesbeweging en de arbeidersbeweging, tussen intellectuelen en arbeiders. Gesproken werd verder over socialisme en socialisatie. Over de invoeringsmogelijkheid van het Esperanto. Veel jongeren, kennelijk leden van de O.P.S.J. legden "getuigenis" af van hun werken op de scholen.

De voorzitter dankte tot slot allen die aan het welslagen van dit congres hadden medegewerkt. Betoogde dat samenwerking geboden was, ook b.v. met de Rooms-Katholieken. Niet hetgeen ons scheidt, maar hetgeen ons bindt moet ons verenigen, zegt hij. Hij dankt voor de eensgezindheid bij een zo heterogeen gezelschap en waarschuwt voor overdreven optimisme. Hij sluit met de belofte van onafgebroken activiteit voor het grote doel "Vrede".

Te 17,-uur ging het congres uiteen. Het geheel kenmerkte zich door een goede stemming en een typische O.P.S.J. mentaliteit, waartegen de waardige figuren van de inleiders en sommige aanwezigen een schrille tegenstelling vormden. Opmerkelijk was dat het woord "communist" zo weggewerkt werd en de tegenstellingen "Amerika-Rusland" en "Kapitalisme en volksrepubliek" niet genoemd werden, behoudens door een der inleiders. Dit alles gaf op de buitenstaander sterk de indruk van de "passie" van de bekende vos.

Mede verz. aan: H. C. Asd.

einde.

G-9.

No. 131

I. D. s. R. 'dam, Haag, Haarlem,
Utrecht en Groningen.

VERTROUWELIJK

B

Vol- 74223

23 NOV. 1949.

Datum: 21-11-49

Verbinding: 19
C/2 no 1194'49 OPSJ

Onderwerp: Kaderscholingsavond van de O.P.S.J. op 8-11-49
ten huize van CLAARTJE DE JONG, Wagenaarstraat
23-III te Amsterdam.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanwezig waren:

- aanwezigheid
zo nodig
th. Smulders:*
- X GERRIT HARMSSEN en ANNIE HARMSSEN,
  - X PETER SMULDERS,
  - X LUCAS DE JONG,
  - X CLAARTJE DE JONG,
  - X ELSJE DE JONG,
  - X ANDRÉ ROELOFS,
  - X RIE KNAACK,
  - X JAC. HOEKSTRA,
  - X Rie nordholt,
  - X ALFRED LEO NAGEL.

Het onderwerp was: "Het Cosmopolitisme". Gerrit Harmsen begon hierover te praten door te zeggen, dat kapitalisten elkaar onderling fel bestrijden, want iedere kapitalist streeft naar rijkdom voor zich zelf. Dit brengt onvermijdelijk mede, dat de kapitalisten verdeeld kunnen worden in twee groepen, en wel:

1. De imperialisten, die streven naar hoge invoerrechten, dus proberen concurrentie van buiten af te weren en die dus het nationalisme bevorderen;
2. De cosmopolitisten, die het loodje gelegd hebben t.o.v. de nationalistten; zij willen juist de tolmuren slechten om op de buitenlandse markten te kunnen komen.

Nederland met zijn kleine industrie is een cosmopolitische staat. Imperialistische staten zijn: U.S.A., Engeland, Duitsland, Japan, Italië en Frankrijk. Zij pogen voortdurend invloedssferen te bemachtigen. Een andere uiting van nationalisme is cultuurpessimisme, dus de mening dat de cultuur op zijn hoogste punt staat en dat het verder geen zin heeft, naar andere vormen te zoeken. Een typische vertegenwoordiger van het cultuurpessimisme is Spengler met zijn "Untergang des Abendlandes". De 2e Wereldoorlog eindigde met de ondergang van drie imperialistische landen, t.w. Frankrijk, Engeland en Duitsland. Amerika propageert nu in Europa het cosmopolitisme en wel in de vorm van wereldfederalisme. Churchill is een trouwe knecht van Amerika. Het streven naar wereldfederalisme is alleen het streven van Amerika om Europa vast in handen te krijgen. Nationalisme wordt alleen binnen de grenzen van Amerika gepropageerd en boeken die hierover geschreven worden, worden niet uitgevoerd.

Het proletarisch internationalisme is in beginsel heel anders. Nederland is door zijn kleinheid en internationale gerichtheid zeer weinig nationaal en een typische vertegenwoordiger van het cosmopolitisme is de SDAP geweest. Zij heeft de arbeiders bedrogen door te zeggen dat zij een arbeiderspartij was.

De kapitalisten zien in, dat de idee van wereldregering momenteel nog niet is te verwezenlijken en daarom is het nog wat regionaal gehouden. Voorbeelden hiervan zijn: het Atlantisch Pact, de West-Europese Unie, Benelux, Noors Pact, Middellandse Zee Pact e.d. In al deze pacten is Amerika echter de baas en blijft de centrale figuur. Het doel van Amerika is dus: afbreken van het socialisme en opbouw van het imperialisme. Gerrit Harmsen noemde hier nog even het boek van Reves "Anatomie van de Vrede" en kwalificeerde dit als "volkomen gek". Togliatti heeft een goed artikel geschreven over wereldregering, nl. "Werldfederalisme en Wereldvrede". Hij toont hierin aan, dat wereldregering onmogelijk is, want dit zou inhouden gelijkgerechtigdheid. De rechtsvorm kan nooit hoger zijn dan de staatsvorm. Een wet stelt vast en regelt wat er reeds is en niet wat komen gaat. Een wet kan niet iets in een bepaalde richting dwingen. De werkelijke verhouding in deze wereldregering zal dus zijn, dat Amerika overheerst. Al deze vormen van wereldregering zijn tegen de Sovjet Unie.

Harmsen ging dan verder met te zeggen dat de P.v.d.A. volkomen op Amerika gericht is en dat ze ultra rechts is, nog rechtser dan bijv. de A.R., V.V.D. en C.H.U. Vele mensen menen nog, dat er een derde weg mogelijk is tussen communisme en kapitalisme. Onvermijdelijk zal deze derde weg voeren naar het kapitalisme, aldus besloot Harmsen deze scholing.

GEZIEEN:

RS

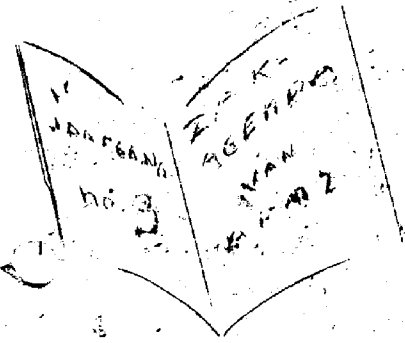
DRUKWERK:

acd.
alle o.k.
bergen - 08 1136
K RTI

Naam .....

Adrs .....

Amsterdam.

Best
m. l. o. l.
B. l. l. d.
26.10.49

Corr. R. Knaack
Jan van Eyckstr. 11 boven
Amsterdam (Zuid)

Weekend.

Dat weekend van ons heeft wat op zijn geweten!!!

Hele namiddagen en avonden heb ik zitten schrijven en telefoneren. Mensen en kantoren afgelopen, weereens opgebeld en steeds kreeg ik te horen: "Het weekend van 22 en 23 October? Neen, het spijt me maar dan zijn we vol"

Eerst in de Holl. Rading.

Het is heel eenvoudig om met grote meerderheid in het bestuur te besluiten: "We gaan naar de Holl. Rading." maar ..... het is niet zo eenvoudig om er dan ook werkelijk heen te gaan. Mij is n.l. al tot volgend jaar bezet. En op deze manier ging het tot nog toe bij alle jeugdherbergen. Maar desalniettemin (he he) we gaan toch Er zijn al meer dan 30

opgaven binnen. We kunnen die toch niet allemaal teleurstellen? Daarom heb ik gisteravond mijn tanden op elkaar gezet, en naar alle mensen geschreven die ik nog wist. Dat moet lukken, alleen weet ik nog niet waar. Ik hoor het zaterdag, en jullie .... als je volgende week zaterdag om 2.30 uur op de Berlage-brug komt. Brood en dekens meenemen. Heb je je niet opgegeven doe het dan nog.

NOODKREET VAN DE
PENNINGMEESTER.

De meeste mensen zijn nog contributie schuldig van een of meer maanden neem de volgende centrum-avond je portemonnaie mee.

ZAKAGENDA

19 October

Centra.

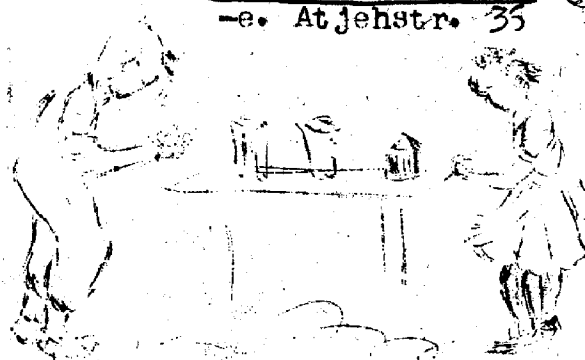
Montessorri - Bij Rietje Brom
2e. Jac. van Campen
str. 121

Van Deventer - Amstel bij Nel v.
Aalderen Maurits
kade 115 111

Sabbatsjaak - bij Wim Albers. Su-
matrastr. 173

20 October

De Rest - Bij Gerda Spierenburg
-e. Atjehstr. 35

22-23 October

Weekend. Waar naar toe ??????????

25 October

Studiegroepen
bij Rietje Brom

2e. Jac. van. Campen str. 121

5 November

Instuf.

Wat we daaronder verstaan hoor
je in het volgende blaadje.

Willen degenen die een stukje
op de bonteavond spelen zomogelijk
de tekst op de centrumavond
meenemen?

Clubs.

Op de ledenvergadering is er aangekondigd, dat de afd. verschillende clubs kon organiseren.

Toneel (waarvoor je je al kan opgeven Muziek en een Volksgans cursus, organiseert het departement (dat zijn de 4 afdelingen bij elkaar))

Voor welke clubs voelen jullie nog meer? Schrijf het op een stukje papier en stuur het aan R. Knaack Jan van Eyckstr. 11 boven. (Z)

De Bijlessen.

In het vorige blaadje stond, dat de bijlessen 25 Ct gevraagd zou worden. Dit is bij nadere bespreking afgeschaft.

Waar ze zijn, en wanneer ze beginnen horen jullie nog. Wel kunnen we mededelen dat ze voor onze afd. in Oost en in Zuid zijn, op centrale punten.

Centrum werk.

De vrij druk bezochte centrum-avonden die vorige week gehouden werden, is gesproken over hetgeen jullie het liefst op een centrum-avond zouden doen.

Er werden verschillende voorstellen gedaan en naar aanleiding daarvan gaat Sabbatsjaak (vrijheid).

Op de eerst volgende centrum avond met electra draad batterijen e.d. werken. Ze gaan van dit standpunt uit: Aan elk vak, al is het op school nog zo taai is wel plezier te beleven, als we de gezellige dingen er uit halen.

En vele centra zullen ook graag zoiets willen doen. Onderwerpen als electriciteit, magnetisme, plakboeken over zeden en gewoonten van andere volken enz. enz.

Denk er eens over en doen op de volgende centrum-avond, waar je natuurlijk heen gaat, eens een voorstel. (Voor adressen zie de zakagenda.)

MINISTERIE
VAN ONDERWIJS, KUNSTEN
EN WETENSCHAPPEN

De Hoogedelgestrengste Heer Mr. L. Einthoven,
Hoofd van de Binnenlandse Veiligheids-
dienst -

's - G r a v e n h a g e .

KABINET
R D.4-49.

Betreffende: Congres
"Onderwijs en Vrede".

D i e n s t g e h e i m .

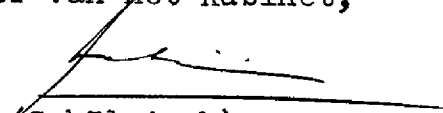

S-GRAVENHAGE 23 November 1949. Volgno.
26 NOV. 1949
AD/74428

Gaarne roep ik Uwe medewerking in om
mij te verschaffen het congresmateriaal
van het Congres "Onderwijs en Vrede", dat
op 12 en 13 November jl., te Amsterdam
werd gehouden.

Voor Uwe medewerking in deze betuig
ik U bij voorbaat mijn dank.

Voor de Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen:
De Chef van het Kabinet,

(Schölvinc)

VERTROUWELIJK

(K) 999

Verbinding: 19
A/2 no 1128'49 OPSJ

Datum: 4-11-49

Betreft: Uw schrijven no. 69795^{co} dd 31-10-49

Hiermede bericht ik U, dat dezerzijds de door U in Uw bovenvermeld schrijven gestelde vraag is voorgelegd aan iemand, die het OPSJ-congres in December 1948 heeft bezocht en Fred. Nagel goed kent. Deze is van mening, dat de persoon, onder no. 15 op de foto aangeduid als Fred-Nagel dezelfde^{is} als die, aangeduid als no. 6 van links op de foto van de congresleiders. Toegegeven moet echter worden, dat de gelijkenis niet zeer treffend is.

De desbetreffende foto's doe ik U hierbij weder toekomen.

Bijlagen: 2 foto's

GEZIEN:

merk

Volenc.
7 NOV. 1949
ACD/ 73190

Secretariaat: P. Smulders, Vrolikstraat 313" Amsterdam
 Penningm.: B. Augustin, Falokstraat 1 " Amsterdam
 Bijdragen : gemeentegiro A 2775 t.n.v. Augustin
 postgiro 269711 t.n.v. Lankhorst, Amsterd

FOTO
 No. 1849

In navolgend materiaal wordt door de inleiders het probleem dat door hen op het congres behandeld zal worden in grote lijnen gesteld, zodat eenieder zich kan oriënteren en voorbereiden op de besprekingen welke op 12 en 13 November zullen plaats vinden.

De volgende inleidingen zullen op het congres worden gehouden:
 "Onderwijs en Vrede en de verantwoordelijkheid van hen die onderwijs geven" door Prof. Dr. M. Minnaert, hoogleraar te Utrecht.

"De roeping van Nederland als cultuurstaat"
 door Dr. C.P. Gunning, rector Amsterdams Lyceum

"Oorlogsvoorbereiding als belemmering voor het onderwijs"
 door Dr. J. Engels, leraar HBS te Groningen.

"Intellectuele, morele en sociale opvoeding als weg tot vrede"
 door Drs H.J. Jordan, rector Montessori-lyceum te De Bilt.

Prof. Dr. M. Minnaert
Algemene inleiding.

Omstandigheden van het congres: Twee wereldoorlogen: de atoombom en andere nieuwe wapenen. De wereld sedert enkele jaren verdeeld in twee kampen, toenemende ophitsing.

Daartegenover stelt dit congres de krachten van opvoeding en onderwijs. Om ons niet te verliezen in algemeenheden dienen we ons te concentreren op dit specifieke onderwerp, ook al weten we dat het aan alle kanten verband houdt met de oorlog en vrede in het algemeen.

We zullen ons dus afvragen:

1. In hoeverre kan het onderwijs er toe bijdragen de oorlog te bestrijden en de vrede te bevorderen?
2. In hoeverre belemmeren oorlog en oorlogsvoorbereiding de ontwikkeling van het onderwijs?

We staan verenigd als mensen, niet als vertegenwoordigers van een geloof of partij; we zijn overtuigd dat de vredesbeweging niet door een bepaalde groep in beslag moet worden genomen.

We weten dat oorlogen niet als natuurrampen ontstaan maar door de schuld der mensen en dat ze dus kunnen worden verhinderd.

De grondslag van dit congres is onze vredeswil en oorlogsafschuw; deze gevoelens te versterken is zeer belangrijk. Daarenboven kunnen we een vaste basis aangeven voor ons vredesstreven. Bijvoorbeeld door de volgende stellingen:

- a. Verschillende sociale stelsels kunnen naast elkaar op de wereld in vrede bestaan.
- b. De Verenigde Naties vormen de grondslag voor de samenwerking tussen de volkeren en moeten versterkt worden.
- c. Bij wereldconflicten is het nodig de uiteenzetting van de twee standpunten te vernemen in de originele tekst. Men trachte oprecht naar objectieve beoordeling en prate niet a-priori de handelingen van het eigen land goed.
- d. Men hoede zich voor de ophitsing die vooral via de pers in critieke omstandigheden de oorlog zoveel dichterbij kan brengen maar die hem reeds in vreedetijd ongemerkt voorbereidt.
- e. Goedheid, menselijkheid en vrijheid behouden onder alle omstandigheden hun hoge waarde.
- f. Indien er een tegenstelling ontstaat tussen het belang van het eigen land en het heil van de mensheid, dan dient het heil van de mensheid de doorslag te geven.

Soms hoort men de vrees uitspreken dat de vredesbeweging ons weerloos maakt tegenover een aanval. Dit was het argument der militaristen. Hiertegenover: Veiligheid is niet te bereiken door bewapeningswedloop maar door internationale overeenkomsten. Taak van Nederland: Op de

eerste dag bespreken we de doelstellingen; op de tweede dag de mid- delen om die te verwezenlijken. Bij al onze discussies zullen we alle sentimenteel gedoe vermijden en trachten met wetenschappelijke heldere blik de vraagstukken te bestuderen. Dit is echter niet voldoende. Er dient van het congres ook de bezieling uit te gaan, voortkomende uit hetgeen de achtergrond vormt van al onze besprekingen: de liefde tot de mensheid.

2. De Universiteit tegenover het probleem van oorlog en vrede.

De student moet zijn volle verantwoordelijkheid tegenover de maatschap- pij leren begrijpen. Wie een wetenschappelijk werkstuk aflevert moet zich ook afvragen wat er verder met zijn werk gebeuren sal. Al te dik- wijls beschouwt men in de laboratoria slechts de wetenschappelijk- technische zijde.

De wetenschap dient zich ook actief in dienst van de vrede te stellen. Zij geve een duidelijk beeld van de rampen die een moderne oorlog ver- oorzaakt, direct en indirect.

Zij soeke de oorzaken van de oorlog (politieke, economische, psycho- logische).

Zij analyseere kritisch de techniek van berichtgeving en propaganda.

Zij ontwerpe middelen om de vrede op te bouwen.

Hiervoor: een leerstoel voor vredeswetenschap, in het bijzonder aan de politieke faculteiten te Amsterdam en Nijmegen. En een vredeswet- schappelijk instituut. Daarnaast wekke de universiteit algemene belang- stelling voor dit grote probleem door middel van een Studium Generale.

3. De oorlogsmentaliteit bij het leger en middelbaar onderwijs.

Onderwijs in de geschiedenis.

Al te lang heeft men te veel van de oorlogen verteld, te weinig van economische en culturele factoren. Er is reeds veel ten goede veran- derd en vermoedelijk is de toestand nog lang niet overal bevredigend.

De schoolboeken, het chauvinisme! Hoe moet de leraar staan tegenover de oorlogshelden, dapperheid, vaderlandsliefde? Totale verandering van de oorlog in de 20e eeuw. Het onderwijs in de moderne letteren kan de visie van de kunstenaar geven op de problemen oorlog en vrede.

Nog belangrijker is de algemene geest van de school: ouderavonden, feestjes, uitsapjes, toespraken, gesprekken van onderwijzer of leraar over algemene onderwerpen.

Het is nodig om de herinnering aan de laatste oorlog steeds levendig te houden. Daarbij vermijde men haat tegen bepaalde volkeren op te wekken; alleen afschuw van de oorlog en de geweldsmoraal.

Hier bespreken wij ook de kwestie van de lezingen over de militaire

loopbaan zoals die op een aantal middelbare scholen gehouden zijn. Aan gymnasia leest men voor de klassieke taal hoofdzakelijk oorlogs- historici (Caesar, Livius, Xenophon, enz.) Aldus wordt de oorlog ver- sierd met een aureool.

4. De vredesmentaliteit bij het lager en middelbaar onderwijs.

Behandeld worde de vredesbeweging door de eeuwen heen in al haar vormen. De geweldloosheid, de organisatie van de vrede (internationaal recht, Rode Kruis, Verenigde Naties): De internationale samenwerking der vol- keren (voeding, economie, gezondheidszorg, wetenschap). Toekomst- mogelijkheden. Wellicht kan dergelijk onderwijs gegeven worden door leraren, gevormd aan het vredeswetenschappelijk instituut.

De algemene vredesgeest op de school: zie hoger.

Critische geest aanmoedigen. Schoolconflicten oplossen door overleg. Dit is echter onvoldoende als men de leerling er niet toe brengt deze kritische geest of verzoeningsgezindheid op het vraagstuk van de oor- log toe te passen. Een mathematicus is niet immuun tegen oorlogspro- paganda. Het is van groot belang dat de vraagstukken van oorlog en vrede op de kweekscholen worden besproken. Ook is hier een taak voor de volkshogescholen en universiteiten.

5. Schade die de oorlogsvorbereiding en de oorlog aan het onderwijs berokkenen.

Schatting van de uitgaven voor defensie vredestdijd. Schade voor de productie ten gevolge van het oproepen der jonge mensen voor een lange diensttijd.

Ter vergelijking grote noden en tekorten bij het onderwijs.
Psychologische gevolgen van de onderbreking der studie en der opleiding, voor de militaire dienst.
Gevolgen van een oorlog voor het onderwijs.
Verbreking van de internationale samenwerking en de gevolgen daarvan voor de wetenschap. Vernietigen van scholen en laboratoria.
Wat komt er terecht van een oorlogsgeneratie?
Vernietiging van cultuurwaarden. Zedelijke verwildering.

Stellingen aangaande onderwijs en vrede.

De oorlog behoort tot de foutieve, namelijk mensonwaardige middelen om internationale problemen op te lossen. Buitendien brengen ze niet meer dan een schijnoplossing tot stand.

De toestand die we tegenwoordig vrede noemen is geen ware vrede, doch een tijdelijke afwezigheid van oorlog, die benut wordt om zich op een volgende oorlog voor te bereiden.

De oorlog is niet een kwaal der mensheid, doch een symptoom van een ziekelijke geestestoestand van mensen en volkeren.

Door de oorlog te weren doet men niet meer dan een ziektesymptoom onderdrukken. Zolang de ziekte niet werkelijk geneeld is, zullen er oorlogen blijven. Of zal men andere mensonwaardige middelen vinden om anderen zijn macht en wil op te leggen en zal iedere vrede een gewapende vrede zijn.

Ongeacht de persoonlijke moraal van het individu is de oorlog mogelijk omdat men een appel kan doen op lagere aandriften en de angst, waardoor de mens zich laat verleiden dingen te doen die hij in zijn persoonlijk leven nimmer zou overwegen.

Bij enkele personen kan de wil tot oorlog leven omdat zij geen andere op rede gebaseerde mogelijkheid zien de internationale of interne problemen op te lossen. Wanneer de menigte niet tot een oorlog bereid is, beginnen zulke diplomaten niets. Zij weten echter hoe zij een beroep kunnen doen op aandriften en instincten die sterker spreken dan de moraal, en de rede.

Het toepassen van oorlog of andere machtsmiddelen zal niet meer mogelijk zijn indien rede en moraal dermate ontwikkeld worden dat zij onze affecten weten in toom te houden. Dit is op de duur alleen mogelijk indien ook opvoeding en onderwijs geheel op deze taak gericht worden.

Zonder te zeggen dat opvoeding tot vrede de enige weg is die we dienen te bewandelen, meen ik dat alle pogingen, hoe waardevol ook, effectloos blijven indien niet de basis, onze methode van opvoeding en onderwijs, radicaal wordt gewijzigd en in dienst van dit probleem wordt gesteld.

Moge de machtsdrift in de mens een reële factor zijn van zijn psyche, de overdreven machtszucht is een resultaat van verkeerde opvoeding. Deze zucht naar macht wordt in de eerste levensjaren reeds ontwikkeld wanneer de volwassene geen rekening houdt met de rechten van het kind (Montessori) en het voortdurend zijn onmacht laten voelen door hem zijn wil op te leggen. Daar iedere volwassene het product is van de arbeid van het kind (Montessori) wordt op deze weg een onuitroesbare grondslag gelegd tot machtszucht.

De zucht naar macht drukt zich onder meer uit in overdreven bezit-zucht, want bezit is macht (een ervaring die het jonge kind reeds opdoet) en daarmee ontwikkelt zich de angst (voor verlies van bezit, verlies van macht) waarmee de belangrijkste klankbodem voor oorlogsofhitters is geschapen, want de wezenlijke oorzaken van oorlogen: overbevolking, gebrek aan voedsel of bestaansmogelijkheid heden spreekt niet in voldoende sterke mate tot het affect van de massa. De langzame vergiftiging tot een oorlogspsychose ontstaat door:

- a. het accentueren van misverstanden en psychologische verschillen in volksaard (De Duitser is zus of zo, de Belg doet dit en dat, enz.)
- b. een appèl op de machtslust (Jullie zult na de oorlog allemaal rijk worden) of de angst (als wij hen niet aanvallen zullen zij ons vernietigen)
- c. Het op staatsgezag verkrachten der tot dusver gehandhaafde normen (doden wordt ineens burgerplicht; was Recht lat bestimmen wir!)

- d. De toepassing van leuzen die op critiekloze mensen als massa-suggesties werken.
Het gaat hier om sublimering van enorme krachten, wier intensiteit wij nimmer mogen onderschatten. De machtsfactor bepaalt nog de samenwerking van mensen onderling en volkeren.
Maar individuen vormen de gemeenschap. Moreel sterke mensen vormen een weerstandskrachtige maatschappij.
Opvoeding en onderwijs dienen derhalve ervoor zorg te dragen dat:
- a. een normale ontwikkeling van het kind mogelijk is, zodat de ziekelijke machtsbehoefte (een typische deviatie van de menselijke ziel) zich niet ontwikkelt.
  - b. De jonge mens van jonge af aan in een sociaal milieu van leeftijdgenoten wordt gebracht, waardoor begrip van offervaardigheid en naastenliefde zich in de praktijk (dus niet alleen theoretisch) kan ontwikkelen en dat de moraal eveneens in de eigen samenleving met jongeren haar ware inhoud krijgt.
  - c. Eveneens door de vorming van een jeugdgemeenschap de jonge mensen in staat gesteld worden hun sociale problemen op menswaardige wijze op te lossen.
  - d. De leerlingen door een psychologisch verantwoorde wijze van onderwijs leren critisch te staan tegenover de feiten, zelf te leren oordelen, zich een eigen waardeoordeel te vormen, in plaats van zich slaafs te leren voegen naar de meningen van volwassenen die het leiden, en blindelings te gehoorzamen. Aangepast aan de hoogste menselijke normen van zedelijkheid zullen zij alweer in de praktijk en niet door getheoretiseer moeten leren zelfverantwoordelijk te worden en de stem van hun eigen geweten onder alle voorwaarden te volgen.
  - e. Het verbalisme uit het onderwijs geweerd wordt zodat jonge mensen leren denken in zuivere begrippen, niet symbolistisch en het gevoelselement - hoe belangrijk ook - van de rede leren onderscheiden. Zo zullen zij minder ontvankelijk zijn voor leuzen die aan het effect appelleren en de schijn- en drogredenen waarmee men b.v. ingrijpende meningsverschillen wil opdringen leren doorsien en van de hand te wijzen.

De hierboven aangegeven weg is een lange weg van evolutie. Dat wij er het resultaat niet van zullen zien mag ons niet verhinderen er al onze kracht aan te wijden. Ten slotte zijn wij ook maar een schakel in de ketting der eeuwigheid. Ik geef toe dat de aangewezen weg een indirecte is, dat alles wat lange directe weg gedaan kan worden om oorlog te vermijden of te voorkomen (hetgeen nog geen vrede stichten is) gedaan moet worden, maar een lapmiddel zal blijven zolang niet tevens de andere, de diepere weg wordt bewandeld.

Wel moet ik met klem waarschuwen tegen die vormen van vredesbeweging, waarbij andere personen of groepen van personen worden bestreden en nog wel meestal met dezelfde middelen als die ik hierboven als mensonwaardig kwalificeerde.

Actie wekt reactie, negatieve middelen roepen op tot verweer. De weg tot ware vrede is een positieve opbouw die niet bereikt wordt door onderdrukking van het verkeerde, maar door op de duur menselijke redenen en het menselijk geweten te doen zegevieren. Wie nog niet begrepen heeft dat de oorlog zijn wortel heeft in het gezin, waarmede slechts door voortdurende ruzies de problemen van samenleving tracht op te lossen, of idem in zijn werkring (kantoor, fabriek etc.) die beginsen zijn werk voor de vrede bij zich zelf.

Dr. J. Engels.

1. De oorlogsvoorbereiding is een belemmering voor het onderwijs.
  - a. officiële cijfers en gegevens
  - b. Latente oorlogsvoorbereiding bij het onderwijs
2. Strijd tegen de oorlogsvoorbereiding, vóór de vrede, behalve een goed op zich, dus van het grootste belang voor het onderwijs.
3. In de huidige wereldsituatie kan de oorlog worden voorkomen; op voorwaarde dat alle voorstanders van de vrede zich actief inzetten. Het wegnemen van de beïnvloeding van de jeugd in oorlogszuchtige geest is een belangrijke bijdrage voor de vrede.
4. De oorlog is geen buiten de macht der mensen vallende natuurramp.

- Naar mijn mening is de oorlog een verschijnsel veroorzaakt door bepaalde maatschappelijke factoren.
5. De oprechte voorstanders van de vrede verschillen van mening over de diepere oorzaken van de oorlog. Een aantal voorstander van de vrede op religieuze, een ander op ethische of pacifistische grondslag; weer anderen op materialistische grondslag.
  6. Ieder deser groepen is echter afzonderlijk niet in staat de oorlog tegen te houden.
  7. Dit kan slechts geschieden door verenigd voor de vrede te strijden zonder verdoezeling van en met eerbiediging van ieders wereldbeschouwing. Dit geldt in het bijzonder voor het onderwijs.

Dr. C.P. Gunning.

Wil dit congres tot iets leiden, dan zullen wij verder moeten kijken dan wat direct voor ons ligt. Moeten ons dan bezinnen op de culturele taak van Nederland - en dus van de school (vooral middelbare en hogere) in Nederland. Dit congres mag alleen al geslaagd heten als het veler ogen opent voor de problemen die hier liggen.

Europa verkeert in een culturele crisis. Dreigt het geloof in zich zelf te verliezen. Heeft Europa werkelijk afgedaan? Gaat het tussen Amerika of Rusland?

Neen, Europa heeft een eigen taak en eigen roeping. Was steeds de hoedster van datgene wat het wezen van alle cultuur uitmaakt - iets wat noch Amerika, noch Rusland kunnen bieden. Dat eigene van de waarde van de persoonlijkheid. Het Christendom heeft in Europa fundamentele waarden waarin dat "eigene" verankerd ligt. Europa moet zich daarvan weer duidelijk bewust worden - de wereld wacht daarop, zowel Amerika alsook Rusland - en ook het ontwakende Oosten.

In Europa heeft Nederland altijd op zeer bijzondere en eigen wijze deze grondslag van alle cultuur (het juiste inzicht in de waarde van de persoonlijkheid) bevorderd. Europa dankt in dit opzicht veel aan Nederland. Hier geldt voor ons land een "noblesse oblige". Juist wij kunnen - en moeten - in de toekomst deze grondslag van alle cultuur helpen versterken.

In deze tijd wordt door de massa (de horde: zie naar Rusland en naar Amerika) de persoonlijkheid ondermijnd. De culturele crisis gaat tussen de "massa" en "persoonlijkheid". De massa doet zich in velerlei vorm voor. Maar een der vreselijkste, meest gevaarlijkste vormen in het huidige militarisme, dat in de laatste decennia juist ook in de cultuurlanden (onbedoeld vaak en onbewust) zijn vangarmen uitstrekt.

Hiertegen moeten wij in het geweer komen met onze geestelijke wapenen. Dat is de taak van het onderwijs. Daar worden de geestelijke wapenen gesmeed en gewet. Wie deze visie heeft begrepen en gegrepen zal bij het onderwijs de vredegezindheid aankweken en alles uitbannen wat maar een raakvlak vertoont met geweld, met oorlog.

Deze vredegezindheid heeft niets te maken met angst of met lafheid of met defaitisme. Veeleer precies het omgekeerde. Hier is te vinden de echte moed, waarvan ook het evangelie getuigt, de levensmoed, de stervensmoed, de moed die de mensheid leert insien waar zij redding tegen de dreigende gevaren die op haar ondergang aansturen, kan vinden.

Opm. Verb. 19.
Aan elk der deelnemers aan het congres
is een exemplaar van het bovenstaande
toegezonden.

GEZIELEN:

No. 1, 10 September, '49.

Congres Onderwijs-Vrede

Secretariaat P. Smulders, Vrolijkstraat 313 '1', Amsterdam.
 Penningmeester: B. Augustin, Falckstraat 1 '1', Amsterdam.
 Gemeente-giro A. 2775

Thans is bekend, waar het Congres "Onderwijs-Vrede" zal worden gehouden. Het Initiatief-Comité is er in geslaagd om de plaatsen te krijgen over het Minerva Paviljoen te Amsterdam. De vergaderingen zijn op 12 en 13 November. De grote zaal zal worden gebruikt door de Congressisten op de plenaire zittingen te ontvangen en de kleinere zaaltjes zullen klaargemaakt worden voor de sessies van de afdeelingen, waar de verschillende problemen uitvoeriger en dieper besproken kunnen worden.

Het Congres wordt gehouden in Amsterdam. Maar..... de deelnemers zullen niet allen Amsterdammers zijn. Integendeel; wij hopen op een grote deelname uit alle belangrijke steden en dorpen. Bij het Initiatief-Comité komen op het ogenblik talrijke brieven binnen van alle delen van ons land. Het blijft niet alleen bij adreessuggesties; maar er komen ook plannen ter tafel. Zo langzamerhand is er een brieuwisseling ontstaan met belangstellenden in verschillende plaatsen, die al het mogelijke willen doen om het Congres te doen slagen.

In de correspondentie is het idee opgeworpen om de voorbereiding van het Congres plaatselijk te organiseren door middel van te vormen plaatselijke-, universiteits- en schoolcomité's ter ondersteuning van het Congres "Onderwijs-Vrede". In Zuid Limburg zijn o.a. reeds besprekingen gaande over de vorming van een dergelijk comité. Dit opent grote perspectieven voor ons Congres. Op deze manier kan de deelname beter en intensiever georganiseerd worden. De comités kunnen in hun plaats de voorbereiding ter hand nemen en de belangstelling wakker roepen voor het vraagstuk "Onderwijs en Vrede", dat onze Novemberbijeenkomst zal beheersen; b.v. door in groter en kleiner verband openbare bijeenkomsten te organiseren waar over de gevelde en daar op te werpen problemen gesproken kan worden. Dit betekent voor het landelijk initiatief-comité een belangrijke ondersteuning. Het Congres zal er door aan betekenis winnen; de comités kunnen n.l. ook materiaal verschaffen over de plaatselijke onderwijsstoestanden en een beeld geven van de toestand van hun streok of gewest. En deze dingen moeten toch al onze aandacht hebben. Nu landelijk het gesprek over het onderwijs begonnen is, moeten wij ook plaatselijk de hoofden bij elkaar steken. Ieder kan helpen door het doen van suggesties en voorstellen in verband met het Congres. Maar er is meer nodig. Zo hopen we ook materiele steun uit verschillende plaatsen te krijgen. De comités kunnen hier belangrijk werk doen en de geld-acties ter plaatse organiseren. Voor al degenen, die bij het onderwijs betrokken zijn en zich verantwoordelijk voelen voor de vrede, ligt hier een belangrijke taak.

Het initiatief-comité is dankbaar voor de vele initiatieven in deze richting en hoopt dat er nog anderen zullen volgen.

Een dringende verzoek echter: willen al diegenen die in hun Plaats over willen gaan tot de vorming van een Comité, dit mededelen aan het secretariaat. De heer P. Smulders, Vrolijkstraat 313 '1', Amsterdam, ontvangt gaarne nadere inlichtingen, zodat het landelijk initiatief-comité contact kan opnemen, teneinde verschillende regelingen met de

comité-leden te treffen, o.a. het werk met de steunlijsten waarvan 10% van het opgehaalde bedrag in het bezit van het comité blijft om plaatselijke onkosten zoals zaalhuur enz. te bestrijden. Niet alleen plaatselijke comité's, doch iedereen die mede wil werken aan het slagen van dit Congres kan steunlijsten aanvragen. Het adres is: B. Augustijn, Falckstraat 111, Amsterdam. Wij van ons kant uit zullen al het mogelijke doen om de plaatselijke comité's te helpen en van het nodige materiaal te voorzien. Dit alles geldt niet alleen voor de Plaatsen buiten Amsterdam, maar ook voor de hoofstad zelf.

Op 19 September a.s. wordt in "de Kroon" te Amsterdam een bespreking gehouden waar door vele vooraanstaande personen op het gebied van onderwijs en opvoeding van gedachten gewisseld zal worden over het na deze geschiedenis van de oorlog te maken. Het is de bedoeling dat deze bespreking persoonlijk en medelijdend betrekking zal hebben op de kinderen van de oorlog.

Wij hebben wij kennis genomen van de bespreking die op 19 September a.s. in "de Kroon" te Amsterdam zal worden gehouden. Wij konden deze grote belangstelling koesteren op een moment dat wij en iedereen ons standigheden zijn vredes ideaal getrouw. Een paar dagen voor zijn overlijden stuurde hij ons een schrijven, waarin hij zich verheugt toonde over het initiatief tot het houden van een Congres over "Onderwijs en Vrede".

Wij ontvingen o.a. nog adhesie-betuygingen van de volgende personen:
 Jhr. W.J.H.B. Sandbega, dir. Gemeentelijke Musea te Amsterdam.
 Prof. Dr. Minnaert
 Prof. Dr. I. Prosser
 P. Schaft, lid H.B. Nederlandse Onderwijzers Vereniging,
 E. de Kat, Tekenleraar M.O.
 H. Sandjer, Leraar H.B.S. A.
 J. de Brie, Onderwijzer, lid N.O.V., Haarlem.
 H. de Brie, lid propaganda commissie N.O.V.
 Doopsgezinde Vredesgroep.

In ons volgende bulletin zullen meerdere adhesie-betuygingen gepubliceerd worden.

Utrecht

comité-leden te maken. Het werk met de steunlijsten waarvan 10% van het opgehaalde bedrag in het bezit van het comité blijft om plaatselijke omkenningscomités zultuur enz. te bestrijden. Niet alleen plaatselijke comités, doch iedereen die mede wil werken aan het slagen van dit Congres kan steunlijsten aanvragen. Het adres is: B. Augustijn, Balckstraat 11, Amsterdam. Wij van onze kant zullen al het mogelijke doen om de plaatselijke comités bij hun werk te helpen en van het nodige materiaal te voorzien. Dit alles geldt niet alleen voor de Plaatsen buiten Amsterdam, maar ook voor de hoofstad zelf.

Op 18 September a.s. wordt in "de Kroon" te Amsterdam een bespreking gehouden waar door vele vooraanstaande personen op het gebied van onderwijs en opvoeding van gedachten gewisseld zal worden over een nadere concretisering van de op het Congres te bespreken problemen. Prof. Dr. Minnaert uit Utrecht zal deze bespreking openen en hier zijn persoonlijke suggesties betreffende de te bespreken materie naar voren brengen. In ons volgende bulletin zal een uitgebreid verslag over deze vergadering worden opgenomen.

Jhr. Dr. N. van Suchtelen.

Met grote ontsteltenis hebben wij kennis genomen van het overlijden van Jhr. Dr. N. van Suchtelen. Wij konden deze grote Nederlandse lotterkundige als een man, die warme belangstelling koesterde voor ons onderwijs en onder alle omstandigheden zijn vredes ideaal getrouw bleef. Enkele dagen voor zijn overlijden stuurde hij ons een schrijven, waarin hij zich verheugd toonde over het initiatief tot het houden van een Congres over "Onderwijs en Vrede".

Wij ontvingen o.a. nog adhesie-betuygingen van de volgende personen:
Jhr. W. J. H. B. Sandbega, dir. Gemeentelijke Musca te Amsterdam.
Prof. Dr. Minnaert
Prof. Dr. I. Prosser
P. Schaft, lid N. B. Nederlandse Onderwijzers Vereniging,
L. de Kat, Tekenleraar N. O.
H. Sanijer, Leraar H. B. B. A.
J. de Brui, Onderwijzer, lid N. O. V. D. A. R. L.
H. de Graaf, lid N. B. Nederlandse Onderwijzers Vereniging N. O. V.
Doopsgezinde Vredesgroep.

In ons volgende bulletin zal een uitgebreid verslag over deze vergadering worden opgenomen.

Utrecht

Congres "Onderwijs en Vrede".

Naar mag worden aangenomen op communistische instigatie, werd in de loop van 1949 door de Organisatie Progressieve Studerende Jeugd het initiatief genomen tot het houden van een congres, z.g. teneinde te bepalen in hoeverre en in welke mate het onderwijs kan worden dienstbaar gemaakt aan het houd van de vrede, doch in werkelijkheid als onderdeel van de actie in het kader van de bekende Moskouse "vredespolitiek".

Het INITIATIEF-COMITE werd gevormd door de volgende personen: AUGUSTIN, Sven Alexander; geb. 13.5.1920 te Amsterdam, student wonende aldaar. FENNINGMEESTER.

DE BORDES, Tobie Constantin; 30.5.1927 Haarlem; wonende te Overveen.

KOLKMAN, Greet; vermoedelijk wonende te Amsterdam, nadere gegevens onbekend.

KOSTER, Jo; vermoedelijk wonende te Amsterdam; nadere gegevens onbekend.

KUIPER, Dr. Frits; nadere gegevens onbekend.

LANKHORST, Hendrik Johannes; geb. 18.4.1914 te Amsterdam; proccuratiehouder, wonende te Amsterdam. VOORZITTER.

LARET, Willem Frederik Hendrik; geb. 17.3.1902 te Paramaribo; leraar, wonende te Amsterdam.

SMULDERS, Petrus Henricus Antonius; geb. 19.8.1924 Nijmegen; student, wonende te Amsterdam. SECRETARIS.

V.SUCHTELEN, Guido Joost; geb. 6.12.1920 te Naarden; wonende te Amsterdam.

WOLFF, Johannes Frederik; 14.3.1927 te Velsen; journalist, wonende te Haarlem.

Tijdens de voorbereiding, welke plaats vond in een aantal strikt besloten vergaderingen, en de uitvoering van deze strategie, werd met voorbedachte rade de naam van de O.P.S.J. in het geheel niet genoemd en zorgvuldig alles vermeden wat geassocieerd was met de C.P.N. zou kunnen opwekken. In dit verband was het noodzakelijk voor de functie van voorzitter van het initiatief-comité een figuur te vinden, die accoord ging met de instellingen van het congres, zonder nochtans communist te zijn.

Deze werd gevonden in Hendrik Johannes LANKHORST, geboren 18.4.1914 te Amsterdam, hoofdbestuurslid van "Kerk en Vrede" en voorzitter van het Vrijzinnig Christelijk Jongeren Gilde.

Uit de beschikbare gegevens kan worden afgeleid dat er voor de organisatoren geen aanleiding is geweest spijt over deze keuze te hebben. Lankhorst toonde zich een zeer bruikbare marionet.

In de arbeiderspers verschenen waarschuwingen tegen de opzet van dit congres, terwijl bovendien K. Vorrink een persoonlijk schrijven richtte aan de betrokken P.v.d.A.-leden teneinde hen nogmaals op het communistische karakter ervan te wijzen.

Weliswaar had dit tot gevolg dat enige adhaesiebetuigingen

zich terugtrokken, op anderen had het een averechtse uitwerking.

Dr. C.P. Gunning b.v., was ten zeerste ontstemd over deze bemoeienis en Dr Marie Rooseboom, directrice van het Rijksonderwijs voor de Geschiedenis der Natuurwetenschappen te Leiden, bevestigde nogmaals adhaesie.

Een schokkende invloed op het congres, hebben deze maatregelen in elk geval niet gehad.

Aan alle daarvoor in aanmerking komende personen werden gestencilde oproepen gezonden, waarin de vermeende ongunstige invloed welke de oorlogsvoorbereiding op de ontwikkeling van het onderwijs zou hebben, uitvoerig werd belicht. Aan deze oproepen was een briefje gehecht met verzoek adhaesie met het doel van het congres te betuigen en een financiële bijdrage te maken.

Door toezending van een drietal uitvoerige "informatieve bulletins"; voor welker inhoud korthedshalve moge worden verwezen naar de bijlagen I. II en III, werden de adhaesiebetuigingen ingelicht omtrent de gang van zaken. Voorts werd iedere congresbezoeker in staat gesteld zich van tevoren van de op het congres te behandelen stof op de hoogte te stellen, doormiddel van een tegen de prijs van f. 0.15 verkrijgbaar gestelde syllabus (zie bijlage IV).

Om de organisatoren te vrijwaren voor elke onaangename verrassing, welke zich tijdens het congres van de zijde van enigerlei georganiseerde oppositie zou kunnen voordoen, was het verloop bij voorbaat pasklaar/aan de opzet.

Van tevoren werden de voorzitters en secretarissen, benevens de discussianten aangewezen voor de vier tijdens het congres te houden besloten sectievergaderingen. Hierbij waren de vanuit communistisch standpunt beziene - betrouwbare deelnemers zoveel mogelijk gelijkelijk over de secties verdeeld.

Ook waren reeds door Dr. Gunning en Dr. Engels de punten opgesteld, teneinde "bij de discussie tot een positieve en conclusie te geraken."

Het Congres. In de zaal, met een capaciteit van ca. 400 personen, waren ruim 300 deelnemers aanwezig, waarvan ongeveer 75% gevormd werd door leden van de O.P.S.J. en leerlingen van middelbare- en kunstnijverheidsscholen. De aanwezige ouderen waren grotendeels onderwijskrachten van deze scholen.

Ook werden onder de bezoekers opgemerkt de Engelsman Van MADDEN, algemeen secretaris van de International Union of Students (I.U.S.), een onbekend gebleven Belg, benevens enige aanstaande leden van de C.P.N.

Opgemerkt zij dat het O.F.S.J.-orgaan "Studie en Strijd" van November 1949 een aantal van 800 deelnemers noemt.

Te ca. 15.45 uur werd het congres met een woord van welkom geopend door Lankhorst, die ook tijdens het congres als voorzitter fungeerde.

Achtereenvolgens spraken hierna Prof. Dr. M. Minnaert, leraar te Utrecht, over "Onderwijs en Vrede" en de verantwoordelijkheid van hen die het onderwijs geven" en Drs H.J. [?], rector van het Montessori-lyceum te De Bilt, over "Intellectuele, morele en sociale opvoeding als weg tot vrede". Dr. J. [?], leraar aan een H.B.S. te Groningen, hield een anti-oorlog referaat op punten, waarna tenslotte Dr. C.P. GUNNING, rector van het Amsterdams Lyceum, sprak over "De roeping van Nederland cultuurstaat".

De inhoud van deze redevoeringen kwam in hoofdzaak en wordt voldoende weergegeven in de reeds eerder genoemde bus (bijlage IV), waarnaar moge worden verwezen.

Na afloop van de eerste congresdag was er nog een kleine bijeenkomst van de vier inleiders met de leden van het inleidend comité, waarbij aan de inleiders de pasklaar gemaakte "eindconclusies" zonder meer werden overhandigd.

Uiteraard met uitzondering van Prof. Dr. Minnaert en Dr. Engels. toonden de andere twee inleiders, Dr. Gunning en Dr. Jordan zich wel enigszins verbaasd over deze gang van zaken, doch hierbij bleef het.

Zondagmorgen, ca. 10 uur werd een aanvang gemaakt met de vier besloten sectie-vergaderingen, na afloop waarvan de conclusies waartoe men op deze bijeenkomsten was gekomen werden gecoördineerd. Overbodig te zeggen dat deze conclusies in eenstemming waren met de punten welke vóór het congres werden opgesteld. Deze luiden a.v.:

1. Onderwijs dient de vredesgedachte te bevorderen.
2. Allen die bij het onderwijs zijn betrokken dragen in dit opzicht een grote verantwoordelijkheid.
3. Om de vredesgezindheid door middel van het onderwijs te bevorderen is het niet alleen van belang aandacht te besteden aan het geschiedenis-onderwijs. Vele onderdelen van het onderwijs, alsmede de persoonlijke instelling van degene die les geeft, zijn van belang.
4. Chauvinisme en rassenhaat moeten bij het geven van het onderwijs worden vermeden evenals de accentuering van wat de volkeren scheidt.
5. De invloed van de oorlogen in het verleden op de geschiedenis behoort niet te worden weggecijferd maar moet ook niet worden overdreven.
6. Oorlog is niet onvermijdelijk (ook in het verleden zijn vele alleen dreigende oorlogen op het laatste moment voorkomen!).

7. Het besef, dat een oorlog kan voorkomen worden alsmede de lijke verantwoordelijkheid op grond van wereld- en levensschouwing of geloofsovertuiging dienen ons o.a. bij het onderwijs tot constructief vredeswerk aan te sporen.
8. Een volgende oorlog zal het voortbestaan van beschaving en cultuur op het spel zetten.
9. De school moet er toe bijdragen de leerlingen de gevolgen van de oorlog voor de mensheid te doen beseffen. De vraag kan gesteld worden of in verband hiermede de propaganda voor het vredeswerk op de school verantwoord is.
10. Bij het geven van onderwijs dient men de leerlingen regelmatig in de praktijk te laten beleven dat conflicten door onderling overleg kunnen worden bijgelegd. Hierbij krijgen offervaardigheid, verdraagzaamheid, naastenliefde enz. praktische waarde.
11. De leerlingen dienen hierdoor te worden opgevoed in het besef dat ook conflicten tussen staten opgelost kunnen worden door redelijk overleg en dat oorlog geen oplossing voor bestaande problemen is.
12. Het ontwikkelen van een zelfstandige kritische geest bij leerlingen is van belang, omdat zij daardoor in staat worden gesteld oppervlakkige propaganda te ontleden.
13. Bij het geschiedenisonderwijs dient ook behoorlijk aandacht te worden besteed aan de ontwikkeling van de vredesgedachte in de loop der eeuwen.
14. Voorts dient een systematische voorlichting te worden gegeven omtrent de instellingen welke hebben bestaan of nog bestaan voor de vrede en de samenwerking der volkeren te organiseren. (Vredesbond, Internationaal gerechtshof, Verenigde Naties).
15. Reeds oorlogsvoorbereiding werkt belemmerend voor goed overleg in vredes tijd.
16. Voortzetting van het overleg zoals in dit in het onderhavige congres is geschied om zodoende belangrijke suggesties uit te werken tot concrete voorstellen aan voor het onderwijs geïnteresseerde kringen.
17. Het besef moet doordringen dat aparte groepen van elkaar gescheiden de oorlog niet kunnen verhinderen, doch dat samenwerking met eerbiediging van elkaars levens- en wereldbeschouwing een noodzakelijke voorwaarde is voor constructief vredeswerk in het onderwijs.
18. Instellen van een leerstoel voor vredeswetenschappen. Het opzetten van een vredeswetenschappelijk instituut.
19. Het opnemen van contact met groeperingen van intellectuele kunstenaars en met hen die in de toekomst het intellectuele kader van onze maatschappij zullen vormen.

Hierop volgde de plenaire zitting. Allereerst werden de conclusies voorlezen, waarna gelegenheid werd gegeven tot discussie. Hiervoor had zich een 25-tal grotendeels daartoe geïnstrueerde personen opgegeven.

Tijdens deze discussies kwamen geen nieuwe gezichtspunten naar voren.

Omstreeks 16.45 uur sloot Lankhorst deze zitting en het congres. Hij deelde mede dat dit niet het laatste congres over dit onderwerp was geweest en dat er in kleiner verband nog op zou worden teruggekomen.

Nabeschuwing.

Over het algemeen kan dit in feite vrij onbelangrijke congres, door de organisatoren als geslaagd worden beschouwd.

Veel belangrijker is echter de omstandigheid, dat men er eens te meer in is geslaagd een aantal, grotendeels argelozen en goedwillende mensen voor het karretje van Moskou te spannen.

Deze tactiek is zeker niet nieuw. Temeer verwekt het daarom verwondering dat niet-communisten zich steeds weer laten gebruiken als passief mensen-materiaal, dat geleid wordt op wegen die vooraf door de hecht georganiseerde, goed geschoolde en op hun partij steunende communisten zijn uitgestippeld.

-----

15 December

49

4428 IIIId/h 5

iv

GEHEIM

UITGEBODEN

Congres "Onderwijs en Vrede".

Ter voldoening aan het gestelde in Uw schrijven dd. 23.11.1949 Kabinet Nr. D.4-49, heb ik de eer Uwe Excellentie hierbij een overzicht aan te bieden van het congres "Onderwijs en Vrede", dat op 12 en 13 November 1949 in het Minerva-paviljoen te Amsterdam werd gehouden.

Z.E. de Minister-President en Uw ambtgenoot van Binnenlandse Zaken zijn eveneens omtrent deze aangelegenheid ingelicht.

Het Hoofd van de
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Z.E. de Minister van
Onderwijs Kunsten en Wetenschappen
t.a.v. de Heer Mr. H.J. Schölvinc
te 's-GRAVENHAGE.

Mr. L. Einthoven.

B.74428

15 December 1949

IIIId/h 6

GEHEIM

UITGEBODEN

div.

Congres "Onderwijs en Vrede".

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie een overzicht aan te bieden van het congres "Onderwijs en Vrede", dat op 12 en 13 November 1949 in het Minerva-paviljoen te Amsterdam werd gehouden.

Z.E. de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen is eveneens omtrent deze aangelegenheid ingelicht.

Het Hoofd van de
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Z.E. de Minister-President

Mr. L. Einthoven.

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken

te 's-GRAVENHAGE.

B74428

IIId/h 3

n.a.v schr. van A'dam 74428 z.Co

div

GEHEIM

Congres "Onderwijs en Vrede",

Hierbij moge ik ⁿeen overzicht doen toekomen van het congres "Onderwijs en Vrede", dat op 12 en 13 November 1949 in het Minervapaviljoen te Amsterdam werd gehouden.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

- De Heer Hoofd Sectie G 2 b
- II Heer Hoofd Sectie III M.I.D.
- De Heer Hoofd Inlichtingen dienst C.L.N.

III

~~GEHEIM~~

L.L. van Laere

NOTITIE

Aan: KARA
H. B.

No.: B 74428 a IIIId/h 3

UNTOEGELIJK

Onder verwijzing naar het U bij mijn schrijven dd. 15.12.1949 no. 74428 toegezonden verslag van het congres "Onderwijs en Vrede", bericht ik U, dat de functie van penningmeester van het initiatiefcomité niet werd vervuld door Sven Alexander AUGUSTIN, geb. 13.5.1920 te Amsterdam, doch door diens echtgenote: Bertha van AMSTEL, geb. 3.9.1926 te Putten, wonende Falckstraat 1-II te Amsterdam.

(III).

H.B.
17 December 1949

III
4

SECRET

17 December 49

74428a IIIId/h 3

GEHEIM

Congres "Onderwijs en Vrede".

Onder verwijzing naar het U bij mijn schrijven dd. 15.12.1949, no. 74428 toezonden verslag van het congres "Onderwijs en Vrede", moge ik U berichten, dat de functie van penningmeester van het initiatief-comité niet werd vervuld door Sven Alexander AUGUSTIN, geb. 13.5.1920 te Amsterdam, doch door diens echtgenote, Bertha van AMSTEL, geb. 3.9.1926 te Putten, wonende Falckstraat 1-II te Amsterdam.

d. Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

- De Heer Hoofd Sectie G.2 b
- De Heer Hoofd Inlichtingendienst C.L.N.
- De Heer Hoofd Sectie III M.I.D.

L.L. van Laere.

NOTITIE

Aan: KARA
Van: H.B.

UITGEBOEKT

N 74428 IIIId/h 3 n.a.v. schr. van A'dam 74428 z. Co

Bijl.: div.

Onder verwijzing naar mijn nota no. 73104 dd. 17.11.1949, doe ik U hierbij een overzicht in drievoud toekomen van het congres "Onderwijs en Vrede", dat op 12 en 13 November 1949 in het Minervapaviljoen te Amsterdam werd gehouden.

(III).

H.B.
15 December 1949.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Moet an Co 74428

Amsterdam, 17 December 1949

UITGEBOKT

No.: B74428a IIIId/h 2

Ond.: Congres "Onderwijs en Vrede". ORHEIN

Onder verwijzing naar het U bij mijn schrijven dd. 15. 12. 1949 no. 74428 toegezonden verslag van het congres "Onderwijs en Vrede", noge ik U berichten, dat de functie van penningmeester van het initiatief-comité niet werd vervuld door Evan Alexander AUGUSTIN, geb. 13.5.1920 te Amsterdam, doch door diens echtgenote: Bertha van AMSTEL geb. 3.9.1926 te Putten, wonende Falckstraat 1-II te Amsterdam.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

De Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
ROTTERDAM
DEN HAAG -
ARLEM
ARNHEM -
GRONINGEN -
ENSCHEDA. -

III

L.L. van Laere.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

voor p.o.
's-Gravenhage, 15 December 1949

No.: B 74428 IIIId/h 2 n.a.v. schr. van A'dam 74428 z.Co

O.: Congres "Onderwijs en Vrede"

GEHEIM

Bijl.: div.

Hierbij moge ik U een overzicht doen toekomen van het congres "Onderwijs en Vrede", dat op 12 en 13 November 1949 in het Minervapaviljoen te Amsterdam werd gehouden.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

De Heer Hfd.Commissaris van

AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
GRONINGEN
ARNHEM
HAARLEM
ENSCHEDÉ

d. ~~XXXXXXXXXXXX~~

L.L. van Laere

*Min. Pres.
Binnenl. Z.
Onderr. K. en Wetensch.*

*Amsterdam
en Utrecht krijgen
een verslag, daar
we ons zelf reeds
herichtten.
BIII k.12.49*

G E H E I M

Velgno. NK

30 NOV. 1949

Datum: 28-11-49

ACD/174726

Wacht
Verbinding: 19
C/2 no. 1218'49 OPSJ

Onderwerp: Congres "Onderwijs - Vrede", gehouden op 12
en 13 November 1949 in het Minervapaviljoen
te Amsterdam.

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

De voorbereiding van dit congres heeft enige maanden in beslag genomen en was breed van opzet. Ingesteld werden:

- a) een Initiatiefcomité, waaruit een dagelijks bestuur was samengesteld, hetwelk wekelijks bijeenkwam; en
- b) een Adviescomité, hetwelk adviseerde ten aanzien van de keuze van de ten congresse te behandelen onderwerpen, alsmede omtrent de uit te nodigen inleiders.

Het plan om ook nog een Aanbevelingscomité en Buitenlands bureau samen te stellen is bij een voornemen gebleven. Voor het Aanbevelingscomité kon men niet de geschikte personen krijgen, terwijl men overigens ook besloot het congres een nationale aangelegenheid te doen blijven.

Plaatselijk werd er naar gestreefd door de oprichting van initiatiefcomité's op scholen en universiteiten voor het congres de nodige interesse op te wekken, terwijl ook affiches werden vervaardigd. Voor wat betreft deze gemeente werd dat streven met zeer weinig resultaat beloond.

Het punt van voortdurende zorg in deze voorbereidingstijd bestond voor de O.P.S.J. daarin, dat men de leiding in handen zou houden, zonder dat nochtans de naam "OPSJ" of het woord communisme om de hoek zou komen kijken. Deze gedachtengang vormde danook het uitgangspunt bij het zoeken naar comité-leden, adhaesiebetuigers, inleiders, e.d. Steeds werd getracht door het inschakelen van rechts, althans niet uiterst links georiënteerden en door het soms doelbewust terzijde schuiven van al te progressief bekend staande personen, de indruk van een neutraal en breed opgezette actie te vestigen.

Zoals steeds in dit milieu, baarden de financiën ook nu weer veel hoofdbrekens. Waar de kosten beraamd werden op plm. f2000 en men de toegangsprijs laag gehouden wilde zien, trachtte men door middel van steunlijsten toekomstige tekorten te dekken.

Aan alle daarvoor in aanmerking komende personen werden gestencilde oproepen verstuurd, waarin de ongunstige invloed, welke de oorlogsvoorbereidingen alsook de daarmee gepaard gaande militaire budgetten op de ontwikkeling van het onderwijs en daardoor van de jeugd heeft, uitvoerig belicht. Aan deze oproepen was een briefje gehecht met verzoek, zijn adhaesie te willen betuigen, alsmede een financiële bijdrage te willen overmaken.

-Door-

Door toezending van een drietal zeer uitvoerige informatiebulletins werden afdelingen der O.P.S.J., alsmede de adhaesiebetuigers ingelicht omtrent de stand van zaken.

Bulletin no. 1 bepaalde zich tot de bekendmaking van plaats en tijd van het congres en wekte op tot vorming van plaatselijke initiatiefcomité's.

Bulletin no. 2 gaf een verslag van een op 18 Sept. te Amsterdam plaats gehad hebbende informatieve bijeenkomst, alwaar o.a. verschillende vooraanstaande onderwijskrachten het woord voerden.

Bulletin no. 3 ten slotte bevatte naast enige technische gegevens, het congres betreffende, een verklaring van het Initiatiefcomité inzake het door Vorrink ondertekende artikel in "Het Vrije Volk" van 17 Oct., waarin deze te kennen geeft, dat ten aanzien van het congres communistische invloeden als de wezenlijke drijvende krachten moeten worden beschouwd. Het Initiatiefcomité acht een en ander een betreurenswaardig misverstand van het Dagelijks Bestuur van de P.v.d.A., welk bestuur haar inziens zich niet voldoende op de hoogte heeft gesteld van de opzet van het congres. In hetzelfde bulletin geven ook enkele adhaesiebetuigers als hun mening te kennen, dat Vorrink's verklaring de mogelijkheid in zich houdt, dat juist hierdoor het congres in communistische handen wordt gedreven en menen verder, dat samenwerking met de communisten op dit punt verantwoord moet worden geacht.

Alle drie bulletins bevatten een lijst van adhaesiebetuigers. Bij het nalezen der namen moet worden vastgesteld, dat de bovenomschreven camouflagepolitiek als geslaagd moet worden beschouwd, terwijl ook gebleken is, dat de kwestie Vorrink hieraan, alsmede aan het congresbezoek maar weinig afbreuk heeft gedaan.

Meer succes boekte Vorrink in de kring van het Initiatiefcomité zelf, alwaar men zich afvroeg hoe hij aan zijn wetenschap kwam en waar het communistische element de andere comitéleden met wantrouwende blik begon te bezien.

Iedere congresbezoeker was in staat gesteld zich van tevoren van de op het congres te behandelen stof op de hoogte te stellen, aangezien deze in gestencilde vorm à f 0,15 per stuk verkrijgbaar was gesteld (zie rapport Verb. 19.A/2 no. 1145'49 dd 8-11-49 en bijlage I van dit rapport).

7341
Tijdens een bespreking tussen P. Smulders, J.F. Wolff, Dr. Engels en Prof. Minnaert in het CPN-gebouw alhier op 5 Nov. '49 werden de commissies (zie bijlage II rood aange-streep-te) reeds voorlopig samengesteld en wel zò, dat "betrouwbare" mensen zoveel mogelijk gelijkelijk werden verdeeld opdat eventueel rechts georiënteerde discussianten uit de zaal, die hierbij aanwezig zouden zijn, geen kans zouden krijgen roet in het eten te gooien.

De commissies werden als volgt samengesteld:

SECTIE	VOORZITTER	SECRETARIS	DISCUSSIANTEN
MINNAERT	F. WOLFF	?	Lucas de Jong Wout Gortzak W. Klinkenberg C. de Jager Rie Nordholt
DR. GUNNING	P. SMILERS	B. AUGUSTIN	Claartje de Jong Alfred Leo Nagel Johny Henrar Else Mulder
DRS. JORDAN	F. KUYPER	XI JO ROSTER	Ⓚ André Roelofs X I Jaap Wolff (broer van "Joop Wolff") Karl Andreas With
DR. ENGELS	LANKHORST	G.v. SUCHTELEN	Annie Harmsen Catrien Bultje ?

Over Gunning werd gezegd: "Dat is een ijdeltuit, maar we zullen hem wel kraken".

Over Jordan werd gezegd: "Dat is een zoet manneke die geen woord politiek erin zal halen; maar dat zullen wij wel doen!"

Op de laatste bijeenkomst vóór het Congres van het Initiatiefcomité (op 11 Nov.) waarbij alle leden aanwezig waren op Jo Koster na, werd deze commissieindeling zonder meer aan het comité voorgelegd. Dit verenigde zich er mede.

Ook waren op bovenbedoelde bijeenkomst in het CPN-gebouw alhier reeds een aantal punten opgesteld (zie bijlage III), die in feite als de concrete eindconclusies moeten worden gezien. In plaats van dat deze dus ontspruiten zouden uit de discussies, waren zij van tevoren reeds samengesteld en zou de samenstelling van de commissies wel garanderen, dat zij er in deze geest zouden worden "doorgedrukt". Ook op deze punten oefende het Initiatiefcomité weinig critiek uit. De hele bijeenkomst duurde danook maar van 20 tot 21 uur. Nadat men besloten had om 12 Nov. 's middags nog een en ander te overleggen, ging men "uiteen"; d.w.z. na plm. 30 minuten kwamen ten gevolge van handige afspraakjes de "betrouwbare" mensen in café "De Rode Leeuw" ^(later) weer bijeen, te weten: Wolff, Smulders, v. Suchtelen, Kuyper en Lucas de Jong. In deze intieme bijeenkomst drukte Smulders het gezelschap op het hart er toch vooral voor te zorgen, dat de conclusies er door gedrukt werden, aangezien dat hetgene was waarop de C.P.N. aanstuurde. "Lukt het, dan is het Congres geslaagd".

Ondertussen arriveerde Lucas de Jong, gewapend met actetas en kofferschrijfmachine. Hij nam direct volop aan het gesprek deel en bleek overal reeds van af te weten.

Vervolgens kwam ter sprake dat Gunning een artikel geplaatst had in "Het Vrije Volk". De redactie had hieraan een "vies" commentaartje toegevoegd, aldus Joop Wolff. Daar het artikel van Koos Vorrink geen succes was geweest, verwachtte men nu, dat de P.v.d.A. op het congres zelf de zaak in de wielen wilde rijden. "Maar als dat gebeurt, dan gaan we met stoelen gooien en we nemen gummiknuppels mee", merkte Lucas de Jong op. Verder verwachtte men een hevige oppositie van Lankhorst, die zo langzamerhand begon door te krijgen, waarom de zaak draaide. Deze moest volkomen worden geëlimineerd. Deze taak werd opgedragen aan Van Suchtelen, die een overtuigd communist is, maar sterk op de achtergrond wordt gehouden, gezien de positie van wijlen zijn vader en die van hemzelf, en die samen met Lankhorst in de "Sectie - Engels" zit.

Hierna ging men - thans definitief - uiteen.

Voor wat het congres zelve betreft, moge verwezen worden naar het rapport nr. 833-Z-7-48, d.d. 14 -11-49 van Amsterdam en naar bijlage II van dit rapport.

Dezerzijds wordt hieraan het navolgende ter aanvulling toegevoegd:

Des middags, 12 November, was er nog de voorbespreking, zoals was afgesproken in de bijeenkomst van het Initiatiefcomité op Vrijdag, 11 November.

Het voltallige Landelijk Initiatiefcomité was aanwezig en de discussie liep tussen Wolff en Lankhorst over het feit, of oorlog ooit verdedigbaar was; volgens Lankhorst n.l. nimmer. Veel nieuwe punten kwamen er wederzijds niet naar voren, daar beiden op hun standpunt bleven staan. Alleen bracht Wolff het zo ver, dat Lankhorst uiteindelijk in zoverre capituleerde, dat hij verklaarde op het congres niet te zullen spreken over de geschilpunten, maar, zoals het het uitdrukte "over de punten die ons verenigen". Wolff ging hiermede accoord.

Hiermede was de voorbespreking afgelopen en nam het Congres een aanvang.

Vanuit de zaal gezien, zaten op het podium van links naar rechts:

- X Prof. Dr. MARCEL GILLES JOZEF MINNAERT, PD 4867
- X JOHAN FREDERIK WOLFF, PD 5666
- Drs. H. J. JORDAN,
- X PETER SMULDERS, PD 9930
- X HENK LANKHORST, PD 9942
- X BERTHA AUGUSTIN, PD 6.311
- Dr. C. P. GUNNING, PD 9942
- Dr. J. ENGELS, en PD 5673
- X FRITS KUIPER, PD 9941

Geheel links vooraan stond tegen de zijwand een tafel, waarachter 4 stenotypistes gezeten waren, die het gesprokene van het gehele congres opgenomen hebben.

Onder de aanwezigen bevond zich ook TOM MADDEN, een Engelsman, echter permanent wonende Praha II, Vojteska ul. 12, Czechoslovakia. Deze Madden is de algemeen secretaris van de International Union of Students (I.U.S.) (Zie foto op voorpagina van "Studie en Strijd" van September 1949). Madden was in gezelschap van een Belg, wiens naam niet werd genoemd.

Voor de namen van verdere aanwezigen die werden opgemerkt, wordt verwezen naar Bijlage IV.

Tussen 15.30 en 15.45 uur opende LANKHORST als voorzitter het congres.

Hierna volgde de inleiding van MINNAERT, waarvoor verwezen kan worden naar de syllabus. Hij behandelde het daarin vervatte tot bladz. 3 "Stellingen aangaande Onderwijs en Vrede". Dit gedeelte werd behandeld door Drs. Jordan (zie rapport Verb. 19 A/2 -1145'49 dd 8-11-49). Aan het einde van zijn redevoering vertoonde Minnaert een plaat, die kort na de eerste wereldoorlog is verschenen, waarop een man staat afgebeeld die zegt: "Nooit meer oorlog". Hierop volgde een donderend applaus.

Vervolgens hield Drs. JORDAN zijn inleiding en hiervoor kan eveneens worden verwezen naar de syllabus (zie hierboven).

Om 18 uur was de eerste sitting geëindigd en kon men gaan dineren.

Bij het diner waren behalve het voltallige Initiatiefcomité (uitgezonderd B. Augustin) nog aanwezig:

PD 3026 X VAN HENSBERGEN, leraar aan een ambachtsschool te Rotterdam, die een vurig communist bleek te zijn, alsmede nog een onbekende leraar van een M.T.S. te Rotterdam. Eveneens zaten aan:

PD 5978

CATHARINA JOHANNA ENGELS- v.der GAAG, geb. 5-6-15, en
Dr. JOHANNES ELISABETH MARIE ALPHONSUS ZONNENBERG, geb. 16-4-07.

PD 4739

De avondzitting begon op Zaterdag, 12 November ten ca. 20.15 uur en was om ca. 22.15 uur afgelopen.

Eerst hield Dr. ENGELS zijn inleiding en vermeldde wat feitenmateriaal. Hij goochelde verder met cijfers, doch deze cijfers werden totaal uit hun verband gerukt, zodat een valse indruk werd gevestigd. Zie verder de syllabus.

Na de pauze volgde de inleiding van Dr. GUNNING, waarvoor eveneens verwezen kan worden naar de syllabus. Gunning preekte als een dominee en veroorzaakte zowel in de zaal als achter de bestuurstafel enig geginnik.

Na afloop van deze eerste congresdag was er nog een vergadering van de 4 inleiders met het Landelijk Initiatiefcomité, waarbij de inleiders de opgestelde conclusies zonder meer voorgelegd kregen. Behalve Minnert en Engels, die ze zelf hadden opgesteld, waren Gunning en Jordan wel enigszins verbaasd over deze gang van zaken. Er kwam ook nog een zwak protest van de voorzitter Lankhorst, maar dit werd door Smulders in de kiem gesmoord.

Gevraagd werd nu aan de inleiders om tijdens de discussies op Zondagmorgen, 13 November '49, aan te sturen op aanneming van deze conclusies. Er werd door Smulders gezegd, dat ze aangenomen moesten worden.

Om ca. 23 uur was deze samenkomst afgelopen.

Zondagmorgen, 13-11-49, begonnen om ca 10 uur de vier commissievergaderingen.

De sectie van Dr. ENGELS werd voorgezeten door Lankhorst en als secretaris fungeerde Guido van Suchtelen.

De vergadering werd gehouden in de grote foyer. Dr. Engels herhaalde in het kort zijn inleiding, waarna men gelegenheid kreeg tot het houden van een discussie.

Dr. W.J. JONG kwam nog even in de oppositie daar hij de conclusies van deze sectie niet compleet vond en er nog bij opgenomen wilde hebben, dat de militaire dienstplicht moest worden afgeschaft. Lankhorst vond dit te veel gevegd, want dit kon volgens hem wel eens tegenstand veroorzaken. Ten slotte werden in deze sectie de volgende 4 conclusies aangenomen:

- 1) Oorlogsvoorbereiding vormt belemmering voor het onderwijs. Dit blijkt uit de steeds ongunstiger verhouding van de budgetten van de Ministeries voor Onderwijs en die van Oorlog en Marine.
- 2) In het huidige tijdsbestek is oorlogsvoorbereiding niet onvermijdelijk: is te voorkomen door op alle terreinen samen te werken tegen de geestelijke voorbereidingen voor oorlog.

- 3) Van belang is de ontwikkeling van het persoonlijke verantwoordelijkheidsgevoel.
  - 4) Samenwerking van allen die de volgende oorlog willen voorkomen, heeft kans van slagen.
- Om ca 12.15 uur was deze sectievergadering afgelopen.

2) Over de "Sectie - GUNNING" kan worden medegedeeld, dat Gunning heeft verklaard, dat hij meer aan dit congres gehad heeft, dan het congres aan hem.

3) De "Sectie - MINNAERT".

Prof. Dr. M.G.J. Minnaert opende de commissievergadering en greep terug op zijn algemene inleiding. Hij wilde de discussie inleiden door eerst over de ontwikkeling van de vredesgedachte te spreken.

XI BOVENKERK, als eerste discussiant, wilde zich als geschiedenisleraar bepalen tot zijn vak. "Dat komt straks", riep Joop Wolff, en daarna gaf

VAN BENTVELD, leraar op een Rotterdamse school en lid van de ANVA, een uitvoerig relaas, n.l. dat hij zich wilde aansluiten bij het slot van de rede van Minnaert en wel de plaat, die Minnaert aan het eind van zijn rede had vertoond: de man die uitriep "Nooit meer oorlog". Hij deed een beroep op het onderwijzend personeel en haalde als voorbeeld de directeur van de kweekschool te Hengelo aan, die als verplicht vak het Esperanto had gesteld om op deze manier de spraakverwarring op te heffen. Het komt aan op de daad en in dit verband had spr. het hoogste respect voor het werk van de Quakers. We moeten iets doen voor de vrede, en dat kan, door een kritische geest bij de leerlingen te ontwikkelen, aldus Bentveld. Van Bentveld riep vervolgens uit: "Moeten we dan nog steeds aan geld of geboorte macht blijven toekennen?"

XII RIE KNAAK, BOVENKERK, K. HARTMAN en K. ROENIER CANIVERS gingen met elkander in debat over het voor en tegen van oorlogsspeelgoed voor kinderen. Minnaert antwoordde hierop dat hij niet met de psychiaters meeging en zeide, dat hij de indruk had, dat de psychiaters zich niet op het standpunt van de progressieve mens stelden.

WOUTER GORTZAK vond, dat het vredesstandpunt toch ook een politiek standpunt is.

K IVO SCHUILWERVE, een zeer goede kennis van Joop Wolff, vond de politieke partijen en kranten oorlogszuchtig.

Prof. Minnaert wilde de politieke partijen niet afwijzen. Iedere partij wil het gehele volk gelukkig maken, maar er is verschil in de theoretische stellingen. Politiek is hetzelfde als organisatie van de mensheid en we moeten ons niet laten afschrikken door de lelijke kanten van de politiek, aldus Minnaert.

Dr. ZONNENBERG was het met Schuilwerve eens dat de kranten weinig tot de vrede bijdragen. Hij sprak zeer hoogdravend over het internationale milieu, hield een verhandeling over de V.N., de eenstemmighedsregel en over het verbod van atoomwapenen. Wij moeten invloed uitoefenen op de pers. Terwijl de internationale politieke vormen reeds vrij goed zijn, zijn ze dat op nationaal gebied nog lang niet, aldus Zonnenberg.

Vervolgens sprak BOVENKERK over het geschiedenisonderwijs en sprak o.a. zijn waardering uit voor de U.N.O. Hij achtte het noodzakelijk thans de oorlog uit de samenleving te bannen doch vroeg zich wel af, of de oorlog altijd waanzinnig geweest is.

Minnaert achtte het vervolgens zeer wenselijk dat de geschiedenisleraar de nodige dosis menselijke voorzichtigheid in acht neemt en dat hij bijv. niet de Napoleon-mythe in de tegenwoordige tijd overplaatst, want de gevolgen daarvan hebben we in de jaren 1940-45 aan den lijve ondervonden.

Hierna kantte Minnaert zich op heftige wijze tegen Bovenkerk omdat deze laatste het oorlogvoeren niet steeds verworpen had. Hij voelde er voor om in het geschiedenisonderwijs figuren als Erasmus, Hugo de Groot en Kant meer naar voren te halen. Hij wilde de tegenwoordige problemen rond de twee wereldoorlogen ook meer uitgebreid behandeld zien.

Ook ging Minnaert nog te keer tegen het gymnasiale onderwijs alwaar boeken als Livius, Xenophon en Caesar gelezen werden.

Hierna kreeg VAN BENTVELD weer het woord en vertelde dat hij het geschiedenisonderwijs toch wel een zeer chauvinistische geest vond ademen.

Vervolgens sprak hij over de 11e November. Hij wilde deze dag niet zozeer zien als gedenkdag van de wapenstilstand van de eerste wereldoorlog, maar wilde meer naar voren brengen dat op 11 November l.l. het 125 jaar geleden was dat de Noord-Zuid-Hollandse Redding Mij. werd opgericht. Hierop volgde een propagandistische redevoering van v. Bentveld over de NZHRM. Van Bentveld begon toen over de ministeries die steeds circulaire's naar de scholen zenden om dit te herdenken en dat te herdenken. Hij wilde dit herdenken meer op de vrede gericht zien. Tot slot merkte hij nog op, dat men niet moest ophouden te zwaaien met de witte vlag.

WOLFF begon daarna met het bekende verhaal, dat de voorlichting in de aardrijkskundeboeken zo slecht was. Verder haalde hij weer de kwestie aan van de militaire lezingen op de scholen en ook wilde hij dat er meer bekendheid wordt gegeven aan de U.N.O.

VAN ZENSBERGEN, eerdergenoemd, constateerde, dat het Nederlandse volk na 1918 niet rijp was voor het militarisme. Van die tijd af werden danook de vredesgedachten in de couranten verspreid en het aantal doden dat een oorlog kostte werd tot 1940 trouw in de couranten vermeld. Maar nu is dat afgelopen, aldus v. Zensbergen. Vervolgens merkte hij op dat nadien het gebroken gewoontje weer een heel gewoontje was geworden. Verder klaagde hij erover dat de onderwijsboeken, in gebruik in Brabant en Holland zo verschilden. Hij wenste hier meer eenheid in te zien. De onderwijzers moesten volgens hem ook opgevoed worden in de vredesgedachte. Tot slot merkte hij op, dat het beter was te sterven voor de vrede dan in een oorlog.

WOUTER GORTZAK sprong hierna op en vertelde dat er zelfs in Amsterdam verschil was in de leerboeken. Hij bracht naar voren dat de leerlingen hier zelf verbetering in kunnen aanbrengen. Vervolgens haalde hij weer de militaire lezing aan die op zijn school in Amsterdam op ietwat geheimzinnige wijze in elkaar was gezet.

Minnaert antwoordde hier niet op, maar heeft later in een besloten gezelschap verklaard, dat de therapie hierop was: "herrie schoppen".

Hierna kwam ene VAN DAM aan het woord, die het verschil in boeken op de scholen helemaal niet belangrijk vond, maar wel de geest die op de scholen heerste. Volgens hem moest het idealisme aangewakkerd worden.

BOVENKERK merkte op dat hij de militaire lezingen op de scholen gewettigd vond. Echter moesten z.i. ook lezingen over andere beroepen worden gehouden, zoals bijv. het beroep van verpleegster.

(K) VAN EMBDEN - ROOS (vr.) meende dat dit congres niet alleen tot overleg mocht leiden, maar dat er gekomen moest worden tot een gemeenschappelijk optreden.

Als laatste spreker trad J.D. WOLFF op, die sprak over het leven in West-Europees verband en dit niet bepaald bevorderlijk voor de vrede achtte.

Pauze om 12 uur.

(K) Na de korte pauze werd de vergadering hervat en las Minnaert zijn conclusies voor. Ondertussen was Dr. De Jong binnen gekomen en deze trachtte nu met Bovenkerk de boel in de war te sturen. Er ontspoon zich over het soevereiniteitsbegrip een debat, waarbij het zo'n kabaal werd, dat niemand eigenlijk meer wist waar het over ging. Een Duitser, genaamd KAISER stond op en wilde een stemming over het reglement van orde, daar Wolff de zaak niet meer aan kon. Natuurlijk stemde men voor Wolff, waardoor er geen discussie meer mocht plaats hebben over het soevereiniteitsbegrip.

ZONNENBERG wilde de in deze commissie bereikte resultaten samenvatten en deze aan de Minister van Onderwijs doen toekomen. Hij kreeg danook na de herrie de gelegenheid het schrijven dat hij inmiddels had opgesteld, voor te lezen, maar dit voorlezen werd afgebroken door de binnentredende voorzitter van het congres, Lankhorst, die de zaak afhamerde, daar de plenaire zitting moest beginnen. De kwestie Zonnenberg zou op de plenaire zitting nog behandeld worden, maar dit is niet geschied, zodat er van het adres aan de Minister van Onderwijs niets is gekomen.

Na de commissievergaderingen werd lopende geluncht, want de conclusies van de vier sectievergaderingen moesten nog gecoördineerd worden in een vergadering van het Initiatiefcomité met de vier inleiders. Hierbij was er natuurlijk protest van Lankhorst en Jordan, maar dit werd in de kiem gesmoord. Gunning vond alles prachtig.

In de nu volgende plenaire zitting werden de conclusies voorgelezen van de respectieve commissies.

Alleen FRITS KUIPER van de Commissie-Jordan gaf tegen de afspraak niet alleen de conclusies, doch ook een verslag van de discussies. Daarbij deed zich nog een klein incident voor.

Toen Kuiper enkele mededelingen deed van fouten in geschiedenisboekjes en aardrijkskundeboekjes (b.v. een aardrijkskundeboekje dat in 1948 werd gebruikt en waarin vermeld stond, dat de regering van Mussolini zo zegenrijk was en over een aardrijkskundeboekje waarin staat dat de Javaan en de karbouw niet veel verschillen), maakte Lankhorst er ~~hem~~ op ~~at~~ dat hij nu maar eens moest overgaan tot het voorlezen van de conclusies. Direct schoot KLINKENBERG overeind en riep: "Mijnheer de voorzitter, ik stel voor deze man uit te laten spreken; het is veel te mooi!" Onmiddellijk kwamen van alle zijden bijvalsbetuigingen en Lankhorst moest het vaantje strijken; Kuiper ging dus rustig verder met zijn betoog.

Hierna kwamen de openbare discussies en er meldde zich een lange rij sprekers. Lankhorst zei danook dat men zich strikt moest houden aan het doel van het congres en dat men elk maar twee minuten mocht spreken.

Discussianten waren o.a. Mevr. GERHARD, KARL ANDREAS WITH, WIM KLINKENBERG, ROBERT DE LARET en Dr. ZONNENBERG en VAN BENTVELD. In totaal hadden zich ca 25 mensen aangemeld, grotendeels communistisch georiënteerden die van te voren waren geïnstrueerd; Een meisje van ca 17 jaar ^{hi}ield een korte speech. Het leek wel een rede van een Minister bij de opening van een of ander cultureel centrum, waarin allerlei grapjes en misstanden op geestige wijze uit het verleden werden opgehaald. Over het algemeen bleek duidelijk dat de links georiënteerde redevoeringen met een krachtig applaus werden besloten, terwijl de rechts georiënteerden met een slap handgeklap werden teruggewezen.

Om 16.45 uur sloot LANKHORST de vergadering en deed mededeling dat dit niet het laatste congres over dit onderwerp was geweest en dat er in kleiner verband nog verder over gespraakt zou worden.

De algemene indruk, die dit Congres achterliet is de volgende Verzwakking van het Nederlandse oorlogspotentiël, o.a. door verkapte opwekking tot anti-militairisme en dienstweigering. Een poging om vooral de Nederlandse jeugd in een "Vredes"-organisatie bijeen te brengen door speculatie op de betere gevoelens van de mens en daardoor vat op de jeugd te krijgen. Ondanks het feit dat het woord communisme praktisch niet is genoemd, toch een poging om te suggereren dat van de zijde der sterk progressieven alleen de Vrede te verwachten is.

Over het algemeen kan men zeggen dat het congres, van de zijde der organisatoren bezien, volkomen geslaagd mag heten.

Mogelijk kan dezerzijds nog de hand worden gelegd op een uitgewerkt stenografisch verslag.

Men had zich voorgenomen gelijktijdig met het Congres een tentoonstelling te houden van de anti-oorlogspropagandacommissie i.z. "Leugens in de Leerboeken". Wegens te weinig activiteit van deze commissie was er geen voldoende materiaal en is de tentoonstelling afgelast.

Bijlagen: 4

GEZIEN:

P R O G R A M M A .Zaterdag 12 November's middags:

2.30 uur: Zaal en. Tot 3.30 uur gelegenheid om verschillende technische regelingen, o.a. onderdak in orde te brengen.

3.30 uur: Opening.

3.45 uur: Inleiding Prof. Dr. M. Minnaert, hoogleraar te Utrecht over: "Onderwijs en Vrede, en de verantwoordelijkheid van hen die onderwijs geven".

4.30 uur: Pauze.

X 4.45 uur: Inleiding Drs. H. J. Jordan, rector Montessori Lyceum te De Bilt, over "Intellectuele, morele en sociale opvoeding als weg tot vrede".

5.30 uur: Einde 1e zitting.

's avonds:

X 8.00 uur: Inleiding Dr. J. Engels, leraar H. B. S., te Groningen, over: "Oorlogsvoorbereiding als belemmering voor het Onderwijs"

8.45 uur: Pauze.

X 9.15 uur: Inleiding Dr. C. P. Gunning, rector Amsterdams Lyceum, over: "De roeping van Nederland als cultuurstaat".

Zondag 13 November.'s morgens:

9.30 - 12 uur: 4 Commissie vergaderingen.

12 - 1 uur: Pauze.

's middags:

1 - 5 uur: Middagzitting. Verslagen van commissie-vergaderingen en gelegenheid tot vrije discussie.

5 uur: Sluiting.

Onderdak en andere inlichtingen in de hal.

Enige punten die van belang kunnen zijn bij de discussie tot een positieve eindconclusie te geraken.

1. Onderwijs dient de vredesgedachte te bevorderen.
2. Allen die bij het onderwijs zijn betrokken dragen in dit opzicht een grote verantwoordelijkheid.
3. Om de vredesgezindheid door middel van het onderwijs te bevorderen is het niet alleen van belang aandacht te besteden aan het geschiedenis-onderwijs. Vele onderdelen van het onderwijs alsmede de persoonlijke instelling van degene die les geeft, zijn van belang.
4. Chauvinisme en rassenhaat moeten bij het geven van het onderwijs worden vermeden evenals de accentuering van wat de volkeren scheidt.
5. De invloed van de oorlogen in het verleden op de geschiedenis heeft niet te worden weggecijferd maar moet ook niet worden overdreven.
6. Oorlog is niet onvermijdelijk. (ook in het verleden zijn vele malen dreigende oorlogen op het laatste moment voorkomen!)
7. Het besef, dat een oorlog kan voorkomen worden alsmede de persoonlijke verantwoordelijkheid op grond van wereld- en levensbeschouwing of geloofsovertuiging dienen ons o.a. bij het onderwijs tot constructief vredeswerk aan te sporen.
8. Een volgende oorlog zal het voortbestaan van beschaving en cultuur op het spel zetten.
9. De school moet er toe bijdragen de leerlingen de gevolgen van de oorlog voor de mensheid te doen beseffen. De vraag kan gesteld worden of in verband hiermede de propaganda voor het leger op de school verantwoord is.
10. Bij het geven van onderwijs dient men de leerlingen regelmatig in de praktijk te laten beleven dat conflict door onderling overleg kunnen worden bijgelegd. Hierbij krijgen offervaardigheid, verdraagzaamheid, naastenliefde enz. praktische waarde.
11. De leerlingen dienen hierdoor te worden opgevoed in het besef dat ook conflicten tussen staten opgelost kunnen worden door redelijk overleg en dat oorlog geen oplossing voor bestaande problemen.
12. Het ontwikkelen van een zelfstandige kritische geest bij de leerlingen is van belang, omdat zij daardoor in staat worden gesteld oppervlakkige propaganda te ontleden;
13. Bij het geschiedenisonderwijs dient ook behoorlijk aandacht te worden besteed aan de ontwikkeling van de vredesgedachte in de loop der eeuwen.
14. Voorts dient een systematische voorlichting te worden gegeven omtrent de instellingen welke hebben bestaan of nog bestaan om de vrede en de samenwerking der volkeren te organiseren. (Volkenbond, Internationaal gerechtshof, Verenigde Naties)
15. Reeds oorlogsvoorbereiding werkt belemmerend voor goed onderwijs in vredes tijd.
16. Voortzetting van het overleg zoals in dit in het onderhavige congres is geschied om zodoende belangrijke suggesties uit te werken tot concrete voorstellen aan voor het onderwijs gezaghebbende
17. kringen. Het besef moet doordringen dat aparte groepen van elkaar gescheiden de oorlog niet kunnen verhinderen, doch dat samenwerking met eerbiediging van elkaars levens- en wereldbeschouwing een noodzakelijke voorwaarde is voor constructief vredeswerk in het onderwijs.
18. Instellen van een leerstoel voor vredeswetenschappen. Het vormen van een vredeswetenschappelijk instituut.
19. Het opnemen van contact met groeperingen van intellectuelen en kunstnaars en met hen die in de toekomst het intellectuele kader van onze maatschappij zullen vormen.

4

Lijst met namen van personen, die het congres geheel of gedeeltelijk bijwoonden:

- (K) BAAY, Jan Hermanus, geb. te Medan 30-11-1926, medisch student, wonende Laan van Minsweert no. 1 te Utrecht,
- X BENTVELD, D., van, wonende te Rotterdam,
- 91
X BULTJE, Catharin, Spuistraat 262, Amsterdam,
- X DIJCK, Leendert Antonius, van, geb. te Rotterdam 13-8-1920, student, wonende van Humboldtstraat 1 bis te Utrecht,
- X ENGELS - geb. van der GAAG, Catharina Johanna, geb. te Amsterdam 5-6-1915, Groningen.
- X GELDER, Jet, van, Amsterdam,
- X GORTZAK, Wouter, Amsterdam,
- X HARMSSEN, Annie, wonende 1e Atjehstraat, Amsterdam,
- X HENRAR, Theodore Johan, geb. te Amsterdam 2-11-1923, wonende Schouwstr. no. 12, Nieuwendam,
- X HOEKSTRA, Jac, Amsterdam,
- X JAGER, Cornelis, de, geb. te Den Burg 29-4-1921, wonende Kanaalweg 120, Utrecht,
- X JONG, Claartje, de, Hunzestraat, Amsterdam,
- X JONG, Lucas, de, geb. te Amsterdam 17-6-1926, wonende Biezerstraat 10 I Amsterdam,
- (K) JONG (Jonge), dr. W. J., rector Lyceum Overveen,
- X KLINKENBERG, Willem Gerard, geb. te Purmerend 7-12-1923, Amsterdam,
- X KNAAK, Rie, Amsterdam,
- X KOLKMAN, Greet,
- X LARET, W. F. H., onderwijzer, Amsterdam,
- X LOEF, Johannes Jacobus, van, geb. te Zuilen 8-7-1924, wonende Juliana-weg 386, Jutphaas,
- X MADDEN, Tom, (Engelsman), alg. secr. I. U. S.
- X MULDER, Else, Hilversum,
- (K) MULDER, Rudi,
- X NAGEL, Alfred Leo, geb. te Zeist 30-8-1927, wonende Slotlaan 1a, Zeist,
- X NORDHOLT, Rietje, Beverwijk,
- (K) NIJMAN, Henk, wonende Marathonweg 33 II, Amsterdam,
- Georges
X RENOUT - geb. ZEEHANDELAAR, Anny Betty, geb. te Amsterdam 5-7-1925, wonende Mercatorstraat 71, Amsterdam,
- (K) RITTER, Fridolin Jacob, geb. te Soerabaja 21-4-1924, chemisch student, wonende Justus van Effenstraat 38, Utrecht,
- X ROELOFS, André,
- X SMITS, Martin, geb. te Amsterdam 11-6-1922, wonende Muiderstraat 15, Amsterdam,
- (K) SNEIJERS de VOGEL, Kornelis, geb. te Zoeterwoude 9-8-1911, wonende Pieter Saenredamstraat 42 bis te Utrecht,
- X SUCHTELEN, Guido, van,
- X VISSER, Harry,

Ⓚ X | VRIES, Freek, de, wonende Lucellestraat 66 II, Amsterdam,

X | WITH, Karl Andreas, geb. te Keulen 21-1-1928,

X | ZONNENBERG, dr. Johannes Elisabeth-Marie Alphonsus, geb. te
Rotterdam 16-4-1907, Den Haag.

COMITÉ TER VOORBEREIDING VAN

Congres „Onderwijs - Vrede”

SECRETARIAAT: P. SMULDERS, VROLIKSTRAAT 313^a AMSTERDAM
GEMEENTE GIRO: A 2775 t.n.v. AUGUSTIN, FALCKSTRAAT 1^a AMSTERDAM

Waarde Vriend,

De hierbij toegestuurde syllabi hebben de kostprijs van fl. 0,25 en zijn bedoeld om de bezoekers van te voren, in te behandelen materie, in te leiden.

Het verdient dus alle aanbeveling ze gelijktijdig met de toegestuurde kaarten te verkopen.

Namens het Initiatiefcomité,

I. Smulders, secretaris.

Utrecht
VERTROUWELIJK B

- 8 DEC. 1949

Verbinding: 19
C/14 no. 1243'49 I.U.S.

Datum: 5-12-49

ACD / *Freeze*

Onderwerp: Bespreking, gehouden naar aanleiding van
het Congres "Onderwijs-Vrede" te Amsterdam

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Na het congres "Onderwijs-Vrede" te Amsterdam had nog een bespreking in kleine kring plaats, waarbij aanwezig waren:

- XI ANNIE HARMSSEN,
- XI ALFRED LEO NAGEL, geb. 30-8-27,
- XI LEENDERT ANTONIUS VAN DIJCK, geb. 13-8-20,
- XI Drs CORNELIS DE JAGER, geb. 29-4-21,
- XI TOM MADDEN,

en een onbekende Belg.

(Zie voor Tom Madden rapport C/2 no 1218'49 OPSJ dd 28-11-'49.- Verb. 19).

Waar de O.P.S.J. is aangesloten bij de International Union of Students, was Madden kennelijk aanwezig om te zien hoe het congres verliep.

Tom Madden begon te vragen over de politieke toestand onder de Utrechtse studenten. Van Dijck vertelde een en ander over de studentencorpora in Utrecht en vertelde er bij dat in sommige hiervan wel progressieve mensen zaten. Hij noemde niet de studentenvereniging "Veritas" daar dit een R.K. vereniging is. Tom Madden wilde echter weten of er ook nog progressieve R.K. studenten in Utrecht waren. Van Dijck bevestigde dit. Hij vertelde verder, dat het aantal progressieve studenten zeer gering was; wel bestaat er ook een studentenvereniging "Prometheus" in Utrecht, doch deze is nooit door de andere corpora erkend. Hij vertelde, dat deze vereniging haar ontstaan dankte aan het feit, dat niet alle studerende zich konden veroorloven lid te worden van een der andere corpora. "Prometheus" telt nu ca 100 leden. Madden vroeg wat er dan precies in "Prometheus" gedaan werd. Van Dijck antwoordde hierop, dat er gesproken wordt over cultuur, muziek, politiek e.d. Verder deelde hij nog mede, dat in deze vereniging ook enkele progressieve figuren zaten.

Vervolgens vroeg Madden aan Nagel hoe het stond met de studentenafdeling van de O.P.S.J. in Utrecht. Nagel probeerde in zeer slecht Engels niet helemaal te laten blijken dat dit een fiasco was geworden, maar Madden had de zaak al door en merkte op dat die zaak er dus in Utrecht zeer slecht voor stond.

Voorts informeerde Madden naar het ter ziele gaan van "Synthesis". Uit deze vragen bleek steeds dat Madden goed op de hoogte is van wat er zich in de studentenwereld heeft afgespeeld en nog afspeelt. De Jager vertelde dat in "Synthesis" allerlei socialistische lieden zaten en dat deze vereniging eigenlijk ten val is gebracht door de "Nederlandse Labour-leden", zoals hij het uitdrukte. Madden vond dit sabotage.

-Verder-

Verder informeerde Madden waarom in Utrecht eigenlijk een O.P.S.J. was en ook een vereniging "Prometheus". De Jager verklaarde, dat "Prometheus" niet ontstaan was na de opheffing van "Synthesis", maar eigenlijk gelijk met "Synthesis" was ontstaan. De O.P.S.J. is in Utrecht in het leven geroepen na het ter ziele gaan van "Synthesis".

Madden kwam toen met het volgende plan:

In Utrecht worden enige besprekingen gehouden, waarbij de progressieve figuren die men kent worden uitgenodigd. Er wordt voorlopig voor de studenten in Utrecht geen vereniging opgericht, dit is van later zorg. Op deze besprekingen zouden voorlopig onderwerpen kunnen worden besproken als bijv. het afgelopen congres "Onderwijs-Vrede", de UNO e.d. Madden verklaarde verder, dat op deze manier - door een brede basis te leggen - men steeds meer progressieve studenten aan zou trekken. Dit plan vond algemene instemming.

Verder vroeg Madden of Utrecht regelmatig materiaal van de I.U.S. ontving. Op het ontkennende antwoord haalde Tom Madden enkele brochures voor de dag en deelde deze uit. Dit waren: "Students against Spanish fascism", "Wither education in the U.S.A.", "This is the I.U.S." en de brochure "Relief Work of the International Union of Students". Madden vroeg aan Annie Harmsen of zij ook het een en ander wilde uitdelen. Zij verstreekte aan de aanwezigen de nummers van "World Student News" vol.13 No.3 -1949 en no. 4-1949. Nagel vroeg of er ook nog I.U.S.-speldjes aanwezig waren en ook deze werden door Annie Harmsen verstreekt (zie fotocopie).

Bijlage: foto-copie I.U.S.-speldje

~~Wan~~
GEZIEN:

VERTROUWELIJK

- 8 DEC. 1949

Verbinding: 19
C/2 no 1246'49 OPSJ

B Datum: 6ED7-49

Onderwerp: Bestuursvergadering O.P.S.J., afd. Utrecht,
gehouden op 29-11-49 ten huize van:
LEENDERT CHRIST, geb. 17-7-13, wonende
Kwartelstraat 23 bis te Utrecht.

NK

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanvang ten 20 uur, einde ten 22 uur.

- X Aanwezig waren:
X PETER SMULDERS (Amsterdam), in zijn functie van instructeur
der afd. Utrecht,
X ALFRED LEO NAGEL (Zeist), geb. 30-8-27, en later
X Drs. CORNELIS DE JAGER, geb. 29-4-21.

Smulders begon met het plan te ontvouwen zoals dit op de
vergadering van de Organisatieraad van 26-11-49 voor Utrecht
was uitgestippeld.

- X Het plan komt hierop neer, dat Smulders op 29-11-49 contact
zou opnemen met LEENDERT ANTONIUS VAN DIJCK, geb. 13-8-20, om
met hem en enkele leden van de Utrechtse studentenvereniging
"Prometheus", zoals JOHANNES JACOBUS VAN LOEF, geb. 8-7-24,
en JAN HERMANUS BAAY, geb. 30-11-26, de mogelijkheid te be-
spreken een weekend te beleggen in Amsterdam. Aan dit weekend
zouden dan o.a. deelnemen: Cornelis de Jager, Alfred Leo Nagel,
L.A. van Dijk, J.J. van Loef, J.H. Baay en een zekere ROBERT
VAN AMERONGEN. Op dit weekend zullen dan nadere pogingen on-
dernomen worden om onder de studenten te Utrecht te komen tot
het oprichten van "iets progressiefs". (zie ook rapport Verb.
19 C/14 no 1243'49 IUS dd 5-12-49).

Hierna werd Nagel aan de tand gevoeld betreffende het scho-
lierenwerk van de OPSJ te Utrecht. Nagel vertelde dat hij in
Zeist drie nieuwe leden voor de OPSJ had gewonnen, maar dit
waren niet scholieren zoals men tot nu toe gewend was, n.l.
een leerling verpleegster, een leerlinge van de huishoudschool
(zuster van eerstgenoemde) en een jongen van de ambachtsschool;
namen werden niet genoemd. Smulders meende, dat, aangezien er
nu dus vier leden in Zeist waren, hiervoor eens een gezellig
avondje moest worden georganiseerd en wel door het zusje van
Nagel, die eveneens lid is van de OPSJ. Op dit avondje zal
dan wel iemand uit Amsterdam komen om over het Jeugdfestival
in Boedapest te spreken. Verder was het verslag over de scho-
lieren in Utrecht, die lid zijn van de OPSJ geheel in mineur,
daar deze praktisch nooit een vergadering bijwonen en ook geen
activiteit ontplooiën.

- Verder vroeg Smulders op welke scholen in Utrecht men nu
eens iets kon beginnen. Natuurlijk werd direct door Nagel ge-
noemd de HBS/A aan de v. Asch v. Wijckskade. Hierbij werden
de namen genoemd van KETT (zoon van de adjunct secretaris van
de Kamer van Koophandel te Utrecht, W. Kett, wonende Dr. Th.
's Jacoblaan 40 te Maartensdijk), JOB LEBER, mej. BOURGOGNE,
X VAN BASTEN en HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK, geb. 27-7-30.

-Smulders-

Smulders vroeg of met deze mensen - behalve Van Beek, die reeds lid is van de OPSJ - al eens over de OPSJ was gesproken; Nagel beantwoordde dit ontkennend. Alle vier scholieren bovengenoemd, waren enthousiast over het congres "Onderwijs-Vrede", gehouden te Amsterdam op 12 en 13 Nov. l.l., ten minste volgens Nagel. Smulders informeerde waarom deze lieden er dan niet geweest waren. Het bleek dat dit de schuld was van v. Beek, die door ziekte de zaak had verwaarloosd. Smulders meende dat voor deze leerlingen van de HBS ook wel eens een gezellig avondje gehouden kon worden, eveneens met een spreker uit Amsterdam over "Boedapest".

Vervolgens kwamen de financiën ter sprake.

Smulders deelde mede, dat er binnenkort een mogelijkheid komt voor de afdelingen van de OPSJ om meer geld in kas te krijgen, n.l. door het kort geleden te Amsterdam opgerichte Landelijk Verkoop Bureau, afgekort L.V.B. Dit werkt al volgt: De afdelingspenningmeester van de OPSJ gaat op pad om abonnementen af te sluiten op het 3-maandelijkse blad van de I.U.S., genaamd "World Student News" en verder tracht hij de reeds eerder gerapporteerde brochures van de I.U.S. te verkopen (zie rapport C/14 - 1243'49 IUS), alsmede abonnementen op "Die Welt Jugend". Verder kan deze penningmeester ook boekwerken verkopen, afkomstig van "Pegasus". Van het geheel krijgt de afdeling dan 5% provisie. Bestellingen moeten worden gericht aan ANNIE HARMSSEN, 1e Atjehstraat 41 hs, Amsterdam (O). Betaald moet worden aan RIE NORDHOLT te Amsterdam.

Tevens begint er een spaarzegelactie. De afdelingen van de OPSJ krijgen spaarzegels van 10 ct per stuk. Deze moeten aan de leden worden verkocht voor dit bedrag. Wanneer de leden het een en ander bij de penningmeester kopen, b.v. "World Student News" voor desomma van 40 cent, dan kan dit bedrag worden voldaan met deze spaarzegels. De zegels worden dan weer ingeleverd te Amsterdam. Voor één nummer van "World Student News" retourneert Amsterdam aan de afdeling 5 cent; voor een boek bedraagt dit 5%.

Verder kreeg Utrecht tot taak om tot Februari 1950 er 10 leden en 8 abonné's bij te winnen en 75 kranten "Studie en Strijd", verdeeld over drie nummers, te verkopen.

GEZIN:

Maarlim
Co 4428

Volgno <i>75.864</i>
20 DEC. 1949
A U G E H E I M.

RM
R

No.14/001593j.

Betr.: Congres "Onderwijs-Vrede".

Naar aanleiding vande bijlage in Uw schrijven dd. 15 December 1949 (No.:74428) werden U hierbij toegezonden copie//en twee circulaire terzake bovengenoemd congres.

cc

/ 19 December 1949.

Aan het Hoofd der B.V.D.
Javastraat 68.
D e n H a a g.

CONGRES ONDERWIJS - VREDE

Denk je eens in: een natuurkunde-les zonder atomen. Dat is erger dan aardappelen zonder zout. Laten we maar eerlijk zeggen: dat is ondenkbaar! We zouden lang kunnen blokken, eindeloos dikke boeken door kunnen werken en....dan nog niets snappen van de wetten van de natuur.

Maar, een wereld zonder

ATOOMBOM

Dat opent schonere perspectieven. Dat betekent een gruwelijk vernietigingswapen minder. De kranten staan de laatste tijd vol van onheilspellende berichten. "Spanningen in Berlijn", "Conflicten in de U.N.O.", "Bewapening!"...Het staat er in vette koppen. En boven al die spanning en onzekerheid, al die twijfel en angst, hangt het gevaar van de atoombom. En wanneer hij je niet met hem bemoeit - bemoeit hij zich met jou. Daarom: weg met die atoombom!

ATOOMENERGIE

Prachtig! Denk je eens in, wat er allemaal mee te bereiken zou zijn. We zouden enorme hoeveelheden energie kunnen opwekken, we zouden de machines sneller kunnen laten draaien, fantastische plannen kunnen ondernemen; de wereld mooier en beter maken. De atoomenergie is onze vriend en niet onze vijand. Zij moet de vrede dienen en niet de oorlog. Er moet een einde komen aan de aanwending van wetenschap en techniek voor destructieve doeleinden. De hoge roeping van de wetenschap is; constructief zijn. De mensheid dienen en niet haar belagen. Misschien ga je verder studeren als je van school komt.

Misschien ga je naar de zeevaartschool of stap je naar de universiteit. Misschien word je architect. - Maar dan wil je ruime woningen bouwen en gee bunkers. Of.....dokter. - Maar dan wil je mensen genezen en ze niet doden Ingenieur, dat is ook een mogelijkheid. - Maar dan wil je de rivieren overspannen met grote bruggen en geen pontons slaan. En omdat je dat wilt - omdat je rustig wilt studeren, in de bronnen van de kennis wilt grasduinen wil je Vrede. En er zijn er meer die dat willen. Je vindt ze overal bij het onderwijs: professoren, leraren, onderwijzers, studenten en scholieren! Samen willen ze iets doen voor de Vrede. Allereerst op hun eigen terrein. Zij willen het onderwijs maken tot een instrument van de Vrede! Het hoogste, wat wij ervan kunnen verlangen.

Daarom hebben een aantal jonge mensen in Nederland de koppen bij elkaar gestoken en met elkaar een comité opgericht, dat een

CONGRES "ONDERWIJS-VREDE"

gaat organiseren. Op dat congres zullen de vredelievende mensen, die allen op de een of andere manier bij het onderwijs betrokken zijn, met elkaar over deze belangrijke vraagstukken spreken. Ons initiatief heeft weerklank gevonden: op verschillende scholen in Nederland hebben de scholieren het plan opgevat comité's op hun school te gaan stichten, die het congres op hun eigen school voorbereiden.

Een aantal professoren, leraren en onderwijzers hebben zich reeds bereid verklaard mee te werken. En ook in de studentenwereld vindt onze oproep weerklank. We rekenen ook op jullie medewerking.

Vormt een comité op jullie school. Vraag steunlijsten aan bij B. August Falckstraat 11, Amsterdam.

De scholieren zullen niet op het congres ontbreken!

Nog een advies. Pak je agenda en schrijf op: "Zaterdag en Zondag 12 en 13 November a.s. Congres Onderwijs-Vrede in het Minerva-paviljoen, Alb.Hahnplantsoen te Amsterdam. Verdere inlichtingen kan de secretaris van het comité je verschaffen: P. Smulders, Vrolijkstraat 313 te Amsterdam.

Instemming betuigden o.a.:

	Prof. Dr. C.A. Mennicke, Dir. Int. School voor Wijsbegeerte		Amersfoort
NK	T. Bergshoeff, Montessori-onderwijzer		Amsterdam
	A.I.J. Brandenburg, onderwijzer		Amsterdam
	Mej. W.C.P. Dol, Hoofd Montessori-U.L.O.		Amsterdam
NK	Dr. C.P. Gunning, Rector A'dams Lyceum	Valeriusplein 13	Amsterdam-Z.
	Ds. T.O. Hylkema	Fr. v. Mierisstr. 61	Amsterdam-Z.
	Mevr. D. Klinkhamer-Bastert, Lid Voogdij-raad	Overtoom 383	Amsterdam-W.
	Ds. Fr. Kuiper		Amsterdam
NK	Prof. Dr. G. Mannouty	C. Krusemanstr. 29	Amsterdam-Z.
	W. Ph. Pos, Dir. Academie voor Dramatische Kunst		Amsterdam
	Prof. Dr. J. Presser	Maasstraat 150	Amsterdam-Z.
	Jhr. W. J. H. B. Sandberg, Dr. A'damse Musea	Maasstraat 80	Amsterdam-Z.
	Dr. K. H. v. Schagen, Rector Academie voor Lichamelijke Opvoeding	Raphaelstr. 12	Amsterdam-Z.
NK	Dr. C. J. Vos, Leraar Barlaeus-gymn.		Amsterdam
	Drs. S. E. H. de Vries, leraar Vossiusgymn.		Amsterdam
NK	E. Harmsen, Leraar H.B.S.		Apeldoorn
	Mej. T. Baanders, Lerares I.V.K.N.O. A'dam		Baambrugge
	Ds. H. J. Jordan, Rector Montessori-Lyceum		De Bilt
	Meyerman Sr., Dir. Rijkskweekschool Doetinchem mede namens de leraren		Doetinchem
	Prof. Dr. W. F. Wertheim		Amsterdam
	W. J. Simons, Hoofdred. "De Dom"		Frederiksoord
	Dr. J. Engels, Leraar H.B.S.		Groningen
NK	Bestuur Bond van Onderwijzeressen bij het voorbereidend Onderwijs		Den Haag
	Dr. J. M. E. M. A. Zonnenberg		Haarlem
	J. de Brie, Onderwijzer	Soendastraat 5	Haarlem
	A. de Brie, Onderwijzer	Soendastraat 5	Haarlem
	Ds. J. de Graaf	Julianalaan 60'veen	(Haarlem)
	E. de Kat, tekenleraar H.B.S.	Aelbertbergstr. 78	Haarlem
	H. Sandjer, Leraar H.B.S.	Jan Steenstraat 37	Haarlem
	P. Schaft, onderwijzer	v. Dortstraat 60	Haarlem
	Ir. B. Visman, Leraar M.T.S.	Verspronckweg 74bv.	Haarlem
NK	Mej. A. Witvoet, Onderwijzeres		Haren (Gr.).
	H. P. Baard, Dir. Frans Halsmus. H'lem		Heemstede
	J. v. d. Meulen, Dir. Rijkskweekschool H'lem	Eerelmanstraat 13	Heemstede
	Ds. K. Strijd		's-Hertogenbo
NK	B. Coster, Leraar Lyc. Hilversum		Hilversum
	Dr. G. Stuiveling, Leraar Lyc. en Letterkundige		Hilversum
	Drs. M. B. Teipe, Leraar H.B.S. en Letterkundige		Hilversum
	Prof. Dr. E. Gorter		Leiden
NK	Prof. Dr. K. H. Miskotte		Leiden
	Dr. M. Rooseboom		Leiden
NK	Dr. A. G. Brandsma		Maastricht
	Ds. P. Eldering		Oegstgeest
	Ir. K. J. Hondius, conrector Jac. P. Thijssse Montessori Lyc.	Julianalaan 158	Overveen
	D. v. Bentveld, Hoofd L.O.		Rotterdam
	Dr. A. J. Goedheer		Utrecht
NK	Prof. Dr. M. Minnaert		Utrecht
	F. J. Ritter, ab-actis I H. B. Ned. Stud. ver. voor Wereldrechtsorde		Utrecht

~~NK~~	Dr.K.Sneyders de Vogel, Leraar H.B.S. en Gymn.Wageningen		Utrecht
~~NK~~	Dr. W.H.C. Tenhaeff		Utrecht
~~NK~~	J.C.M. Kruisinga, Notaris		Vriezenveen
~~NK~~	Prof. Dr.H.W.F. Stellwag		Baarn
~~NK~~	Dr. M.J. Freie, Rectrice Gemeent.Lyc. voor meisjes	Verdistraat 2	Amsterdam-Z.
~~NK~~	Dr. C.E. de Boer-Bastert, Lerares Vossius Gymnasium		Amsterdam
~~NK~~	Th.E. Cappenberg, Leraar A'dams Lyc.		Hilversum
~~NK~~	Dr. J. ter Meulen, Bibliothecaris Vredespaleis	Borneostraat 24	Den Haag
~~NK~~	Ds. H.J. de Wijs		Gouda

OPROEP TOT EEN CONGRES OVER ONDERWIJS OORLOG EN VREDE.
=====

Nog steeds is de internationale situatie dreigend. In bijna alle landen concentreert men zijn aandacht en zijn energie op de bewapening. Het gehele leven is getrokken in de sfeer van een komende oorlog en deze sfeer heeft niet nagelaten ook op het onderwijs een sterke invloed uit te oefenen.

Steeds duidelijker en veelvuldiger worden de verschijnselen, die de jongeren op de verschillende onderwijsinstellingen vertrouwd trachten te maken met de oorlog en hen er geestelijk op voorbereiden. Wij zien hoe overal bij het geschiedenisonderwijs veel aandacht besteed wordt aan gewapende conflicten, terwijl niets daar tegenover staat, dat de vredesgezindheid kan versterken.

De intensiteit, die de huidige oorlogsvoorbereiding en oorlogsvoering kenmerkt, heeft tot gevolg, dat ook het onderwijs als alle sectoren van de maatschappij niet onaangetaast blijft.

Door de fabelachtige oorlogsbudgetten komt het onderwijs ernstig in het gedrang. Van de verwezenlijking der vernieuwingsgedachte die in en na de jongste oorlog tot in vele kringen doordrong en zich een weg baande in de onderwijswereld, kan op deze manier geen sprake zijn. Het aantal leerstoelen aan de Universiteiten kan niet uitgebreid worden; er is te weinig geld voor wetenschappelijk onderzoek, er bestaat een nijpend gebrek aan schoolgebouwen en de Collegezalen kunnen de toevloed van studenten niet verwerken.

Het is niet mogelijk om goede salarissen te betalen aan het onderwijzend personeel, zodat vele belangrijke krachten aan het onderwijs onttrokken worden of nooit hun weg daartoe vinden.

Het onvermijdelijke gevolg van dit alles is, dat het peil van ons Nederlandse Onderwijs zakt en dat Nederland zijn vooraanstaande positie op dit gebied verliest.

Wij ervaren in deze tijd, hoe de wetenschap, die de welvaart tot ongekende hoogte kan opvoeren, veelal in dienst wordt gesteld van destructieve doeleinden.

Op allen, die bij het onderwijs betrokken zijn, rust in dit verband een grote verantwoordelijkheid. Immers het onderwijs heeft de taak de jongeren te vormen. Om de vredesgedachte uit te dragen en te versterken kan het een belangrijke rol vervullen. Het is dan ook onze plicht, ons gewicht in de schaal van de vrede te werpen.

Met dit doel voor ogen hebben een aantal jongeren uit verschillende takken van onderwijs het initiatief genomen tot het houden van een congres over Onderwijs, Oorlog en Vrede.

Op dit congres, dat gehouden zal worden half November 1949 zullen scholieren en leraren, studenten en hoogleraren, onderwijzers en kunststuderenden, tezamen in afzonderlijke bijeenkomsten bespreken hoever de geest van de oorlog reeds in het onderwijs is doorgedrongen, welke ernstige schade het daardoor ondervindt, en welke mogelijkheden er zijn, om van het Onderwijs een invloed ten goede uit te laten gaan.

Wij roepen ieder op om dit Congres naar zijn krachten te ondersteunen en zijn instemming met dit initiatief te betuigen aan:

HET INITIATIEFCOMITÉ

~~NK~~
~~EX~~
~~EX~~

J. Augustin
Dr. Rh. Barendrecht
T. de Bordes
Jo Koster
G. Kolkman
F. Kuiper

Studente
Toneelschool
Lerares
Kunststuderende
Student

NK

~~EX~~
~~EX~~
~~EX~~

H. Lankhorst
R. Laret
P. Smulders
J.F. Wolff
Guido v. Suchtelen

Student
Student

Aan H.B.
van B.St.

H. van E
daarna
B III

Val.
21 DEC. 1949
ACD/7606

Orto. 16.12.49.

CONGRES "ONDERWIJS EN VREDE"

Reeds bij de voorbereiding van het onlangs gehouden congres "Onderwijs en Vrede" heeft het gespannen tussen de C.P.N.ers, door wie dit congres voor communistische doeleinden moest worden aangewend, en diegenen, die het onderwijs uit overtuiging aan de strijd voor de vrede dienstbaar wilden maken.

De C.P.N.ers in het Comité van Voorbereiding hadden de opdracht de ter congresse te houden inleiding een propagandistisch karakter ten opzichte van de Sovjet-Unie te geven en vooral de sterke vredeswil van dit land naar voren te brengen. Deze opzet is echter maar ten dele gelukt, daar men rekening diende te houden met degenen, die er een eigen mening op na houden. Mensen als Prof. Minnaert en Dr. Gunning b.v. gaven duidelijk blijk het congres niet dienstbaar te willen maken aan het communisme. In anderen, zoals b.v. de C.P.N.er Dr. Engels uit Groningen, had men uiteraard "een gemakkelijke prooi".

Zo kwam de C.P.N. dus met bovenvermelde plannen reeds bij de voorbereiding van het vooral in "De Waarheid" met veel drukte aangekondigde congres niet veel verder, zodat voorlopig "de onafhankelijken" hierbij succes konden boeken.

Voor wat betreft het optreden op het congres, had de C.P.N. leiding in een voorafgehouden "onder-onsje" met een kleine groep vertrouwde leden het karakter van de te houden discussies - waaraan een ruime deelname van C.P.N. zijde wenselijk werd geacht - uiteengezet. Er moest sterk de nadruk gelegd worden op die punten betref-

Waar minnaert b.v. was !!
[Signature] 22/12/49

fende de vrede, die in de inleidingen niet of onvoldoende naar voren gebracht werden.

O.a. moest de Sovjet-Unie ten opzichte van de vrede in een zo gunstig mogelijk, en Amerika en zijn vazalstaten in een zo ongunstig mogelijk daglicht gesteld worden.

Verder zou in het "Permanente Comité" de macht der C.P.N. zo groot mogelijk moeten worden voorgegeven.

Tevens echter diende men er rekening mede te houden, belangrijke personen hierdoor niet af te schrikken en in ieder geval voor het werk van het Comité te behouden.

In de sectie van Dr. Engels was het eenvoudiger. Ofschoon ook deze inleider zijn Sovjet-reclame er niet al te dik bovenop kon leggen - immers moesten de punten der te houden inleidingen de vooraf te houden samenspraak der inleiders passeren - viel natuurlijk in de beantwoording der discussies wel een en ander op te merken, dat genoegdoening verschaftte aan het C.P.N.-streven. Bij de twee andere genoemde inleiders was dit echter niet mogelijk. Deze hadden zich reeds in bedoelde "samenspraak" verzet tegen het opnemen van al te zeer op Sovjet-propaganda gerichte uitspraken in de te houden inleidingen en hun verdere medewerking afhankelijk gesteld van het achterwege blijven hiervan.

In de op hun inleidingen gevolgde discussies hebben ze zich enige malen min of meer openlijk tegen het drijven van aan de discussies deelnemende C.P.N.ers moeten verzetten. Deze strijd heeft zich echter vooral achter de schermen afgespeeld, daar, indien ze de communisten te zeer in het openbaar zouden aanvallen, de samenwerking met laatstgenoemden in gevaar gebracht zou worden. Vast staat echter, dat de C.P.N. haar plannen niet verwezenlijkt heeft gezien.

De door de C.P.N. "half-zacht" geachte wetenschapsmensen, bezielde met ijver voor hun ideaal, bleken nog te hard om te happen in hetgeen de C.P.N. zo gaarne gezien zou hebben.

De pogingen tot verwezenlijking van het plan worden echter voortgezet, zodat ze wellicht eens kans van slagen zullen hebben.

10 December 1949.

's-Gravenhage, 9 Januari 1950

No. BX 77272 IIIId/h 3

n.a.v bericht in de Vuurpijl van 13
December 1949.

Ond.: Passage in "De Vuurpijl".

VERTROUWELIJK

UITGEBOKT

Mede te Uwer informatie moge ik U - wellicht ten overvloede - berichten, dat het kaderorgaan der O.P.S.J., "De Vuurpijl" van 13 December 1949 een passage van de volgende inhoud bevatte:

" O.P.S.J.-uitingen in de Kerstvacantie,

In de Kerstvacantie wordt er door Amsterdam als uitnodigende partij een sportfeestje georganiseerd. Ze nodigen daarvoor Haarlem, Gooi, Utrecht en zichzelf uit op 29 December in de Witteschool, de Wittestraat Amsterdam.

Toegangsprijs hiervoor bedraagt Fl.0,10.

Aanvang 10 uur s'ochtends.

Sporten: ping-pong, enkel en dubbel,
schaken alleen enkel.

Er worden voor de winnaars diverse prijzen beschikbaar gesteld (ook afd. en centrum prijzen).

De opgaven hiervoor moeten voor 21 December binnen zijn bij C. Bultje, de Wittekade 65', Amsterdam-West. "

Ik moge U verzoeken mij te willen doen mededelen in hoeverre de in dit artikel bedoelde school thans nog voor haar oorspronkelijke doel wordt gebruikt, dan wel of daaraan inmiddels een andere bestemming is gegeven.

Zo mocht blijken, dat het gebouw inderdaad nog bij het onderwijs in gebruik is, zal ik gaarne vernemen of - en zo ja op welke wijze - de O.P.S.J. op 29 December j.l. over een of meer lokaliteiten daarvan de beschikking heeft gekregen, alsmede van welke zijde hiervoor de benodigde toestemming werd verleend.

Vermelding van eventueel verder voor mijn Dienst van belang zijnde gegevens aangaande het vorenstaande, zal ik tevens op prijs stellen.

d Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

III
L.L. van Laere

De Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

A

B

VERTROUWELIJK

6.586.3
25.12
11 JAN. 1950
Datum: 9-1-50
ACD/77649

Verbinding: 19
C/2 no. 35'50 OPSJ

Datum: 9-1-50

Onderwerp: Bijeenkomst van de O.P.S.J. afd. Utrecht,
op 30-12-49 ten huize van LEENDERT CHRIST,
geb. 17-7-13, wonende Kwartelstraat 23 bis
te Utrecht.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

Aanwezig waren:

- o.k.*
- PETER SMULDERS (Amsterdam),
  - ALFRED LEO NAGEL (Zeist),
v.d. Kempen, of v.d. Kemp (lid ANJV - Utrecht),
  - FILLIPPO (lid ANJV-Utrecht, personalia niet bekend),
  - ARTHUR STAM, geb. te Kampen 14-12-26, thans wonende Maria-
plaats 16 bis te Utrecht,
  - WIJNAND JACOBUS LEBER, geb. te Utrecht 6-9-30, wonende
Waalstraat 89 te Utrecht,
  - HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK, geb. 27-7-30, en
  - JOHAN HENDRIK WILLEM CHRISTIAAN VAN BEEK, geb. 4-6-33.
- o.k.*
h. cam
- die ook
pag. 2*

Volgens Nagel is Stam afkomstig uit een CPN-familie;
zijn vader en broers zijn CPN-ers. Stam heeft volgens hem
Geschiedenis gestudeerd en studeert thans Duitse handels-
correspondentie.

Peter Smulders bracht wat materiaal van de I.U.S. mee,
wat ter bezichtiging werd uitgedeeld. Hij vertelde het een
en ander over de I.U.S., waarbij hij als handleiding ge-
bruikte het boekje "This is the I.U.S.", uitgegeven door de
International Union of Students, Vojteskã 12, Praha II,
Czechoslovakia, in Augustus 1949.

Om 21.15 uur begon de discussie, die voornamelijk werd
gevoerd door Peter Smulders enerzijds en Arthur Stam en
Leber anderzijds. Naar aanleiding van een discussie tussen
Smulders en Stam was ter sprake gekomen de strijd tegen
Rusland en de strijd voor de Vrede, die o.a. gevoerd wordt
door de OPSJ (en in groter verband door de W.F.D.Y.) en
verder het etiket dat op de OPSJ geplakt is, n.l. dat van
communistiche mantelorganisatie. Leber constateerde nu,
dat dus deze strijd voor de vrede tevens was een in bescher-
ming nemen van de Sovjet-Unie. Smulders heeft hier feitelijk
geen antwoord op gegeven, maar bepaalde zich tot enige ne-
gatieve gezegden.

De discussie tussen Smulders en Stam was interessanter.
In de eerste plaats betwijfelde Stam het, of de groep van
Westerse clericaal-fascisten wel in staat zou zijn de volken
van West-Europa tot een oorlog tegen de Sovjet-Unie te bren-
gen, gezien de lethargie van deze volkeren.

Smulders betoogde hiertegen, dat een aanstaande oorlog een oorlog van machines zal zijn, waarin de mensen zelf als machines gebruikt zullen worden. Stam begon hierna een verhaal over Dr. Noach in Duitsland, waarbij hij uiteindelijk tot de conclusie kwam, dat het heel goed mogelijk zou zijn, dat de rechtse partijen in Duitsland zich zouden keren tegen Frankrijk, Engeland en de Verenigde Staten.

Stam vertelde verder, dat hij in CPN-kringen ervan be-ticht werd, een "Trotzkyst" te zijn. Hij noemde drie à vier uiteenliggende voorbeelden van mensen, die er domweg van werden beschuldigd Trotzkyst te zijn; o.a. Tito (Stam had al een hekel aan hem toen de CPN-ers nog goede maatjes met hem waren) en een lid van de Labour-partij in Engeland, die altijd fel voor de vrede getreden had. Stam waar-schuwde tegen dit botweg etiketteren van mensen met de naam "Trotzkyst", want hij vreesde dat door deze starheid veel mensen van het communisme afgestoten zouden worden. Stam verweet "De Waarheid" eenzelfde starheid en de wijze waarop hij dit naar voren bracht wekte de indruk, alsof hem dit zwaar op het hart lag.

Smulders ging op dit alles niet in maar stelde voor, dit later eens te bespreken, daar dit punt niet in de OPSJ past. "De OPSJ staat los van de CPN", aldus P. Smulders. Arthur Stam is een bewonderaar van de Sovjet-Unie, maar heeft tevens veel critiek.

Vóór de aanvang der vergadering vroeg Stam aan Nagel of hij niet bang was dat hij gevolgd werd. Stam had het n.l. wel eens medegemaakt dat er op een vergadering een spion zat. Hij had ook al zonder meer het etiket "communist" gekregen en was nu bang dat dit voor hem wel eens op brood-roof uit kon lopen, als hij een betrekking zocht.

Nagel verklaarde dat hij wel wist dat er op vergaderingen pottenkijkers waren en als voorbeeld haalde hij aan een OPSJ-vergadering, destijds in café "De Bears" te Utrecht gehouden (zie rapport C/2-315'49 dd 23-3-49). Persoonlijk had Nagel nooit bemerkt dat hij werd gevolgd.

FILLIPPO wenste donateur van de OPSJ te worden. STAM is lid geworden van de OPSJ en abonné op "Studie en Strijd".

HENNIE BOURGOGNE, leerlinge HBS/A te Utrecht, is door Fred Nagel lid gemaakt van de OPSJ.

Smulders vertelde nog, dat hij bezoek had ontvangen van een lid van het Uitvoerend Comité van de I.U.S., die met hem had gesproken over het a.s. nationale congres voor studieaangelegenheden in Nederland en daarop aansluitend een internationaal congres voor studieaangelegenheden in Mei 1950.

GEZON:

No. 833 z-7-'48, *Alain*

18 Januari 1950

Uw schrijven: No. 71943 d.d. 3-11-'49.

Onderwerp: O.P.S.J.-tentoonstelling.

6.586.3
21.593
19 JAN. 1950
ACD/70166

(NK)

VERTROUWELIJK.

In antwoord op bovenaangehaald schrijven kan het volgende worden bericht:

Alhier is niets kunnen blijken van een door de O.P.S.J. te houden of gehouden tentoonstelling n.a.v. van het op 12 en 13 November 1949 gehouden congres "Onderwijs en Vrede". Ook is niet kunnen blijken, dat hiervoor plannen hebben bestaan. Einde.

no. 131

N. 3.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B 71943

IIIId/c 3

nd.: O.P.S.J.-tentoonstelling

UITGEVOERD

's-Gravenhage, 3 November 1949.

VERTROUWELIJK.

Te Uwer informatie moge ik U berichten, dat men van O.P.S.J.-zijde voornemens is tijdens het op 12 en 13 November a.s. te houden congres "Onderwijs en Vrede", een tentoonstelling te organiseren van "leugens in de leerboeken". Als plaats wordt genoemd, een huisje in het Vondelpark te Amsterdam.

Wanneer dit plan tot uitvoering mocht komen, zal ik het zeer op prijs stellen bijzonderheden hieromtrent van U te mogen vernemen.

d. Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

J.G. Crabbendam.

a

15

VERTROUWELIJK

6.586.3
25.131
13 FEB. 1950
ACD/79750

Verbinding: 19
C/2 no 132'50 OPSJ

Datum: 9-2-50

Onderwerp: Verslag Kaderconferentie der O.P.S.J.,
gehouden te Amsterdam op 28 en 29-1-50
in gebouw "De Leeuw", Vlakenburgerstraat

OP KAART
ACD/48
DAT. 26/5 n
PAR: 12

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

ZATERDAG, 28 JANUARI 1950.

Aanvang: 20:18 uur Einde 23.30 uur.
Aanwezig waren ca. 150 personen, waaronder:

- X PETER SMULDERS, Amsterdam
- X LUCAS DE JONG (17-6-26) Amsterdam
- X CLARA DE JONG (23-3-28) "
- X ESTHER DE JONG (28-10-31) "
- X ANNA HARMSSEN-VAN DER LUGT (24-3-25) Amsterdam
- X HARRY VISSER (25-5-29) Amsterdam
- X MARIA ELISABETH IDA HONSELAAR-NORDHOLT (9-6-30) Haarlem
- X TRIJNTJE ROELFINA BULTJE (7-1-28) Amsterdam
- X BRAM IJZERMAN, scholier avond-Mulo te Amsterdam,
- X WILLY VAN RAAT (nadere gegevens niet bekend),
- X THEODORE JOHAN HENRAR (15-10-22),
- X GREETJE PELGROM en JAN PELGROM,
- X MARJON DAMMERS,
- X RIE KNAAK, Amsterdam
- X RUDI MULDER,
- X KEES STOKERS,
- X HUIB ZEGELING (of Segeling).
- X Ook waren aanwezig:
HENDRIKUS JOHANNES NIJMAN (22-11-23) als vertegenwoordiger
van de Federatie van Vooruitstrevende Studenten Verenigingen,
voor de afd. "Het Gooi" i Meij. PETRA,
X i X NEL VAN LITH en JOKE VAN LITH,
X LOEKI REKIT,
voor de afd. Kennemerland: X JURJEN BULTJE,
" " " Den Haag: X PAUL VAN DER VELDE,
X KOK,
" " " Rotterdam: X WIM VAN DER ZAKEN,
" " " Utrecht: X ALFRED LEO NAGEL (30-8-27), Zeist,
als vertegenwoordiger van de Belgische Volksjeugd de Belg
o.k. ! MARCEL BOGAERTS, wonende te Brussel en werkzaam op een
ministerie; hij spreekt Frans en slecht Nederlands.

Achter de bestuurstafel nam de Dagelijkse Leiding der
OP SJ plaats, bestaande uit:

PETER SMULDERS	M.E.I. HONSELAAR-NORDHOLT
LUCAS DE JONG	T.R. BULTJE
CLARA DE JONG	A. HARMSSEN-v.d. LUGT.

Na een kort openingswoord van T.R. Bultje werd voorgesteld
om voor de conferentie het volgende presidium te nemen:

PETER SMULDERS	HARRY VISSER
LUCAS DE JONG	PAUL v.d. VELDE
CLARA DE JONG	MARCEL BOGAERTS.
JOKE VAN LITH	

Dit presidium werd onder applaus aangenomen en nam achter

de bestuurstafel plaats. P.v.d. Velde fungeerde als voorzitter.

De voorzitter gaf hierop het woord aan PETER SMULDERS.

Deze las zijn rede van papier voor en deed dit op saaie wijze. Hij sprak o.a. over het boek "De laatste kans der mensheid" van Vogt (?). Het is een uit het Engels vertaald boek, oorspronkelijk verschenen in de U.S.A., waarin de schrijver o.a. beweert dat hongersnood in China niet alleen wenselijk is, maar ook noodzakelijk om het bevolkingspeil wat laag te houden. In Rusland doen de medici echter alles om het sterftecijfer zo laag mogelijk te houden. De strekking van Smulders' betoog was, aan te tonen hoe goed en vredelievend Rusland en hoe slecht en oorlogszuchtig Amerika wel is. De atoombom wordt door Amerika als chantagemiddel gebruikt, terwijl Rusland de atoomenergie gebruikt om een doorgang door de Oeral te maken voor de rivier de Ob om zo het woestijngebied ten Noorden van de Kaspische Zee vruchtbaar te maken.

Vervolgens becritiseerde Smulders India wegens het onderdrukken van de studenten. De I.U.S. had hierover een brief geschreven aan Pandit Nehroe en van deze een schrijven terug ontvangen, waarin Nehroe de schuld afschoof op de regeringen van de vorstendommen in India. In India zouden 108 democraten ter dood zijn veroordeeld, waarvan 18 reeds waren terechtgesteld en de anderen hierop nog wachtten. Volgens Smulders moest de OPSJ hiertegen protesteren.

Sprekende over Indonesië zeide Smulders, dat Westerling een pion op het schaakbord was, n.l. een middel in Nederlandse handen om terug te krijgen wat Nederland bij de Ronde Tafel Conferentie had verspeeld.

Vervolgens memoreerde Smulders het voorstel van de I.U.S. tot het houden van een "dag der koloniale jeugd" op 21 Febr.

Hij constateerde dat de OPSJ de dienstweigeraars van Schoonhoven had vergeten en dat alleen een meisje uit Rotterdam op haar eentje was begonnen met het zenden van pakketten aan deze mensen.

Volgens Smulders gaan hoogstwaarschijnlijk de havenarbeiders in Nederland weigeren de Amerikaanse wapenen te lossen die over enige weken zullen aankomen. Hij zeide, dat de OPSJ deze staking moest steunen. De kaderconferentie heeft danook een telegram gezonden aan de organisatie van havenarbeiders in Amsterdam, Rotterdam en de Zaanstreek ter morele ondersteuning van een eventuele staking.

Na de pauze werd om 21.30 uur het woord gegeven aan LUCAS DE JONG.

Als eerste punt behandelde hij: de schoolvereniging als werkterrein voor de OPSJ. De schoolverenigingen zijn, aldus De Jong, meestal inactief en daardoor is het gemakkelijk voor een OPSJ-er om hier voet aan de grond te krijgen. Voorwaarde hiervoor is, dat hij of zij zelf een goed scholier is. Bijde huiswerkhulp moet vooral gelet worden op de leugens in de leerboeken en hierbij kan dan goed werk in het belang van de vrede gedaan worden.

Voor de afdeling waarin scholen zijn met zeer weinig OPSJ-ers is een nieuw lichaam gesticht, n.l. de scholenraad. Zo'n afdeling heeft dan geen centra op de scholen, maar een scholenraad, welke gevormd wordt door de OPSJ-ers van die scholen en deze overleggen met elkaar betreffende de een of andere actie op een bepaalde school.

Het maandblad "Studie en Strijd" is, volgens spreker, drie maanden geleden bijna opgeheven wegens geldgebrek; nu gaat het weer beter (oplage 1400). De schoolcolportage met dit blad zal echter moeten worden geperfectioneerd.

De kunst-studerenden in de OPSJ hebben tot nu toe slechts twee maal hun "critische stencils" uitgegeven; ook dit moet meer worden, minstens eenmaal per maand.

De Jong wees erop dat de contributie regelmatig moet worden opgehaald. Het ophalen der donaties zal worden gedecentraliseerd en wordt voortaan door de afdelingen zelf gedaan.

In Februari zal een geldactie worden ingezet om een tentoonstelling van leugens in de leerboeken te bekostigen. Van het batig saldo komt ook wat aan de afdelingen ten goede, waarschijnlijk 50%.

In de tweede helft van Februari zal een "vredesreferendum" worden gehouden.

In de zomer van 1950 komen er internationale zomerkampen, waarvoor een spaarzegelactie wordt ontworpen. De kampen worden gehouden in samenwerking met de W.F.D.Y. en I.U.S.

Er is een begin van samenwerking gemaakt met de Fed. van Vooruitstrevende Studenten Verenigingen, en wel in Den Haag en Delft.

Verder deelde De Jong mede, dat er meer kaderleden moeten komen en dat hierom zoveel mogelijk leden in de organisatie van de OPSJ moeten worden ingeschakeld.

Het 5-maandenplan moet aan de I.U.S. worden opgedragen. Spreker werd beloond met een daverend applaus.

ZONDAG, 29 JANUARI 1950.

In de morgenuren werden de volgende sectievergaderingen gehouden:

- Sectie I : Algemene lijn, o.a. bespreking vredeswerk, W.F.D.Y. en I.U.S.
- Sectie II : Organisatie, o.a. financiën, koloniale jeugddag, 5-maandenplan en geldactie.
- Sectie III: Krant, o.a. "Studie en Strijd", critische stencils, schoolcorrespondenten.
- Sectie IV: Culturele commissie, o.a. studiegroepen, cultureel werk, centrum-richtlijnen, sport, clubvorming.

S e c t i e I.

In deze sectie waren vergaderd:

PETER SMULDERS	THEODORE JOHAN HENRAR
HARRY VISSER	ESTHER DE JONG
PAUL VAN DER VELDE	GREETJE PELGROM
BRAM IJZERMAN	PETRA
WILLY VAN RAAT	-NEL VAN LITH
MARCEL BOGAERTS	-JURJEN BULTJE, en anderen

Voor de aanvang der discussies gaf Smulders nog even de richting aan waarin moest worden gediscussieerd, n.l.

- 1) de Nationale Studiebelenconferentie, georganiseerd door de I.U.S.
- 2) de samenwerking met de F.V.S.V., hiervoor genoemd,
- 3) Smulders' inleiding van de vorige dag (zie boven).

Eerste discussiant

deed enige mededelingen over het studentenwerk in Utrecht, leverde vervolgens enige critiek op het Landelijk Initiatief Comité voor het congres "Onderwijs-Vrede" en nog meer critiek op de Utrechtenaren van "Onderwijs-Vrede, n.l. dat er de laatste tijd zo weinig werd gepresteerd.

Vervolgens vertelde hij iets over het V.W.O., speciaal over de brochure van deze organisatie " Sociale aspecten bij de recrutering der studenten", met als uitvloeisel daarvan het congres over Hoger-Onderwijs-problemen, gehouden te Amsterdam op 9 en 10-12-49.

In aansluiting op het citaat van Smulders uit het boek van Vogt over de hongersnood in China, vertelde hij iets over het tekort aan medische laboratoria in Nederland. Als tegenstelling noemde hij het bestaan in Nederland van een Rijks Verdedigings Organisatie.

Hetgeen de overige discussianten naar voren brachten had weinig om het lijf. Alleen Henrar stak in dit opzicht wat boven de anderen uit; hij brak een lans voor de schoolvereniging, die "zo mooi ingeschakeld kan worden in het vredeswerk.

Er was ook nog een jong meisje aanwezig, dat voor zover bekend nog niet eerder in OPSJ-kringen was gesignaleerd. Zij sprak over "het zwart wit praten van de OPSJ" ten opzichte van de verhouding Rusland-USA en wees erop dat er in de U.S.A. ook jeugdverenigingen bestaan die voor de vrede zijn.

In zijn antwoord, dat vrij kort was, zeide Smulders, dat "we" naarstig moeten zoeken naar misstanden op de scholen om deze punten te kunnen behandelen op de nationale studiebelenconferentie. Alleen één discussiant had hier iets over gezegd, n.l. door het noemen van het VWO-rapport. Verder trad Smulders in herhaling over de schoolverenigingen en de dienstweigeraars in Schoonhoven.

Deze sectievergadering duurde van 10.30 tot 12.30 uur.

Henrar zou op de plenaire zitting verslag uitbrengen.

S e c t i e II, III, en IV: zie hiervoor het medegedeelde op de plenaire zitting.

PLENAIRE ZITTING

Deze duurde van 14.30 uur tot 17.05 uur

Behalve de personen die op Zaterdag aanwezig waren, werd ook opgemerkt:

X | ANNY BETTY RENOUT-ZEEHANDELAAR, algemeen secretaresse van het A.N.J.V. Zij werd uitgenodigd in het presidium zitting te nemen.

Verslag over de discussies in de Sectievergaderingen.

Betr. SECTIE I.

Het verslag werd uitgebracht door THEODORE JOHAN HENRAR. Hiervoor kan naar het bovenstaande worden verwezen. Henrar voegde hier nog aan toe, dat op een scholenbijeenkomst gesproken is door Minister Drees en Generaal Kruls. De laatste noemde hij "de krullejongen van Eruman" (Donderend applaus).

Voorts kondigde hij aan, dat er in Rotterdam een actie tegen Kruls zal worden ondernomen.

WIM VAN DE ZAKEN

deed een verhaal over de afd. Rotterdam, waaruit men zich echter geen beeld van die afdeling kon vormen.

Betr. Sectie II.

M.E.I. HONSELAAR -NORDHOLT

besprak het onderwerp Organisatie en deelde de volgende besluiten mede:

- 1) De schoolcolportage met "Studie en Strijd" moet worden opgevoerd.
- 2) In het 5-maandenplan waren enige veranderingen aangebracht door de afdelingen. De verkoopnormen voor het orgaan worden verhoogd; voor Utecht bedragen zij het dubbele.
- 3) De samenwerking met het ANJV moet vooral worden gezocht in de verruiming van de ontspanning; echter moet in het oog worden gehouden dat het werkterrein van OPSJ en ANJV totaal verschillend is
- 4) De sectievergadering heeft aan de dagelijkse leiding verzocht, twee nieuwe afdelingen op te richten, n.l. in Twente en Groningen.
- 5) Het ophalen der donaties wordt gedecentraliseerd.
- 6) Er wordt een documentatieafdeling in het leven geroepen ten behoeve van schrijvers in "Studie en Strijd"

NIJMAN wees op de mogelijkheid en noodzakelijkheid van samenwerking met de F.V.S.V.

Betr. Sectie III

De rapporteurs waren:

JAN PELGROM over het onderwerp "De Krant"

KEES STOKERS: leverde critiek op de opmaak van "Studie en Strijd" en op "de kop" van dit orgaan

HUIB ZEGELING. Hij deelde mede dat de afd. "Het Gooi" had aangedrongen, de oplage van de krant van 1400 op 1700 exemplaren te brengen, daar deze afdeling kans zag om 300 exemplaren naar Zwitserland te spuien.

? CLARA DE JONG. Zij besprak de "critische stencils", uitgegeven door de kunststuderende van de OPSJ en deelde mede dat deze beter moesten worden en minstens eenmaal per maand moesten verschijnen.

MARCEL BOGAERTS

sprak in het Frans, terwijl Lucas de Jong zeer vrij vertaalde. De opzweepende tekst werd door De Jong zeer saai weergegeven en kwam feitelijk neer op zeer vurige begroetingen van de Belgische Volksjeugd aan OPSJ en ANJV. Hij schold en passant nog even op de U.S.A. door te spreken over de "coca-cola-cultuur" van het Amerikaanse volk.

Betr. SECTIE IV

Rie Knaak gaf een verslag van het clubwerk, hetgeen niets bijzonders opleverde.

ALFRED LEO NAGEL

begon met de woorden: "Ik heb jullie iets zeer belangrijks mede te delen". Verder kwam hij echter niet, daar de voorzitter hem het woord ontnam omdat de baas van het gebouw "De Leeuw" om de hoek van de deur kwam kijken of de vergadering nu nog niet afgelopen was.

Hierop nam Lucas de Jong nog even het woord. Het 5maandenplan werd vlot aangenomen. Vervolgens sloot Peter Smulders met een paar woorden de bijeenkomst.

De zaalversiering bestond uit aanplakbiljetten voor het Parijse Wereldvredescongres in 1949 en uit biljetten van de I.U.S., die de lezer ervan waarschuwden te waken voor de Vrede, de Democratie, enz.

OPMERKINGEN

Uit op het congres gevoerde onderlinge gesprekken werd nog het volgende vernomen:

Nagel heeft een nieuw lid voor de OPSJ geworven, n.l. *o.k.* **RUDI VAN DER VELDE**, geb. te Hilversum 25-10-37, wonende Oudegracht 326 te Utrecht; hij is een ~~dochter~~ ^{zoon} van de bekende communist Richard van der Velde (17-1-10). Zij zit in de eerste klas van het Montessori-lyceum in De Bilt (directeur Drs. Herman Julius Jordan, geb. 22-7-03)

Voorts zijn lid van de OPSJ geworden:

111 **WIM, RIETJE, en CONNIE RIJNSOEVER**, wonende te Zeist, nader adres onbekend. *In arch 87413*

h. aanw. **PIETER GNIRREP**, geb. 14-5-18, p/a Partijgebouw der CPN, Mariaplaats 18 te Utrecht, en

h. aanw. **JOHAN LAMME**, v. Oldenbarneveldtstraat te Breukelen.

h. aanw. **Ir. DE WAARD**, v. leraar aan de Gem. HBS, Schuttersweg te Hilversum, was volgens Mej. Petra een bang iemand en geen lid van de CPN, doch vermoedelijk wel geheim lid CPN.

Voorts deelde zij mede dat op deze HBS twee leerlingen, *1* beiden genaamd SPARENBURG, lid van de OPSJ waren geworden. Op het Gooise Muzieklyceum waren ook drie leerlingen tot de OPSJ toegetreten.

MARCEL BOGAERTS deelde mede, dat de Belgische Volksjeugd percentsgewijze weinig meisjes telt, daar de ouders de meisjes liever gescheiden houden van de jongens. Verder zei hij dat in België veel intellectuelen lid waren van de communistische partij, o.a. Prof. Dubois van de universiteit te Brussel. Een vereniging zoals de OPSJ bestaat

in België niet; wel is er een soortgelijke onderafdeling van de Belgische Volksjeugd.

Bijlage: fotocopie Steunlijst Werkconferentie
" OPSJ-mededelingenblad 1950 no. 1

GEZEEN:

NOTA
Van: KA-RA

UITGEBOENT

KA-RA heeft de volgende brieven geschreven, alle n.a.l. van 79758
(kinderconferentie OPSJ):

aan Reg. Comm. in Alg. Dienst: 79758/CR, 29

aan Spil: 79748/CBS, 268,

aan Clipper: CAH, 50, 162,

aan Sardine: CEH, 50, 108,

aan Zwartjan: CDD, 50, 036.

KA-RA, 19.4.1950. *JS*

No. B 79758
Onderw. : O.P.S.J.

UitverBOEKT

IIII/IIII 2x

D I E N S T G E H E I M.

Naar aanleiding van uw schrijven d.d. 9.2.1950 c/2 nr. 132'50 O.P.S.J. moge ik U hieronder enige gegevens doen toekomen betreffende de U onbekende, in het rapport genoemde personen.

Petrus Hendricus Antonius SMULDERS, geb. 19.8.1924 te Nijmegen, wonende Vrolijkstraat 313 II te Amsterdam, Student. In 1949 lid organisatieraad van de O.P.S.J. en penningmeester van de afdeling Amsterdam der O.P.S.J.

Abraham IJZERMAN, geb. 22.3.1933 te Amsterdam, wonende aldaar, Charlotte de Bourbonstraat 42 III, werd in 1948 bezoldigd door "De Waarheid" en in 1949 nam hij deel aan het A.N.J.V. Pinksterkamp.

Wilhelmina VAN RAAT, geb. 30.6.1932 te Amsterdam, wonende aldaar, Kl. Kattenburgerstraat 55 hs. Studente, Behoorde in 1949 tot de Nederl. Jeugddelegatie naar de Vredesdemonstratie te Brussel. Maakt deel uit van een buurt-Vredescomité te Amsterdam.

Greta PELGROM, geb. 18.7.1933 te den Haag, wonende Kloveniersburgwal 91 II te Amsterdam. Actief werkster voor de ledenwerfactie der O.P.S.J.

Jan PELGROM, geb. 30.6.1932 te Amsterdam, wonende Kloveniersburgwal 91 II aldaar. Lid O.P.S.J.

Maria KNAACK, geb. 3.2.1929 te Amsterdam, wonende aldaar Jan van Bijkstraat 11 I. Vooraanstaand lid O.P.S.J.

Huibert ZEGELING, geb. 13.6.1935 te Zwolle, wonende Gaaspstraat 46 I Amsterdam. Maakte in Dec. 1948 met zijn moeder en Paul de Groot een reis naar Praag.

Johanna Francisca VAN LITH, geb. 22.10.1934 te Blaricum, wonende Wezellaan 22 te Hilversum. Lid A.N.J.V.

Nel VAN LITH, wonende te Hilversum, Secretaresse afd. "t Gooi" van de O.P.S.J.

Loukie REKKE, geb. 15.8.1931 te Eindhoven, wonende Klooster 26 te Laren (N.H.) Vooraanstaand lid O.P.S.J.

Baulus VAN DE VELDE, geb. 26.3.1931 te Leiden, wonende Markt-
weg 17 te den Haag. Secretaris afd. den Haag der O.P.S.J.
en lid A.N.J.V.

KOK is zeer waarschijnlijk Hermanus Cornelis KOK, geb. 27.5.1929 te den Haag, wonende Zorgvlietstraat 178 te den Haag. Scholier. Lid A.N.J.V.

Trijntje Roelfina BULTJE, geb. 7.1.1928 te Amsterdam, wonende de Wittenkade 65 I Amsterdam. Vooraanstaand lid O.P.S.J. en lid Jeugd Vredes Comité.

Anny Betty ZEEHANDELAAR, geb. 5.7.1925 is thans gehuwd met Siewert GEUGJES, geb. 14.7.1926 te Zaandam en woonachtig Mercatorstraat 71 hs te Amsterdam.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
UTRECHT.

J. G. Crabbendam

No. 94-7-'50.

Schrijven: No. 77272 d.d. 9-1-'50.

Onderwerp: Passage in "De Vuurpijl".

17 Januari 1950.

VERTROUWELIJK.

6.586.3

032

19 JAN. 1950

ACD/70173

In antwoord op bovenaangehaald schrijven kan het volgende worden bericht:

Een gelijkkluidend bericht als in het kaderorgaan der O.P.S.J. "De Vuurpijl" d.d. 13-12-'49 stond eveneens afgedrukt in het Decembern timer (1949) van "Studie en Strijd" onder "Organisatienieuws".

Bedoelde school in de De Wittenstraat, alhier, is niet meer in gebruik bij het onderwijs. Deze school is door het Gemeentelijk Bureau Jeugdzorg ter beschikking gesteld van verschillende jeugdverenigingen o.a. van het Sint Franciscus Liefdewerk, de Hervormde Jeugd raad, de Groen-Witte Vogels (een jeugdvereniging voor Volkstuinbeweging) en het A.N.J.V.

Deze verenigingen huren dus de lokalen van de Gemeente Amsterdam (afdeling Onderwijs) en het Gemeentelijk Bureau Jeugdzorg regelt deze aangelegenheid.

De huurovereenkomsten zijn contractueel vastgelegd en hieraan zijn uiteraard voorwaarden verbonden b.v. dat de lokalen niet onderverhuurd mogen worden, dat er geen danspartijen gehouden mogen worden e.d.

Wat betreft bedoelde Kerstvacantie-sportwedstrijden kan men voor zeker aannemen, dat het A.N.J.V. hiervoor haar lokalen ter beschikking heeft gesteld van de O.P.S.J. dit echter zonder toestemming van of kennisgeving aan het Gemeentelijk Bureau Jeugdzorg.

Dezerzijds is bekend, dat de wethouder van Onderwijs te Amsterdam graag zou zien, dat het A.N.J.V. de toegang tot deze school werd ontzegd. Zo lang er echter geen "flagrante" schendingen van het contract plaats vinden, ziet hij hiertoe niet de mogelijkheid voor. Einde.

No. 131

N. 3.

Arnhem

B

Verbinding: 32

6.3.16.5
15.15 - 15.23
13 FEB 1950
ACD/79792

GEHEIM.

De Binnenlandse Veiligheidsdienst
te
's-Gravenhage.

Hierbij doe ik U een foto-copie
toekomen van het Informatie-Bulletin
Onderwijs en Vrede, No. 5 van Februari 1950.

Dit is uit Amsterdam verzonden aan
C X | Pascal Wastiaux, geboren te Arnhem, 6.7.1928,
onder het pseudoniem en schuiladres,
F. Zwaan, P. Krugerstraat 25 te Arnhem.

No.: BV 239-50.
dd. 10.2.1950.

Congres-rapport verschijnt in druk

Tot onze grote vreugde kunnen wij U mededelen, dat het rapport over het Congres "Onderwijs-Vrede" binnen zeer korte tijd bij de uitgeverij Musses in druk zal verschijnen. Hierdoor zullen wij in staat zijn het gesprokene op het Congres en de conclusies uit de verschillende secties onder de aandacht te brengen van allen die bij het Nederlandse onderwijs betrokken zijn of dit onderwijs een warm hart toe dragen. De verspreiding van dit rapport zal dan ook van grote waarde zijn voor de verbreiding van de vredesgedachte, die de richtlijn was voor ons Congres, en zal de verwezelijking van de gemeenschappelijk aanvaardde conclusies op het Congres een stap nader kunnen brengen. Wij roepen dan ook ieder op naar vermogen mede te werken aan de verkoop van dit belangrijke boekwerkje, waarin opgenomen zullen worden:

- 1) Boodschap - samengesteld in opdracht van het Congres,
- 2) De Verantwoordelijkheid van allen, die bij het Onderwijs betrokken zijn - prof. Minnaart.
- 3) Sociale, Intellectuele en morele Opvoeding als Weg tot Vrede - drs. H.J. Jordan.
- 4) Oorlogsvoorbereiding als Belemmering van het Onderwijs - dr. J. Engels.
- 5) Taak en Roeping van Nederland als Cultuurstaat - dr. C.P. Gunning.
- 6) Conclusies van de verschillende Secties.

Voor degenen, die ons Congres bijwoonden en zich aan de hand van de letterlijke teksten van de redevoeringen nog eens in de besproken vraagstukken willen verdiepen, is het rapport onmisbaar, terwijl het voor anderen de gelegenheid biedt alsnog van het gesprokene kennis te nemen en zich een duidelijk inzicht te verschaffen in het deel van ons werk, dat thans door zovelen wordt gesteund. Het Rapport, dat ongeveer f. 0,40 zal kosten, is thans bestelbaar bij het Comité: Secretariaat P. Smulders, Vrolikstraat 313 te Amsterdam.

De bestellingen zullen in volgorde van binnenkomst behandeld worden.

SUBSIDIE VAN DE NEDERLANDSE ONDERWIJZERSVERENIGING

Ons werk kost geld, zeer veel geld zelfs. Niet allen door de morele, maar ook door de financiële steun hebben de talrijke onderwijsvrienden het Comité geholpen het werk zo goed mogelijk uit te voeren en het Congres tot een succes te maken.

Thans meet wij opnieuw een beroep op U doen. Het algemene stemmen heeft het Congres het Comité verzocht haar werk voort te zetten en uit te breiden. Ook wij zijn van mening dat dat nodig is en dat dit de vredesgedachte en ons nationale onderwijs ten goede kan komen. Voor dit alles is echter financiële steun onontbeerlijk. En ook op die steun hopen wij weer te mogen rekenen.

U kunt het streven van "Onderwijs - Vrede" versterken door Uw bijdrage over te maken aan onze penningmeesteres mej. G. Kolkman Rijnstraat 28 te Heemstede: giro no. 3107 51.

Gaarne maken wij van de gelegenheid gebruik om onze dank uit te spreken aan het Hoofdbestuur van de Nederlandse Onderwijzersvereniging, dat op zijn laatste vergadering besloot het Comité "Onderwijs-Vrede" een subsidie van honderd gulden toe te kennen.

Wij zijn de N.O.V. hiervoor zeer erkentelijk.

SCHOOLCOMITÉ'S VERGADEREN.

Vertegenwoordigers van verschillende school-comité's, die medewerkten aan de organisatie van het Congres, zijn Zaterdag 21 Januari j.l. onder voorzitterschap van de heer H. Lankhorst in Amsterdam bijeen geweest. Er werd uitvoerig van gedachten gewisseld over de resultaten van het Congres en over de manier, waarop de scholieren bij het verdere werk kunnen helpen. De voorzitter, zowel als verschillende scholieren wezen erop, dat het aan beveling verdient een onderzoek te gaan instellen naar de leerboeken, die op de verschillende onderwijs instellingen in gebruik zijn.

En slot: nu zijn de jongeren zelf de weg ingeslagen waar het gaat om het probleem vervat in de woorden: Onderwijs-Vrede. Bij de voorbereiding reeds tref mij dit, oek daarom gaf ik gaarne mijn krachten hieraan. En het congres zelf heeft uitgewezen, hoe goed deze is geweest. Vol moed
(Uit de toespraak van dr. C.P. Gunning tijdens het Congres).

Tijdens het Congres werd er van verschillende zijden de aandacht opgeves-
t op de scholieren zelf -, dat op vele scholen nog boeken in
gebruik zijn uit de bezettingstijd, terwijl in andere boeken soms een
richting gegeven wordt, die in strijd geacht kan worden met de
opvoeding van de leerlingen op te wekken tot vredesgezindheid. Het Comité
wilt thans degenen, die nadere gegevens over een en ander kunnen ver-
streken, zich in verbinding te stellen met de secretaris van het Comité.
Gaarne zal het Comité oek vernemen op welke scholen het boekje "Algemene
geschiedenis voor het N.U.L.O.-Diploma" geschreven door de heer G.de Haas
momenteel gebruikt wordt. En .....welke druk?

No: 14/ V.513.

OP KAART
ACD/ 43
DAT: 1/1/50
PAR: W

B

Vertrouwelijk

6.526.3

<i>01.28</i>
21 FEB. 1950
ACD/ 80273

Haarlem

*res. gebruikt
voor doorgaande
aan OKW.
B.V.D.*

Ingesloten 2 copien van het in Februari 1950
in Haarlem als drukwerk toegezonden: "Informatie-
bulletin no: 5" van "Onderwijs-Vrede".

- * | Greet Kalkman vermoedelijk identiek is met Mej. G.
- x | Kolkman, Rijnstraat 28, Heemstede).

A 18 Februari 1950.

(Congres Medew. Unas)

Aan: Het Hoofd van de B.V.D.
Javastraat 68.
's-Gravenhage.

I n f o r m a t i e - b u l l e t i n .

O n d e r w i j s - V r e d e . Feb. '50

Congres-rapport verschijnt in druk.

Tot onze grote vreugde kunnen wij U mededelen, dat het rapport over het congres "Onderwijs-Vrede" binnen zeer kor-
te tijd bij de uitg. Muisse in druk zal verschijnen.

Hierdoor zullen wij in staat zijn het gesprokene op het Congres en de conclusies uit de verschillende secties onder de aandacht te brengen van allen die bij het onderwijs betrokken zijn of dit onderwijs een warm hart toe dragen. De verspreiding van dit rapport zal danook van grote waarde zijn voor de voorbereiding van de vredesgedachte, die de richtlijn was voor ons congres, en zal de verwezelijking van de gemeenschappelijk aanvaarde conclusies op het congres een stap nader kunnen brengen. Wij roepen dan ook ieder op naar vermogen mede te werken aan de verkoop van dit belangrijke boekwerkje waarin opgenomen zullen worden:

1. Boodschap samengesteld in opdracht van het Congres.
- X | 2. De verantwoordelijkheid van Allen, die bij het onderwijs
betrokken zijn. Prof. Minnaart.
- X | 3. Sociale Intellectuele en Morele Opvoeding als weg tot
Vrede. drs. H.J. Jordan.
- X | 4. Oorlogsvoorbereiding als belemmering van het onderwijs.
Dr. J. Engels.
- 9099/2 5. Taak en roeping van Nederland als Cultuurstaat. Dr. C.F. Gun-
ning.
6. Conclusies van de verschillende secties.

Voor degenen, die ons congres bijwoonden en zich aan de hand van de letterlijke teksten van de redevoering nog eens in de besproken vraagstukken willen verdiepen, is het rapport onmisbaar, terwijl het voor anderen gelegenheid biedt alsnog van het gesprokene kennis te nemen en zich een duidelijk inzicht te verschaffen in ons werk, dat thans door zovelen wordt gesteund.

X | Het rapport, dat ongeveer f 0,40. zal kosten is thans besel-
baar bij het Comité Secr. P. Smulders, Vrolijkstraat 313, A'dam
De bestellingen zullen in volgorde van binnenkomst behandeld worden.

Subsidie van de Ned. Onderw. Vereniging.

Ons werk kost geld, zeer veel geld zelfs. Niet alleen door de morele, maar ook door de financiële steun hebben de talrijke onderwijs vrienden het Comité geholpen het werk zo goed mogelijk uit te voeren en het congres tot een succes te maken.

Thans moeten wij opnieuw een beroep op U doen. Met algemene heeft het congres het comité verzocht haar werk voort te zetten en uit te breiden. Ook zij zijn van mening dat dit nodig is en dat dit de vredesgedachte en ons Nationaal onderwijs ten goede kan komen. Voor dit alles is echter financiële steun onontbeerlijk. En ook op die steun hopen wij weer te mogen rekenen

U kunt het streven van "Onderwijs-Vrede" versterken door Uw bijdrage over te maken aan onze pennm. Mej. G. Kolkman

onze penmn. G.Kolkman, Rijnstraat 28. Heemstede giro: 310751. Gaarne maken wij van de gelegenheid gebruik om onze dank uit te spreken aan het hoofdbestuur van de Ned. Ond. Ver., dat op zijn laatste jaarvergadering besloot het Comité "Onderwijs-Vrede" subsidie van f 100.- toe te kennen. Wij zijn de N.O.V. hiervoor zeer erkentelijk.

Schoolcomité's vergaderen.

X | Vertegenwoordigers van verschillende schoolcomité's, die medewerkten aan de organisatie van het congres, zijn Zaterdag 21.1. j.l. onder voorzitterschap van de heer H.Lankhorst in A'dam bijeengewees. Er werd uitvoerig van gedachten gewisseld over de resultaten van het Congres en over de manier, waarop de scholieren bij het verdere werk kunnen helpen. De voorzitter, zowel als verschillende scholieren wezen er op dat het aanbeveling verdient een onderzoek te gaan instellen naar de leerboeken die op de verschillende onderwijsinstellingen in gebruik zijn.

"En ziet" nu zijn de jongeren zelf deze weg ingeslagen waar het gaat om het probleem vervat in de woorden: "Onderwijs Vrede". Bij de voorbereiding trof mij dit, ook daarom gaf ik gaarne mijn krachten hieraan. En het congres heeft uitgewezen, hoe goed deze opzet is geweest. Vol moed gaan wij dus verder. (Uit de toespraak van dr.C.P.Gunning tijdens 't congres).

Wie helpt ons aan gegevens?

Tijdens het congres werd van verschillende zijden de aandacht gevestigd op (onleesbaar) de scholieren zelf-, dat op vele scholen nog boeken in gebruik zijn uit de bezettings tijd, terwijl in andere boeken soms een soort voorlichting gegeven is die in strijd geacht kan worden met de noodzaak om de leerlingen op te voeden tot vredesgezindheid, Het comité verzoekt thans degenen, die nadere gegevens over een en ander kunnen verstrekken, zich in verbinding te stellen met de secr.Comité.

Gaarne zal het comité ook vernemen op welke scholen het boekje : Algemene Geschiedenis voor het M.U.L.O.-Diploma" geschreven door G.de Haas, momenteel gebruikt wordt. En welke druk ?.

Verzonden als drukwerk d.d. 13.2.'50
Haarlem Station.

Secr.Vrolijkstraat 313x A'dam (O).

X | Aan E.de Kat, Aelbertsbergstraat 78
Haarlem.

80273

IIF@/c 3

Congres "Onderwijs-Vrede".

VERTROUWELIJK.

Nede in verbând met het gestelde in mijn aan U gericht schrijven, no 70445 dd. 9.2.1950, heb ik de eer Uwe Excellentie bijgaand een afschrift te doen toekomen van aan O.P.S.F.-leden gezonden "Informatie-bulletin Onderwijs-Vrede" No 5.

Zodra het hierin bedoelde gedrukte rapport over het congres "Onderwijs en Vrede" in mijn bezit is, zal ik U dit ter spoedigste doen toekomen.

de Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
t.o.v. de Hoofd-Gezondene Heer
Mr. H.J. Schölvinc
te
's-Gravenhage.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. I. Linthoven.

6.536.3
65.5-06.346
VERTROUWELIJK

ab.346
69.53-09.1

6.536.3
05.13

Verbinding: 19
C/2 no. 200'50 OPSJ

Datum: 28-2-50

Onderwerp: Bestuursvergadering der O.P.S.J. afd. Utrecht
gehouden op Donderdag, 16-2-50 ten huize van:
KAREL (Ilja) DE MOL, Bandoengstraat 24 bis a.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

OP KAART
ACO 44
DA: 2/1/50
PAR: 2/1

2 MRT 1950
Acc. 00045

Aanwezig: ~~WILHELMUS~~ ~~ALFRED~~ ~~KAREL~~ ~~HENDRIK~~
X PETRUS HENRICUS ANTONIUS SMULDERS (19-8-24)
X ALFRED LEO NAGEL (30-8-27),
X KAREL DE MOL (5-4-32) en
X HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK (27-7-30)

Ter sprake kwamen de volgende onderwerpen:

A. Koloniale Jeugddag-viering te Utrecht.

Omdat de OPSJ in Utrecht een slechte naam heeft, wilde men deze jeugddag vieren door middel van een bijeenkomst uitgaande van de Federatie van Vooruitstrevende Studentenverenigingen (F.V.S.V.). De vorm, welke men aan deze avond zou geven was die van een discussie-avond over de International Union of Students (I.U.S.) n.a.v. artikeltjes, voorkomende in "Sol Iustitiae" van 14 en 28 Jan. j.l., waarin de I.U.S. namelijk wordt aangevallen als doende aan partijpolitiek. Spreekster op deze vergadering zal zijn het lid van het Uitvoerende Comité van de I.U.S., genaamd VIMLA BAKAYA, afkomstig uit Bombay (India), terwijl ook aanwezig zal zijn WILLEM GERARD KLINKENBERG (7-12-23) als vertegenwoordiger van de F.V.S.V. Als verrassing zal worden vertoond de ongekeurde film "Indonesia Calling" van Joris Ivens. De gedachte "Koloniale Jeugddag" zal slechts terloops ter sprake worden gebracht. (Zie voor deze bijeenkomst rapport Verb.19 C/2-199'50 dd 28-2-50).

B. De a.s.(?) havenstaking.

Smulders wenste een school-vredescomité, gevormd uit Utrechtse scholieren, hetwelk een bijeenkomst moest beleggen. De leiding zou berusten bij het comité, gevormd door: Van Beek voornoemd, MARGARETHA EUGENIE DE MOL (1788-35) en HANS VAN MAREN (28-4-32) en spreken zouden een havenarbeider, alsmede een Amsterdamse scholier over "zijn" school-vredescomité. Men zou deze bijeenkomst voorbereiden door verspreiding van een pamflet, onderkend met "Comité Onderwijs-Vrede" aan alle openbare middelbare scholen, Mulo's e.d. op Vrijdag 24 en Zaterdag 25 Febr. (zie bijlage I), welk verspreiden moest geschieden door OPSJ-ers. (Verb.19.- Deze verspreiding heeft inderdaad plaats gevonden. Op Zaterdag, 25-2-50 is de politie er tegen opgetreden. Nagel werd hierbij aangehouden).

Op Maandag, 27 Febr. zou een veel scherper gesteld pamflet bij dezelfde soort scholen worden verspreid, nu echter uitgaande van het "school-vredescomité".

In dit pamflet zou men tevens een oproep plaatsen om ter vergadering te verschijnen. Dit pamflet zou verspreid worden door enkele ANJV-ers.

(Verb. 19.- Gezien de belangstelling van de zijde der politie op 25 Febr. heeft men het scherp gestelde tweede pamflet niet durven verspreiden, doch wederom het eerste pamflet verspreid, ditmaal vergezeld van een uitnodiging om ter vergadering te komen (zie bijlage II). Thans werd aangehouden de ANJV-ster AALTJE MAASWINKEL, geb. 25-4-14, echtgenote van Leendert Christ, geb. 17-7-13, wonende Kwartelstraat 23 bis).

C. Viering van de Koloniale Jeugddag door het ANJV. kwam ook nog even ter sprake.

(Verb. 19.- Deze viering is niet doorgegaan. Zie rapport Verb. 19 C/3-196'50 EVC dd 27-2-50, blz 3, alinea 1 en 2).

Bijlagen: 2

GEZIEN:

De vergadering van het Comité "Onderwijs-Vrede", bedoeld sub B. is niet doorgegaan, doordat een tot nu toe onbekend gebleven persoon, voorgevend van de politie te zijn, de zaalverhuurder opbelde met de mededeling dat deze vergadering niet door kon gaan. Hierop is Nagel, menende dat de politie de vergadering had verboden, naar het politiebureau gegaan om dit in orde te maken. Bij zijn terugkomst was echter het aantal bezoekers dat zich in de Brigittenstraat verzameld had, van 20 geslonken tot 4, zodat van het houden van een vergadering werd afgezien.

-----

heeft in de W. gemaakt.

k. saw. X

II

In verband met de verklaring van het Comité "Onderwijs-Vrede" hebben een aantal scholieren het initiatief genomen tot het beleggen van een vergadering op:

Dinsdag 28 Februari a.s. in gebouw "Vriendenkring Oudwijk"
Brigittenstraat 1. Aanvang 19.30 uur.

Hier zal een havenarbeider spreken en een vertegenwoordiger van het Amsterdamsche SchoolvredesComité zal vertellen over het werk van de Amsterdamsche scholieren voor de havenarbeiders.

Toegang vrij

Rijwielstalling aanwezig

VERKLARING

I

„Ternidden van dit wonderlijke, beangstigende tijdsbestek heeft een groep jonge mensen ons hier bijeen geroepen, om te overleggen of we met de krachten van het onderwijs, met onze boeken, met onze woorden en met onze gedachten iets vermogen tegenover de kanonnen en de vliegtuigen. Aan de ene kant de ontzettende machten van de vernietiging, de onafzienbare legers. Aan de andere kant de liefdevolle zorg voor het opgroeiende geslacht; het dagelijks herhaalde prachtige opvoedingswerk dat in al onze scholen de toekomst voorbereidt. Allen hebben we met vreugde aan deze oproep gehoor gegeven. Want inderdaad het is nu dat we ons bezinnen moeten, niet wanneer de oorlog voor de deur staat — dan is het te laat. Het gaat om onze kinderen, om het volgende geslacht, om de toekomst der mensheid.”

Met deze woorden leidde prof. Minnaart, Hoogleraar te Utrecht, het Congres Onderwijs-Vrede in, dat op 12 en 13 November j.l. te Amsterdam werd gehouden. Het was een roep om bezinning en besef van verantwoordelijkheid. Een ernstige aansporing voor ons — studenten en scholieren, professoren, leraren en onderwijzers — ons bewust te zijn van de positie, die ons onderwijs in het maatschappelijk leven inneemt. Evenzeer echter, waren alle congressisten van mening, dat het vraagstuk van oorlog en vrede voor het onderwijs er een is van zijn of niet zijn. De intensiteit van de huidige oorlogvoering, het gebruik van steeds verschrikkelijker wapenen, laat het onderwijs niet onaangetaast. Integendeel, het is voor ons onderwijs, waaraan wij allen dagelijks onze beste krachten wijden of waar wij kennis vergaren en ons inzicht verdiepen voor onze komende taak in de maatschappij, een bedreiging. Daarom is de zaak van de vrede speciaal ook een zaak van het onderwijs. Op grond van onze verantwoordelijkheid als onderwijs-mensen kunnen wij ons niet isoleren van de gebeurtenissen, die zich om ons heen voltrekken.

Met verontrusting hebben wij allen dan ook kennis genomen van de stijging van de internationale spanningen en de zich ontplooiende bewapeningswedloop die deze spanningen voedt en tot vernietigende ontlading dreigt te brengen. Wij achten het onze plicht — gedragen door de mening van ons Congres — nogmaals tegen deze noodlottige ontwikkelingsgang te waarschuwen. Het is, zoals een hoogleraar het op ons Congres uitdrukte: „**Veiligheid is niet te bereiken door een bewapeningswedloop, maar door het treffen van internationale overeenkomsten**”. Wij kunnen van dit standpunt uitgaande volkomen begrijpen, dat velen in den lande zich afvragen of medewerking aan deze bewapeningswedloop gerechtvaardigd is of niet. Deze zo bij uitstek principiële vraag dringt zich vooral op nu binnenkort Amerikaanse wapens naar Nederland verscheept zullen worden. Velen hebben voor zichzelf reeds het antwoord op deze vraag gegeven en besloten niet aan deze bewapening mede te werken. Havenarbeiders te Rotterdam, Amsterdam en Zaandam hebben het besluit genomen de wapens, die binnenkort in ons land aan zullen komen, niet te lossen. Zij zien dit als de consequentie van hun vredesstreven. Een besluit, dat zeker getuigt van een principiële houding en waarmede wij onze instemming betuigen.

De opvoering van de bewapening zal in belangrijke mate beslissen over de toekomst van ons onderwijs. Wie heeft van de vernietigende invloed van het militarisme op de cultuur meer getuigd dan dr C. P. Gunning, Rector van het Amsterdams-Lyceum, toen hij tijdens ons Congres zeide:

„Onze taak en roeping is, deze schat der eeuwen, onze Nederlandse cultuur, als een brandende fakkel aan jongeren door te geven. Ook wij staan en vallen als volk met deze cultuuroverdracht. En wat wij in deze huiveringwekkende tijd bovenal moeten beseffen is, hoe elke oorlog, ook reeds een oorlogsvoorbereiding, deze cultuuroverdracht belemmert, dooft, ja zelfs onmogelijk maakt.”

En wanneer wij het verband tussen oorlogsvoorbereiding en culturele ontwikkeling zo nauw gelegd zien, kunnen wij niet anders dan aan allen, die bij ons onderwijs betrokken zijn of op cultureel of wetenschappelijk gebied werkzaam zijn, vragen zich de draagwijdte van de aanvoer van zeer grote hoeveelheden oorlogsmateriaal bewust te zijn. Wij doen een beroep op U allen in woord en geschrift — in navolging van zeer vooraanstaande wetenschapsmensen als o.a. Prof. Einstein en dr Chishold — tegen deze bewapeningswedloop stelling te nemen en deze kwestie te bespreken in schoolparlementen, studentenbijeenkomsten, leraarvergaderingen en oudercommissies.

„COMITÉ ONDERWIJS-VREDE”

Secretariaat: Vrolijkstraat 313 II
Amsterdam-O.

gebouwen van de
Republ. der Vredestrijders

VERTROUWELIJK

06.346
09.13 - 09.1
6.536.3
05.5 - 06.346

B

Verbinding: 19
O/2 no. 173'50 OPSJ

Datum: 21-2-50

Onderwerp: Bijeenkomst van het Landelijk Initiatiefcomité "Onderwijs-Vrede" op 9-2-50 te Amsterdam in het gebouw van "De Vrije Kathedar", kamer 11, Keizersgracht 520.

Wrecht

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht: idem

6.536.3
01.12.7 - 01.12.1
23 FEB. 1950
ACD/ 00412

- x Aanwezig waren:
- x HENDRIK JOHANNES LANKHORST (18-4-14),
- x GREET KOLKMAN,
- x ROBERT DE LARET,
- x GUIDO JOOST VAN SUCHTELEN (6-12-20),
- x PETER SMULDERS,
- x JOHAN FREDERIK WOLFF (14-3-27).

BTH BERTHA AUGUSTIN-VAN AMSTEL heeft het Comité verlaten, daar zij er genoeg van had.

De vergadering begon met een mededeling van Peter Smulders dat het gedrukte boekje van het congres "Onderwijs-Vrede" de volgende week zou verschijnen. Hierna las de voorzitter van het comité, Lankhorst, een ontwerp-bulletin voor over de leugens in de schoolboeken. Dit bulletin zal worden gestuurd (ca 1500 exemplaren) aan de directeuren van de middelbare scholen in den lande, met het verzoek "verkeerde" boeken te vervangen. Wanneer hieraan door deze directeuren geen gevolg wordt gegeven vindt Wolff het nodig een deputatie van "Onderwijs-Vrede" aan de betrokken directeuren te zenden, of wanneer ook dit niet helpt, de wethouder van onderwijs van die bepaalde plaats in te schakelen. Het bulletin is opgesteld door Lankhorst en werd ter vergadering door alle aanwezigen goedgekeurd.

Vervolgens kwam aan de beurt de circulaire welke moet worden rondgestuurd in verband met de wapenzendingen uit de USA naar Nederland. Wolff las dit zeer lange verhaal voor. De inhoud kwam er op neer, dat het Comité "Onderwijs-Vrede" zich achter de stakende arbeiders in Amsterdam en Rotterdam stelde. Lankhorst had bezwaren. Hem ging het erom dat punt 1 de vrede was en secundair (daaruit voortvloeiend) de steun aan de stakers, terwijl volgens hem in de circulaire de staking te veel centraal gesteld was. Lankhorst werd echter overgehaald om de circulaire goed te keuren. Kolkman wilde het pamflet "kleurloos" houden, hetgeen algemeen werd beaamd. Er werd ten slotte besloten de circulaire te typen en de leden ter inzage te sturen in de definitieve vorm en verder de afwezige leden van het comité te polsen. (Wolff merkte later hierover op, dat dit nog wel moeilijkheden zou geven bij JO KOSTER.) Einde der vergadering om 21.30 uur.

Opm.: Na de vergadering uitten Wolff en Smulders hun vreugde over het feit dat ze Lankhorst er weer zo hadden laten inlopen en wezen op het grote belang dat niemand er achter zou komen dat "Onderwijs-Vrede" voor het stakingskarretje werd gespannen. Om dit laatste geheel te bereiken verwachtten ze nog wel heel wat moeilijkheden, vooral van Gunning. In een der kamers van het gebouw gaf een juffrouw Russische les.

daar zorgt Paul de
stoot op het congres
met voor en aan
openlyk.

GEZIEN: BA

BX Bx 81095

IIIId/h 4

DD 1136.

UITGEPOST

9 Maart

50

een

VERTROUWELIJK

Congres "Onderwijs-Vrede".

Onder verwijzing naar mijn schrijven dd. 1 Maart 1950, no. 80273, heb ik de eer Uwe Excellentie hierbij een exemplaar van het in drukvorm verschenen congresverslag "Onderwijs en Vrede" aan te bieden.

Voor wat betreft de inhoud hiervan kan worden opgemerkt, dat de initiatiefnemers tot het houden van het congres "Onderwijs-Vrede" ook hier angstvallig de reeds eerder gesignaleerde camouflage van neutraliteit rond deze manifestatie handhaven.

Opvallend is echter dat de algemeen secretaris van de Communistische Partij Nederland (C.P.N.) S. de Groot, in zijn rede tijdens het van 24 t/m 28 Februari j.l. gehouden partijcongres, volgens "De Waarheid" van 27.2.1950 met waardering sprak over het door de C.P.S.J. genomen initiatief tot het houden van het congres "Onderwijs-Vrede".

Het Hoofd van de
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

de
Mr. Dr. J. Hazenberg.

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
t.s.v. de HoogEdGestr. Heer
Mr. H.J. Schölvink
te
's-GRAVENHAGE.

BX #83462
 IIIId/h 3

DIENSTGEHEIM

O.P.S.J.-kamp
 te Holl. Rading.

Hiermede moge ik U berichten, dat van 13 t/m 16 April 1950 te Hollandse Rading (gem. Maartensdijk) een kamp zou worden gehouden door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.).

Ik moge U verzoeken mij omtrent het verloop van dit kamp wel te willen doen inlichten onder opgave van het aantal deelnemers (zo mogelijk met namen en woonplaatsen) en de namen en gegevens der leiders en sprekers.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
 namens deze:

III

J. G. Crabbendam

*Dit had nog over het kamp begon.
 aan pol. familie dienen te maken.
 count telefonisch. b III*

De Heer Corpschef van Politie
 te
MAARTENSDIJK.

a PT 353

's-Gravenhage, 16 Mei 1950

No.: BX 85288

Ond.: Tentoonstelling over
onjuiste voorlichting
op school.

D I E N S T G E H E I M.

IIIId/h 3

UITGEBOKT

a 15 70166

Onder verwijzing naar Uw schrijven no. 833-Z-'48 dd. 18.1.1950, moge ik U wellicht ten overvloede berichten, dat blijkens een artikel in het Mei 1950-nummer van "Studie en Strijd" de "tentoonstelling over onjuiste voorlichting op school" van 24 - 27 Mei 1950 te Amsterdam zal worden gehouden.

Mede in verband met het feit, dat de O.P.S.J. voornemens is deze tentoonstelling naar het medio Augustus a.s. te Praag te houden I.U.S.-congres over te brengen, zal ik het op prijs stellen byzonderheden hieromtrent van U te vernemen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J

J. G. Crabbendam

De Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

a 86315

811103
UITGEBOEKT

26 April

50

BB MB4003

GH 3

DIENSTGEHEIM

Tentoonstelling
"Leugens in de leerboeken".

Naar aanleiding van een bericht in het maandblad "Studie en Strijd" van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) van April 1950, heb ik de eer Uwe Excellentie te berichten, dat van 24 tot 29 Mei a.s. in de grote zaal van het gebouw "Frascati" te Amsterdam, door de O.P.S.J. een tentoonstelling "Leugens in de leerboeken" zal worden georganiseerd.

de Minister van Onderwijs
Kunsten en Wetenschappen
t.a.v. de HoogEdGestr. Heer Mr. H.J. Schölvinc
Chef van het Kabinet
te
's-GR A V E N H A G E.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. L. Einthoven.

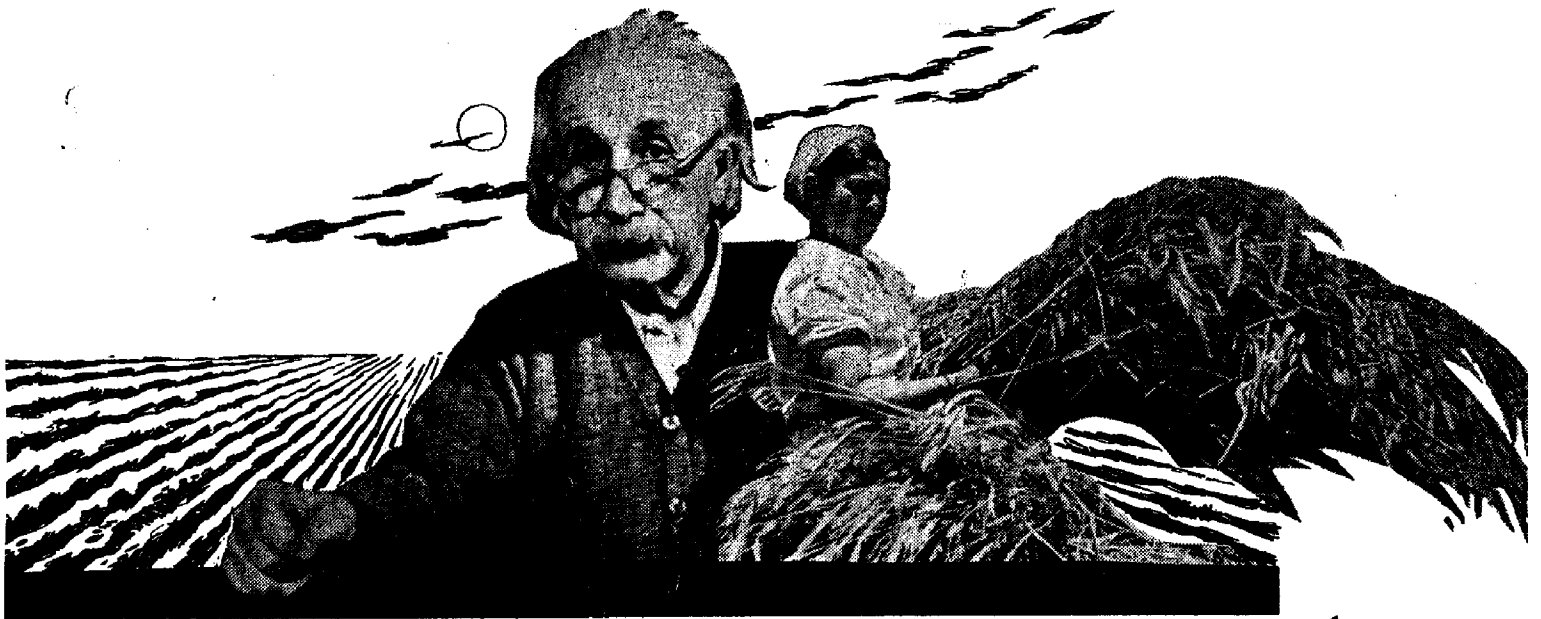
studie

en strijd

blad van de organisatie progressieve studerende jeugd

Maart 1950 • Verschijnt 1 keer per maand • 3e Jaargang No. 2 • Hoofdred. ANNIE HARMSSEN • Red.-Adm. 1e Atjehstraat 41hs, Amsterdam
Administratie: JET VAN GELDER, Hunzastr. 45B, Amsterdam • Abonnement f. 0.75 per halfjaar, losse nummers 15 cent

WETENSCHAP IN DIENST VAN DE *vrede!*

BIJ DE VREDESVERKIEZINGEN

„Einstein, och, dat is immers een politieke nul!” vingen we onlangs op een debatvergadering op. Deze opmerking staat niet alleen. Na de rede, die prof. Einstein in Februari uitsprak, stelden tal van lieden hem graag voor als een naïve fantast, die dan misschien wel een ingewikkelde relativiteitstheorie heeft opgesteld, maar die zich liever niet buiten z'n studeerkamer moest wagen. Zou het een bekwaam geleerde soms onverschillig moeten laten, hoe zijn wetenschap wordt toegepast?

„De vergiftiging van de atmosfeer met radio-actieve stoffen en daardoor de vernietiging van alle leven op aarde kan met „goed” gevolg worden toegepast” — zo zeide prof. Einstein, „de verwezenlijking hiervan is binnen het bereik der technische mogelijkheden gebracht”.

„Tegenover dit lugubere beeld kunnen we een ander stellen: het gebruik van stoomenergie bij het

vruchtbaar maken van, uitgestrekte dorre steppen in de Sowjet-Unie. Tientallen miljoenen mensen zullen hier kunnen leven.”

„Het kan geen enkele ernstige geleerde onverschillig laten, voor welk van deze doeleinden zijn uitvinding wordt gebruikt!”

Met Rankin, de man van het beruchte „Comité voor On-Amerikaanse activiteit” aan het hoofd, barstte er een woedende scheldpartij los (oude bedrieger..... moet 't land uitgezet worden..... enz.) toen Einstein constateerde:

„Binnenlands betekent het..... (nl. de toenemende bewapening in de V.S.) de jeugd militariseren, toezicht doen uitoefenen op burgers..... Personen met een onafhankelijke politieke opvatting worden door de radio, de pers en op de scholen bewerkt met propaganda. Er is een toenemende beperking van de openbare voorlichting onder de druk der militaire geheimhouding.”

Maar tientallen, honderden geleerden in alle landen sloten zich bij zijn

vermaan aan. We noemen slechts Niels Bohr, Otto Hahn, Max Cosijns, de federatie van 1500 Amerikaanse wetenschappelijke werkers. Mensen van overigens verschillende overtuiging, die het over één ding eens zijn: hun werk moet niet voor vernietiging worden gebruikt, maar voor leven en geluk der mensen.

Einstein zei:

„Daarom zou het leidende oogmerk van iedere politieke actie moeten zijn: wat kunnen we doen om als volken vreedzaam naast elkaar te leven en zelfs eerlijk samen te werken?”

Het antwoord geven de miljoenen mensen, die tegenover één oorlogsdreiging één ondeelbare vredeskracht stellen.

Het zijn de havenarbeiders, die weigeren wapens te lossen, geleerden, die geen bommen willen maken, scholieren, die zich verzetten tegen oorlogspropaganda en militarisering van het onderwijs.

Zij allen brengen hun stem uit: Vóór vrede!

PABLO NERUDA

PABLO NERUDA

In 1946 was er een grote verkiezingscampagne in Chili. Eén der drie kandidaten was Gonzalez Videla. Deze beloofde in zijn programma de vrede en vriendschap tussen de volkeren te bevorderen, en te streven naar industrialisatie in Chili, zonder inmenging der V.S., naar opheffing van het analfabetisme, democratisering van het onderwijs.

Zijn candidatuur werd met kracht ondersteund door alle progressieve partijen uit het Volksfront en ook door het merendeel der jeugd.

Eén der leiders van deze verkiezingscampagne was de communistische senator Pablo Neruda. Wie was dat?

Ruim 25 jaar geleden, in 1924, kwam er in 't stadje Temuco in Chili een gedichtenbundel uit van een toen nog onbekende jongen, Neftali Ricardo Reyes, die zich Pablo Neruda noemde. De jonge Pablo schreef in oorspronkelijke, frisse beelden. Hij werd geïnspireerd door de volksdichters en -zangers van Chili en bovenal door twee buitenlanders: de Russische revolutionaire dichter Majakowski en Walt Whitman. Evenals zij wilde Pablo breken met de vaste vormen en maten, die de meeste dichters gebruikten, zocht hij een vrije vorm en nieuwe beelden.

In de volgende jaren reisde Neruda veel. Hij kwam in diplomatieke dienst en werd tenslotte Chileens consul in Madrid. Veel schreef hij in deze jaren, en zijn roem groeide snel. De inhoud van zijn gedichten werd echter steeds somberder. Rondom hem zonk een wereld weg, waarin hij was groot gebracht en waaraan hij zich gebonden voelde, en zijn gedichten weerspiegelden die ondergang.

Het was in de tijd, dat het fascisme groeide en alle leven dreigde te verstikken, de tijd van de boekenverbrandingen in Berlijn, van wrede vervolgingen en concentratiekampen.

Neruda voelde deze dreiging en zijn suggestieve gedichten spraken van ondergang en dood.

Totdat..... in Spanje, het land waarvan hij was gaan houden, Franco een greep naar de macht deed. Toen kwamen er nieuwe woorden in z'n gedichten: vliegtuig..... Franco..... vechten.

Eén van zijn beste vrienden, de Spaanse dichter Garcia Lorca, werd in Granada door de fascistten vermoord. Pablo zelf beschreef later, hoe de heldhaftige strijd van het Spaanse volk tegen de bende van Franco en de buitenlandse fascistten hem meesleepte. Hij, die algemeen geachte, beroemde dichter-consul had zich afzijdig kunnen houden van deze worsteling. Maar hij koos: vóór de vrijheid!

Hij schreef felle aanklachten tegen de fascistten, gedichten en pamfletten over de vermoorde kinderen en vernielde steden, maar ook over de dapperheid en solidariteit der arbeiders en boeren. De Chileense regering schrok en riep hem ijlings terug. Maar de keus van Pablo was gedaan. Na 1938 ging hij naar Frankrijk en hij slaagde erin, duizenden Spaanse vrijheidsstrijders uit de Zuid-Franse kampen te bevrijden. Pablo Neruda had de weg uit z'n isolement, z'n droomwereld, gevonden naar een nieuw leven. Hij bleef niet op één punt stilstaan. Vlak vóór de oorlog werd hij communist, hij verbond zich zo hecht met de felste bestrijders van het fascisme.

In 1942, toen de macht der fascistten onweerstaanbaar scheen en alleen in het verre Stalingrad het Sowjet-leger verbitterd stand hield, was Pablo consul in Mexico. Op een ochtend zagen de bewoners van de hoofdstad vreemde plakaten op schuttingen en muren: inplaats van reclame of bekendmakingen hingen er gedichten van Pablo Neruda. De dichter-consul had een ode aan de verdedigers van Stalingrad, een dringende oproep aan de andere geallieerden om een „tweede front” op deze manier bekend gemaakt.

Enkele regels luiden:

*Terwijl duizenden granaten Uw hart verscheuren,
.... Stalingrad,
Danst New York, denkt Londen na,
Maar ik zeg u: Sla toe!
Want mijn hart kan het niet verdragen,
En onze harten kunnen het niet, kunnen
het nauwelijks lijden
In een wereld, die haar helden alleen laat sterven.*

*Stalingrad, nog steeds is er geen tweede front,
Maar gij zult niet vallen, al knagen ijzer en vuur
Dagen en nachten aan u.*

Op alle gebieden was Neruda even actief.

Hij dichtte, schreef pamfletten en sprak op vergaderingen.

In deze tijd zei hij tot de jonge kunstenaars: „Hij, die nu niet meevecht, is een lafaard. Het is onze tijd onwaardig om nu terug te keren naar de resten van het verleden of om in de geheimen der droomwereld door te dringen. Het leven en de strijd der mensen hebben zulk een grootheid

Onder welke voorwaarden studeert de avondscholier?

Tegenover me zit een jongen, leerling van de 1e Amsterdamse Avondmulo. „Is het schoolgeld hoog?” Hij trekt een bedenkelijk gezicht en zegt: „helaas ja, f.110.— per jaar, geen peuleschilletje, als je bedenkt dat diegene die zo'n avond M.U.L.O. bezoeken voor het grootste gedeelte uit arbeidersgezinnen komen, die heel moeilijk het geld voor zo'n driejarige studie kunnen missen”. „Zo, dus de school duurt drie jaar”, val ik hem in de rede. „Ja, dat is te zeggen we hebben niet 3 hele- maar 6 halve lesjaren, je gaat dus niet zoals bij de dagschool 1-maal per jaar over, maar twee keer en we moeten dus ook tweemaal de tijd van angstige hartkloppingen doormaken!” „Jullie hebben zeker het programma van een driejarige M.U.L.O.?” „Nee het programma van een vierjarige M.U.L.O., hoewel er enige 4e leerjaarsvakken van de dagschool, zoals natuurkunde, natuurlijke historie, algebra en meetkunde, afvallen, beide laatste vakken kan je er nog wel bij doen, maar dan moet je weer extra betalen.”

De jongen vervolgde: „Overdag werk ik op een grafisch bedrijf van 's morgens 7.30 tot 's middags ongeveer 4 uur. Onze school begint 's avonds om 7.10 en duurt tot 9.50, we krijgen in die tijd 4 lesuren elk van 40 minuten, Dinsdag- en Donderdagavond hebben we geen school, maar vrij zijn we deze avonden allesbehalve het is dan wat je noemt huiswerk maken geblazen en het is vooral het laatste leerjaar dat je een massa huiswerk krijgt, zoveel dat je je geheel en al aan je studie moet geven (wil je tenminste slagen) en je ziet je vrije tijd dan ook tot een minimum beperkt. Wat het behan-

bereikt, dat je alleen in onze tijd, in onze strijd, de bron van je inspiratie kunt vinden".

Vlak na de oorlog keerde Neruda naar Chili terug. Hij ondersteunde Gonzalez's candidatuur. Gonzalez werd gekozen..... maar week toen stap voor stap terug voor de druk der Noord-Amerikaanse machthebbers, verreesde zijn kiezers. Hij verbood de vrijheid van spreken, steunde belegging van Wallstreet-kapitaal in Chili, vervolgde de progressieve organisaties, die hem kozen. Honderdduizenden kinderen krijgen nog steeds geen onderwijs, maar werken lange dagen. In plaats van een beloofde Technische Hoge School kwam er een Militaire Academie! Bij opstanden werden tientallen arbeiders en studenten gedood.

In een open brief stelde Pablo dit verraad aan de kaak. Weldra joeg de politie ook hem op, maar voor de rechters werd hij aanklager tegen Gonzalez! In de woelingen, die volgden, dook Neruda onder. Maar hij bleef dichten, en ondanks het speuren van de politie vertolkte zijn stem de vrijheidsdrang van z'n volk. Op het Parijse Vredescongres kwam hij plotseling tijdens de slotzitting binnen, ontsnapt aan de greep der dictator. Zijn gedichten geven moed aan de verdrukte volkeren van Zuid-Amerika en de vredestryders overal ter wereld.

A.H.

delen van de leerstof betreft zou ik willen zeggen, dat de schooluren zich meestal bepalen met het bespreken van het werk wat je voor de volgende les moet maken en met het bekijken van het gemaakte werk. Tijd om ergens uitvoerig op in te gaan hebben we niet, daar de leraar anders met het voorgeschreven leerplan in de knoei komt." Op mijn vraag of de studie vermoeiend was, antwoordde hij: „ja nogal, je begrijpt dat het erg inspannend is, het is immers een leven van werken-leren-slapen, enz., enz. met de Zaterdag en Zondag als lichtpuntje van groten-deels vrij te zijn. Ondanks dat bestaat er een grote aanvraag tot toelating en ik schat het aantal scholieren toch zeker op 250 à 300. Aardig is het misschien nog wel te weten dat de leeftijden erg gevarieerd zijn zo van 16-35 jaar, zelfs getrouwde mensen, die voor hun dagelijks werk er iets bij moeten leren, tref je op onze school aan.

Ik sprak nog wat met 2 Rotterdammers, die resp. de avondweek- en de avondtekenschool bezochten. De leerling van de avondtekenschool vertelde mij o.a. het volgende: „De avondweekschool is een particuliere school. Terwijl de gewone dagschool 4 jaar duurt krijg je hier je opleiding in 2 jaar, dit betekent dus aanpoten. De kosten zijn f 200.— per cursus, dus ondanks de sporadische beurzen, hoog, onze lessen vallen op Dinsdag- en Donderdagavond en Zaterdagmiddag, de overige avonden moeten we ons als het ware door een berg huiswerk heenwerken. Naast dit alles moeten we echter per week nog 3 uren praktijk doen. Dit is natuurlijk logisch, want wat is een onderwijzer zonder praktijk? Ik moet er echter aan toevoegen dat dit voor vele mensen een handicap is, daar het nogal eens voorkomt dat je baas je voor deze praktijk lessen geen vrij wenst te geven, dat betekent onherroepelijk van betrekking veranderen, iets wat onder de gegeven omstandigheden heus niet zo gemakkelijk is, de baantjes liggen nu im-

mers niet voor het opscheppen. M'n tijd schoot op en ik moest me haasten als ik deze avond nog iets over de avondtekenschool te weten wilde komen. Deze scholier, deed mij het volgende verhaal: „Onze school is in tegenstelling tot de hierbovenge-noemde school een gemeente-school, het schoolgeld wordt dan ook gevraagd naar inkomsten. Het materiaal en de boeken moeten wij echter zelf betalen, een groot bezwaar, daar je wel zo een en ander nodig hebt en vooral het tekenmateriaal vreselijk duur is. De cursus begint in Oct. en eindigt eind Maart en de avonden dat ik naar school moet zijn Maandag, Dinsdag en Donderdag. De lessen beginnen vroeg en wel om 6.30 en duren tot 9 uur, als je daarbij rekent dat ik van 's morgens 9 tot 's avonds 5 uur werk (met een middagpauze van slechts 15 minuten) dan is het niet moeilijk voor je om na te gaan dat het een hollen en vliegen is van mijn werk naar huis en vandaar weer naar school.

Daar komt nog bij, dat vele van deze scholen zich in handen van particulieren bevinden, wat tot gevolg heeft dat de schoolgelden zo hoog zijn en vaak slechts met zeer grote moeite betaald kunnen worden. Weliswaar bestaat een mogelijkheid om een beurs te verkrijgen, doch daar deze slechts sporadisch verstrekt worden, verandert dit beursenstelsel in wezen niets.

Wanneer je de gesprekken met deze scholieren zo eens nagaat merk je, dat vele arbeidersjongens en -meisjes, die na de Lagere School dolgraag nog iets willen leren en hier financieel niet toe in staat zijn, worden genoozdaakt na hun vermoedende dagtaak nogmaals naar een avondschool te gaan.

Het is daarom juist dat wij onze eis uit het O.P.S.J. Urgentieprogramma met klem naar voren te halen: „Studietoelagen voor Uitgebreid Lager-, Middelbaar- en Hoger Onderwijs voor ieder, die over voldoende capaciteiten beschikt en de leeftijd van 14 jaar heeft".

Schoolcorrespondentie

Op de IVKNO werd een paar weken geleden op de avondschool een geval van open t.b.c. geconstateerd!

In allerijl werden maatregelen genomen om alle leerlingen door te laten lichten, iets dat tot nog toe enig was in de geschiedenis van de school.

Helaas moesten wij nu voor het doorlichten f 1.— neertellen, hoewel er mogelijkheid bestond om korting te krijgen zou het doorlichten geheel gratis moeten zijn.

Met de verandering van de lestijden bleek dat het aantal laatkomers schrikbarend steeg. Gevolg hiervan, iedereen die een minuut te laat kwam, reden of niet, werd gedwongen om te spijbelen, aangezien de deuren gesloten bleven.

Daardoor veel gekanker en toen.... kwam het voorstel uit de leerlingen naar voren om zelf deze kwestie te regelen, door een ander systeem in te voeren, waarbij de leerlingen elkaar controleren.

De schoolraad nam de zaak in handen. Veel succes.

DEMOCRATIE OP SCHOOL I

Op de HBS, Afrikaanerplein te Rotterdam bestaat een debatclub. Maar.... deze is niet toegankelijk voor alle leerlingen van de school. Je moet eerst door de leraar, die er de leiding heeft, gekeurd worden. Waarop? Tja.... dat zeggen ze niet precies. In ieder geval blijkt wel dat de vooruitstrevende leerlingen er niet in komen! Een scherp protest is hier wel op zijn plaats!

Ex-scholier, H.B.S., Rotterdam

DEMOCRATIE OP SCHOOL II

Bij mij op school wordt een schoolkrant uitgegeven. Het is een aardig gedrukt blad en ziet er keurig verzorgd uit.

Alleen.... er ontbreekt wat aan. Want onder de naam van ons blad mis ik iets, n.l. „niet vrij en niet onverveerd".

Als iemand eens in een goede bui een artikeltje geschreven heeft, komt het natuurlijk eerst bij de redactie. Wanneer de lezer nu denkt, dat de redactie het een en ander verbetert en het vervolgens in de krant zet, dan heeft hij het mis.

Want dat stukje gaat nu nog „even" naar een commissie (2 à 3 leraren) en vervolgens naar de directeur.

Zelfs de advertenties gaan deze weg. Ik wil hiermee maar zeggen dat op sommige (?) scholen hoegenaamd geen censuur is.

Een middelb. scholier uit Amsterdam.

DEMOCRATIE OP SCHOOL III

Onze leraar heeft naast ons boek een aanvullend dictaat gemaakt over de geschiedenis na 1914. Voordat wij het in gebruik kregen werd het echter door de directeur gecontroleerd. Met het gevolg dat er dikke strepen in kwamen te staan. Zinnen als: „Nederland erkende de S.U. pas in 1941, maar was de eerste die de Franco-regering erkende" en „Hitler kwam in Duitsland aan de macht door de passiviteit van de soc. democraten", werden volkomen onleesbaar gemaakt.

Voor het geval er nog eens een goed geschiedenisboek komt: ga naar onze directeur en het komt in orde!

H.B.S.-er.

OOK OP DE MULO'S SOLIDAIR

Tientallen scholieren waren solidair met de havenarbeiders. In alle klassen gingen de lijsten van hand tot hand, tot een leraar een lijst (na schooltijd) afnam en naar de hoofdonderwijzer bracht. „Julie moeten je niet met politiek bemoeien," was het antwoord toen de scholier zijn lijst terug vroeg.

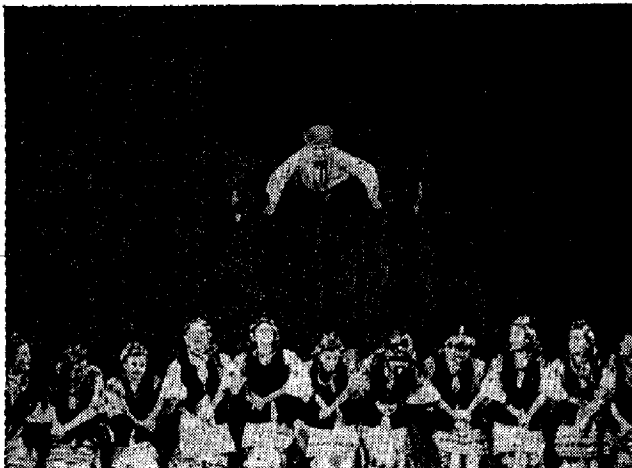
Het werd verboden om met lijsten te werken, „want het is een openbare school en dan kan iedereen wel met lijsten gaan lopen."

Plakaten werden van de muren gescheurd en op de L. J. Costerschool zelfs erafgebrand. Daar werden de leerlingen gedreigd drie dagen van school te worden gestuurd. Ondanks dit alles zullen de scholieren zich niet laten afschrikken. Wij zullen blijven strijden voor de vrede!

MULO-SCHOLIER A'DAM

„Russische dans" uit de Oekraïense Suite

„Hopak" uit de Oekraïense Suite

„Het Vc

Wanneer men de boeken leest, die gedurende de laatste dertig jaar in Europa over de danskunst verschenen zijn of wanneer men het overgrote deel van de journalisten wil geloven, die in dag- en weekbladen over de danskunst schrijven, dan ziet het er naar uit, alsof de danskunstenaars van de afgelopen vijftig jaar in twee kampen verdeeld zijn. De vertegenwoordigers van het klassieke ballet staan fel tegenover de verdedigers van de zg. moderne danskunst.

De moderne danskunst werd omstreeks 1900 door twee Amerikaanse danseressen, Loie Fuller en Isadora Duncan, gepropageerd. Zij wilden niets weten van de dans op de teenspitsen, die zij als onnatuurlijk afkeurden. Zij dansten op blote voeten en gaven met hun dansen zuiver persoonlijke ontboezemingen van gevoelens.

De moderne danskunst vierde na de eerste wereldoorlog hoogtij in Duitsland en Amerika. En sommige van deze kunstenaars vonden inderdaad de weg naar het socialisme en brachten met de middelen van hun kunst een nieuw realisme in de danskunst. Het Russische ballet werd intussen, mede onder de invloed van Isadora Duncan, door Michael Fokin reeds vóór de eerste wereldoorlog hervormd. Maar van een nieuw realisme was in de balletten van Fokin en de andere Russische choreografen, die met Diaghilev reeds vóór de Oktoberrevolutie naar Parijs gingen, geen sprake.

Onder de invloed van het hervormde ballet namen ook vele „moderne" danskunstenaars weer de klassieke ballet-training op, want er was gebleken, dat de „vrije" dans bij gebrek aan systematische technische vorming de deuren wagenwijd openzette voor het diletantisme in de slechte zin van het woord.

Wij zien dus sedert ongeveer 1930 een doordringing van deze beide stijlen, het hervormde ballet en de door het ballet weer op een stevige technische basis gebracht moderne danskunst. Deze doordringing heeft zich sindsdien verder doorgezet en bij sommigen reeds tot een volledige synthese geleid.

Het „tendensballet".

Maar deze hele strijd tussen klassiek en modern beperkte zich tot de stijl en de vorm van de danskunst. Over de inhoud werd hierbij niet gepraat. Toch is de hele controverse tussen deze twee richtingen slechts van ondergeschikt belang, omdat zij slechts betrekking heeft op de vorm. Toen echter in de jonge Sowjet-Unie ook de danskunst een nieuwe socialistische inhoud kreeg, werden spoedig daarna ook in West-Europa en Amerika de eerste pogingen gedaan, de danskunst te verlossen uit haar wereld van onwerkelijke feeën, nimfen en droomgestalten en haar in de werkelijkheid van onze tijd te stellen en te laten medebouwen aan een nieuwe toekomst.

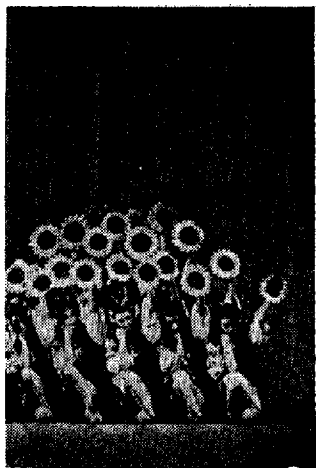
De burgerlijke danscritici braken al deze pogingen tot een nieuwe realistische danskunst af door te zeggen, dat dit een onartistieke tendenskunst was. Want kunst had niets met politiek te maken, beweerden zij.

Ondanks deze „critici" heeft de nieuwe realistische danskunst zich echter doorgezet en tot prachtige resultaten geleid. Niet meer het vraagstuk klassiek of modern, maar het vraagstuk anti-realistisch of realistisch, beheerst thans de danskunst. Het eerste grote realistische meesterwerk in de danskunst was het grote Sowjet ballet „De rode Papaver", dat in 1927 voor het eerst werd uitgevoerd, en binnen enkele jaren tijds het meest populaire moderne ballet in de Sowjet-Unie werd. Het

stuk speelt in een grote moderne haven in China. Tussen schepen van allerlei nationaliteiten—de matrozen dansen hier hun eigen volksdansen—bevindt zich ook een Sowjet-schip. Een liefdesgeschiedenis en intriges tegen de Sowjet-kapitein zijn de drijfveren van de handeling, die haar hoogtepunt vindt in het inzicht in de noodzakelijkheid van een revolutie ter bevrijding van de Chinese volksmassa's. De rode papaver is hierbij het zinnebeeld van de revolutie. Daar deze revolutie in het vorige jaar een feit is geworden, voldeed dit ballet niet meer. Daarom werd kort geleden in Moskou een nieuwe, gemoderniseerde vorm van uitgevoerd, waarin de bevrijding van China de climax vormt.

Ook het ballet „Het gouden Tijdperk" (1931), op de muziek van Sjostakowitsj, heeft de klassiestrijd tussen kapitalisten en de arbeidersklasse tot onderwerp. Van de komische zijde wordt hetzelfde gegeven in het ballet „Drie vette Mannen" (1935) behandeld, waarin het kapitalisme door drie belachelijke dikke mannen belichaamd is. In de „Fonkelende Stroom" daarentegen werd het leven op een collectieve boerderij uitgebeeld en in „De vlammen van Parijs" werd de grote Franse Revolutie van 1789 op het toneel gebracht.

Terwijl bijna alle grote moderne balletten in de Sowjet-Unie in deze nieuwe realistische stijl gehouden zijn, kon zich het realistische ballet in West-Europa slechts onder zeer grote moeilijkheden en met sterke tegenwerking handhaven. Een blijvend succes heeft alleen Curt Jooss met zijn befaamd anti-oorlogsballet „De groene Tafel" (Parijs 1932) bereikt. De voor een stelletje grote kapitalisten winstbrengende oorlog wordt hier in al zijn gruwelijkheid uitgebeeld. Ook het ballet „Wereldstad" (Keulen 1932) van Jooss is

„I" uit de Oekraïense Suite

De „Boelja" een Witruïssische dans

een realistisch werk, waarin de tegenstelling tussen bourgeoisie en arbeidersklasse scherp uitgewerkt is. Een ander anti-oorlogsballet heeft de Hongaarse balletmeester Gyula Haringozó in 1937 onder de titel „Mischien morgen" ten tonele gebracht. De verschrikkingen van de gasoorlog werden hierin zeer realistisch weergegeven. In Frankrijk schief Paul Colin met zijn ballet „Finances" (1937) een fel anti-kapitalistisch stuk. En in Amerika hebben Helen Tamaris, Jane Dudley en andere danskunstenaars het negervraagstuk, de maatschappelijke tegenstellingen en de strijd van de arbeidersklasse in de danskunst uitgebeeld.

In Nederland.

Ook in Nederland heeft de nieuwe realistische danskunst reeds zeer belangrijke successen geboekt. Pionierster op dit gebied was Florrie Rodrigo met haar ballet „Schepelingen" (Amsterdam 1932), waarin zij de bekende muiterij op het oorlogsschip „De Zeven Provinciën" tot onderwerp genomen heeft. Het stuk lokte bij de reactie een storm van verontwaardiging uit, zelfs in de Tweede Kamer werd er hevig over gedebatteerd. „Schepelingen" werd in Nederland verboden.

Vier jaar later kwam zij echter met een nieuw realistisch ballet in Amsterdam voor het voetlicht. „Vreemd Land" beeldde de verschrikkingen van het Duitse fascisme uit. Zij kon wel een concentratiekamp-scène op het toneel brengen, maar Hitler zelf mocht slechts heel algemeen in de gedaante van een afzichtelijk monster voorgesteld worden, anders zou dit een belediging van een „beviend staatshoofd" betekend hebben!

Ook na de oorlog heeft Florrie Rodrigo zich niet onbetuigd gelaten. In haar ballet „Verzet", waarmee zij Nederland op het internationale ballet-concours te Kopenhagen in 1947

vertegenwoordigde, heeft zij de belevenissen tijdens de oorlog weergegeven.

Naast Florrie Rodrigo hebben ook Maja Morova en Ulco Kooistra met hun lekenballet „Dynamo" gedurende de laatste jaren voor de oorlog het realistische ballet in Nederland bevorderd. In „Geschiedenisles" werd de onderdrukking van de werkende klassen door de tijden heen uitgebeeld; het ballet eindigt met de bevrijding van de onderdrukten en in het „Ballet démasqué", dat het „Danstheater Morova" na de oorlog ook met een beroepsensemble uitvoerde, werd het fascisme gehegeld. Elk vooruitstrevend realistisch ballet stuit in de kapitalistische landen op zeer grote tegenstand. Daar geen ballet zonder financiële steun een lang bestaan kan hebben, is het te begrijpen, dat de progressieve danskunstenaars onder zeer moeilijke omstandigheden moeten werken. Maar dit zijn de pioniers, de bouwers van een nieuwe danskunst, want juist in het realistische ballet manifesteert zich de vooruitgang.

E. Rebling.

BEZOEKT HET

CULTUREEL

FESTIVAL

19 - 26 MAART 1950

democratie ?

„Ga jij maar eens mee!" zei een agent tegen een 15-jarig meisje, dat 's morgens pamfletten voor 'n school verspreidde. „Je hoeft alleen die papiertjes maar af te geven, hóór, dan mag je weer weg". dat afgeven bleek op 't bureau uren lang te duren. Steeds nieuwe agenten trachtten niet-bestaande geheimen te weten te komen. Wat was het geval? Het meisje verspreidde papieren van het A'damse School- Vredescomité, een oproep om een debatvergadering te bezoeken, waar een havenarbeider voor scholieren z'n standpunt zou uiteenzetten.

Is de politie zó bang voor een openlijke discussie?

In 'Utrecht werd voor een dergelijk feit een jongen zelfs enkele uren achter de tralies gezet. Achteraf „verontschuldigde" de commissaris zich voor deze schandelijke daad, door te zeggen: „Ja, ik dacht dat 't van de communisten was!" De vergadering in Utrecht werd verhinderd, hoewel de vergunning al een week van te voren aanwezig was! Terecht spraken alle scholieren op de A'damse debatvergadering over deze aantasting van de democratie hun diepe verontwaardiging uit.

Er gebeurde nog meer deze maand. Tegen het gebruik in mochten Louis Baillet en Vimla Bakaya in vele plaatsen niet spreken. Ze kwamen vertellen over de krachtige eensgezindheid in de strijd tegen ellende en onderdrukking van de jeugd uit de koloniale landen.

Waarom is men bang voor de stemmen van de tientallen miljoenen jonge vrienden uit de hele wereld?

Omdat deze stemmen van vrede en vriendschap tussen de jeugd spreken.

Laten we in gedachten slechts twee bezoeken vergelijken: Generaal Montgomery, door de overheid ingehaald, terwijl agenten met knuppels en sabels op de tegen oorlog demonstrerende bevolking insloegen..... en de internationale vredesdelegatie, over de grens gezet als ongewenste vreemdelingen, zonder met minister-president Drees te hebben gesproken. Wij zullen echter in gesprekken op school en met anderen, in onze krant deze stemmen vertolken. Want alle jongeren, waar ook ter wereld, hebben één gemeenschappelijke eis:

Jeugd wil vrede!

1 NUL VOOR DE O.P.S.J.

ontmoeting met het verleden

Aardrijkskunde, dat is passaatwinden en vreemde klederdrachten, dat is de geschiedenis van de wijn en de loofbomengrens, dat is in het kort de leefwijze van allerlei volken, die onze aandacht vraagt en die bij elkaar de indruk vormen van de verschillende volken, die hier op aarde hun bestaan vinden.

Aardrijkskunde kan meehelpen aan het bouwen van een vriendschapsband met andere volken, doordat zij de feiten goed weergeeft en meehelpt bestaand of aangewakkerd wanbegrip op te heffen.

Aardrijkskunde kan daardoor meehelpen de oorlog te verhinderen en de Vrede te winnen.

Dat was ongeveer de gedachtegang die ons door het hoofd spookte toen wij een Januari-middag op de stoep van een groot herenhuis aan de Weesperzijde in Amsterdam stonden, want daar woont een bekend Aardrijkskunde leraar en schrijver van schoolboeken, de heer Brummelkamp.

Tegenover de heer Brummelkamp gezeten, in een kamer waarvan de wanden bezet waren met grote boekenkasten, begonnen we het tweede gesprek waarvan hieronder het verslag volgt (zie voor verslag eerste bezoek Studie en Strijd No. 6/7).

„..... en mijnheer Brummelkamp hoe staan de zaken sinds de vorige keer, wanneer wij goed ingelicht zijn, heeft Uw boek over Europa sinds ons laatste gesprek een nieuwe druk gezien.”

„Inderdaad heren, en ik heb er juist naar aanleiding van ons vorige gesprek enige wijzigingen in aangebracht”. Waarna wij de betreffende tekst doorkeken en zagen dat speciaal aan het hoofdstuk onderwijs in de S.U. een groot stuk was toegevoegd.

Dat is dus alvast 1—0 voor onze actie tegen verkeerde voorstellingen in de leerboeken.

We maakten verder nog een aantal aanmerkingen op passages, die nog steeds in de laatste druk voorkwamen, o.a. over het regeringsstelsel in de S.U. waarbij de schrijver ons beloofde inderdaad aandacht aan onze opmerkingen te besteden. Maar niet alleen dat, hij riep onze hulp in om hem van materiaal te voorzien. Allereerst vroeg hij ons hem een foto te verschaffen over het onderwijs in de S.U. en verder zou hij graag een nieuwe bevolkingskaart en een aantal nieuwe productiecijfers van de S.U. in zijn nieuwe druk opnemen. Dit en nog vele andere onderwerpen waren de inhoud van ons gesprek, eindelijk was onze tijd om en op de valreep vroeg de heer Brummelkamp nog ons adres, daar hij nog werk voor ons had; „....., In het komende voorjaar verschijnt een nieuwe druk van Sociale Aardrijkskunde van de Wereld en daarin heb ik voor het eerst de S.U. opgenomen, ik zal U daarvan een proef-exemplaar sturen, zodat U dat van Uw op- en aanmerkingen kunt voorzien.”

Schoolcorrespondentie

Mijn aardrijkskundeleraar vertelde het volgende:

De verkiezingen in de S.U. zijn ondemocratisch, er is n.l. slechts één lijst, degene die hier niet op stemt is er bij of is binnenkort helemaal niet meer bij.....”

Dit klinkt erg angstaanjagend, maar de verkiezingen in de S.U. zijn geheim dus is het onmogelijk te weten waarop gestemd is.

Verder kwam hij nog met de volgende nonsens aan:

„De Balkan is een braakliggend gebied, waaraan door „ons” nog heel wat geld te verdienen is en waar een radio b.v. als één luxe artikel wordt beschouwd. Er moet nog heel wat gebeuren tot deze mensen op het „Westelijk” levenspeil zijn gekomen.

Wij zullen ter vergelijking de cijfers er naast zetten.

In Hongarije b.v. bezitten op het ogenblik meer dan 600.000 mensen een radio. Na de oorlog is er tot in de kleinste dorpen electriciteit gekomen!

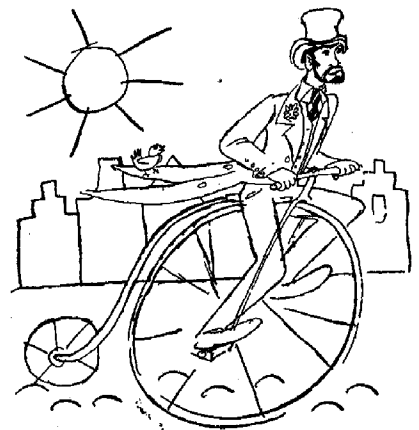
Een scholier van de Handelsschool, Amsterdam.

We hebben ons in een interview gewend tot een oude velocipède, die in een hoekje tussen de spinnewebben stond. Hij kon eerst geen woord uitbrengen, omdat hij volkomen vastgeroest was. Smeerolie was niet aanwezig, doch hij nam genoeg met een flinke lepel levertraan. Hierna werd hij spraakzaam.

„Wat ik over het wielrennen van tegenwoordig denk? Allemaal snert, kinderwerk. Nee, dan in mijn tijd. Stoere kerels waren het, die zich op mijn hoge rug waagden, ware ijzerverters, met snorren van een halve meter, pandjesjassen, hoge boorden, dito hoeden en slobbroeken. Niet sportief, zegt U? U hebt geen begrip voor de echte sport. Die moderne fietsen? Rommel! Altijd lekke banden. Wij waren nog uitgerust met de goeie degelijke anti-plof. En snelheden! Soms wel vijf kilometer per uur, ja, daar was mannenmoed voor nodig. Gaan ze tegenwoordig sneller, zegt U? Ach, lasterpraatjes.”

„Je hebt volkomen gelijk,” begon een oud zwempak, dat aan een spijker hing. Die moderne sportslui denken dat zij alles veel beter kunnen. Ik geloof er niets van. Mijn pijpen reiken weliswaar tot de enkels en ook mijn mouwen zijn wat lang. Goed, toegegeven, het kwam wel voor, dat zwimmers met hun benen in de knoop raakten, maar dat is tenslotte sport, en al die bewegingsvrijheid is ook niet goed. 't Is zonde, dat ik hier hang, ik ben nog goed en zonder motgaten!”

Enfin, ik wil jullie de verdere hatelijkheden besparen. Het werd zo erg, dat ik 'm maar stiekum gesmeerd ben.

discussie rubriek

In deze nieuwe rubriek zullen we voortaan met elkaar discussieren over gebeurtenissen in het schoolleven en de jeugdbeweging. Ook zullen we artikelen in allerlei jeugd-bladen onder de loupe nemen. Indien je dus iets belangwekkends tegenkomt, stuur ons betreffend blad of artikel op, event. met commentaar. Ook indien je het niet met de in deze rubriek naar voren gebrachte mening eens bent, schrijf dan hoe jij daar over denkt. Het red.-adres is 1e Atjehstr. 41 hs. Men is daar al druk bezig de brievenbus te versterken, om straks de brieven-lawine op te vangen.

„NIEUWE KOERS”

We hebben het gevonden! Waarom nog ledenacties? Waarom nog kranten verkopen? Het kan veel eenvoudiger.

In „De Vlam” lezen we dat alle leden van de P.v.d.A. beneden de 30 jaar automatisch lid zijn geworden van „de nieuwe koers”. „De nieuwe koers” heeft dus een nieuwe koers gevolgd; waarheen die leidt is nogal duidelijk: Als onderdeel van de P.v.d.A., meehelpen om de jeugd te vergifigen met de oorlogsdenkbeelden. Overigens een geschikte methode het teruglopende ledenaantal weer op peil te brengen!

In „Inzicht en Daad”, orgaan van de „Onafh. Jongeren Beweging” vinden we 1e mededeling dat gebroken gewoontjes verkrijgbaar zijn. Gebroken gewoontjes, symbool van verzet tegen oorlog, doch tevens symbool van passiviteit.

PASEN — VOORJAAR!

De O.P.S.J. trekt dan naar buiten. In ons kamp (13—16 April Hollandse Rading) zullen we roeien en ballen, luisteren naar een lezing en om ons kampvuur liggen. Vier dagen repetities en huiswerk vergeten, en mee genieten van de zon (die we besteld hebben), de bossen en de voorjaarslucht.

De afdelingen krijgen nog nader bericht. Voor niet-leden inlichtingen bij de redactie.

Indien de O.J.B. werkelijk een „pionier op de bres voor vrijheid en vrede” wil zijn, zoals de titel van het hoofdartikel luidt, laat zij dan actief strijden voor die vrede en vrijheid.

Of, zoals het op het nationaal vredescongres kernachtig werd gezegd: „Laten wij geen zangers, maar soldaten van de vrede zijn.”

organisatie nieuws

ROTTERDAM

berichte ons dat ze de vorige keer niet in het organisatie-nieuws stonden terwijl er toch heus genoeg te vermelden was.

Op 25 Maart is er feest in Rotterdam, er is een grote zaal gehuurd en ze zijn nu hard aan het werk om te zorgen dat het ding volkomt, volgende keer komt de uitslag.

Zondag 12 Maart komt er 'n frisse neus, doordat ze op de fiets de omstreken gaan verkennen. De koloniale jeugddag werd op 19 Februari samen met het A.N.J.V. de E.V.C.-jeugd en de O.P.S.J. georganiseerd en was een uitstekend succes.

KENNERMERLAND

Op 20 Februari de Koloniale Jeugddag met veel succes georganiseerd gezamenlijk met A.N.J.V. en de E.V.C.-jeugd. Verder geen nieuws.

UTRECHT

had een goed geslaagde bijeenkomst met studenten waar Vimla Bakaya sprak. Maar zo'n avond was blijkbaar te veel voor de gevoelige zenuwen van de Utrechtse burgemeester; een grote avond die op 25 Februari gehouden zou worden ook ter gelegenheid van de Koloniale jeugddag werd verboden.

GOOI

had Koloniale jeugddag op 21 Februari gezamenlijk met A.N.J.V. en E.V.C.-jeugd en als spreekster Vimla Bakaya. Verder een weekend op 18 en 19 Februari gezamenlijk met Utrecht in de jeugdherberg Rhijnauwen bij Bunnik. Het was fijn!

DEN HAAG

is zeer actief en organiseert allerlei bijeenkomsten. De Koloniale jeugddag op 18 Februari was een groot succes. Verder berichten over een contactavond, fietstochten, een scholenraad bijeenkomst en de voorbereiding van een grote bijeenkomst op 1 April. Op 4 Maart werd een gezamenlijke stormavond gehouden met het A.N.J.V. om geld bijeen te brengen ter ondersteuning van de havenarbeiders.

AMSTERDAM

heeft er nu twee afdelingen bij doordat allebei de M.U.L.O.-afdelingen gesplitst zijn! De Koloniale Jeugddag werd een ongelooflijke manifestatie. De grote zaal van Bellevue vulde uit van de bezoekers die gekomen waren. Sprekers waren Louis Baillet en Haakon Stotijn namens de Nederlandse Vredesraad. Op 24 Februari sprak Vimla Bakaya op een avond die speciaal voor studerende jeugd georganiseerd was, ook hier was er weer niet over belangstelling te klagen.

M.U.L.O.-ZUID

Organiseert als O.P.S.J. een lezing op de Montessori-M.U.L.O., waarvan ons de titel eilass onbekend is. Verder zal de schoolcolportage aangepakt worden.

MIDDELBARE SCHOLIEREN

Meldden ons dat ze in 3 dagen tijds 200 kranten verkocht hadden. Dat Jan Olivier al 147 punten in het kader van het 5-maandenplan behaalde, ze weer centra gaan oprichten en de scholenraad er prima loopt.

K.K.

„Onze afdelingsavond die we al een maand geleden aankondigden gaat nu definitief door op 18 Maart en de studiegroep loopt steeds beter.”

M.U.L.O.-NOORD

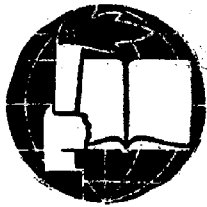
vond dat ze niet altijd de kleinste afdeling in Amsterdam kon blijven en maakte er daom deze maand de meeste leden bij van heel Amsterdam.

M.U.L.O.-WEST

Hield Woensdag 8 Maart een gezamenlijke centrumavond. Doen mee aan een feestavond voor en door de vier Mulo-afdelingen!!

M.U.L.O.-OOST

Hield gezamenlijk met de bovenstaande afdeling een weekend in jeugdherberg „De Saip”, waar ze een tentoonstelling over de I.U.S. en de strijd van de Koloniale jeugd bekeken.

INTERNATIONAAL NIEUWS

In een uitgave van de Wereldvrede-raad lazen wij, dat er een internationale wedstrijd is uitgeschreven. Er zijn drie prijzen beschikbaar gesteld, ieder van f 50.000 voor: een film, een literair werk en een schilder- of beeldhouwwerk, waardoor op de beste manier de strijd voor de vrede wordt ondersteund. De beslissing ligt bij een intern. jury te Parijs.

De O.P.S.J. voegde z'n stem bij de vele protesten tegen het dreigende uit-het-land-zetten van Bert Williams, secr. der W.F.D.Y. Tot nu toe is dit uitgesteld!

Het W.F.D.Y.-bestuur vergaderde in Boekarest, het I.U.S.-bestuur in Londen. Beide organisaties besloten krachtiger de vrede te verdedigen, waarbij op de W.F.D.Y.-vergadering vooral de Italiaanse jeugd als voorbeeld werd gesteld. De 1e Juni, internationale Kinderdag, zal dit jaar voor 't eerst worden gevierd. Op voorstel van vele leden-organisaties werd het Joego-Slavische lid uitgesloten. 14 Augustus begint het I.U.S. congres in Praag, waar onze beste werker het „plan” zal aanbieden! Wie???

Giordano Bruno, één der grondleggers der moderne wetenschap, moest zijn baanbrekend werk met de dood op de brandstapel bekopen (Febr. 1600). Dit jaar trachtte men echter in Rome de herdenking van Bruno te verhinderen: meeting en kranslegging werden verboden! De vooruitgang kan echter nu zomin als in 1600 worden tegengehouden.

De „Stem van Amerika” voorspelde onlangs in een uitzending voor Hongarije devaluatie van de munt (forint). Een aantal vroegere fabrikanten en rijke boeren geloofde deze stem. Ze bestormden de winkels en kochten vooral grote aantallen luxe artikelen als zijden stoffen, oorringen enz. In twee dagen werd er evenveel belasting betaald als anders in drie maanden! Toen de devaluatie natuurlijk niet kwam, merkten deze opgeschrikte lieden weer eens wie ze konden vertrouwen!

Vele kolchozen in de U.S.S.R. hebben hun eigen hogere landbouwschool. Lessen worden o.a. gegeven door bekende agronomen en professoren. De leerlingen komen uit de beste werkers der kolchos.

In 1950 zullen er 3200 gewone beurzen aan studenten in Polen worden gegeven (ons land telt ± 20.000 studenten), naast premies en beurzen voor wetenschappelijk onderzoek.

steunt het studie en strijdfonds

Ia, vrienden, we hebben geld nodig. We zeken al jaren lang naar een philanthroop, maar aangezien we er nog geen gevonden hebben, doen we een beroep op jullie offervaardigheid.
Onze krant kost nu eenmaal veel geld en om hieraan tegemoet te komen is het Studie en Strijd fonds opgericht. Laat bij elke gelegenheid, van de kleinste centrumavond tot de grootste feestavond, iemand met de pet rondgaan.
Pleegt een aanslag op iedere portemonnaie.
Maakt onze krant sterk.

Uit het O.P.S.J. verkoop bureau

Behalve boeken en brochures kun je bij ons Verkoopbureau nog iets krijgen, dat weinig geld kost en waarvoor je je talenknobbel niet hoeft in te spannen. Wat dit dan wel is? Nu, ons fraai uitgevoerde I.U.S.-speldje. Tel veertig luttele centen neer en je bent de trotse bezitter van dit embleem.

Lazen jullie al het zo bekende World Student News? Wij veronderstellen van wel. Zo niet, herstel dan spoedig deze schanddaad. Koop alsnog een exemplaar van dit I.U.S.-blad. Kosten slechts 40 cents.

HUPPELTJES:

Willen afdelingen, die nog oude nummers van Studie en Strijd in hun bezit hebben, deze terugsturen naar Jan Harmsen, Andreas-Bonnstraat 18 huis, Amsterdam.

Verschillende nummers ontbreken nl. bij de redactie!
Klachten over de krant voortaan naar hetzelfde adres.

Rudi Mulder, Courbetstraat 35 I, zoekt een kamer of 2 kamers met gebruik van keuken.

NU

Feiten tegenover leugens

Betrouwbare en veelzijdige artikelen en foto's over de Sowjet-Unie vindt U in het aantrekkelijke maandblad „NU”, orgaan van de Vereniging Nederland—U.S.S.R.

Het lidmaatschap (abonnement op „NU” inbegrepen) bedraagt 30 cent per maand. Dit geeft tevens recht op het bezoeken van filmvoorstellingen, culturele bijeenkomsten, lezingen, enz.

Proefnummer „NU” op aanvraag gratis.
Frederiksplein 46, Amsterdam. Tel. 30140.

Gemeentepolitie Maartensdijk (U.)

6-536.3
6.532.4

No. 818/150.
ANTWOORD OP BRIEF VAN:

dd. 18.4.1950, No 83462.

ONDERWERP:

O.P.S.J. -kamp te Hollandsche Rading
gemeente Maartensdijk.

BIJL.:

MAARTENSDIJK (U.).
TELEFOON No. 205
KENGETAL K 3401

6 Mei 1950.

6-536.3
0124

VERZOEKE BELEEFD IN EENZELFDEN BRIEF, SLECHTS
EEN ONDERWERP TE BEHANDELEN EN BIJ BEANT-
WOORDING DATUM EN NUMMER VAN DIT SCHRIJ-
VEN AAN TE HALEN.

OP KAART

ACD/46

DAT: 21.9.50

PAR: R4

13 MEI 1950

ACD/05353

Ter voldoening aan het gestelde in uw bovengaand schrijven heb ik de eer u te berichten, dat van 15 tot en met 18 April 1950 in het kampeercentrum "De Rading", Aanlegsteeg 112 te Hollandsche Rading, gemeente Maartensdijk, door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) een z.g. Paaskamp is gehouden.

Het betrof hier leerlingen van middelbare scholen, (U.L.C., M.U.L.C., H.B.S.) en een enkele die een universitaire opleiding genoot.

Het was niet een kamp, dat een zuiver politieke strekking had, doch meer een Paas-weekeinde.

De deelnemers hebben zich ordentelijk gedragen, terwijl het "kamp" in zijn geheel een rustig karakter droeg.

Gedurende eerder genoemd tijdvak is een "bonte avond" gehouden, die uitsluitend verzorgd is geworden door de deelnemers.

Uiteraard stond deze avond niet op een zeer hoog peil in culturele zin.

Op andere dagen zijn door enige scholieren inleidingen gehouden, doch niet met politieke strekking.

Op de laatste avond is een Paasvuur gestockt, waaraan door alle deelnemers van het kamp werd deelgenomen.

Spreekers, niet-deelnemers aan het kamp, zijn niet opgetreden.

Het geheel stond onder leiding van de volgende personen:

* Jong. de Esther, geboren te Parijs, 28 October 1931, Nederlandse, scholier, wonende te Amsterdam, de Atjehstraat 41 huis;

* Muller, Frans, geboren te Amsterdam, 24 Mei 1932, scholier, wonende te Amsterdam, Minahassastraat 48 III;

* Nagel, Fred, geboren te Zeist, 30 Augustus 1927, student, wonende te Zeist, Slotlaan 1a;

* Groenink, Fred, geboren te Amsterdam, 30 Augustus 1930, scholier, wonende te Amsterdam, de Jan van der Heijdenstraat 124 II;

* Mulder, Rudi, geboren te Amsterdam, 9 November 1928, montessorilidster, wonende te Amsterdam, Leidsegracht 117;

* Reyn. van, Robert, geboren te Amsterdam, 6 April 1929, student, wonende te Amsterdam, Trompenburgstraat 36 II;

* Förer, Marinus, geboren te Amsterdam, 11 Juli 1928, scholier, wonende te Rotterdam, Benhadadlaan 113 en

* Lith. van, Joke, geboren te Amsterdam, scholier, wonende te Hilversum, Wezellaan 22.

A a n
het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst
Javastraat 63
te
' s - G r a v e n h a g e .

Het aantal deelnemers bedroeg, met uitzondering van de leiding, 155 personen, waarvan de namen, leeftijden en woonplaatsen hieronder volgen:

Laar	Alis	oud 16 jaar	scholier	won. te Rotterdam	Beestdijksekade 295;
Bergens. van	Loekie	oud 17 jaar	schol.	won. te 's-Gravenhage	Vinkensteinstr. 295
Drukker.	Annie	oud 14 jaar	scholier	won. te 's-Gravenhage	Cronjestraat 42;
Ton.	Lous.	oud 15 jaar	scholier	won. te Amsterdam	Amst. dijk 104 I;
Korlaar.	Jan	oud 14 jaar	scholier	won. te Rotterdam	Loodstraat 12;
Knaap.	Bert.	oud 16 jaar	scholier	won. te Amsterdam	Schaepmanstraat 29 III;
Haas. de	Niclaas	oud 16 jaar	schol.	won. te Amsterdam	Kl. Wittenb. straat 11
Meierink.	Janie	oud 16 jaar	scholier	won. te Amsterdam	2e v.d. Melststr. 75;
Spienburg.	Grietje	oud 14 jaar	scholier	won. te Amsterdam	Hugo de Grootpl. 5III
Pelgrom.	Janus	oud 14 jaar	scholier	won. te Amsterdam	le Atjehstr. 36 I;
Harmsen.	Jenny	oud 18 jaar	"	won. te Amsterdam	Kloveniersburgwal 9III
Woudstra.	Anriës	oud 15 jaar	"	won. te Amsterdam	A. Bonnstraat 18 huis;
Poelgeest van.	Alie	oud 15 jaar	"	won. te Amsterdam	Wibautstraat 37;
Es. van	Arie	" 15	"	won. te Amsterdam	Tugelaweg 96 II;
Ee. van	Gerda	" 15	"	won. te Amsterdam	Manenburgstr. 20;
Kuiper.	Henny	" 16	"	won. te Amsterdam	Combetstraat 35 III;
Mulder.	Peter	" 15	"	won. te Amsterdam	Bl. van Treslongstr 30
Groot. de-Boersma	Paul	21	"	"	Rotterdam, Slaghekstraat 126;
de	Alie	22	"	"	Rotterdam, Lavendelstraat 14a.
Zegeling.	Henny	18	"	"	"
Costerhout.	Han	14	"	"	"
Costerhout.	Piet	17	"	"	"
Olivier.	Aphra	18	"	"	"
Olivier.	Joke	15	"	"	"
Jong. de	Eric	18	"	"	"
Maarschalkerweerd.	Annie	13	"	"	"
Bultje.	Catrien	22	"	"	Amsterdam, de Wittenkade 65 I;
Harmsen.	Annie	26	"	"	Amsterdam, le Atjehstraat 41 hs.;
Jong. de	Lucas	23	"	"	Amsterdam, Sparreweg 30;
Lassoy.	Thijs	15	"	"	Rotterdam, Binleystraat 10;
Heuvel. van de	Evert	16	"	"	Hilversum, Wezellaan 16;
Pelgrom.	Gerard	15	"	"	Hilversum, Meteorstraat 12;
Ringel.	Adam	15	"	"	Amsterdam, Retiefstraat ? ;
Walschut.	Jenny	14	"	"	Amsterdam, Uiterwaardenstr. 16 I;
Wurms.	Johan	16	"	"	Amsterdam, Nic. Wissenstraat 2 ;
Ploeg.	Ben	15	"	"	"
Merlide.	Maup	21	"	"	"
Medveld.	Alphons	17	"	"	"
Griessen.	Wiesje	19	"	"	"
Beck.	Alie	16	"	"	"
Berkhout.	Berend	18	"	"	"
Groot. de	Alphons	15	"	"	"
Verweij.	Eefje	18	"	"	"
Rotmans.	Nel	18	"	"	Rotterdam, Maerland 25;
Los.	Rudi	18	"	"	Amsterdam, Gorantalostraat 26;
Geel.	Janny	16	"	"	"
Bossers.	Alie	16	"	"	"
Bossers.	Harry	14	"	"	"
Visser.	Ab.	18	"	"	"
Lith. van	Joop	20	"	"	"
Gramberg	Ria	14	"	"	Hilversum, Loosrecht Eng 1;
Graaf. de	Huib	17	"	"	Amsterdam, Lekstraat 23;
Obbes.	Ria	12	"	"	"
Huisman.	Berend	14	"	"	"
Costerhout.	Thijs	14	"	"	"
Redenburg	Ada	15	"	"	"
Schep.	Ton	14	"	"	"
Leemhuis	Wout	13	"	"	"
Jettern	Ina	18	"	"	"
					Kanaalstraat 6 III;
					Herenlesstraat 31;
					Hunzestraat 46;

Wittenberg.	Flip	oud	14	jaar, scholier,	won. te Amsterdam, Regulierdwarst 26
Heck, van 't	Frieda	"	13	"	" Amsterdam, Fr. Halsstr. 88 II;
Gelok.	Harry	"	22	"	" " H. Jacobsstraat 73;
Bœrschoten.	Jan	"	15	"	" " Minhassastr. 42 III;
Smit. de	Janny	"	14	"	" " Pieter Aertszstr 109;
Zeelt.	Willy	"	15	"	" " Sportstraat 40;
Huurman.	Ria	"	16	"	" " Waverstraat 71;
Friedman.	Monigne	"	13	"	" " 1e. Helmerstr. 151;
Veldhuizen.	Rudi	"	14	"	" " 3e Helmerstr. 70;
Harks.	Lucas	"	12	"	" " 3e Helmerstr. 76;
Harks.	Jaantje	"	13	"	" " 3e Helmerstr. 76;
Auceps.	Wouter	"	14	"	" " Korte Meerh. str. 17;
Schuurman.	Jansje	"	16	"	" " Singel 221;
Nijdam.	Wim	"	17	"	" " Haarlemmerweg 108 I;
Groenink.	Piet	"	12	"	" " 1e. J. v. d. Heijdenstr. 16 II;
Bultje.	Johan	"	16	"	" " Haarlem, Zd. Brouwerstr. 14;
Lagerweij.	Ellie	"	15	" → 92 275	" " Trompstraat 19;
Hintelaar.	Elsje	"	15	" → 92 907	" " IJmuiden, Eikenstraat 30;
Maat.	Flora	"	15	" → 92 906	" " Santpoort, Cremerlaan 4;
Winterink.	Cornelis	"	23	"	" " Haarlem, Kempstraat 4;
Marssen.	Ger	"	26	"	" " Amsterdam, 1e Atjehstr. 41 hs.
Jo. de	Cornelis	"	21	"	" " A. Bonnstraat 13 I;
Oliviera.	Rob	"	16	"	" " Hunzestraat 19 hs.;
Met.	Hans	"	16	"	" " Alb. Cuyppstr. 73 II;
Dumman.	Dorothea	"	19	"	" " Singel 36 III;
Visser.	Herman	"	18	"	" " J. van Lennepstr 96 II
Hecht. van	Wouter	"	20	"	" " 1e Atjehstr. 23 II;
Adema.	Flip	"	20	"	" " A. Bonnstr. 13 I;
Lecleco.	Harm	"	15	"	" " Ferd. Bolstr. 48 hs;
Zareggorodsewa.	Ella	"	14	" → 62 90127	" " 's-Grovenhage, Soestd. kade 19;
Baak.	Adriaan	"	16	"	" " Amsterdam, de Wittenkade 59 III;
Kamer.	Leo	"	19	"	" " Vrolijkstraat 314 hs;
Dammess.	Trudie	"	19	"	" " W. de Wittstr. 19 II;
Leeuwe. de	Anna	"	18	"	" " Rembrandtkade 19;
Smulders.	Petrus	"	26	"	" " Vrolijkstraat 313 II
Griese.	Willem	"	18	"	" " Rotterdam, Bree 129;
Weck. van de	Alphons	"	18	"	" " Slaghekstraat 113;
Hagen. van de	Johanna	"	14	"	" " Amsterdam, Sanderijnstr. 11;
Pangerd. v. d.	Ellen	"	23	"	" " Amsterdam, 1e Helmerstr. 198;
Sink.	Jetty	"	18	"	" " Wayerstraat 89;
Meester. de	Marga	"	18	"	" " Waverstraat 89;
Greep. v. d.	Chris	"	18	"	" " 2e Helmerstr. 77 III;
Haa bosch.	Theo	"	18	"	" " Singel 353 I;
Adriaansz.	Ferdinand	"	14	"	" " Haarlemmerw. 189 I;
Brouwer.	Hans	"	15	"	" " J. M. Kemperstr 88 hs;
Ruchler.	Ans	"	15	"	" " Hogendorpstr. 89 I;
Plaats. v. d.	Wim	"	15	"	" " Wormerveerstr. 16 II
Belevets.	Philip	"	19	"	" " Rotterdam, Heer Frenkenstr 24B
Dijck. van	Herman	"	19	"	" " Tweeboschstr. 17;
Consant. van	Jan	"	15	"	" " Amsterdam, Distelstraat 4 II;
Haringa.	Hans	"	15	"	" " Ranonkelkade 53 hs.
Schouwman.	Dirk	"	14	"	" " Hazelaarstraat 22 I;
Claes.	Tiny	"	15	"	" " Bremstraat 19;
Smidt.	Henk	"	15	"	" " Jodenbreestr. 65 hs;
Chevallier.	Truus	"	14	"	" " Bandoengstr. 24 II;
Nieuwendam.	Peter	"	15	"	" " Nw. Prinsengracht 181
Lodewijks.	Wouter	"	20	" → 62 90112	" " Laren, Waterschapslaan 4;
Kerkhof.	Robert	"	20	"	" " Amsterdam, Schouwstraat 36;
Laat. de	Wim	"	16	"	" " Kl. Kattenburgerstr 15 hs;
Bos.	Karel	"	19	"	" " Vrolijkstraat 13 III;

Wal: van der Ria	oud 14 jaar, scholier,	won te Amsterdam,	Hoogte Kadijk 42;
Biemen. Pieter	" 17 "	" " " "	Minchassastr. 13 hs;
Rosinga. Else	" 19 "	" " " "	Kinkerstraat 42hs.
Arbous. Gerrit	" 15 "	" " " "	ten Katestraat 13 III
Metsch.v.d. Wim	" 16 "	" " " "	Bentinckstraat 58;
Kerk.v.d. Emile	" 16 "	" " " "	Alb. Cuyppstraat 98 II
Kerk.v.d. Sonja	" 14 "	" " " "	Alb. Cuyppstraat 98 II
Mareel. Karel	" 14 "	" " " "	Dan. Stalpertstr 34;
Land. de Jacob	" 15 "	" " 's-Gravenhage,	Prinsengracht 53;
Boer.de Nelis	" 17 "	" " " "	Kwartellaan 14 A;
Mulder. Jenny	" 17 "	" " Amsterdam,	Waterlooplein 5 hs;
Vegt.v.d. Pim	" 15 "	" " " "	Utrechtsestraat 18 I;
Gerard. Guillaumel	14 "	" " " "	De Costakade 16 I;
Nieuwenhuizen van Ellie	18 "	" " " "	le. Const.Huygenstr, 22 III.

De Inspecteur-Corpschef van Politie,
H.Klaassen.

30 Mei

50

B 85353

n.a.v. schr. van Maartensdijk 85353
Co 83462

IIIId/h 2

DIENSTGEHEIM

Paaskamp O.P.S.J..

UITGEBOKT

Hiermede moge ik U mijn dank betuigen voor de toezending van de gegevens, vervat in Uw schrijven van 6 Mei 1950 no. 818/'50.

De volledigheid dezer gegevens wordt te meer op prijs gesteld, daar mijn verzoek om inlichtingen, door oorzaken buiten mijn wil, U bereikte toen het bedoelde Paaskamp reeds was geëindigd.

d. HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Crabbendam

De Heer Corpschef van Politie
te
MAARTENS DIJK (U).

Zomerkamp

Vrienden,

Terwijl de zweetdruppeltjes nog op ons voorhoofd paret voor overgangs- en eindexamens is de vakantie al weer in zicht. De O.P.S.J. organiseert dit jaar weer een groot zomerkamp in Laag-Soeren, ten Noorden van Dieren aan de oostelijke rand van de Veluwe.

Het is in een nieuwe grote boerderij. Als je 's ochtends nog slaperig uit het stro stapt hoef je maar drie minuten te lopen om even in het Apeldoorns kanaal wakker te worden. Daarna kan je een ochtend wandeling maken in het prachtige Veluwse bos, waarin je uren kunt verdwalen.

Er is een enorm programma, welke dat van alle vorige kampen zal overtreffen. Dit behoeft geen verdere aanbeveling voor degenen die de vorige kampen reeds maakten.

We gaan naar het Nationale park, de hoge Veluwe, het openlucht museum te Arnhem. Er worden interessante lezingen, vossenjachten, sportwedstrijden georganiseerd en we gaan..... Ach nee, we verklappen niet alles.

In het kort : het wordt een daverend kamp. We verwachten een enorme toeloop en daarom : Wil je mee? Geef je dan zo gauw mogelijk, in ieder geval vóór 25 Juni op bij :

R.Mulder, Leidschegracht 117'', Amsterdam-C, of bij je afdelingsbestuur.

Er worden ook dit jaar twee kampen gehouden : het eerste van 15-22 Juli en het tweede van 22-29 Juli.

Het tweede kamp is gezamenlijk met de F.V.S.V. (Fed. van Vooruitstr. Stud. Ver.) georganiseerd. De leden van deze vereniging komen dus in het tweede kamp.

De kampprijs is veel lager dan vorig jaar en wel F. 15,-- voor het hele kamp. Hoewel dit een zeer lage prijs is voor zo'n mieters kamp, zal het voor veel beurzen toch een hele hap zijn. Om nu iedereen in de gelegenheid te stellen om mee te gaan zijn er drie kampprijzen, n.l. F. 12,50, F. 15,-- en F. 17,50. Je moet F. 2,50 inschrijfgeld betalen, hetgeen van de kampprijs wordt afgetrokken. Ook betaling in spaarzegels is mogelijk.

We hopen dat je, als je even kunt missen, F. 17,50 betaalt, want dan kan er weer een ander lid mee, die het moeilijk kan missen.

Bovendien is er nog de mogelijkheid om reductie op de kampprijs te krijgen. Je moet dit voor 25 Juni aanvragen bij R.Mulder, Leidschegracht 117'', Amsterdam, geheimhouding verzekerd.

- De tocht naar Laag-Soeren kan op drie manieren :
- 1e. Met de boot vanuit Amsterdam naar Harderwijk en dan verder per fiets of trein.
  - 2e. Helemaal met de trein.
  - 3e. De klap op de vuurpijl : helemaal op de fiets!!!!!!!

De mensen die op de fiets gaan zijn er het beste aan toe, het is een schitterende tocht. Zij gaan n.l. op de heenweg een dag eerder weg en overnachten in een kampboerderij in Woudenberg, hetgeen slechts 50 cent extra kost. In Woudenberg ontmoeten alle afdelingen elkaar, en van hieruit trekt de volgende dag, 23 Juli de hele karavaan verder naar ...

L A A G - S O E R E N!!!!

OPGAVE FORMULIER.

Naam : .....

Adres : .....

Woonplaats : ..... Afdeling : .....

geeft zich op voor het zomerkamp van 15-22 Juli en betaalt 22-29 Juli

F. 12,50/F. 15,--/F. 17,50.
 Het inschrijfgeld ad F. 2,50 is per postwissel voldaan.
aan de afdeling

Zij/hij komt :

- 1e. Met de boot en verder per fiets.
- 2e. Met de boot en verder per trein.
- 3e. Helemaal met de trein.
- 4e. Helemaal met de fiets (overnachting in Woudenberg.)
 (doorhalen wat niet gewenst wordt).

Verdere bijzonderheden volgen op de aanname-convo.

----- (langs de lijnen afscheuren) -----

PROGRAMMA

1. ELEGIE ET DANSE RUSTIQUE .. Stan Golestan
Haakon Stotijn, hobo
Lion Contran, piano
2. DANSGROEB o.l.v. Wout Meyer.
3. SARABANDE ET ALLEGRO .. Gabriel Grovlez
Haakon Stotijn, hobo
Lion Contran, piano
4. "HET SEROOCKJE VAN DE NIEUWE TIJD" .. Theun de Vries
Voordracht.
5. SONATE 1938. .... Paul Hindemith
  - a. Opgewekt
  - b. Zeer langzaam, levendig,
zeer langzaam, weer leven-
dig
 Haakon Stotijn, hobo
Lion Contran, piano

PAUZE.

6. VOCALISE .. Serge Rachmani
PETITE PIÉCE .. Claude Debussy
HABANERA .. Maurice Ravel
Haakon Stotijn, Hobo
Lion Contran, piano
7. "DE HELFT VAN MIJN HART" .. Nazim Hikmet
"AAN PAUL ROBESON" .. Nazim Hikmet
Voordracht.
8. MARCHÉ .. Prokofief
Lion Contran, piano-solo
9. SONATINE .. Marcel Mihalovici
Pastorale
Scherzo
Notturmo
Rondo
Haakon Stotijn, hobo
Lion Contran, piano

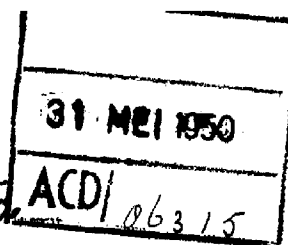
2

Uw schr. No.: 85288 dd. 16-5-'50.

ONDERWERP : Tentoonstelling over onjuiste voorlichting op school.

DIENSTGEHEIM.

$\frac{L 536.3}{05-43}$ $\frac{6.536.3}{05-652}$

26 Mei 1950.

Op grond van de inhoud van Uw bovenaangehaald schrijven is dezerzijds de tentoonstelling over onjuiste voorlichting op school, uitgaande van de O.P.S.J., welke van 24 t/m. 27 Mei 1950 te Amsterdam in het gebouw "De Brakke Grond" aan de Nes wordt gehouden, bezocht.

Op 24 Mei 1950 bleek men te omstreeks 15.- uur met de aankleding van de zaal van genoemd gebouw, waarin de tentoonstelling zou worden gehouden, nog niet gereed te zijn. Een 10-tal jongelieden, van wie drie meisjes - o.a. de U bekende leden van de O.P.S.J., Petrus Henricus Antonius SMULDERS, geb. Nijmegen, 19-8-'24 en Trijntje Roelfina BUIJTJE, geb. Asd., 7-1-'28, liep, gewapend met hamer en bevestigingsmateriaal rond, om de laatste hand aan het inrichten van de stands met lectuur en het ophangen of plaatsen der verschillende leuzen en grafische voorstellingen te leggen. Aanvankelijk wilde men de tentoonstelling om 16.- uur openen, doch men zou niet ontevreden zijn, indien de opening te 20.- uur zou kunnen geschieden. Te 16.- uur werd medegedeeld, dat er een drietal mensen van de "pers" was gekomen; van welke bladen de desbetreffende verslaggevers waren kon niet worden vastgesteld.

Van de zijde van de O.P.S.J. stelde men zich voor, op Donderdagavond, 25 Mei 1950 een lezing te laten houden, op Vrijdagavond, 26 Mei 1950 een concert te geven (zie bijgaand programma) en de laatste avond, Zaterdag, 27 Mei 1950 te besluiten met een filmvoorstelling.

Tegen op de eerste en tweede verdieping zich bevindende balustrades, welke aan de tentoonstellingsruimte grenzen, zijn in rode letters op witte achtergrond de volgende leuzen gespannen :

**ONDERWIJS IN DIENST VAN DE VREDE
 STRIJDT MET DE IUS VOOR VREDE; NATIONALE ONAFHANKELIJKHEID
 EN DEMOCRATISERING VAN HET ONDERWIJS**

Voorts zijn de volgende leuzen op de stands met lectuur of in de verschillende geïmproviseerde nissen te lezen :

STUUR UW BEGROETING VOOR HET IUS CONGRES MEE NAAR PRAAG. OPBRENGST WORDT GEBRUIKT VOOR DE AFVAARDIGING UIT NEDERLAND NAAR IUS CONGRES

STUDENTEN EN SCHOLIEREN ONDER DE LEUZES DER IUS

WIJ BEGROETEN HET IUS CONGRES

EERST ONS MAANDBLAD "STUDIE EN STRIJD" !

JUISTE VOORLICHTING OVER DE SOWJET-UNIE

WORDT LID VAN DE O.P.S.J.

SPORT EN SPEL. GROTE SPORTDAG OP ZONDAG, 2 JULI. ZOMERKAMP VAN 15 - 30 JULI.

SCHOLIËREN EN STUDENTEN IN HUN STRIJD TEGEN HET FASCISME
ALLEN VEREEND TEGEN DE ATOOMBOM
NIEUWS UIT DE VOLKSDEMOCRATISCHE LANDEN
LEEST "CRITISCHE STENCILS".UITGAVE V.D.KUNSTSTUDERENDEN
DE SLECHTE TOESTAND VAN HET AMERIKAANSE ONDERWIJS (te koop à 40 ct)
VERSLAG VAN HET IN NEDERLAND GEHOUDEN CONGRES ONDERWIJS-VREDE(ook
te verkrijgen à 40 ct).

LEEST "KENTERING", UITGAVE VAN DE VOORUITSTREVENDE STUDENTEN
(te koop à 25 ct)

GEEN VOLK IS VRIJ, DAT EEN ANDER ONDERDRUKT (met aangehaalde
passages uit Nederlandse schoolboeken over Indonesië)

STRIJD VOOR NATIONALE ONAFHANKELIJKHEID IS STRIJD VOOR DE VREDE
(verlucht met teksten en foto's over de vooruitgang van het
schoolbezoek en de strijd tegen het analphabetsisme in Viêt-Nam,
Mandsjoerije en Rusland)

VREDE EN VRIENDSCHAP MET HET VOLK VAN STALINGRAD

WIE AAN DE JEUGD BOUWT BOUWT AAN DE TOEKOMST

(met een grafiek over de toename van het bezoek aan
Middelbare Scholen door krachtige steun aan de arbeiders-
en boerenbevolking, in de Sowjet-Unie en Volkdemocratische
landen).

TERUG NAAR HET FASCISME ? STRIJD TEGEN FASCISME IS STRIJD VOOR VREDE

SCHOLEN - GEEN KAZERNES

(voorzien van een uitspraak van de Sectie Dr.C.P.Ganning op
het congres "Onderwijs-Vrede", luidende :

"Voor militaire uitgaven is wel geld beschikbaar, voor cul-
turele doeleinden is feitelijk weinig of geen geld beschikbaar.
Onze activiteit zij er op gericht, hierin verbetering te brengen"

Voorts een grafische voorstelling van het verloop van de
begroting van oorlog en onderwijs, nl. :

ONDERWIJS	-	1938	-	16,1	%
		1 949	-	9,2	%
		1950	-	9,2	%
OORLOG	-	1938	-	17,2	%
		1949	-	24,5	%
		1950	-	42,5	%

GEEN LEUGENS IN LEERBOEKEN

DEMOCRATISERING VAN HET ONDERWIJS - (43% van onze jeugd komt uit
arbeidersgezinnen

maar

slechts 1% van de studerenden
komt uit arbeidersgezinnen.)

AMERIKA - HET LAND DER ONBEGRENSDE MOGELIJKHEDEN ?

WAT STAAT NIET IN ONZE LEERBOEKEN ? HET ANDERE AMERIKA.

(Oorlogsvoorbereiding als belemmering van Onderwijs: 92%
800 mill. voor oorlog).

SELECTIE NAAR AANLEG ! (Wie blijven zitten op Middelbare Scholen ?
Kinderen van officiëren of van arbeiders !?)

DE HINDERNISSEN DIE EEN ARBEIDERSKIND MOET NEMEN OM VERDER TE STUDEREN
STUDERENDE JEUGD STRIJDT VOOR VREDE .

IN DE 2½ JAAR VAN HAAR BESTAAN GROEIDE DE O.P.S.J. TOT EEN KRACHTIGE
ORGANISATIE. SINDS DE OPRICHTING IS HET LEDENTAL 20 x ZO GROOT.
HET AANTAL AFDELINGEN STEEG TOT 12.

WAARHEEN VOERT ONS ONDERWIJS ? WAT DEDEN ONZE VOORoudERS ?

DE GROOTSTE LEUGEN IS HET VERWIJGEN - MILITAIRES VOOR DE KLAS ,
ONDERWIJZERS IN HET LEGER.

DE SLECHTSTE OPVOEDER EEN FASCIST. DE WERVINGSLOKALEN OP DE SCHOLEN.
HET GESCHIEDENIS-ONDERWIJS GEEFT GEEN INZICHT IN HET MAATSCHAPPELIJK
GEBEUREN EN STAAT LOS VAN DE WERKELIJKHEID.

VOORWAARTS NAAR HET 2e WERELDSTUDENTENCONGRES

IUS, VOORTGEKOMEN UIT DE STRIJD TEGEN HET FASCISME. ZIJ STRIJDT
TEGEN HET FASCISME VOOR :

- 1o. NATIONALE ONAFHANKELIJKHEID
- 2o. DEMOCRATISERING VAN HET ONDERWIJS
- 3o. VREDE EN EEN GELUKKIGE TOEKOMST.

J.A. van der VEN
Nieuwe Geografie

G.de Haas
Geschiedenis

C.J.Commissaris
Leerboek der Alg.
Geschiedenis

Fahrenfort en
Brummelkamp
Aardrijkskunde

LEUGENS ! (bij de leuze: GEEN LEUGENS IN
LEERBOEKEN)

Alle leuzen zijn voorzien van teksten/passages uit Nederlandse leer-
boeken, uitspraken op congressen van velerlei aard of van politici en
van foto's.

Van het propagandamateriaal, hetwelk gratis ter beschikking van de
bezoekers was gesteld, gaat een gedeelte bij dit schrijven te Uwer
bediening.

no. 13

Bijlagen. (14)

E-3.

O.P.S.J. SPORTDAG

op Zondag, 1 J U L I 1950

op het sportterrein van de "MEERBOYS" (Kruislaan)

Aanvangstijd: 10 uur

Inschrijfgeld 25 cent

Naam .....

Adres .....

School .....

Leeftijd .....

Jongen / Meisje

wil deelnemen aan:

100 M Hardlopen

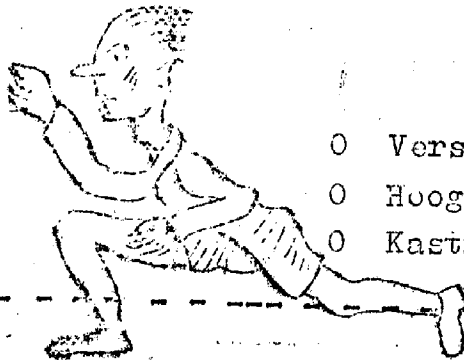
200 M Hardlopen

800 M Hardlopen

Verspringen

Hoogspringen

Kastiebal-vergooien

Een ploeg van .....

(school, centrum, buurt, plaats)

bestaande uit ..... (aantal) personen

wil deelnemen aan:

Estafette 4 x 100 Meter

Volleybal

Handbal

Het h^oje zwart maken van het nummer, waaraan je meedoet.

Stel dus de beste hardlopers, verspringers, volleyballers en handballers in je ploeg op.

Naast de persoonlijke prijzen, staat er een echte wisselbeker op het spel voor

DE BESTE PLOEG

Ingevuld formulier en inschrijfgeld vóór 25 Juni bij:

C. Bultje, de Wittenkade 65, Amsterdam - West

A. Harmsen, 1ste Atjehstraat 41, hs Amsterdam - Oost

of bij alle O.P.S.J.-afdelingsbesturen !!!!!!!

het is een algemene klacht, dat ons onderwijs niet opvoedt tot zelf-standig denken, dat zij alleen een stamp instituut is waar de culturele ver-
ming een slag in de lucht betekent. Verwonderlijk is dit niet, wanneer we
bijvoorbeeld het JAARTALLENBOEKJE behorend bij,

DE VADERLANDSE GESCHIEDENIS IN JAARTALLEN EN
OPGAVEN VOOR DE SCHOOL.

door P. van der KOOI.

bekijken, dat van de periode van 1565-1685, over de wetenschap alleen maar
weet te vertellen, dat Hugo de Groot in een boekenkist ontvluchtte.

Trouwens de hele maatschappij beoordeling krijgt iets wonderlijks, de he-
le geschiedenis hangt van toevallen aan elkaar, ontdekkingen en uitvindingen
worden nooit gedaan door maatschappelijke noodzaak, maar omdat toevallig
iemand een heldere bui had. Een oorlog wordt verklaard omdat een bepaal-
de vorst last van z'n eksterroog had en alleen beslissend in de geschie-
denis schijnen de koningen e.d. geweest, zoals dat o.a. blijkt uit:

P. VAN RIJSENS'

HOOFDPERSONEN UIT DE ALGEMENE GESCHIEDENIS.

waarvan we hier ter illustratie de inhoudsopgave laten volgen:

	Blz.
1. COLUMBUS	5
2. CORTEZ	12
3. KAREL V	19
4. MAARTEN LUTHER	25
5. JOHANNES CALVIN	35
6. IGNATIUS DE LOYOLA	41
7. WILLEM VAN ORANJE	46
8. JAN PIETERSZOOM KOEN	53
9. GUSTAF ADOLF	63
10. WALLENSTEIN	67
11. CROMWELL	73
12. LODEWIJK XIV	79
13. WILLEM III	84
14. PETER DE GROOTE	90
15. KAREL XII	96
16. FREDERIK DE GROOTE	103
17. KATHARINA II	110
18. WASHINGTON EN FRANKLIN	116
19. MIRABEAU	126
20. MARIA ANTOINETTE	133
21. NAPOLEON BONAPARTE	140
22. BLÜCHER	148
23. BISMARCK	153
24. GAMBETTA	161
25. OOM PAUL	166
26. MUTSUHITO, DE 137e MIKADO	176

Het is dan ook niet verwonderlijk, dat een onderwijs dat niets verklaart
niets begrijpelijk maakt, geen mensen kan afleveren, die zelfstandig kunnen
denken en werken, die klaar zijn om de maatschappij in te gaan.

Zelfs de Hoger Onderwijs Commissie, die waarlijk niet van progressieve
denkbeelden te verdenken is constateert op blz. 236:

De sectie spreekt de hoop uit, dat de regering-gezien de talrijke bij
de sectie binnengekomen rededelingen over de aanwezigheid van onvol-
doendonderlegde studenten in de geneeskunde-bijzondere zorg aan het
voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs zal besteden en daardoor ook
voldoende aandacht zal geven niet alleen aan het theoretische, maar ook aan
het praktische onderricht in de natuurwetenschappen bij dat Onderwijs.
Zij hoopt buitendien, dat er bij het desbetreffende Voorbereidend Hoger
Onderwijs naar gestreefd zal worden, vooral in de hogere klassen, de leer-
lingen op te leiden tot zelfstandige werkers en hen daarvan op het
eindexamen ook bewijzen te doen geven.

Een slot opmerking zij nog gemaakt over het gebruik van oude schoolboe-
ken. Op de M.U.L.O.-scholen worden de boeken door de school verschaft ter-
wijl op de Middelbare scholen aan de minderdraagkrachtige leerlingen gra-

Slechts een gering deel der boeren kan lezen, en schrijven.

PROP. ATLAS.

DRUK 1949.

In 1933 waren er in de S.U. nog slechts 10% analphabeten te vinden.

Zijn woning is niet veel meer dan een hut, gemeubeld met een tafel, enige banken of stoelen en de geweldige gemetselde kachel, waarin slechts hout gestookt wordt. . . . . wel neemt hij zijn wekelijks dampbad, maar het reinigen van zijn kleren blijft vaak achterwege..

LAND EN VOLKENKUNDE, DEEL I EUROPA door,

J. BRUMMELKAMP en

DR. J. J. FAHRENFORT.

De Bolsjewistische wereldbeschouwing verwerpt niet alleen het bestaan van God, maar eist tevens een meedogenloze strijd tegen het geloof in God, omdat die de mens aftrekt van zijn eigenlijke bestemming; een gewillig onderdeel te zijn van de monstermachine der productiegemeenschap.

LEERBOEK DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS, DOOR

AUG. G. J. COMMISSARIS.

Maar het is niet alleen de foutieve voorstelling, de onjuiste voorlichting die ons protest opwekt. Het totaal niet vermelden van gebeurtenissen is in feite een nog veel engere situatie. Bijvoorbeeld leren we op dit moment van 1/3 van de wereld (Oost Europa, S.U. en China) zeer weinig of bijna niets uit onze schoolboeken, terwijl het dan nog vaak vele feitelijke verdraaigen bevat. Dat de schrijvers van schoolboeken dat eigenlijk ook wel weten, bewijst het volgende citaat:

De steeds nauwere aanraking tussen volken van verschillende werelddelen maakt het nodig, dat volkenkundige kennis meer verbreid wordt dan vroeger het geval was, opdat niet onwetenschap omtrent elkaars opvattingen de verhouding tussen de volken bederft.

HOOFDSTUK EN UIT DE VOLKENKUNDE EN DE SOCIALE AARDRIJKSKUNDE

VOOR DE MIDDELBARE SCHOOL DOOR DR. A. BLONK

1941

J. BRUMMELKAMP en

DR. J. J. FAHRENFORT.

Dat zouden we kunnen onderschrijven, wanneer er naar gehandeld werd, maar in:

LAND EN VOLKENKUNDE VOOR DE MIDDELBARE SCHOOL

DEEL II-DE WERELDDELEN van

J. BRUMMELKAMP en DR. J. J. FAHRENFORT 1946

kwamen we het volgende citaat tegen:

Vlees wordt niet veel gegeten, hoewel bij feestelijke gelegenheden grote hoeveelheden schapen- en paardenvlees genuttigd worden. Overigens zijn de paarden meer een weeldeartikel, waarnaar de rijkdom van den bezitter wordt afgemeten. Een rijk Kirgies heeft honderden kamelen, duizenden paarden en tienduizenden schapen. De arme Kirgiesen kunnen van vee alleen niet leven en houden zich geheel of gedeeltelijk met landbouw bezig. Bijna al het werk geschiedt door de vrouwen.

Een Kirgies zal het voor een ongehoorde belediging beschouwen, wanneer hij aan enige huiselijke arbeid zou deelnemen. Een welverwend Kirgies werkt in het geheel niet. Hij verdeelt zijn tijd tussen eten, koemies drinken, luieren, jagen, het bezoeken van alle mogelijke bazaars (markten), het samenzijn met vrienden en feestvieren. Daarentegen moeten de vrouwen van heel ver hout aanlopen en water halen; ze moeten de spijzen bereiden, het graan stampen, de joeren opslaan, afbreken en op de kamelen laden; ze moeten het vee melken, kaas en koemies bereiden, huiden looien, vilt voor de joeren vervaardigen enz.

Ook in de omgang met haar man is de vrouw een slaaf. Ze heeft niet het recht met haar echtgenoot aan tafel te eten. Terwijl hij zich aan het door zijn vrouwen bereid maal te goed doet, zitten deze met haar kinderen langs de wanden der joerte en wachten, totdat de heer en vader hun een half afgeloven been toewerpt, wat als bijzondere onderscheiding geldt.

We ontvingen van de Kunstnijverheidsschool te Amsterdam en de Toneel-
school onderstaande bericht en. Wie zendt de volgende keer iets in o-
ver zijn school?

Een tijdje terug in het begin der Paasvacantie organiseerden wij een
kamp. Ruim 70 I.V.K.N.O.ers trokken naar 't oude kasteel "Assumburgh"
en maakten daar de omgeving onveilig.

Sinds mesengehugenis had er niet een dergelijke gebeurtenis plaats
gevonden op de school. Maar behalve dat het prettig en amusant was
al die I.V.K.N.O.ers in de vrije natuur waar te nemen, waren er belang-
rijke dingen aan de orde!

Onze school in samenwerking met een enthousiaste leraar hadden dit kamp
georganiseerd om met de leerlingen en leraren de dringende noodzaak van
een nieuw gebouw voor onze school te bespreken.

De toestand is zorgwekkend!

We hebben een enorm tekort aan leslokalen en ze zijn te klein. De ven-
tilatie is slecht, de vloeren oud, daardoor last van stof en ongedierte.
De verlichting is niet goed, door de ouderwetse bouw van de school. Ver-
der verkeren we in voortdurend trillende toestand, door het passerende
verkeer.

Het gebouw is troosteloos en lelijk en werkt weinig inspirerend.

Het gebrek aan de allerelementairste ruimten, zoals b.v. een gymnas-
tieklokaal, cantine (ongeveer de helft van ons zijn forensen) en een aula
waar uitvoeringen en lezingen gehouden kunnen worden, werken het soci-
ale leven op de school erg tegen. De gezondheid, het sociale leven
en de volledige ontplooiing van ieders capaciteiten worden geremd.

Maar wij vinden onze school belangrijk genoeg, dat wij onze rechten op
haar zouden kunnen laten gelden, door met z'n allen actief er voor te
gaan zorgen dat er wel een nieuw gebouw komt.

Dat dit grote moeilijkheden met zich meebrengt (we hadden al reeds 10
jaar eerder een nieuw gebouw moeten hebben) dat is zeker.

Men is niet erg kwistig met nieuwe scholen, op de begroting komen er
slechts enkele luttel procenten voor voor.

Maar met enthousiasme en een vaste wil om het plan door te zetten
zijn er zeker goede resultaten te behalen.

Toneelschool 1950.

Er zullen waarschijnlijk niet eens veel mensen zijn, die het oude viers - uitzierende gebouwtje in de Marnixstraat kennen. "Gebouw" met 4 lokalen, praktisch kamers, waar reeds 75 jaar lang de meeste representatieve acteurs en actrices hun opleiding genoten. Rika Hopper, Jacques Reule, Emma Morell; Louis van Gasteren; Ank van der Moer, Fons Rademakers en Wim Kan, enfin noem maar op, zij hebben in dit nauwe benauwde gebouwtje hun eerste spartelende poging tot toneel spelen gedaan, en er werd hun hier een fundament gelegd, waarop zij zich ontwikkelen konden totdat zij wat geworden zijn. Wat voor reden voor de huidige generatie dus om te mopperen. Belachelijke pretenties, Hoe slechter de omstandigheden waarin kunstenaars in spé werken zijn, hoe dieper en rijper zij zullen worden, hoe rijker hun kunst zal bloeien. Helaas dat onze progressieve regering deze opinie niet deelt en er de toneelschool, na 75 jaar(en met behulp van particuliere fondsen) (sst.) 2 kamertjes en een douche bijliet bouwen. Schande! Verwording der jonge kunstenaars door het baden in weelde.

Wist men overigens al dat iedereen, die daar belang in stelt, op a.s. Vrijdag 26 Mei des avonds om 8 uur in de Stadsschouwburg het openbaar eindexamen der Toneelschool kan bijwonen? We kunnen verzekering dat dit lang geen oninteressante ervaring zal zijn. Bovendien: de toegang is vrij. Waar vind je tegenwoordig een dergelijke gelegenheid?

De kandidaten: Greet Groot, Cecilia Lichtveld, Kathenka van der Werff, Top de Bordes, Jan Modderman en Dick Scheffer zullen er een proeve van hun bekwaamheid af moeten leggen in de vorm van spelfragmenten en bedrijven uit moderne en klassieke toneelwerken.

De namen Sopljokles, De Musset, Bernard Shaw en Tennessee Williams doen de verwachtingen hoog gespannen zijn.

Wanneer U hier heeft rond gekeken, zeg dan Uw mening over de Tentoonstelling " Onderwijs in dienst van de vrede":

Wilt U regelmatig op de hoogte~
gehouden worden, wat de O.P.S.J.
doet, word dan Abonné op
Studie en Strijd ~ ~ ~

(fl.1,50 per jaar-fl.0,75 h.j.)

Naam.....

Adres.....

Als Halfjaar/Jaar - abonné

Handtekening.....

o-o

Scholieren en studerenden, wordt lid van je organisatie, de O.P.S.J.

Naam.....

Geboortedatum.....J./M.

Wilt U regelmatig aan de O.P.S.J.
Uw financiële steun verlenen,
word dan donateur van onze
organisatie

(per maand, kwartaal of jaar)

Naam.....

Adres.....

voor .....per maand/kwartaal
/jaar

Handtekening.....

Adres.....

School.....

VERTROUWELIJK

Verbinding: 19
C/2 no 503'50 OPSJ
-K-

Datum: 2-6-50

5 JUNI 1950
ACD/ 86606

Onderwerp: Sluitingsavond van de tentoonstelling
"Onderwijs in dienst van de Vrede", op
Zaterdag, 27-5-50 in gebouw "Frascati",
de Nes te Amsterdam.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht idem

Allereerst werd de Russische film "Mitsjoerin" vertoond voor een gezelschap van ca 150 personen, waaronder aanwezig waren:

- PETRUS HENRICUS ANTONIUS SMULDERS (19-8-24),
- WILLEM GERARD KLINKENBERG (7-12-23),
- ANNA HARMSSEN- van der LUGT (24-3-25),
- GERRIT JAN HARMSSEN (155-22),
- JACOB WOLFF (1-9-23),
- RIE NORDHOLT,
- CLARA DE JONG (23-3-28),
- LUCAS DE JONG (17-6-26),
- LOU HOOGCARSPEL uit Rotterdam,
- LEO ROEST uit Den Haag,
- JACOB HOEKSTRA (19-2-29),
- MARIA KNAACK (3-2-19),
- ALFRED LEO NAGEL (30-8-27),
- RUDI VAN DER VELDE (25-10-37), secr. OPSJ afd. Utrecht. X

OP KAART
ACD/ 86
DAI: 4/7.19
PAR: W.

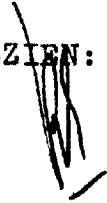
er. functie -
o.10.

Na de film hield Peter Smulders een toespraak waarin hij vertelde dat deze tentoonstelling een eerste stap was geweest op de weg om de foute leerboeken van de scholen verwijderd te krijgen. De boeken waren nu naar voren gehaald en in de belangstelling geplaatst en men heeft nu zelf kunnen constateren hoe erg de boeken nu eigenlijk wel fout zijn, die op de middelbare en ULO-scholen worden gebruikt. Men heeft een motie aangenomen en wel om enige afgevaardigden naar de Minister van O.K. en W. te zenden of een request te sturen met de mededeling betreffende de foute leerboeken en of er stappen kunnen worden gedaan om deze boeken van de scholen verwijderd te krijgen.

Na afloop werd zagsman eerst aangeklampt door Jacob Wolff die zeide dat hij gedacht had dat zagsman op deze avond de belangrijke figuur zou zijn; zagsman is nl. voorzitter van het comité "Leugens in de leerboeken". Zagsman vertelde hem toen dat hij het te druk had met het werk in het VWO. Het is echter opmerkelijk dat zagsman verschillende malen aan Anna Harmsen gevraagd heeft, wanneer men hem de te controleren boeken zou zenden. Hij hoorde hier echter niets op. Het is duidelijk, dat men, daar dit samenviel met de kwestie van "Joop Wolff", zagsman op de achtergrond heeft willen houden. Men wil blijkbaar niet meer hebben dat hij in communistische zin naar voren komt, wat het geval geweest zou zijn als hij inderdaad als voorzitter van bovengenoemd comité zou zijn opgetreden. Later sprak zagsman nog even Peter Smulders die vertelde dat hij de laatste tijd erg druk was geweest met het voorbereiden van de tentoonstelling

maar dat hij nu in ieder geval spoedig naar Utrecht zou komen om samen met zagsman Prof. Minnaert te gaan opzoeken en om te gaan werken aan het weekend van het Comité "Onderwijs-Vrede", dat einde Juni zal worden gehouden.

Smulders deelde nog mede dat JOHAN FREDERIK WOLFF (Joop Wolff), geb. 14-3-27 uit het ziekenhuis was ontslagen en dat hij waarschijnlijk in de week van 28 Mei - 3 Juni weer naar Nederland zal komen.

^{van}
GEZIEEN:

UITGEBREID

VERTROUWELIJK

IIIId/h 3

Van 13 tot en met 16 April j.l. werd in het kampeercentrum "De Rading", Aanlegsteeg 112 te Hollandse Rading (gem. Maartensdijk) door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) een zgn. Paaskamp gehouden.

Het aantal deelnemers aan het kamp bedroeg 143, waaronder de volgende personen, wonende te Uwent:

Marinus FORER	geb. te Amsterdam, 11.6.1928, scholier, wonende Benhadadlaan 113; behorende tot de leiding;
Alie LAAR	oud 16 jaar, scholier, wonende Soestdijksekade 293;
Jan KORLAAR	oud 14 jaar, scholier, wonende Loodstraat 12;
Paul de Groot-Broersma,	oud 21 jaar, scholier, wonende Slaghekstraat 126;
Alie de WIT	oud 23 jaar, scholier, wonende Laven- delstraat 14a;
Henny ZEGELING	oud 18 jaar, scholier, wonende Maer- landstraat 25;
Jan OOSTERHOUT	oud 14 jaar, scholier, wonende Schintstraat 25a;
Piet OOSTERHOUT	oud 17 jaar, scholier, wonende Schint- straat 25a;
Aphra OLIVIER	oud 18 jaar, scholier, wonende de Jagerstraat 56a;
Joke OLIVIER	oud 15 jaar, scholier, wonende Hor- tensiastraat 25;
Eric de JONG	oud 18 jaar, scholier, wonende Kloss- straat 21;
Annie MAARSCHALKERWEERD	oud 13 jaar, scholier, wonende Bui- tenhofstraat 22a;
Thijs LASSOOY	oud 15 jaar, scholier, wonende Bin- leystraat 10;
Nel ROTMANS	oud 18 jaar, scholier, wonende Maer- land 23;
Willem GRIESE	oud 18 jaar, scholier, wonende Bree 129;
Alphons van de WECK	oud 18 jaar, scholier, wonende Slag- hekstraat 113;
Philip BELEVETS	oud 19 jaar, scholier, wonende Heer Frenkenstraat 24b;
Herman van DIJCK	oud 19 jaar, scholier, wonende Twee- Boschstraat 17.

-Ik moge U verzoeken-

De Heer Hoofddoelmissaris van Politie
te
ROTTERDAM.

90357

Ik moge U verzoeken mij, voor zover dit niet eerder is geschied, door middel van informatie-kaarten, voorzien van hogergenoemd referentie-nummer, te willen doen inlichten omtrent de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde bijzonderheden van bovengenoemde personen.

Indien daartoe aanleiding mocht bestaan, zal ik dezelfde gegevens tevens gaarne ontvangen van de ouders en verdere gezinsleden.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

's-Gravenhage, 12 Juli 1950

No.: B 85353

n.a.v. schr. van Maartensdijk 85353 Z.83462

Ond.: O.P.S.J.-kamp.

VERTROUWELIJK

IIId/h3

Ontv. bew: .....

Rappel : 11/10

Antwoord : 92110

Van 13 tot en met 16 April j.l. werd in het kampeercentrum "De Rading", Aanlegsteeg 112 te Hollandse Rading (gem. Maartensdijk) door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) een zgn. Paaskamp gehouden. Het betrof hier leerlingen van middelbare scholen (U.L.O., M.U.L.O., P.R.S.) en enige studenten.

Het aantal deelnemers aan het kamp bedroeg 143, waaronder de volgende te Uwent wonende personen:

Esther de JONG	geb. te Parijs, 28.10.1931, Nederlandse, scholier, wonende 1e Atjehstraat 41 hs;
Frans MULLER	geb. te A'dam, 24.5.1932, scholier, wonende Minahassastr. 48-III; behorende tot de leiding van het kamp;
Fred. GROENINK	geb. te A'dam, 30.8.1930, scholier, wonende te A'dam, 1e Jan van der Heijdenstraat 124-II, behorende tot de leiding van het kamp;
Rudi MULDER	geb. te A'dam, 9.11.1928, Montessori-leidster, wonende Leidsegracht 117;
Robert van REIJN	geb. te A'dam, 6.4.1929, student, wonende Trompenburgerstraat 36; behorende tot de leiding van het kamp;
Lous TON	oud 15 jaar, scholier, wonende Amsteldijk 104-I;
Bert KNAAP	oud 16 jaar, scholier, wonende Schaepmanstraat 29-III;
Nicolaas de HAAS	oud 16 jaar, scholier, wonende Kl. Wittenb. straat 11-3;
Janie MEIERINK	oud 16 jaar, scholier, wonende 2e v.d. Helststraat 73;
Grietje SPIERENBURG	oud 14 jaar, scholier, wonende Hugo de Grootplein 5-III;
Janus PELGROM	oud 14 jaar, scholier, wonende 1e Atjehstraat 36-I;
Jenny HARMSSEN	oud 18 jaar, scholier, wonende Kloveniersburgwal 9-III;
Andries WOODSTRA	oud 15 jaar, scholier, wonende A. Bonnstraat 18 huis;
Alie van POELGEEST	oud 15 jaar; scholier, wonende Wibautstraat 37;
Arie van ES	oud 15 jaar, scholier, wonende Tugelaweg 96-II;

De Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

-Gerda van EE-

a. 92110

Gerda van EE oud 15 jaar, scholier, wonende Manenburg-
straat 20;
Henny KUIPER oud 16 jaar, scholier, wonende Combetstraat
35-III;
Peter MULDER oud 15 jaar, wonende Bl. van Treslongstr.
36-II;
Catrien BULTJE oud 22 jaar, scholier, wonende De Wittenkade
65-I;
Annie HARMSSEN oud 26 jaar, scholier, wonende le Atjeh-
straat 41 hs;
Lucas de JONG oud 23 jaar, scholier, wonende Sparreweg
30;
Adam RINGEL oud 15 jaar, scholier, wonende Retiefstraat
?;
Janny WALSCHUT oud 14 jaar, scholier, wonende Uiterwaar-
denstraat 16-I;
Johan WURMS oud 16 jaar, scholier, wonende Nic. Witsen-
straat 2;
Bem PLOEG oud 15 jaar, scholier, wonende J. v. Lennep-
straat 148;
Maup SERLIDE oud 21 jaar, scholier, wonende Smitstraat
18;
Alphons BREEDVELD oud 17 jaar, scholier, wonende Kattenburger-
kade 15-III;
Wiesje GRIESEN oud 19 jaar, scholier, wonende Pres. Brand-
straat 33-III;
Alie WECK oud 16 jaar, scholier, wonende Pres. Brand-
straat 35-III;
Berend BERKHOUT oud 18 jaar, scholier, wonende Distelweg 53-
II;
Alphons de GROOT oud 15 jaar, scholier, wonende Hendrik Ja-
cobstraat 22 bis;
Eefje VERWEIJ oud 18 jaar, scholier, wonende Westland-
gracht 106-III;
Rudi LOS oud 18 jaar, scholier, wonende Gorantalo-
straat 26;
Janny GEEL oud 16 jaar, scholier, wonende Bentinck-
straat 78-II;
Alie BOSSERS oud 16 jaar, scholier, wonende Prs. Brand-
straat 5-huis;
Harry BOSSERS oud 14 jaar, scholier, wonende Prs. Brandstr.
5-huis;
Ab VISSER oud 18 jaar, scholier, wonende Hoendiep-
straat 39-I;
Joop van LITH oud 20 jaar, scholier, wonende Gerard Dou-
straat 201;
Huib de GRAAF oud 17 jaar, scholier, wonende Lekstraat 23;
Ria OBBES oud 12 jaar, scholier, wonende Vrolistraat
326-II;
Berend HUISMAN oud 14 jaar, scholier, wonende Albert Cuij-
straat 3;
Thijs OOSTERHOUT oud 14 jaar, scholier, wonende Dan. Stalpert-
straat 37;
Ada RODENBURG oud 13 jaar, scholier, wonende J. v. d. Heij-
denstraat 125;
Ton SCHEP oud 14 jaar, scholier, wonende Kanaalstraat
6-III;

Wout LEEMHUIS	oud 13 jaar, scholier, wonende Herenles- straat 31;
Ina JETTERN	oud 18 jaar, scholier, wonende Hunze- straat 46;
Flip WITTENBERG	oud 14 jaar, scholier, wonende Regulier- dwarsstraat 26-I;
Frieda van 't HECK	oud 13 jaar, scholier, wonende Fr. Halsstr. 88-III;
Harry GELOK	oud 22 jaar, scholier, wonende H. Jacobs- straat 73;
Jan BEERSCHOTEN	oud 15 jaar, scholier, wonende Minahassa- straat 42-III;
Janny de SMIT	oud 14 jaar, scholier, wonende Pieter Aerts straat 109;
Willy ZEELT	oud 15 jaar, scholier, wonende Sportstraat 40;
Ria HUURMAN	oud 16 jaar, scholier, wonende Waverstraat 71;
Monigne FRIEDMAN	oud 13 jaar, scholier, wonende 1e Helmer- straat 151;
Rudi VELDHUIZEN	oud 14 jaar, scholier, wonende 3e Helmerstr 70;
Lucas HARKS	oud 12 jaar, scholier, wonende 3e Helmer- straat 76;
Jaantje HARKS	oud 13 jaar, scholier, wonende 3e Helmer- straat 76;
Wouter AUCEPS	oud 14 jaar, scholier, wonende Korte Meerh. straat 17;
Jansje SCHUURMAN	oud 16 jaar, scholier, wonende Singel 221;
Wim NIJDAM	oud 17 jaar, scholier, wonende Haarlemmer- weg 108-I;
Piet GROENINK	oud 12 jaar, scholier, wonende 1e J.v.d. Heijdenstraat 16-II;
Ger HARMSSEN	oud 26 jaar, scholier, wonende 1e Atjeh- straat 41 hs;
Cornelis de JONG	oud 21 jaar, scholier, wonende A. Bonn- straat 13-I;
Rob OLIVIERA	oud 16 jaar, scholier, wonende Hunzestraat 19 hs.
Hans METZ	oud 16 jaar, scholier, wonende Alb. Cuyp- straat 73-II;
Dorothea DUMMAN	oud 19 jaar, scholier, wonende Singel 36-III;
Herman VISSER	oud 18 jaar, scholier, wonende J.v. Lennep- straat 96-II;
Wouter van HECHT;	oud 20 jaar, scholier, wonende 1e Atjeh- straat 23-II;
Flip ADEMA	oud 20 jaar, scholier, wonende A. Bonn- straat 13-I;
Harm Leclesq	oud 15 jaar, scholier, wonende Ferd. Bol- straat 48 huis;
Adriaan BAAK	oud 16 jaar, scholier, wonende de Witten- kade 59-III;

Leo KAMER oud 19 jaar, scholier, wonende Vrolik-
straat 314 hs;
Trudie DAMMERS oud 19 jaar, scholier, wonende W.de Witt-
straat 19-II;
Anna de LEEUWE oud 18 jaar, scholier, wonende Rembrandt-
kade 19;
Petrus SMULDERS oud 26 jaar, scholier, wonende Vrolikstraat
313-II;
Johanna van de HAGEN oud 14 jaar, scholier, wonende Sanderijn-
straat 11;
Ellen v.d. BONGERD oud 23 jaar, scholier, wonende 1e Helmer-
straat 198;
Jetty WENSINK oud 18 jaar, scholier, wonende Waverstraat
89;
Marga de MEESTER oud 18 jaar, scholier, wonende Waverstraat
89;
Chris v.d. GROEP oud 18 jaar, scholier, wonende 2e Helmer-
straat 77-III;
Theo HAZEBOSCH oud 18 jaar, scholier, wonende Singel
353-I;
Ferdinand ADRIAANSZ oud 14 jaar, scholier, wonende Haarlemmer-
weg 18^e-I;
Hans BROUWER oud 15 jaar, scholier, wonende J.M.Kemper-
straat 88 hs;
Ans RUCHLER oud 15 jaar, scholier, wonende Hogendorp-
straat 89-I;
Wim v.d. PLAATS oud 15 jaar, scholier, wonende Wormerveer-
straat 16-II;
Jan van Constant oud 15 jaar, scholier, wonende Distelstr.
4-II;
Hans HARINGA oud 15 jaar, scholier, wonende Ranonkel-
straat 53 hs;
Dirk SCHOUWMANS oud 14 jaar, scholier, wonende Hazelaar-
straat 22-I;
Tiny CLAES oud 15 jaar, scholier, wonende Bremstraat
19;
Henk Smidt oud 15 jaar, scholier, wonende Jodenbree-
straat 65 hs;
Truus CHEVALLIER oud 14 jaar, scholier, wonende Bandoeng-
straat 24-II;
Peter NIEUWENDAM oud 15 jaar, scholier, wonende Nw. Prinsen
gracht 18-I;
Robert KERKHOF oud 20 jaar, scholier, wonende Schouw-
straat 36;
Wim de LAAT oud 16 jaar, scholier, wonende Kl.Katten-
burgerstraat 15 hs;
Karel BOS oud 19 jaar, scholier, wonende Vrolik-
straat 13-III;
Ria van der WAL oud 14 jaar, scholier, wonende Hoogte Ka-
dijk 42;
Pieter BIEMEN oud 17 jaar, scholier, wonende Minahassa-
straat 13 hs;
Else ROSINGA oud 19 jaar, scholier, wonende Kinker-
straat 42 hs;
Gerrit ARBOUS oud 15 jaar, scholier, wonende ten Kate-
straat 13-III;
Wim v.d. METSCH oud 16 jaar, scholier, wonende Bentinck-
straat 58;
Emile v.d. KERK oud 16 jaar, scholier, wonende Alb.Cuyp-
straat 98-II;

-Sonja v.d. KERK-

Senja v.d. KEEK	oud 14 jaar, scholier, wonende Alb. Cuyppstraat 98-II;
Karel MOHREL	oud 14 jaar, scholier, wonende Dan. Stalpartstraat 34;
Janny MULDER	oud 17 jaar, scholier, wonende Waterloo plein 5 ha;
Pin v.d. VEGT	oud 15 jaar, scholier, wonende Utrechtsestraat 18-I;
Guillaume GERARD	oud 14 jaar, scholier, wonende Da Costa kade 16-I;
Ellis van NIEUWENHUIZEN	oud 18 jaar, scholier, wonende 1e Constant Huygenstraat 22-III.

Ik moge U verzoeken mij, voor zover dit niet eerder is geschied, door middel van informatiekaarten, voorzien van hogergenoemd referentie-nummer, te willen doen inlichten omtrent de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde bijzonderheden van bovengenoemde personen.

Indien daartoe aanleiding mocht bestaan, zal ik dezelfde gegevens ook gaarne ontvangen betreffende de ouders en overige gezinsleden.

d. HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:
[Handwritten signature]

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 12 Juli 1950

No.: B 85353

n.a.v. schr. van Maartensdijk 85353 Co 83462 1136

Ond.: O.P.S.J.-kamp.

VERTROUWELIJK

IIIId/h 3

UITGEBEERT

Ontv. bew: _____

Rappel : 11/10 _____

Antwoord : 92907 _____

Van 13 tot en met 16 April j.l. werd in het kampeercentrum "De Rading", Aanlegsteeg 112 te Hollandse Rading (gem. Maartensdijk) door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) een zgn. Paaskamp gehouden.

Het aantal deelnemers aan het kamp bedroeg 143, waaronder Elsje HINTELAAR, oud 15 jaar, scholier, wonende Eikenstraat 30, IJmuiden.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent haar personalia en politieke antecedenten.

Indien daartoe aanleiding bestaat, ontvang ik dezelfde gegevens gaarne ook van de overige gezinsleden.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens, deze:

M.J.

J. G. Crabbendam

De Heer Commissaris van Politie
te
VELSEN.

292907

's-Gravenhage, 12 Juli 1950

No.: B85353

n.a.v. schr. van Maartensdijk 85353 Co 83462

Ond.: O.P.S.J.-kamp

VERTROUWELIJK

IIIId/h 3

UITGEBOEKT

Ontv. bew: _____

Rappel : 11/10

Antwoord : 92906

Van 13 tot en met 16 April j.l. werd in het kamp-
centrum "De Bading", Aanlegsteeg 112 te Hollandsche Bading
(gen. Maartensdijk) door de Organisatie van Progressieve
Studenten Jonge (O.P.S.J.) een n.v. Paaskamp gehouden.

Het aantal deelnemers aan het kamp bedroeg 143,
waaronder twee NAAT, oud 18 jaar, scholier, wonende Gremer-
laan 4, Sampsoort.

Ik zou U verzoecken mij te willen doen inlichten con-
trent naar persoonslijst en politieke antecedenten.

Desbetreffende gegevens zal ik tevens, indien daartoe aan-
leiding wordt gegeven, gaveris ontvangen van haar ouders
en overige gezinsleden.

DE HOOFD VAN DE DIENST
aanvens deze:

J. G. Crabbendam

De Hoof van Politie

Antw. v. Velsen

92906

I.D.No.728.

Edam
Vertrouwelijk.

Betr.: O.P.S.J.kamp.

6.538.3
82.4

NIET O.K.
ACD/46
DAT: 28 9 50
PAR: RM

1 Augustus 3 AUG 1950

ACD/90557

In antwoord op de mij toegezonden lijst met namen van deelnemers aan het van 13-16 April j.l. te Maartensdijk gehouden OPSJ-kamp heb ik de eer U het volgende te berichten :

Bij onderzoek is gebleken, dat het praktisch niet doenlijk is uit deze lijst vaststaande gegevens te verkrijgen. In sommige gevallen is sprake van niet bestaande straatnamen, in andere weer van verbasterde namen; de lijst ~~verstigt~~ overigens de indruk, dat men willens en wetens getracht heeft foutieve of minder juiste gegevens te verstrekken. Een serieuze behandeling van dit stuk zou tenslotte zoveel tijd vergen, dat het mij beter voorkomt, het onderzoek hiermede te staken. In de toekomst ware een scherpere controle bij soortgelijke bijeenkomsten toe te passen, opdat moeilijkheden, als het onderhavige, zich niet kunnen voordoen. Einde.

RM
Aan : BVD.

NIET O.K.
ACD/4B
DAT: 1/16/52
PAR: f

6.536.3
6.538.4
16 AUG 1950
ACD/ 9/239

Rheden

Kort verslag van het van 22-tot en met 29 Juli 1950 op de boerd rijk van J.W.Scherpenzeel, wonende Prof.Stokvislaan No.2 te Laag Soeren, gemeente Rheden, door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.)gehouden kamp.

Zaterdag, 22 Juli 1950 kwam een groep van ongeveer 80 personen, vermoedelijk allen behorende tot de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, op de boerderij van J.W.Scherpenzeel voornoemd, die zich bij de enkele overgeblevenen van het vorige kamp voegden.

Zondagmorgen, 23 Juli 1950 verbleven zij op de kampplaats en 's middags werd een wandeling gemaakt, terwijl 's avonds spelen werden gehouden. Om 22.00 uur werd door André With, wonende Uiterwaardenstraat 18 te Amsterdam, verblijvende in genoemd kamp, naar Amsterdam gebeld (telefoonnummer onbekend). Hij sprak met Joop van Zanten en vroeg of deze Maandagavond 24 Juli 1950, voor de leden van de O.P.S.J. in de boerderij van Scherpenzeel een lezing zou kunnen houden, waarop hij een bevestigend antwoord kreeg. Tijdens dit telefoongesprek zei With, dat hij het bijwonen van de lezing moeilijk verplicht kon stellen.

W

Maandag, 24 Juli 1950. Sportdag voor de leden van de O.P.S.J. op het kampterrein. Te omstreeks 17.00 uur kwam Joop van Zanten. Hij had eerst een bespreking met de leiding van het kamp, waaronder André With, Catrien Bultje en Fred Nagel. Om ongeveer 20.00 uur ving de lezing aan in een kleine veestal in het achterste gedeelte van de boerderij. Deze lezing mocht slechts door de ouderen worden bijgewoond en de jongeren dienden zich naar de zolder te begeven, alwaar hun een fragment uit het boek "Het witte zeil" werd voorgelezen. Enige jongeren wilden toch de lezing bijwonen, doch hen werd duidelijk gemaakt, dat zij hadden te gehoorzamen, daar zij niet bij de lezing tegenwoordig konden zijn. Tijdens de lezing gehouden door genoemde van Zanten, waren alle deuren en ramen gesloten en stonden enige wachtposten rondom de kleine stal opgesteld. De lezing duurde tot ongeveer 21.30 uur, waarna tot 22.00 uur een pauze werd gehouden. Om 22.00 uur vond nog een bespreking plaats, waarbij wederom de nodige voorzorgsmaatregelen werden getroffen. Een der leden van het gezin Scherpenzeel, die trachtte iets op te vangen, hoorde tijdens de lezing zeggen: "en dit is het Communisme dat op 10 kilometer afstand staat."

Com. de Jagen?

Diezelfde avond werd door Fred Nagel naar Utrecht gebeld (tel. 21845) of een zekere Kees in plaats van Vrijdagsavond, Donderdagmiddag wilde komen. Om ongeveer 23.00 uur had nog een onderhoud plaats tussen van Zanten en André With, waarbij eerstgenoemde aan With mededeelde hoe hij de dagindeling moest maken.

Dinsdag, 25 Juli 1950 werd doorgebracht op de kampplaats waarbij een grote ereboog werd opgericht. In deze boog werd een spandoek aangebracht waarop "Welkom" vermeld stond. Volgens uitlatingen van kampleden was dit ter ere van de aankomst van Gerrit van Praag, die anderhalfjaar in een kamp had doorgebracht, omdat hij als militair opruiende pamfletten onder militairen had verspreid. Volgens anderen had hij geweigerd naar Indië te vertrekken, waartoe hij als militair verplicht was geweest. Om de dag te korten, werd een scene in elkaar gezet, waarbij een nieuwe Burgemeester werd binnengehaald, doch nadat gebleken was, dat hij niet wilde wat het volk wenste, werd hij aan de schandpaal gebonden.

Woensdag, 26 Juli 1950. Tocht naar de Imbos en Hoge Veluwe voor diegenen, die in het bezit van een rijwiel waren. 's Middags werd een bloedspoor uitgelegd, hetwelk door de leden diende te worden gevolgd. Zij hadden daartoe bloed en slachtafval gehaald van het slachthuis te Rheden. Naar van kampleden werd vernomen, hadden verschillende bekende personen uit het Russische leven hierin een rol gespeeld, zoals b.v. Lenin, die de leiding van het spoorvolgen had. Ook de Russische Tsaar kwam hierin voor. Des avonds werd een voetbalwedstrijd gehouden tussen een elftal van de O.P.S.J. en een elftal uit Laag Soeren.

des. C. de Jagen?

Donderdag, 27 Juli 1950. Overdag een trektocht door de bossen en naar het zwembad te Eerbeek. 's Avonds werd voor alle leden een lezing gehouden over de natuur, de zon, de maan en de sterren. De lezing werd gehouden door "Kees" uit Utrecht.

Vrijdag, 28 Juli 1950. 's Morgens op de kampplaats, terwijl des middags een gedeelte naar de Imbos trok en de rest de voorbereidselen voor het kampvuur trof. Om 22.30 uur nam het kampvuur een aanvang. Werden eerst muziek en zang ten gehore gebracht, later volgden enige toespraken. Als eerste spreker trad op Ger. Harmsen, die zeide een brief van een DUW arbeider te zullen voorlezen. Volgens deze brief noemde de arbeider de DUW een uitwas van de kapitalistische maatschappij en gaf hij weer hoe zij 's morgens in een vrachtauto waarover een kleed, voorzien van de nodige gaten om de regen door te laten, naar het werk werden gebracht. Na daarin

het medebrengen van eigen gereedschappen te hebben geheeld, besloot de arbeider zijn brief met de opmerking, dat de arbeiders verhongerden en dat vele instellingen, zoals banken e.d. grove winsten maakten. Harmsen besloot met de hulp van alle aanwezigen in te roepen voor een beter bestaan van de arbeider en een vrij land, waarin zij konden leven. Hierop nam een vrouw, vermoedelijk Catrien Bultje, het woord, die Gerrit van Praag inleidde. Zij deelde mede, dat Gerrit van Praag deze week pas in vrijheid was gesteld, nadat hij anderhalf jaar in een kamp had doorgebracht. Hij, die volgens haar, de vrijheid en mensheid had willen dienen, werd in een kamp opgesloten, maar nu, eenmaal in vrijheid, hoopte zij, dat hij zijn beste krachten zou geven aan de zaak die zij voorstonden.

Vervolgens nam Gerrit van Praag het woord, die zeide blij te zijn weer in het midden der O.P.S.J. terug te zijn. Hij had anderhalf jaar in een kamp opgesloten gezeten en velen, die er net zo over dachten als hij, zaten nog vast, terwijl een groot gedeelte nog niet de moed had gevonden om het juk af te schudden. Hij noemde de oorlog op Korea een ongerechtvaardigde oorlog, daar Amerika deze doelbewust had ontketend. Hier kwam volgens hem het begrip "democratie" duidelijk naar voren en vond, dat dit geen oorlog was om een geschil op te lossen, doch zuiver om de democraten te bevorderen. Hij sprak de hoop uit, dat alle aanwezigen zouden medewerken, om deze wereld tot een wereld van de mensheid te maken waarbij ieder zijn recht kon krijgen en de arbeid gewaardeerd werd. Voorts hoopte hij weer voor het ideaal der O.P.S.J. te strijden. Te omstreeks 24.00 uur nam het kampvuur een einde.

Zaterdag 29 Juli 1950. 's Morgens toebereidselen voor het vertrek, waarna van 14.00 tot 16.00 uur een groot gedeelte van de aanwezigen zich op weg naar huis begaf. Een klein gedeelte bleef achter op de boerderij met de bedoeling vanuit Laag Soeren rechtstreeks naar België te vertrekken. 's Nachts werd een dringend telegram bezorgd, luidende: "Materiaal trektocht halen bij Petit, kampeercentrum Jinne bij Ommen. Gelijk machtiging". Dit telegram was ondertekend met Catrien Bultje en gericht aan Andries Roelofs.

Die nacht verbleef alleen Fred Nagel in de kampplaats, terwijl de anderen de nacht in de open lucht in het bos doorbrachten.

Zondag 30 juli 1950, verbleven allen, met uitzondering van Andries Roelofs, op de boerderij, waarbij toebereidselen voor het vertrek naar het buitenland werden gemaakt. A. Roelofs begaf zich naar Ommen om bedoeld materiaal te halen.

Maandag 31 Juli 1950. In de voormiddag belde Frans Muller telefoonnummer 89276 in Amsterdam op en vroeg wanneer zij terug moesten zijn voor de reis naar Polen. Uit het gevoerde telefoongesprek viel op te maken, dat 16 Augustus 1950 het vertrek naar Polen plaats moest hebben, doch dat zij tenminste een week van te voren terug dienden te zijn voor het afhalen van de papieren. Frans Muller zeide, dat hij, Fred Nagel en Harry Visser meegingen, en dat Elsje de Jong naar Hongarije zou gaan. Maandagmiddag te omstreeks 13.00 uur zijn de achtergeblevenen, vermeld op bijlage III, met uitzondering van Lucas de Jong en Rudi Muller, die gezamenlijk naar N. Brabant wilden gaan, en Fred Nagel, die naar huis is afgereisd, voorzover is kunnen blijken, naar België vertrokken.

Een viertal lijsten met namen van de personen, die gedurende het tijdvak van 22-tot en met 31 Juli 1950 op de boerderij van Scherpenzeel te Laag Soeren verbleven, wordt als bijlagen I, II, III en IV hierbij gevoegd.

Als leiders van dit kamp traden op: André With, Fred Nagel en Catrien bultje.

Het boek, hetwelk door vele kampleden werd gelezen is getiteld "Het witte zeil".

Dat dit kamp gezamenlijk werd gehouden met de Federatie van Vooruitstrevende Studenten Verenigingen (F.V.S.V.), (zie Uw Schrijven No. 87858 "vertrouwelijk" d.d. 7-7-1950) is hier niet gebleven. —

Verzonden aan: B.V.D. Den Haag.

Velp(G), 14 Augustus 1950.

PERSONEN,

die gedurende de week van 22 tot en met 29 Juli 1950 in het door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd gehouden kamp op de boerderij van J. W. Scherpenzeel, wonende te Laag Soeren, gemeente Rheden, Prof. Stokvislaan no. 23, verbleven: - - - - -

- ✓ Ria v.d. Lossen, (II) 2e Oosterkerkstraat 110 (I) Amsterdam,
- ✓ Esje de Jong, (II) le Atjehstraat 41 hs, " "
- ✓ Annie Harmsen, (III) " " " " " "
- ✓ Frans Muller, (I) Minchassastraat 48 (III) Zeist,
- ✓ Fred Nagel, Slotlaan 1a, Amsterdam,
- ✓ Albert de Boer, (II) Linnasstraat 19, " "
- ✓ Herman Visscher, (I) Vrolijkstraat 301 (II) " "
- ✓ Cornelis van Rijn, J. B. Coenstraat 21 (II) " "
- ✓ P. Oud, Frederik Hendrikstraat 40 (II) " "
- ✓ Toon van de Kerk, A sid 91 Jan Steenstraat 46 hs, " "
- ✓ Emmy de Graaf, Frans Halsstraat 17 (I) " "
- ✓ Theke v.d. Hamer, Stalinlaan 27 (II) " "
- ✓ Andries Zwart, Amstelkade 141 hs " "
- ✓ Piet Nijland, Mr. Mijdrechtsstraat 29 (III) " "
- ✓ Jan v.d. Kluis, (II) VI Frans Halsstraat 14 (II) " "
- ✓ Nel de Man, V. Baerlestraat 48 (II) " "
- ✓ Andries v.d. Land, de Gaijrossestraat 18 (I) " "
- ✓ Peter de Hoed, Zeilstraat 212 (II) " "
- ✓ Jan Gort, Amstelveenseweg 21 (II) " "
- ✓ Joke de Vries, Linnaensparkstraat 45 (I) " "
- ✓ Fia Barends, Middenweg 147 (I) " "
- ✓ Ellie v.d. Lage, Amstelkade 209 hs " "
- ✓ Piet van Nood, Centuurbaan 124 (II) " "
- ✓ Rijk v.d. Veer, Stadhouderskade 65 hs " "
- ✓ Wijntje v.d. Ton, Plantage Muidergracht 41 (I) " "
- ✓ Kees v.d. Poel, Ferd. Bolstraat 64 hs " "
- ✓ Catrien Bultjes, de Wittenkade 65 (I) " "
- ✓ Hansje v.d. Korn, Schaeppmanstraat 41 (II) " "
- ✓ Jansje Meier, Kanaalstraat 30 hs " "
- ✓ Ria Meier, " " " " " "
- ✓ Ton Leenderts, Wilhelminastraat 42 (III) " "
- ✓ Jan v.d. Brink, Kinkerstraat 64 (III) " "
- ✓ Fred v.d. Burg, J.v. Lennepkade 149 hs " "
- ✓ Bertha v. Eggen, le Kelmerstraat 39 (II) " "
- ✓ Clara de Jong, Vrolijkstraat 313 (II) " "
- ✓ Joh. v.d. Brug, Jac. v. Lennepstraat 149 hs " "
- ✓ Andree Roelofs, Kanaalstraat 14 hs " "
- ✓ Hanna v.d. Korst, Weteringschrans 12 (II) " "
- ✓ Gerrit v. Ede, De Wittenstraat 165 (I) " "
- ✓ Nel Konijnenburg, V. Hogendorpstraat 49 hs " "
- ✓ Hansje v. Oosten, Bosboomstraat 120 (II) " "
- ✓ Alie Maarseveen, Utrechtsestraat 213 (III) " "
- ✓ Mina v.d. Klei, Buitenweg 12 (II) " "
- ✓ Bob Volles, Sumatrastraat 39 (II) " "
- ✓ Karel de Groot, Javastraat 29 (II) " "
- ✓ Jan v.d. Heuvel, 2e Atjehstraat 82 (I) " "
- ✓ Bertus Fried, v.d. Duijnstraat 60 (III) " "
- ✓ Jochem Thomas, De Clercqstraat 139 (II) " "
- ✓ Jeanne de Bree, Bilderdijkstraat 213hs " "
- ✓ Harm Jansen, le v. Swindenstraat 81 hs " "
- ✓ Piet Blomberg, Wagenaarstraat 193 (II) " "
- ✓ Cor Bos, le Oosterparkstraat 18 (III) " "
- ✓ Lucas de Jong, Admiraalengracht 96 (I) " "
- ✓ Rudi de Vries, le v. Swindenstraat 26 hs. " "
- ✓ Gerrit Klaassen, Zeven Provinciënstraat 11 hs " "
- ✓ Gerda v.d. Spier, Lucellenstraat 19 hs. " "

Z.O.Z.

P E R S O N E N,

behorende tot het kamp van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, die de nacht van Zaterdag op Zondag, 29 op 30 Juli 1950, op de boerderij van J. W. Scherpenzeel, wonende te Laag Soeren, gemeente Rheden, Prof. Stokvislaan, no. 2, hebben doorgebracht: - - - - -

• Annie Harmsen,	le Atjehstraat 41 hs	Amsterdam.
• Frans Muller,	Minahassastraat 48 (III)	"
• Esje de Jong,	le Atjehstraat 41 hs	"
• Fred Nagel,	Slotlaan 1a	Zeist.
• Ger Harmsen,	le Atjehstraat 41 hs	Amsterdam.
• André Roelofs,	Kanaalstraat, 14 hs	"
• Bertha v. Eggen,	le Helmerstraat 39 (II)	"
• André With,	Uiterwaardenstraat 18 (I)	"
• Lucas de Jong,	Admiralengracht 96 (I)	"
• Rudi de Vries,	le v. Swindenstraat 26 hs	"
• Johan Willems,	le J. Steenstraat 92 (I)	"
• Cornelis van Rijn,	J.P. Coensstraat 21 (II)	"
• Toon v. d. Kerk,	le Jan Steenstraat 46 hs	"
• Emmy de Graaf,	Frans Halsstraat 17 (I)	"
• Cor Bos,	le Oosterparkstraat 18 (III)	"
• Pim v. Beek,	Mijnherenlaan 6A	Rotterdam.
• Jan v. Beek,	"	"
• Bob Kerkmeester,	Schouwstraat 19	Amsterdam.
• Frits van Biemen,	Keizersgracht 220	"

- - - - -

PERSONEN,

behorende tot het kamp van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, die de nacht van Zondag 30- op Maandag 31 Juli 1950, op de boerderij van J. W. Scherpenzeel, wonende te Laag Soeren, gemeente Rheden, Prof. Stokvislaan no. 2 hebben doorgebracht en die, voor zover is kunnen blijken, met uitzondering van Fred Nagel, Lucad de Jong en Rudi Muller, naar België zijn vertrokken.

			geb.datum.
• Fred Nagel,	Slotlaan 1a	Zeist.	30-8-27
—/• Piet Gortzak, ✕	Hygieaplein 12 (II)	Amsterdam	5-1-33
✕• Cor de Jong,	Korte Meerhuizenstr. 16 (II)	"	30-3-30
—/• Helen Leclercq, ✕	le Atjehstraat 41 hs	"	19-5-32
—/• Frans Muller,	Minahassastraat 48 (III)	"	24-5-32
—/• Rudi Muller, ✕	Leidsegracht 117	"	19-10-28
• Lucas de Jong,	Admiralengracht 96 (I)	"	17-6-26
—/• Puck Ploeg, ✕	Leidsekade 5	"	30-7-30
✕• Bram Breedveld,	de la Reijstraat 17A	Rotterdam	9-2-31
✕• Bob Kerkhoven,	Oude Gracht 119	Utrecht	17-6-32
•✕• Frans Laval,	Hamburgerstraat 13 bis	"	18-12-30
✕• André Roelofs,	Kanaalstraat 14 Amsterdam		13-8-31
—/• J. v. Briemen,	Pleineslaan 49A	Rotterdam	6-4-29
•✕• Rob v. Rijn,	Nieuwe Binnenweg 17 bis	"	15-9-31
—/• Emmy v.d. Bongerd, ✕	le Atjehstraat 41 hs	Amsterdam	31-8-26
•• Annie Harsman of Harmsen,	le Atjehstraat 41 hs	"	15-6-24
	- - - -		

LIJST

van personen, behorende tot het kamp der Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, welke gedurende de week van 22- tot en met 29 Juli 1950 op de boerderij van J.W. Scherpenzeel wonende te Laag Soeren, gemeente Rheden, Prof Stokvislaan 2 verbleven, en aldaar onder behandeling van een dokter zijn geweest .

✕ J. Meijerink, ✕	Hugo de Grootplein 5 (III) Amsterd.	
✕ G. Harmsen,	le Atjehstraat 41 hs	,,
✕ J. F. Olivier,	Sumatrastraat 109 (I)	,,
✕ Helen Leclercq ,	le Atjehstraat 41 hs	,,
✕ A. van Praag, ✕	Topaasstraat 19 (I)	,,
✕ G. Spierenburg,	le Atjehstraat 36 (II)	,,
✕ Piet Helmig,	Matheneststraat 168	Rotterdam.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B 91239
IIIId/c 3
Onderw.: O.P.S.J.-kamp.

UW BROUW

n.a.v. verslag van Rheden,
no 91239

's-Gravenhage, 24 November 1950.

Ontv. bew: .....

Rappel : 24/2.51

Antwoord : 98066

VERTROUWELIJK.

Mede te Uwer informatie moge ik U berichten, dat van 22 t/m 29 Juli 1950 te Laag Soeren een door de O.P.S.J. georganiseerd zomerkamp werd gehouden waaraan o.a. de volgende te Uwent wonende personen deelnamen:

Hans v.d. Weren, Oude Gracht 215,
Kees van Praag, Bandoengstraat 19 bis A,
Jaap Kroes, J.S. Baelstraat 55,
Wim de Vink, Kwartelstraat 19-hs.

Voor zover is kunnen blijken heeft een kleine groep deelnemers zich op 31.7.1950 naar België begeven waar zij ongeveer een week zouden kamperen.

Hieronder bevonden zich

Bob Kerkhoven, geb. 17.6.1932, won. Oude Gracht 119, en
Frans Laval, geb. 18.12.1930, won. Hamburgerstraat 30-bis.

Ik moge U verzoeken mij, voor zover dit nog niet eerder is geschied, door middel van informatiekaarten voorzien van hogergenoemd referentienummer, te willen doen inlichten omtrent de personalia en politieke antecedenten van genoemde personen.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Crabbendam

Aan de Heer
Hoofde commissaris van Politie
te
UTRECHT.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 24 November 1950

No.: B 91239

IIIId/o 3

Onderw.: Deelnemers O.P.S.J.-kamp

n.a.v. ~~xxx~~ verslag van Rheden,
no 91239

UITGEBOKT

VERTROUWELIJK.

Ontv. bew: _____

Rappel : 24/2.51

Antwoord : 99773

Mede te Uwer informatie moge ik U berichten, dat van 22 t/m 29 Juli 1950 te Laag Soeren een door de O.P.S.J. georganiseerd zomerkamp werd gehouden waaraan o.a. de volgende te Uwent wonende personen deelnamen:

Pim van Beek, Mijnsherenlaan 6-a,
Jan van Beek, Mijnsherenlaan 6-a,
Clara de Wit, Randweg 17-II,
Wim v.d. Wiele, Zaagmolenstraat 65-a.

Voorzover is kunnen blijken heeft een kleine groep deelnemers zich op 31.7.1950 naar België begeven waar zij ongeveer een week zouden kamperen.

Hieronder bevonden zich

J. van Briemen, geb. 6.4.1929, won. Pleineslaan-A,
Bob van Rijn, geb. 15.9.1931, won. Nieuwe Binnenweg 17-bis.

Ik moge U verzoeken mij, voor zover dit nog niet eerder is geschied, door middel van informatiekaarten voorzien van hogergenoemd referentienummer, te willen doen inlichten omtrent de personalia en politieke antecedenten van genoemde personen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Crabbendam

Aan de Heer
Hoofddo commissaris van Politie
te
ROTTERDAM.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B 91239

IIIId/c 3

Onderwerp: Deelnemers O.P.S.J.-kamp.

UITGEROEP

Suppl 28/2.
's-Gravenhage, 24 November 1950

n.a.v. verslag van Rheden
no 91239

V E R T R O U W E L I J K.

Mede te Uwer informatie moge ik U berichten, dat van 22 t/m 29 Juli 1950 te Laag Soeren een door de O.P.S.J. georganiseerd zomerkamp werd gehouden waaraan o.a. de volgende te Uwent wonende personen deelnamen:

Boer, Albert de	Linnaeusstr. 19
Barends, Pia	Middenweg 147-I
Brink, Jan v.d.	Kinkerstraat 64-II
Burg, Fred v.d.	J. van Lennepkade 149-hs
Brug, Joh. v.d.	Jac. van Lennepstraat 149-hs
Bree, Jeanne de	Bilderdijkstr. 13-hs
Blomberg, Piet	Wagenaarstraat 193-II
Bos, Cor	1e Oosterparkstraat 18-III
Bos, Rob	1e Oosterparkstr. 18-III
Biemen, Frits van	Keizergracht 220
Bongerd, Emmy v.d. (31.8.1926)	1e Atjehstraat 41-hs
Darl, Marie van	Reggestraat 33-III
Ede, Gerrit van	De Wittenstraat 165-I
Eggen, Bertha van	1e Helmerstraat 39-II
Fried, Bertus	v.d. Duijnstraat 60-III
Gortzak, Piet (5.1.1933)	Hygieaplein 12-II
Graaf, Emmy de	Frans Halsstraat 17-I
Gort, Jan	Amstelveenseweg 21-II
Groot, Karel de	Javanstraat 29-II
Hamer, Ineke v.d.	Stalinlaan 27-II
Hoed, Peter de	Zeilstraat 212-II
Hond, Frans	Kostverlorenkade 56-II
Hoek, Jaap v.d.	Bruyadaelkade of Ruyadaelkade
Jansen, Harm	1e v. Swindenstraat 81-hs ^{35-II}
Kerk, Toon van de	Jan Steenstraat 46-hs
Kluis, Jan v.d.	Frans Halsstraat 14-II
Korn, Hansje v.d.	Schaepmanstraat 41-II
Korst, Hanna v.d.	Weteringschans 12-II
Konijnenburg, Nel	van Hogendorpstr. 49-hs
Klei, Mina v.d.	Buitenweg 12-II
Klaassen, Gerrit	Zeven Provinciënstraat 11-hs
Kromme, Jan v.d.	Bos en Lommerweg 130-I
Kerkmeester, Bob	Schouwstraat 19
Lossen, Ria v.d.	2e Oosterkerkstraat 110-I
Land, André v.d.	de Lairessestr. 18-I

- 2 -

Aan de Heer
Hoofde commissaris van Politie
te
A M S T E R D A M.

VERTROUWELIJK

Lage, Ellie v.d.	Amstelkade 209-hs
Leenderts, Ton	Wilhelminastraat 42-III
Leclerq, Helen (19.5.1932)	le Atjehstraat 41-hs
Man, Nel de	van Baerlestraat 48-II
Meier, Jansje	Kanaalstraat 30-hs
Meier, Ria	Kanaalstraat 30-hs
Maarseveen, Alie	Utrechtstraat 213-III
Muller, Rudi (19.10.1928)	Leidsegracht 117
Meijerink, J	Hugo de Grootplein 5-III
Nijland, Piet	Kr. Mijdrechtstraat 29-III
Nood, Piet van	Centuurbaan 124-II
Oud, Ries	Frederik Hendrikstraat 40-II
Oosten, Hansje van	Bosboomstraat 120-II
Poel, Kees v.d.	Ferd. Bolstraat 64-hs
Post, Emmy	Spuistraat 158-I
Ploeg, Puck (30.7.1930)	Leidsekade 5
Praag, A. van	Topaasstraat 19-I
Rijn, Cornelis van	J.P. Coenstraat 21-II
Spier, Gerda v.d.	Lucellenstraat 19-hs
Sluimers, Kees	Donjestraat 79-III
Smit, Piet de	Hobbemakade 53-I
Ton, Wijntje v.d.	Plantage Muidergracht 41-I
Thomas, Jochem	De Clerqstraat 139-II
Tak, Huib v.d.	A. de Ruyterweg 268-III
Visscher, Herman	Vrolikstraat 301-II
Vries, Joke de	Linnaeusparkstraat 45-I
Veer, Rijk v.d.	Stadhouderskade 65-hs
Volles, Bob	Sumatrastraat 39-II
Vries, Rudi de	le van Swindenstraat 26-hs
Willems, Johan	le Jan Steenstraat 92-I
Warmerdam, Ans	Elandsgracht 13-II
Zwart, Andries	Amstelkade 141-hs
Zalm, Richard v.d.	le Oosterparkstraat 49-hs

Voor zover is kunnen blijken heeft een kleine groep deelnemers zich op 31.7.1950 naar België begeven, waar zij ongeveer een week zouden kamperen.

Hieronder bevonden zich:

Gortzak, Piet, geb. 5.1.1933, won. Hygieaplein 12-II,
 Jong, Cor de, geb. 30.3.1930, won. Korte Meerhuizenstr. 16-II,
 Leclerq, Helen, geb. 19.5.1932, le Atjehstraat 41-hs
 Muller, Frans, geb. 24.5.1932, won. Minahassastr. 48-III,
 Ploeg, Puck, geb. 30.7.1930, Leidsekade 5,
 Bongerd, Emmy, v.d., geb. 31.8.1926, won. le Atjehstr. 41-hs,
 Harmsen, Annie, geb. 15.6.1924, won. le Atjehstraat 41-hs,
 allen te Uwent wonend.

VERTROUWELIJK

Ik moge U verzoeken mij, voor zover dit nog niet eerder is geschied, door middel van informatiekaarten, voorzien van hogergenoemd referentienummer, te willen doen inlichten omtrent de personalia en politieke antecedenten van genoemde personen.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Crabbendam

No. 2395-7-50. *Al dan*
co 83462
Uw schrijven No. 85353, d.d. 12-7-50.
Ond: O.P.S.J.-kamp.

6,536.3
NIET O.K.
ACD/ 46
DAT: 28.9.50
PAR: R. 7.

6,536.3
01,14
2 - SEP. 1950
ACD/ 92110

31 Augustus 1950.

In antwoord op bovenaangehaald schrijven wordt medege-
deeld, dat van de daarin genoemde personen, slechts de
5 eerstgenoemden geïdentificeerd zijn kunnen worden.

Hun personalia zijn als volgt:

- 1e Esther de J O N G, geboren 28-10-31 te Parijs, wonen-
de 1e Atjehstraat 41-hs bij Harmsen te Amsterdam.
- 2e Frans M U L L E R, geboren 24-5-32 te Amsterdam, wo-
nende Minahassastraat 48-III bij zijn ouders te Am-
sterdam.
- ③ 3e Johan Alfred G R O E N I N K, geboren 30-8-34 te Am-
sterdam, wonende 1e Jan v.d. Heijdenstraat 124-II te
Amsterdam.
- 4e Rudi M U L D E R, geboren 9-10-28 te Hilversum, wonen-
de Leidsegracht 117-II bij Barneveld te Amsterdam.
- ① 5e Robert van R E I J N, geboren 6-4-29 te Amsterdam, wo-
nende Trompenburgerstraat 36-II bij zijn moeder te
Amsterdam.

De onder de nrs. 1-2-4-en 5 genoemde personen zijn bij
Uw Dienst bekend, de onder nr. 3 genoemde niet en zal U
hiervan een informatiekaart worden toegezonden.

De overige in het schrijven genoemde namen en adressen
zijn blijkbaar opzettelijk zodanig vervalst, dat zij via
het Bevokingsregister te Amsterdam, niet kunnen worden
nagegaan.

ko 13
h

D-3.

Onderwerp: Inlichtingen omtrent Flora MAAT,
oud 15 jaar, scholier,
wonende J.T.Cremerlaan 4
Santpoort, gem.Velsen.

In- en afschrijvingen: Zover bekend, nooit te Velsen inge-
schreven of ingeschreven geweest.

Antwoord op verzoek

Min.v.Binnenl.Zaken nr.85353 dd. 12-7-50

6.586.3 6.536.3
6.5324 01.14

Co 03462

14 SEP. 1950-50.

B E R I C H T.

ACD 92906

Meer

Zover bekend, is in perceel J.T.Cremerlaan 4 geen
meisje woonachtig (geweest) van de leeftijd van 15 jaar.

In bedoeld perceel is woonachtig het gezin van Jaco-
bus Leonardus MIN, geb. 17-7-89 Velsen, aannemer. Dit ge-
zin is practiserend Rooms-Katholiek en staat alhier op po-
litiek en maatschappelijk gebied gunstig bekend.

Het onderzoek wordt voortgezet en bij aanvulling volgt
t.z.t. bericht.

K

NIET O.K.
ACD/46
DAT: 20/9/50
PAR: Rg.

NIET O.K.
ACD/46
DAT 28-9-50
PAR: Ruy

Onderwerp: Inlichtingen omtrent Elsje HINTELAAR,
oud 15 jaar, scholier,
6,536.3 6,536.3 wonende Eikenstraat 30
6,532.4 01.14 IJmuiden-Oost, gem.Velsen

In-en afschrijvingen: Zover bekend, te Velsen niet ingeschreven of ingeschreven geweest.

Antwoord op verzoek
Min.v.Binnenl.Zaken nr.85353 dd. 12-7-50

14 SEP 1950
8-9-50
ACD/92907

B E R I C H T.

In perceel Eikenstraat 30 is, zover bekend, geen meisje woonachtig (geweest) van de leeftijd van 15 jaar.

In bedoeld perceel zijn woonachtig:

- Velsen*
- belind.* 1. Cornelis BAAS, geb.14-2-85 Huizen, visventer, bekend communist;
- belind.* 2. diens echtgenote Wijntje DIKKEN, geb.31-3-89 Huizen, lid N.V.B.;
- PD 11361* 3. hun dochter Lijsje BAAS, geb.18-7-09 Huizen, actief communiste, en
- PD 12458* 4. hun zoon Pieter Herman BAAS, geb. 7-10-23 Velsen, bezorger van dagblad De Waarheid, eveneens actief communist.

Het onderzoek wordt voortgezet en bij aanvulling volgt t.z.t. bericht.

VERBINDING No. 51.

No. I.D. 443/50.

Onderwerp:

Samenkomst van "Progressieve Studerende Jeugd".

0.536.3
05.5

6.536.3

VERTROUWELIJK.

19 September 1950.

N.O.P. KAART
ACD/ 43
DAT: 7/3/51
PAR: 3/1

21-SEP-1950
ACD/ 93200

Eigen bericht.

Handwritten notes:
T T
Hengels

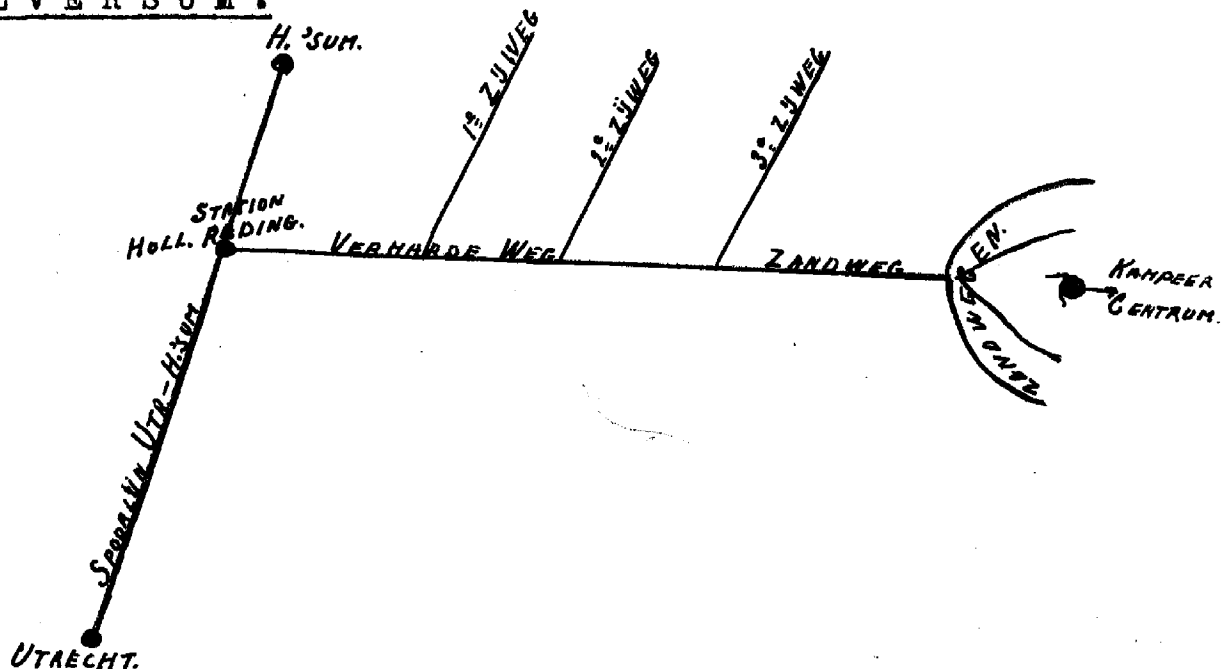
Ik heb de eer U het navolgende te berichten: Mij werd vertrouwelijk medegedeeld, dat tijdens het weekend van 16-17 September jl., door een kampeergroep van de "Progressieve Studerende Jeugd", zowel op Zaterdag 16 als op Zondag 17 September vrij hevig de communistische idee is gepropageerd, tijdens een bijeenkomst (reunie) welke ze op beide dagen heeft gehad in een der benedenzalen van het kampeercentrum "Hollandse Rading" (Leiders Jo en Nico Busser). Een der zogenaamde "Veilige Tehuizen". De deelnemers aan deze reunie zouden en leraren en leerlingen zijn geweest van: Kweekscholen, Ambachtsscholen, M.T.S., H.B.S. enz. en onder verheerlijking van de Stalin figuur en instemmend geapplaudiseer voor de "Vernietiging van Engeland" kwam men unaniem overeen dat en leraren en leerlingen zouden trachten op andere scholen te komen, zich aldaar in te werken en de communistische gedachte uit te breiden. Namen van de deelnemers aan deze reunie konden mij niet worden verstrekt, doch moeten allen in het gastenboek van het kampeercentrum staan genoteerd. Wellicht verdient het dan ook aanbeveling ten aanzien van dit gastenboek het nodige te verrichten. De leiding van het kampeercentrum-Jo en Nico Busser-zouden buiten deze beweging staan. Een korte schets van de plaats waar het kampeershuis gelegen is wordt hierbij gevoegd. Mochten bij de deelnemers personen zijn uit deze gemeente afkomstig, dan zou ik dit uiteraard gaarne vernemen.

Einde.

Op 20 September 1950, toegezonden aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheids Dienst te 's-G R A V E N H A G E.

In afschrift aan:

De COMMISSARIS VAN POLITIE te H I L V E R S U M.

4 October 50

B 93288

IIIa/h 3

V E R T R O U W E L I J K

O.P.S.J.-bijeenkomst.

Ontv. bew:.....
Rappel :..... 4-12-50
Antwoord :..... 95671

Naar uit betrouwbare bron werd vernomen, hield de O.P.S.J. op 16 en 17 September 1950 in het kampeercentrum "Hollandse Rading" te Uwent een week-end, waaraan werd deelgenomen door leerlingen en leraren van middelbare scholen, kweekscholen, ambachtsscholen e.d..

De bijeenkomst droeg een sterk communistisch karakter.

De namen der deelnemers aan dit week-end zouden in het gasterboek van het kampeercentrum genoteerd staan.

Ik moge U verzoeken mij, zo mogelijk, in kennis te willen doen stellen met de personalia van de deelnemers alsmede met eventuele nadere bijzonderheden welke U omtrent deze bijeenkomst bekend mochten zijn.

d HWT HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

III
L. L. van Laere

Aan de Heer
Korpschef van Politie
te
M A A R T E N S D I J K.

BX H 93355

IIIa/ h 3

Julianaschool te
Amsterdam.DIENSTGEHEIM

UITGEBOKT

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie te berichten, dat in het September 1950-nummer van "Studie en Strijd", maandblad van de "Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd" (O.P.S.J.), o.m. het volgende bericht voorkomt:

"Julianaschool won O.P.S.J.-wisselbeker.

Wij hebben hard gelopen .... records gebroken! Julianaschool, I.V.K.N.O. (bedoeld wordt het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs) en Indonesische studenten werden zich prima, evenals trouwens bij het hoogspringen. Tenslotte ..... de eindstand! Er werden punten toegekend voor de beste persoonlijke prestaties der deelnemers. En .... het team van de Christelijke MULO "De Julianaschool" uit Amsterdam, dat aan de O.P.S.J.-sportdag deelnam, won de wisselbeker.
Zullen ze hem volgend jaar houden? Goed trainen maar!"

HET HOOFD VAN DE DIENST
Voor deze:

Mr. A.A. van Maanen.

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Onderwijs Kunsten
en Wetenschappen,
t.a.v. de HoogEdelGestr.Heer
Mr. H.J. Schölvink
Chef van het Kabinet
te
's- GRAVENHAGE.

MINISTERIE VAN
NENLANDSE ZAKEN

UITGEBOEKT

's-Gravenhage, 26 September 1950

Ontv. Dew:

No.: BXE93355

Rappel : *26/9*

Ond.: Julianaschool te
Amsterdam.

Antwoord :

VERTROUWELIJK

IIIId/ h 3

Volgens "Studie en Strijd" van September 1950, werd aan de door de O.P.S.J. georganiseerde sportdag o.a. deelgenomen door een team van de Christelijke M.U.L.O. "De Julianaschool" te Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij te doen berichten op welke wijze bedoelde jongelui in dit O.P.S.J.-milieu verzeild zijn geraakt.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
A M S T E R D A M.

III
J. G. Craëbendam

93288

I. no. 376/1950.

VERTROUWELIJK.

6536.3
4
b. u. OP KAART
ACD/4B
DAT: 7/2/51
PAR: 30

25 SEP. 1950
ACD/93489

Onderwerp: Samenkomst "Progressief Studeerende Jeugd".

Hilversum
Co 93288

Naar aanleiding van het mij in afschrift toegezonden bericht van Verbinding 51, dd. 19 September 1950, no. ID 443/50, bericht ik U, dat het kampeercentrum "Hollandse Rading" niet op het grondgebied van de gemeente Hilversum is gelegen. Het ligt n.l. binnen de gemeente Maartensdijk.

Aangezien mij niet bekend is, wie voor die gemeente de aangelegenheden, de inlichtingendienst betreffende, behandelt, is het onderhavige bericht niet door mij naar Maartensdijk doorgezonden.

Uiteraard zal ik het op prijs stellen, eventueel te vernemen, welke te Hilversum wonende personen het kampeercentrum bezoeken. Het is mij bekend, dat in dit centrum, in het bijzonder gedurende de zomermaanden, geregeld kampen en bijeenkomsten door extreme groepen worden gehouden.

Hilversum, 22 September 1950.

Gemeentepolitie Maartensdijk

6.536.3
6.532.4

27 OCT. 1950
ACDI 956/1
23 October 1950.

No. 2235/50.
ANTWOORD OP BRIEF VAN:
dd.4.10.1950, No. 93288.

MAARTENSDIJK (U.)
TELEFOON No 205
KINGETAL K 3401

ONDERWERP:
O.P.S.J. - bijeenkomst.
BIJL.: ...

afgehandeld 25-10-50

NIET O.K.
ACDI 93
DAT: 6/3/50
PAR: 94

VERZOEK BELEEFD IN EENZELFDEN BRIEF SLECHTS
EEN ONDERWERP TE BEHANDELEN EN BIJ BEANT-
WOORDING DATUM EN NUMMER VAN DIT SCHRIJ-
VEN AAN TE HALEN.

Ter voldoening aan het gestelde in Uw boven-
aangehaald schrijven, heb ik de eer U te berichten, dat blijkens
een ingesteld onderzoek de O.P.S.J. inderdaad op 16- en 17 Sep-
tember 1950, in het kampeercentrum (De Rading") te Hollandsche
Rading, Gemeente Maartensdijk, een "week-end" heeft gehouden,
waaraan werd deelgenomen door leerlingen en leraren van middel-
bare scholen, kweekscholen, ambachtsscholen enz.

Daar niet bekend was, dat dit kamp zou worden gehouden, is
geen "controle" uitgeoefend, zodat over het verloop van dit
kamp geen inlichtingen kunnen worden verstrekt.

Gezien het tijdstip van het onderzoek leek het niet raad-
zaam, mede door het ontbreken van goede bronnen, een diepgaand
onderzoek in te stellen.

De namen van de leiders van dit kamp zijn niet bekend ge-
worden.

Hieronder doe ik U toekomen de namen van de deelnemers,
waarbij ik moge opmerken, dat van enkele deelnemers de volledi-
ge gegevens niet vermeld waren.

A a n
de Heer Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst
Javastraat 68
te
' s - G r a v e n h a g e .

De Inspecteur-Corpschef van Politie,
H.Klaassen.

H. Klaassen

Naam.	Voornaam.	geboren op:	Woonplaats.	Adres.
Nooten.	Frans	-	Amsterdam.	Frans Halsstraat -
Knaap.	B.	4-2-1934.	"	Kl.Wittenburgerstr.5 III.
Schep.	Tiné	13-7-1936.	"	Kattenburgstraat 14 III.
Nijdan.	Piet	14.-6-1934.	"	Dan. Stalpertstr. 38 III.
Harmse	Annie	24-3-1925.	"	le Atjehstraat 41.
Witt.	Andrè	21-1-1928.	"	Uiterwaardenstraat 18.
Akte.	Jennie	-	"	P.C.Hoofstraat -
Rettsing.	Ferrie	-	"	-
Stokvis.	Kees	-	"	-
Korlaar.	Jennie	15-2-1936.	"	Corn.Schaepmanstraat 29III.
Rütting.	Annie	-	"	-
Haas. de	Nelleke	8-8-1935.	"	le van der Helststr.52III.
Vinkenmuller.	Wim	20-4-1935.	"	Voltaplein 14.
Groenmixk.	Fred	-	"	-
Drukker.	Aly	-	"	-
Friedman.	Monigie	24-6-1936	"	Pres. Brandstraat 6boven.
Rodenburg.	Jopie	-	"	Govert Flinkstraat 305 II.
Belt.	Bert	-	"	-

Boomsma.

Naam.	Voornaam.	Geboren op	Woonplaats.	Adres.
*Boomsma.	Hubert	10- 1-1935.	Amsterdam.	Atjehstraat 34 II.
*Names.	Alenie	4- 2-1931.	"	Vrolijkstraat 49 III.
*Spijk.	Jennie	31- 5-1936	"	Mauritslaan 102 II.
*Harlemijn.	Richard.	-	"	-
*Auseps.	W.	-	-	-
*Harmsen.	Jan	-	"	And.Bomstraat -
*Ee. van	Gerard.	19- 9-1935	"	Jan Bernardusstraat 24 II.
*Mok.	Jaque	-	"	-
*Boggard.v.d.	Emmie.	-	-	-
*Tie.	Gonnie	-	-	-
*Donselaar.	Winifred	-	-	-
*Doorn.van	Egi	-	-	-
*Ravier.	Deniee	6-11-1935	-	-
*Plas.	Rob	-	-	-
*Berg.v.d.	Tootje	-	-	-
*Spierenburg.	Gerda	6-12-1935	"	1e Atjehstraat 36 II.
*Bronck.van	Johan	6-12- 1935	"	3e Oosterpaakstraat -
*Van Oijzen.	Rose	20- 6-1935	"	Hoendiepstraat 33 I.
*Rijke. de	Vera	-	"	Nassaukade -
*Ploeg.	Puk	30- 7-1934	"	Nieuwe Achtergracht -
*Pelgrom.	Jan	-	"	Kloveniersburgwal 91 II.
*Pelgrom.	Grè	-	"	Kloveniersburgwal 91 II.
*Alberts.	Wim	-	-	-
*Jong. de	Lucas	-1926	"	Sparreweg 30 I.
*Mulder.	Rudi	10-10-1920	"	Leidsegracht -
*Vinkemuller.	Ina	-	"	Voltaplein 14.
*Hogeberg.	Gr.	17- 3-1932	"	Stuyverstraat 44 I. -
*Lamhuis.	Mientje	21- 6-1935	"	Smetstraat 17 III.
*Baak.	Andries	5- 2-1934	"	Wittenkade 76 I.
*Olivier.	Jan	2- 2-1935	"	Sumatrastraat 119 I.
*Aarwel.	Frans	-	-	-
*Reyer.	G.	-	-	-
*Adriaanse.	Fokke	24- 8-1932	"	Haarlemseweg 107 I.
*Dammers.	Margon	-	"	1e Helmerstraat 327 I.
*Zegeling.	Huib	-	-	-
*Bos.	Rob	-	"	-
*Beron.van	Jaap	-	"	Provenierstraat. W. -
*Pemmings.	Joop	9- 2-1932	"	Javastraat 66 II.
*Debselman.	Al	28- 8-1933	"	Vespiusstraat 32 I.
*Nijdam.	Hans	21- 8-1932	"	Dan. Stalpertstraat 38.
*Mijerink.	Rien	5- 6-1937	"	Hugo de Grootplein 5 II.
*Jong. de	Cor	30- 3-1930	"	Meerhuizenplein 16.
*Haker.	Anna	16-12-1937	"	Lekstraat 32 bis.
*Jong. de	Elsje	-	"	p.a. 2e Atjehstraat 41.
*Roelofs.	Andre	-	"	Hasstraat 16.
*Ledergue.	Hebe	19- 5-1932	"	~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ . idem.
*Meijerink.	Joop	17- 2-1934	"	Hugo de Grootstraat 5.II.
*Mulder.	Rudi	9-10-1928	"	Combetstraat 35.
*Meyerink.	Ries	-	-	-
*Rijn. van	Rob	-	-	-
*Kerkhoven. van	Bob	-	-	-
*Brouwer.	Henk	-	-	-

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Ontv. bew: _____

Rappel _____

Antwoord _____

's-Gravenhage, 10 Januari 1951

No.: B95671

n.a.v. schr. van Maartensdijk 95671 Co

Ond.: Bijeenkomst O.P.S.J..

VERTROUWELIJK

93288

IIIId/h 2

Hiermede moge ik U berichten, dat op 16 en 17 September 1950 door de O.P.S.J. in het kampeercentrum "De Rading" te Hollandse Rading, gem. Maartensdijk, een "weekend" werd gehouden, waaraan werd deelgenomen door leerlingen en leraren van middelbare scholen, kweekscholen en ambachtscholen. Aanwezig waren o.a. de volgende personen:

Frans NOOTEN,	Frans Halsstraat	Amsterdam
Tine SCHEP, 13.7.1936	Kattenburgerstraat 14-III	"
Piet NIJDEN, 14.6.1934	Dan Stalpertstr.38-III	"
Jennie AKTE,	P.C. Hoofdstr.	"
Ferrie HETTING		"
Jennie KORLAAR, 15.2.1936	Corn. Schaeppmanstr.29-III	"
Annie HETTING		"
Nelleke de HAAS, 8.8.1935	1e v.d. Helststr..52-III	"
Fred GROENMIJK		"
Monigie FRIEDMAN, 24.6.1936	Pres.Brandstr.6 boven	"
Jopie RODENBURG	Govert Flinkstraat 305-II	"
Bert BELT		"
Alenie NAMES, 4.2.1931	Vrolikstraat 49-III	"
Jennie SPIJK 31.5.1936	Mauritslaan 102-II	"
Richard HARLEMIJN		"
Gerard van EE, 19.9.1935	Jan Bernardusstr. 24-II	"
Jaque MOK		
Emmie v.d. BOOGAARD		
Gonnie TIE		
Winifred DONSELAAR,		
Egi van DOORN		
Denise RAVIER, 6.11.1935		
Rob PLAS		
Toetje v.d. BERG		
Johan v. BREMEN, 6.12.1935,	3e Oosterparkstr.	Amsterdam
Rose van HUYZEN, 20.6.1935	Hoendiepstraat 33-I	"
Vera de RIJKE	Nassaukade	"
Wim ALBERTS		
Rudi MULDER, 10.10.1920	Leidsegracht	Amsterdam
Ina VINKEMULLER	Volta plein 14	"
Mientje LAMHUIS, 21.6.1935	Smetsstr. 17-III	"
Frans AARWEL		
G. REYER		
Fokke ADRIAANSE, 24.8.1932	Haarlemmerweg 107-I	Amsterdam
Huib ZEGELING		
Jaap van BERGEN		
Al DEBSZELMAN, 28.8.1933	Provenierstr.W	Amsterdam
Hans NIJDAM, 21.8.1932	Vespiusstr. 32-I	"
Rien MEIJERINK, 5.6.1937	Dan Stalpertstr. 38	"
	Hugo de Grootplein 5-II	"

Aan de Heer
Hoofddecommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

a 101674

Anna MAKER, 16.12.1937	Lekstraat 32 bis	Amsterdam
Hebe LEDERGUE, 19.5.1932	Hasstraat 16	"
Joop MEIJERINK, 17.2.1934	Hugo de Grootstr. 5-II	"
Ries MEIJERINK		
W. AUSEPS		
Andries BAAK, 5.2.1934	Wittenkade 76-I	Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij door middel van informatiekaarten, voorzien van hogergenoemd referentie-nummer, voor zover mogelijk, te willen doen inlichten omtrent de volledige personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde bijzonderheden betreffende de bovengenoemde personen.

Onder verwijzing naar dezerzijds schrijven no. 98312, dd. 13.12.1950 zij opgemerkt, dat de daarin genoemde J.F. OLIVIER volgens het kampregister eveneens aan dit weekend deelnam.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

L. van Laere

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBOEKT

's-Gravenhage, 20 December 1950

no.: B98338

n.a.v. schr. van Den Haag 98338 z.Co

Ond.: P.G. Visch-Vermeer en
L. de Jong.

VERTROUWELIJK

IIIr/h 2

Onder dankzegging voor de bij Uw brieven dd. 30
November 1950, Doss. 153/18, en 2 December 1950, Doss.
21/56 verstrekte inlichtingen, moge ik U berichten, dat
de personalia van Mevr. VISCH-VERMEER en L. de JONG, re-
gelmatig in de weekoverzichten voorkomen.

De personalia van Mevr. Visch-Vermeer worden o.a.
genoemd in de overzichten no. 28, 48 en 50, die van L.
de Jong o.a. in de nos. 15 en 50, allen van 1950.

an de Heer
ofidcommissaris van Politie

'S-GRAVENHAGE.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

0536
12 DEC. 1950

VERTROUWELIJK

ACD/ 98866

Verbinding: 19
A/2 no 1090'50 OPSJ

Datum: 8-12-50

Betreft: O P S J - kamp
Uw schrijven no 91239 dd 24-11-50

In antwoord op Uw bovenvermeld schrijven kan worden bericht dat geen der daarin genoemde personen geïdentificeerd is kunnen worden. Het is vrijwel zeker dat het hier fictieve namen betreft, te meer daar ook de adressen niet kloppen. Zo bestaat bijv. het adres Hamburgerstraat 30 bis niet, wel echter Hamburgerstraat 30, waarin het Kantongerecht te Utrecht is gevestigd.

NIET O.K.
ACD/4B
DAT: 17/6/52
PAR: p

GEZIEN:

I.D.No. 1380.

Vertrouwelijk.

Ond.: Deelnemers O.P.S.J.-kamp.

91239

NIET O.K.
ACD/43
DAT: 17/6/52
PAR: 0

6.536
6.532.4

27 DEC. 1950

ACD/ 99773

23 DEC. 1950

Ridam

In antwoord op Uw brief No. 91239, d.d. 24-11-1950, wordt dezerzijds medegedeeld, dat de daarin voorkomende namen aan de opgegeven adressen niet bekend zijn.

Bob van Rijn, geb. 15-9-1931, wonende Nieuwe Binnenweg 17bis ware mogelijk te identificeren met Bob van Rijn, wonende te Amsterdam, verder personalia onbekend, of van Reijn, Robert, geb. 6-4-1929 te Amsterdam, wonende Trompenburgerstraat 36 I te Amsterdam;

Clara de Wit, Randweg 17 II met:
de Jong, Clara, geb. 23-3-1928 te Parijs, wonende Wagenaarstraat 23 III te Amsterdam;

Pim van Beek, Mijnsherenlaan 6a met:
van Beek, Piet, wonende F.v.Nuzemanstraat 116 te Amsterdam (Zuid) (secr. F.V.S.V.) of van Beek, Pim en Jan, als zoons van van Beek, Dirk Gorzewijn, geb. 28-1-1908 te Alkmaar, wonende Kleingouw 67 te Andijk.

Wim v.d.Wiele, Zaagmolenstraat 65a met het adres, Zaagmolenstraat 65a te Amsterdam-W. (EINDE)

Aan B.V.D.

10/11/52

No. 4645-7-150.

6.536.3
05.15
6.536.3
01.12.1

01.261-6.536.1
6.536.1
01.261-6.536.3

01.262-6.536.4
6.536.4
01.262-6.536.3

29 DEC. 1950

Onderwerp: 2e Congres van de O.P.S.J.

V E R T R O U W E L I J K .

46
26.3.52
PAR: 4

ACD/99973

27 December 1950.

Verslag van het 2e Congres van de "Organisatie Progressieve Studerende Jeugd"(O.P.S.J.), gehouden op 22, 23 en 24 December 1950.-

Ter inleiding van het congres, werd op 22 December 1950, te Amsterdam een grote feestavond gehouden.- Deze feestavond was toegankelijk voor iedereen die in het bezit was van een toegangskaart, welke kaarten aan de ingang van de zaal werden verkocht tegen de prijs van f.0,50.-.-Deze feestvergadering werd gehouden in het feestgebouw "Bellevue", ingang Marnixstraat te Amsterdam en zou om 20 uur een aanvang nemen.-

Bekendmaking van het congres, althans de eerste avond hiervan, vond plaats in het dagblad "De Waarheid", d.d. 20 December 1950 en in het blad van de O.P.S.J., --- "Studie en Strijd" van December 1950, 3e jaargang, no. 10.-Bekendmaking van het eigenlijke congres, vond niet plaats.-

Op 22 December 1950, bij de ingang van de zaal waar de feestavond werd gehouden, werden toegangskaarten verkocht en werd gecolporteerd met "Studie en Strijd".-In de zaal werd met allerlei lectuur gecolporteerd en werd er geleurd met een lijst voor het verzamelen van handtekeningen.-De zaal was met dennegroen versierd, terwijl aan een der zijmuren van de zaal de leus "Vrede, Democratie, ruimbaan voor onze toekomstplannen" was aangebracht.-

Op het toneel waren twee schilden aangebracht met de letters "I.U.S. en "W.F.D.Y".-De capaciteit van de zaal is 800 zitplaatsen.-Aanwezig waren naar schatting 200 personen.-Het grootste gedeelte van de bezoekers waren jeugdige personen, terwijl enkele ouderen aanwezig waren.-

Opgemerkt werden 4 militairen, t.w.1 persoon in volledige uniform van de L.S.K., 1 persoon met de distinctieven van sergeant op zijn overhemd (droeg geen battle dress), 1 persoon in volledige uniform van het Rode Kruis en 1 persoon in militaire uniform, waar overheen een burger-overjas.-

Te 20,30 uur werd de feestvergadering geopend door Lucas DE JONG, geboren te Amsterdam, 17-6-'26 (U bekend), die alle aanwezigen begroette en de Nederlandse en buitenlandse gasten een hartelijk welkom toeriep.-De buitenlandse gasten, indien aanwezig, werden niet met name genoemd, evenmin de landen waarvan zij eventueel van zouden zijn afgevaardigd.-

Volgens De Jong zou er veel gebeurd zijn in de afgelopen twee jaar en zo had de O.P.S.J. kans gezien haar ledental 3-maal zo groot te maken.-De uitgave van "Studie en Strijd" zou eveneens 3-maal zo groot zijn geworden.-Er was veel bereikt, maar toch nog te weinig, volgens spreker.-Spreker vervolgde zijn rede met te zeggen, dat op Zaterdag en Zondag hierover uitgebreid zou worden gediscussieerd.-

VB. TROUWELIJK

Wij moeten niet vergeten, aldus De Jong, dat op dit moment in Korea gestreden wordt en dat de Amerikanen daar een beslissende nederlaag leidden; dat op dit moment West Duitsland wordt herbewapend. - Dat dezelfde soldaten, officieren en andere Nazi's, welk duizenden en duizenden hebben vermoord, weer hun uniform aantrekken, thans echter tezamen met de Amerikanen. -

Laten we strijden voor de vrede en zorgdragen dat er geld komt voor het onderwijs in plaats van voor de oorlog. -

Met deze korte rede verklaarde De Jong het 2e congres van de O.P.S.J. voor geopend en wenste de aanwezigen verder een gezellige feestavond toe. -

De avond werd verder opgeluisterd door de "Haarlemse muziekgroep" van de O.P.S.J. bestaande uit 4 meisjes en 1 jongen, Franse --- Chansons, gezongen door Jiske KNIJPSTRA, afkomstig uit Den Haag, dansen, gegeven door Josje en Johan (Josje is identiek aan Johanna WINTERSHOVEN, geboren te Amsterdam, 22-11-'17, e/v. A.P. HEIKSCHALLER (U bekend) Johan kon niet geïdentificeerd worden. -

Ook werden nog een tweetal toneelschetsen opgevoerd, waarvan met ene de titel droeg "Jan van Hagen moet vrij". - Deze schets speelt zich af in de militaire wereld en is in hoofdzaak bedoeld om de Krijgsraad bespottelijk te maken. -

Alle personen, die in deze schets een rol speelden, waren gekleed in militaire uniform. - De schets oogste veel succes bij de aanwezigen. -

Even voor de pauze, werd als spreker aangekondigd Freek DRIESSEN (Frederik Willem DRIESSEN, geboren te Den Haag, 22-10-'15, U bekend) die zojuist uit Praag gearriveerd zou zijn. -

Driessen bracht, als vertegenwoordiger van de I.U.S. de groeten van deze organisatie over en wakte op om samen te strijden voor de verwezelijking van de idealen van beide organisaties en het behoud van de vrede. -

Na de begroeting, door Driessen uitgesproken, werd door De Jong een pauze van een half uur aangekondigd. -

Na deze pauze werd door niemand meer het woord gevoerd. -

Te 23,15 uur was het feestprogramma afgelopen en werd er gelegenheid gegeven om te dansen. -

Verslag congres, gehouden op 23 December 1950 (middagzitting). - Dit congres werd gehouden in een der zalen van het feestgebouw "De Zuidpool", Vasco Da Gamastraat no. 19, te Amsterdam. - Te 15 uur zou het congres een aanvang nemen. - Dit congres was alleen toegankelijk voor gedelegeerden en enkele genodigden. -

Te 15,30 uur werd het congres geopend door een onbekend gebleven meisje. - Aanwezig waren ongeveer 100 personen. -

De als voorzitter fungerende persoon, heette de aanwezigen hartelijk welkom op het 2e congres van de O.P.S.J. -

De leus van ons congres is, zo zegt zij, vrede, democratie, ruimbanaan voor onze toekomstplannen. - Wij moeten strijden voor de opbouw van ons onderwijs en voor verlaging van de oorlogsuitgaven. - In de afgelopen twee jaren is veel door ons bereikt, doch toch nog te weinig. - Laten wij ons uiterste best doen om onze

plannen te verwezelijken en laten we daarvoor strijden en even-

VERTROUWELIJK.

eventueel offers brengen.-

Vervolgens werd het congres toegesproken door Lucas DE JONG, (reeds genoemd op de pagina).-

Hij zegt ongeveer als volgt:

"Twee jaren van hard werken liggen achter ons en wij hebben goede resultaten bereikt.-Onze organisatie is 3 maal zo groot geworden, terwijl de oplage van ons blad "Studie en Strijd" eveneens driemaal zo groot is geworden.-Tevreden zijn we echter nog lang niet.-Dit congres is dan ook bedoeld om de resultaten te bekijken, maar ook om toekomstplannen te maken en om onze actie te vergroten.-In het orgaan van de N.I.N. (mogelijk ook M.J.M) lezen wij, dat oudere kaderleden niet meer bereid zijn om diverse functies in de besturen te vervullen en wij kunnen dan ook vaak lezen, dat hierdoor afdelingen gedoemd zijn om te verdwijnen.-Dit mag natuurlijk bij ons niet gebeuren.-Door onze organisatie zijn 15.000 handtekeningen verzameld voor de resolutie van Stockholm.-Toch zijn diverse afdelingen niet toegekomen aan datgene, hetwelk zij zich hadden voorgenomen.-Een mooi resultaat heeft bereikt de 3e 5-jarige H.B.S. te Amsterdam; daar werden 100 handtekeningen ingezameld.-In Nederland zijn een half miljoen handtekeningen verzameld en over de gehele wereld 15 miljoen.-Iedere dag wordt het aantal groter.-Laat ook onze organisatie haar deel hieraan nemen.-Voor de fabricatie van de atoombom worden miljoenen uitgegeven, doch voor het onderwijs is geen geld; daar wordt op bezuinigd, dit moet veranderen.-Dag in dag uit trachten de Amerikaanse leiders hun oorlogsvoorbereidingen uit te breiden. Korea is het voorbeeld hiervan.-Door het optreden van China is de opzet van Amerika om Mandtsoerije te bezetten, verijdeld en die opzet is thans wel voorgoed mislukt.-Jaap WOLFF, hoofdbestuurder van het A.N.J.V., heeft met een delegatie van de W.F.D.Y, een bezoek gebracht aan China.-Hij heeft daar gesproken met de mensen en hij heeft dat land gezien.-Welnu, sinds de democratie daar de baas is, is het land met sprongen vooruit gegaan en gaat het nog vooruit.-Met alle mogelijke middelen zal men blijven trachten om een oorlog uit te lokken.-De noodtoestand in Amerika is daarvan een voorbeeld.-Wat dichter bij ons ligt West Duitsland.-Zij die de moord van 15 miljoen mensen op hun geweten hebben, worden thans opnieuw bewapend met het doel om Rusland te vernietigen, iets wat hun in 1939-1945 niet is gelukt.-In West-Duitsland ontwikkelt zich een nieuw Korea, echter groter en dus veel gevaarlijker.-De Nazi's zullen te staan komen naast onze Nederlandse jongens.-Het zijn echter uitsluitend Amerikaanse belangen welke wij moeten verdedigen in Korea en in West-Duitsland.-Grotere oorlogsuitgaven zijn het gevolg van dit alles.-Het resultaat is echter, dat er geen geld voor het onderwijs overblijft, wel echter voor vliegtuigen en kazernes.-Nu de Amerikanen in Korea hun Stalingrad hebben gevonden, moeten wij oppassen.-De Duitsers hebben na hun Stalingrad gekke dingen gedaan; een kat in het nauw doet rare sprongen.-Ook de Amerikanen zullen zeer waarschijnlijk nog van alles proberen om een nieuwe oorlog te ontketenen; weest dus op U hoede.-Ondanks alle pogingen van de reactie om dit te verhinderen, werd het Wereld vredes-congres toch gehouden.-Echter niet Sheffield was de plaats waar dit congres werd gehouden, doch uiteindelijk vond het plaats in Warschau.- Dit congres heeft de lijnen vastgesteld om de vrede

VERTROUWELIJK .

te handhaven.-Het voornaamste was echter wel, dat aldaar is gebleken dat een oorlog te vermijden is.-Op dit congres is de weg gewezen om de vrede in Korea te herkrifgen.-Amerika en ook de UNO wezen de vredesvoorstellen af.-Het congres heeft aangegeven op welke wijze de wereld verbeterd kan worden.-Zo zal, o.a. in Augustus 1951 in Berlijn een Wereld Jeugd Festival worden gehouden.-Wij O.P.S.J.ers zullen moeten zorgen, dat een grote, krachtige Nederlandse delegatie naar dit Festival zal worden uitgezonden.-Wij zullen moeten zorgen, dat de besluiten, in Warschau genomen, zullen worden nagekomen, tot en met.-Wij zullen moeten strijden voor de daargenomen besluiten. Wij stellen het congres voor om in Maart 1951, een rondreis te maken met onze tentoonstelling "Het Onderwijs in dienst van de vrede", door een 50-tal Nederlandse plaatsen.-Wij moeten acties voeren, want het is gebleken, dat onze acties succes hebben.-Dat er inderdaad aandacht aan geschonken wordt, blijkt wel uit de circulaire welke de minister van O.K. en W. heeft rondgezonden. In deze circulaire wordt gevraagd of in de schoolboeken voldoende aandacht wordt besteed aan de eenheidsgedachte en de gelijkheid voor iedereen.-Het is aan ons, zorg te dragen dat dit onderzoek niet in het vergeetboek geraakt en dat het resultaat van dit onderzoek openbaar wordt gemaakt.-

Wij van onze kant, moeten een uitgebreide brochure uitgeven met onze wensen.-Wij moeten een enquête houden onder de afgestudeerde jeugd met vragen zoals, "wat wil je worden, wat heb je voor onderwijs gehad, wat is van dit alles terechtgekomen en bovendien waarom is je wens niet in vervulling gegaan".-

Het zal dan blijken, dat de oorzaak meestal de oorlog is geweest of de oorlogsvoorbereiding.-Alleen door eensgezind optreden, zal de Nederlandse jeugd haar toekomstplannen in vervulling zien gaan.-Wij moeten strijden voor de vrijheid op de scholen.-Het is ons bekend, dat op een universiteit de leerlingen geen lid van een vereniging of organisatie mogen worden, zonder dat eerst de leider der universiteit zijn toestemming heeft gegeven.-Uit onze organisatie zal een werkcomité worden gevormd, welke zal bestaan uit oudere leden van onze organisatie.-

De opdracht van dit comité zal zijn, met voorstellen te komen om ons onderwijs te verbeteren.-Het zal voor dit comité moeilijk zijn om de tijd vinden, welke nodig is voor haar werkzaamheden, want er zijn scholen waar men een dergelijke grote hoeveelheid huiswerk krijgt opgedragen, dat men thuis kan zitten blokken van 17-23 uur.-

Het aanwezig zijn van geld is van groot belang voor onze organisatie, b.v. voor het organiseren van acties en bovendien voor het houden van ons congres.-Het zal zaak zijn om onze financiën met grote zorg te behandelen.-Er wordt te weinig contributie betaald.-Ook de afrekening van de verkoop van ons orgaan moet soepeler worden.-Veel afdelingen pottendit geld op en rekenen niet af.-

Wij zullen overgaan tot de oprichting van 6 nieuwe afdelingen en wel te Deventer, Arnhem, Leeuwarden, Groningen, de Zaanstreek en in Twenthe.-Daarom is onze tentoonstelling van zo'n groot belang, door de propaganda die er van uitgaat.-

Ons blad "Studie en Strijd" is de beste jeugdkrant van Nederland, maar het kan nog beter.-Ons blad bevat nog te weinig nieuws van de diverse scholen.-De leden moeten meer eventuele misstanden op hun scholen vermelden, zodat deze kunnen worden opgenomen in ons blad.-

Het ligt in de bedoeling, om tijdens de Pinksterdagen in 1951, een groot feest te organiseren met sportwedstrijden.- Ook de ontspanning is een belangrijk onderdeel van onze organisatie en ook op dit terrein zullen onze werkzaamheden moeten liggen.-Op onze ontspanningsavonden moeten wij niet afkerig zijn van de medewerking van kunstenaars, welke geen lid zijn van onze organisatie.-Organiseer ontspanningsavonden, want doe je dat niet, dan kan het mogelijk zijn, dat dit je afdeling zal gaan kosten.-Wij moeten acties vormen, welke goed zijn voorbereid.-In de Nederlandse gevangenissen zitten nog tientallen jonge mensen opgesloten, welke grote vredesstrijders zijn Denk maar eens aan Piet van Staveren.-Deze mensen, die al zoveel geleden hebben voor hun strijd voor de vrede, moeten vrij.-Wij moeten onze acties hierop richten en dit beschouwen als een erezaak.-

Hierna wordt het presidium van het congres voorgesteld aan het congres.-Met algemene stemmen worden de personen, zittig hebbende in dit presidium, gekozen door het congres.-
Het zijn:

Gerrit Jan VAN PRAAG, geboren te Amsterdam, 11-6-127 (U bekend),
Bep KNAAP (nadere gegevens niet bekend),
Andries ROELOFS, geboren te Amsterdam, 13-8-131 (U bekend),
Lucas DE JONG, geb. te Amsterdam, 17-6-126 (U bekend),
Jurjen BULTJE (nadere gegevens niet bekend),
Frans MULLER, geb. te Amsterdam, 24-5-132 (U bekend) en nog een tweetal personen, waarvan de namen niet werden opgevangen.-

Vervolgens wordt het woord gevoerd door Freek DRIESSEN (reeds genoemd op pagina 2 en bij U bekend).- Hij leest een brief voor, afkomstig van het secretariaat van de I.U.S., waarin de O.P.S.J. succes wordt toegewenst met haar strijd ter verwezelijking van haar congres-leuzen.-De OPSJ wordt opgewekt om samen met de I.U.S. te strijden voor de vrede.-De I.U.S. spreekt haar waardering uit voor de strijd van de OPSJ. tegen de leugens in de leerboeken.-De I.U.S. hoopt vele O.P.S.J.ers te ontmoeten op het grote jeugd-festival te Berlijn.-

X Marinus Jacobus HAKS, geboren te Amsterdam, 18-5-127 (U bekend) richt hierna, als hoofdbestuurder van het A.N.J.V. zich tot het congres.-Hij brengt de hartelijke en broederlijke groeten over van het ANJV.-Hij hoopt, dat in de toekomst de ---- O.P.S.J. en het A.N.J.V. nauwer contact met elkaar zullen onderhouden en dat zij gezamenlijk zullen strijden voor het behoud van de vrede.-

Namens het presidium van het congres wordt daarna medegedeeld, dat op de avondvergadering van het congres, diverse commissies zich zullen belasten met het bekijken van de verschillende facetten van het O.P.S.J.-werk.-Een en ander zal dan op de volgende dag in discussie worden gebracht.-Iedere commissie zal voor de goede orde van haar werk, een apart vertrek ter beschikking krijgen.-

Medegedeeld werd nog, dat Maria Henriëtte DAMMERS, geb. te Amsterdam, 20-5-129 (U bekend) belast werd met de organisatie van het verzorgen van de slaapadressen voor de congresleden, afkomstig van buiten Amsterdam.-

Te 17.45 uur werd de eerste zitting van dit congres gesloten.

VERTROUWELIJK.

Dezerzijds was het niet mogelijk om van de avondzitting van het congres, welke werd gehouden van 19-22 uur, een verslag op te nemen.-

Verslag 2e dag van het congres (24 December '50)

Alhoewel dit congres een aanvang zou nemen te 8,30 uur, werd eerst te 10 uur het congres wederom geopend door de als voorzitter fungerende persoon.-Het blijkt, dat het presidium het niet eens had kunnen worden.-Op Zaterdagavond was dit presidium tot 0.30 uur bijeengeweesst.-Dit zou ook de oorzaak zijn, dat het congres zo laat geopend werd.-

Na de korte opening werd direct een aanvang gemaakt met de discussies.-Hieraan werd door een 23-tal personen deelgenomen.-Hiervan werden een achttal personen geïdentificeerd, t.w. Andries ROELOFS, geboren te Amsterdam, 13-8-'31 (U bekend), Esther DE JONG, geboren te Parijs, 28-10-'31 (U bekend), Clara DE JONG, geboren te Parijs, 23-3-'28 (U bekend), Cornelis DE JONG, geb. te Doorn, 30-3-'30 (U bekend), Huibert ZEGELING, geboren te Zwolle, 13-6-'35 (U bekend), Wouter GORTZAK, geb. te Amsterdam, 22-4-'31 (U bekend), Bob KERKHOVEN, geb. te Amsterdam, 22-2-'32 (U bekend) en Johannes Franciscus OLIVIER, geb. te Amsterdam, 2-2-'35, wonende te Amsterdam, Sumatrastraat no. 119 I.-

Niet geïdentificeerd werden:

Walter Brouwer (vermoedelijk uit Haarlem)

Wim Brederode (vermoedelijk uit Amsterdam)

Jack Mol

De Vos (afkomstig uit Drachten)

Jaap Veltman

Bep Knaap

Wim Van Eck en

Henk Nijman.-

Van de overige personen kon geen naam worden opgenomen.-

Geheel genomen kwam de discussie, die het grootste gedeelte van de dag inbeslagnam, op onderstaande punten neer:

- 1 - Nauwere samenwerking met het A.N.J.V..-Veel discussianten meenden te moeten opmerken, dat leden van de O.P.S.J. zich te hoog gevoelden om met de leden van het A.N.J.V. om te gaan.-Dit moest anders worden.-
- 2 - Het voeren van meer propaganda voor de O.P.S.J. en ook leden te zoeken onder de scholieren van de ambachtsscholen, U.L.O.-inrichtingen en industrie- en huishoudscholen.-
- 3 - Een vlottere uitvoering van het orgaan "Studie en Strijd". Hierin o.a. op nemen diverse misstanden aan verschillende scholen.-
- 4 - Een vlotter verloop van de contributie-inning.-
- 5 - Opneming van contact met de scholieren van West-Duitse scholen om aldus de herbewapening van West-Duitsland tegen te gaan.-
- 6 - Het selecteren van de leden van de O.P.S.J..-Het blijkt dat er leden zijn die de geest "verpesten".-Deze moeten verbeterd worden en anders moeten zij uit de vereniging worden verwijderd.-Onder de leden van de O.P.S.J. is een duidelijk gebrek aan kameraadschap te bemerken; ditzelfde is zeker niet het geval bij het A.N.J.V..-
- 7 - Het oprichten van clubs in de O.P.S.J., zoals schaakclubs, dansclubjes, toneelgroepen e.d..-Bovendien is het van belang, wedstrijden onder elkaar te organiseren.-

VERTROUWELIJK.

8 - Verbetering van het onderwijs en meer activiteit onder de jeugd voor de strijd voor het behoud van de vrede.-

9 - Vergroting van het aantal en van de inhoud van de studiebeurzen.-Thans gebeurt het, dat studenten er bij moeten werken om hun studie te kunnen bekostigen.-

Deze eindeloze en meestal inhoudloze discussie, was om ongeveer 15 uur ten einde.-

Na de discussie werd een telegram voorgelezen, afkomstig van de Nederlandse Pioniers Bond, waarin deze de O.P.S.J. een strijdbaar congres toewenste en veel succes in haar strijd voor de vrede in het komende jaar.-

Eveneens werd nog een brief voorgelezen, afkomstig van Prof. Minnaert te Utrecht, waarin hij zijn spijt uitdrukte niet aanwezig te kunnen zijn op het congres.-Ook hij wenste veel succes in het komend jaar.-

Freek DRIESSEN (reeds eerder genoemd en U bekend) houdt hierna nog een korte redevoering.-

Hij brengt hierbij hulde aan de organisatoren van de feestavond, welke avond hij als zeer goed geslaagd kwalificeert.- Hij prijst de goede geest, de critiek en de kameraadschap op het congres en voelt zich getroffen door het pogen tot betere resultaten en de moeite die men zich getroost om de O.P.S.J. groter te maken.-Hij zegt, dat de leden van I.U.S. grote belangstelling voor het werk van de O.P.S.J. hebben en dat deze leden hopen, dat de O.P.S.J. een groot aantal afgevaardigden zal zenden naar het te houden jeugd-festival te Berlijn.-

Vervolgens wordt door Lucas DE JONG (reeds eerder genoemd en U bekend) aan het congres medegedeeld, welke taken het congres de leden van de O.P.S.J. in het komende jaar oplegt.-

Dit zijn:

- 1 - Strijd voor de vrede op alle scholen;
- 2 - Strijd tegen de herbewapening van West-Duitsland;
- 3 - Acties voor de vrijlating van Piet van Staveren en andere vredesstrijders;
- 4 - Actie om het orgaan van de O.P.S.J. nog meer in het middelpunt der belangstelling te krijgen;
- 5 - Strijd voor het vormen van een eenheid onder de studerende jeugd;
- 6 - Gebruik maken van de resultaten van een te houden enquête onder de afgestudeerde jeugd en
- 7 - Het afvaardigen van een grote delegatie naar het te houden jeugd-festival te Berlijn.-

Als deze taken goed worden vervuld door onze leden, dan pas zal onze congres-leuze bewaarheid worden.-

Hierha wordt een pauze aangekondigd en wordt aan de gasten verzocht het congres te willen verlaten, omdat het verkiezen van een geheel nieuw Hoofdbestuur alleen zal worden gedaan door gedelegeerden, die in het bezit zijn van een mandaatkaart.-

Door een onbekend gebleven persoon wordt vóór de pauze nog medegedeeld, dat de congres-bezoekers bestaan uit 63 % jongens en 37 % meisjes.-De gemiddelde leeftijd van de congres-bezoekers was 17 jaar en twee maanden.-

VERTROUWELIJK.

Na de pauze moeten de gedelegeerden hun mandaat-kaart tonen aan het bestuur.-

De kandidaten-lijst van het nieuw te vormen Hoofd-bestuur, wordt daarna besproken.-In totaal waren er 30 kandidaten, waarvan 26 werden gesteund door het presidium.-

Bij de stemming werden als hoofdbestuurders van de O.P.S.J. gekozen:

- 91 → Henny BOOMSMA, geboren te Amsterdam, 13-8-'33, wonende te Amsterdam, Spechtstraat no.8 huis,
- x Walter BROUWER, vermoedelijk afkomstig uit Haarlem,
- 10277 x Trijntje Roelfina BULTJE, geboren te Amsterdam, 7-1-'28 (U bekend)
- x Jurjen BULTJE (nadere gegevens niet bekend),
- 2501 x Maria Henriëtte DAMMERS, geb. te Amsterdam, 20-5-'29 (U bekend),
- 2895 x Anna VAN DER LUGT, geb. te Beverwijk, 24-3-'25, e/v. Harmsen (bekend)
- x Wijnand VAN HECHT MUNTINGH NAPJUS, geb. te Amsterdam, 27-2-'27 (U bekend),
- 10641 x Cornelis DE JONG, geb. te Doorn, 30-3-'30 (U bekend),
- 10077 x Clara DE JONG, geb. te Parijs, 23-3-'28 (U bekend),
- 10075 x Esther DE JONG, geb. te Parijs, 28-10-'31 (U bekend),
- 6206 x Lucas DE JONG, geb. te Amsterdam, 17-6-'26 (U bekend),
- 5022 x Rudi DE JONG (nadere gegevens niet bekend),
- x Bep KNAAP (nadere gegevens niet bekend),
- x Helen LECLERQUE, wonende te Amsterdam, nadere gegevens niet bek.)
- x Frans MULLER, geb. te Amsterdam, 24-5-'32 (U bekend),
- x Gerrit Jan VAN PRAAG, geb. te Amsterdam, 11-6-'27 (U bekend),
- x Rudolf Peter Hendrik RETTSCHNICK, geb. te Amsterdam, 23-2-'29 (U bekend),
- 12846 x Andries ROELOFS, geb. te Amsterdam, 13-8-'31 (U bekend),
- x Anna Magdalena RUEHLING, geb. te Amsterdam, 18-8-'34, wonende te Amsterdam, Van Hogendorpstraat no.191 I,
- 1345 x Cornelis STOKVIS, geb. te Amsterdam, 14-8-'31 (U bekend),
- x Dirk TOYNMAN, geb. te Amsterdam, 11-12-'32 (U bekend),
- x Wim VINCKEMÖLLER, geb. te Ambt Hardenberg, 20-4-'35 (U bekend),
- 10749 x Harry VISSER, geb. te Amsterdam, 25-5-'29 (U bekend),
- 9449 x Karel WINTERINK, (wonende te Haarlem) en
- 1529 x Huibert ZEGELING, geb. te Zwolle, 13-6-'35 (U bekend).-

De niet gekozen kandidaten waren:

- 7228 x Fred NAGEL, afkomstig uit Utrecht),
- x Jan PELGROM, geb. te Den Haag, 16-9-'34 (U bekend), 78 104640
- 12151 x Nei ROTMANS (nadere gegevens niet bekend) en
- x Robert VAN REIJN, geb. te Amsterdam, 24-1-'29 (U bekend).-

Na deze verkiezing wordt het financieel beleid van de vereniging besproken.-Het blijkt, dat er over het lopende boekjaar een tekort is, groot f. 714,23.-Hoe men dit tekort zal inlopen, wordt verder niet over gesproken.-

Door het congres wordt een motie, aan de Minister van O.K. en W. te verzenden, goedgekeurd.-Deze motie houdt in, dat het congres heeft kennis genomen, dat er grote bedragen aan geld ter beschikking worden gesteld van de oorlogsbegroting. Tevens, dat werd vernomen dat er een circulaire is verzonden aan het onderwijs over de inhoud van de in gebruik zijnde studieboeken.- Dat echter nimmer werd vernomen, dat met dit onderzoek spoed werd betracht.-Het congres hoopt, dat de Minister spoed zal betrachten met dit onderzoek en zijn maatregelen zal nemen.-

Een telegram wordt door het congres verzonden aan de I.U.S.

x Grete PELGROM, geb. te 's-Gravenhage, 18-7-'33 o.

VERTROUWELIJK.

Het houdt in, dat de hartelijke groeten worden overgebracht aan de leden van de I.U.S. en dat op het congres besproken is de strijd voor de vrede met grote kracht voort te zetten.-

Te 18,15 uur wordt het congres voor gesloten verklaard door Lucas DE JONG (reeds eerder genoemd).-Hij memoreert, dat nu het hoofdbestuur van de O.P.S.J. met 100 % was vermeerderd, de activiteit van dit hoofdbestuur zeker ook met 100 % ver-groot moest worden.-

Opgemerkt dient te worden, dat het dezerzijds opviel dat de in dit rapport meergenoemde Freek DRIESSEN met een zekere onderscheiding ~~van~~ de congresleden werd behandeld.-

Dezerzijds werd bemerkt, dat Driessen niet alleen het gehele congres bijwoonde, doch ook, zij het op bedekte wijze, de --- touwtjes in handen hield.-

Tot op het laatste moment was hij in de zaal, waar het congres werd gehouden, aanwezig.-Hij liet vooral zijn belangstelling gelden bij het opruimen van de papperassen, welke op de bestuurstafel lagen verspreid.-

Het congres had een zeer rustig verloop.-

-----einde

R.-M.4

10-131

Tevens verzonden aan: H.C. te Amsterdam.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 15 Januari 1951

№.: B 99973

n.a.v. schr. van Amsterdam 99973 z. Co.

Ond.: O.P.S.J.-congres

GEHEIM

Bijl.: een.

IIIId/h 8

UITGEBOEKT

Ontv. best. _____
Roppel : _____
Antwoord : 125059

Hiermede moge ik U een beknopt verslag doen toekomen van het op 22, 23 en 24 December 1950 te Amsterdam gehouden O.P.S.J.-congres.

Ik moge U verzoeken mij t.s.t. te doen inlichten of, en zo ja in hoeverre, het plan tot vorming te U-went van een nieuwe afdeling is geslaagd.

d. HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

Aan de H.C.v.P.
ARNHEM
GRONINGEN
ENSCHEDÉ

*is voortz. naar
beantwoord.*

M. J. Noppen

— 64281 — 021121 — 125059 — 021121

Aan de C.v.P.
DEVENTER
ZAANDAM
HENGELÓ (0)

gu. ad.
116982 — 021121

VERSLAG VAN HET OP 22, 23 en 24 DECEMBER 1950
TE AMSTERDAM GEHOUDEN TWEDE CONGRES VAN DE
ORGANISATIE VAN PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD
(O.P.S.J.).

Ter inleiding van het congres, werd op 22.12.1950 in "Bellevue" (800 zitplaatsen) een feestavond georganiseerd, voor ieder toegankelijk tegen betaling van f 0.50. Aanwezig waren oa. 200 voor het overgrote deel jeugdige personen.

De bijeenkomst werd geopend door de landelijk voorzitter van de O.P.S.J., Lucas de JONG, geb. 17.6.1926 te Amsterdam, wonende aldaar. Hij merkte o.m. op, dat de Amerikanen in Korea een beslissende nederlaag lijden. W.-Duitsland wordt herbewapend. Dezelfde soldaten, officieren en andere nazi's, die duizenden en duizenden hebben vermoord, trekken thans tezamen met de Amerikanen hun uniform weer aan.

Frederik Willem DRIESSEN, geb. 22.10.1915 te 's-Gravenhage, permanent verblijf houdende te Praag sprak als vertegenwoordiger van de I.U.S., bij welke internationale organisatie de O.P.S.J. is aangesloten. Hij wakte op gezamenlijk te strijden voor de vrede.

Als onderdeel van het feestprogramma werd een toneelschets opgevoerd getiteld: "Jan van Hagen moet vrij". De rollen hierin werden vervuld door in militair uniform geklede spelers. De inhoud was kennelijk bedoeld om de Krijgsraad in een bespottelijk daglicht te stellen. Het stukje oogste veel succes.

Na afwerking van het programma was er gelegenheid tot dansen.

Het eigenlijke congres (23 en 24.12.1950), werd gehouden in een der zalen van het gebouw "De Zuidpool".

Na opening van de eerste zitting werd het congres toegesproken door eerdergenoemde De Jong. Volgens hem trachten de Amerikaanse leiders elke dag hun oorlogsvoorbereidingen uit te breiden. Door het optreden van China is de opzet van Amerika om Mandtsoerije te bezetten verijdeld. Dichter bij ons ligt West-Duitsland. Zij die de moord van 15 miljoen mensen op hun geweten hebben worden thans opnieuw bewapend met het doel Rusland te vernietigen. In W.-Duitsland ontwikkelt zich een nieuw Korea, echter groter en gevaarlijker. De Nazi's zullen komen te staan naast onze Nederlandse jongens. Het zijn echter uitsluitend Amerikaanse belangen die wij in W.-Duitsland moeten verdedigen. Grotere oorlogsuitgaven zijn een gevolg van dit alles. Geld voor het onderwijs blijft er niet meer over. Het is gebleken dat onze acties succes hebben, aldus spreker. Dit blijkt wel uit de circulaire van de Minister van O.K. en W.. Hierin wordt gevraagd of er in de schoolboeken wel voldoende aandacht wordt besteed aan de eenheidsgedachte en de gelijkheid voor iedereen. Het is aan ons zorg te dragen dat dit onderzoek niet in het vergeetboek geraakt en dat het resultaat openbaar wordt gemaakt.

-Uit het besprokene-

Uit het besprokene op dit congres, kwamen de volgende bijzonderheden naar voren.

Het ledental van de O.P.S.J. en de oplage van het orgaan "Studie en Strijd" zou sinds het 1e congres (2 jaar geleden) zijn verdrievoudigd. Getallen werden niet genoemd. Indien dit juist is zou, rekening houdende met het aantal in begin 1949, het ledental thans ca. 700 bedragen.

Door de organisatie zenden tot nu toe 15.000 handtekeningen zijn verzameld voor de z.g. Stockholm-eisen.

Men is van plan met een "krachtige" delegatie deel te nemen aan het in Augustus 1951 te Berlijn te houden Wereldjeugdfestival.

Er zullen 6 nieuwe afdelingen worden gevormd en wel te Deventer, Arnhem, Leeuwarden, Groningen, in de Zaanstreek en in Twente.

Over het afgelopen boekjaar is er een financieel tekort van f 714.23.

Er zijn plannen om in Maart 1951 een rondreis te gaan maken met de tentoonstelling "Onderwijs in dienst van de vrede". Vijftig plaatsen zullen daarbij worden bezocht.

Nieuwe leden dienen te worden gezocht ook op ambachts-, U.L.O.-industrie- en huishoudscholen.

Aangedrongen werd op nauwere samenwerking met het A.N.J.V.. Men mag zich niet "te hoog" gevoelen t.o.v. A.N.J.V.-ers.

Er dient contact opgenomen te worden met de scholieren in W.-Duitsland om aldus de herbewapening van dat land te bemoeilijken.

De O.P.S.J. moet gezuiverd worden van leden die de geest "verpesten".

Onder de leden heerst gebrek aan kameraadschap.

Er bestaan plannen een brochure uit te geven met "onze wensen". Een enquête moet worden gehouden onder de afgestudeerde jeugd met vragen zoals: "Wat wil je worden", "Wat heb je voor onderwijs gehad", "Wat is van dat alles terechtgekomen" en bovenal..... "Waarom is je wens niet in vervulling gegaan".

Uit de organisatie zal een werkkomité worden gevormd hetwelk zal bestaan uit oudere leden. De opdracht van dit comité zal zijn met voorstellen te komen ter verbetering van het onderwijs (Nader inlichtingen werden hieromtrent nog niet verkregen).

Plannen bestaan om tijdens de Pinksterdagen sportwedstrijden te organiseren

Het congres legde de volgende taken aan de leden op:

- 1. Strijd voor de vrede op alle scholen.-

1. Strijd voor de vrede op alle scholen.
2. Strijd tegen de herbewapening van W.-Duitsland.
3. Acties voor de vrijlating van Piet van Staveren en andere vredesstridders.
4. Acties om het orgaan "Studie en Strijd" nog meer in het middelpunt van de belangstelling te krijgen.
5. Strijd voor de eenheid onder de studerende jeugd.
6. Gebruik maken van de resultaten van een te houden enquête onder de afgestudeerde jeugd.
7. Het afvaardigen van een grote delegatie naar het jeugdfestival te Berlijn.

Uit 30 kandidaten werd een nieuw hoofdbestuur gekozen bestaande uit:

BOOMSMA, Henny; geb. 13.8.1933 Amsterdam; Amsterdam.
 BROUWER, Walter August Johann; geb. 29.5.1930 Haarlem; Haarlem.
 BULTJE, Jurjen; geb. 19.2.1934 Leiden; Haarlem.
 BULTJE, Trijntje Roelfina; geb. 7.1.1928 Amsterdam; Amsterdam.
 DAMMERS, Maria Henriette; geb. 20.5.1929 Amsterdam; Amsterdam.
 van HECHT MUNTINGH NAPJUS, Wijnand; geb. 27.2.1927 Amsterdam; Amsterdam.
 DE JONG, Clara; geb. 23.3.1928 Parijs; Amsterdam.
 DE JONG, Cornelis; geb. 30.3.1930 Doorn; Amsterdam.
 DE JONG, Esther; geb. 28.10.1931 Parijs; Amsterdam.
 DE JONG, Lucas; geb. 17.6.1926 Amsterdam; Amsterdam.
 DE JONG, Rudi
 KNAAP, Elisabeth Maria; geb. 4.2.1934 Amsterdam; Amsterdam.
 LECLERQUE, Helen; Amsterdam.
 LUGT, Anna van der; e.v. HARMSSEN; geb. 24.3.1925 Beverwijk; Amsterdam
 MULLER, Frans; geb. 24.5.1932 Amsterdam; Amsterdam.
 PELGROM, Greta; geb. 18.7.1933 's-Gravenhage; Amsterdam.
 PRAAG, Gerrit Jan van; geb. 11.6.1927 Amsterdam; 's-Gravenhage.
 REITSCHNICK, Rudolf Peter Hendrik; geb. 23.2.1929 Amsterdam; A'dam.
 ROELOFS, Andries; geb. 13.8.1931 Amsterdam; Amsterdam.
 RUSHLING, Anna Magdalena; geb. 18.8.1934 Amsterdam; Amsterdam.
 STOKVIS, Cornelis; geb. 14.8.1931 Amsterdam; Amsterdam.
 TOYNMAN, Dirk; geb. 11.12.1932 Amsterdam; Amsterdam.
 VINCKEMOLLER, Wim; geb. 20.4.1935 Amst Hardenberg; Amsterdam.
 VISSER, Harry; geb. 25.5.1929 Amsterdam; Amsterdam.
 WINTERINK, Carolus Johannes Jacobus; geb. 12.8.1926 Amsterdam; Haarlem.
 ZEGELINE, Haiibert; geb. 13.6.1935 Zwolle; Amsterdam.

Opmerkingen:

Het viel op dat de eerder genoemde F.W. DRIESSEN met onderscheiding door de congresbezoekers werd behandeld. De indruk werd verkregen dat hij, op bedekte wijze, de touwtjes in handen hield. Zoals bekend is Driessen werkzaam op het secretariaat van de I.U.S. te Praag.

Het congresbezoek bestond voor ca. 2/3 uit jongens en 1/3 uit meisjes. De gemiddelde leeftijd was 17 jaar. Ongeveer 100 personen namen aan de besloten bijeenkomsten van het congres deel.

15 Januari 1951

's-Gravenhage, 15 Januari 1951

No.: B 99973

n.a.v. schr. van Amsterdam 99973 z. Co.

Ond.: O.P.S.J.-congres.

VERTROUWELIJK

IIIId/h 2

UITGEBOEKT

Onder betuiging van mijn erkentelijkheid voor de gegevens mij verstrekt bij Uw schrijven no. 4645-7-'50 dd. 27 December 1950, moge ik U berichten dat de hierin genoemde Brouwer, Jurjen Bultje, Winterink, Nagel en Rotmans, seer vermoedelijk identiek zijn aan:

BROUWER, Walter August Johann; 29.5.1930 Haarlem;
Haarlem.

BULTJE, Jurjen Willem Frederik; 19.2.1934 Leiden;
Haarlem.

WINTERINK, Carolus Johannes Jacobus; 12.8.1926 A'dam;
Haarlem.

NAGEL, Alfred Leo van der; 30.8.1927 Zeist; Zeist.

ROTMANS, Pieterella; 20.5.1931 R'dam; R'dam.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

M. J. Noppen

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

Notitie

Van: KARA
Van: H.B.
No.: B 99973
Ond.: O.P.S.J.-congres
Bijl.: vier.

UITGEBOKT

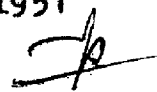
n.a.v. schr. van Amsterdam 99973 z, Co

IIIId/h 3

Hiermede doe ik U - in viervoud - een beknopt verslag toekomen van het op 22, 23 en 24 December 1950 te Amsterdam gehouden O.P.S.J.-congres.

III.

H.B.
15 Januari 1951

NOTA
VAN: KA.RA

UITGEBOEKT

Op 21-1-1951 werden aan SPIL en de B.I.D. de brieven CBS/651 en CR/414 (99973) geschreven en op 9-2-1951 aan CLIPPER, SARDINE, ZWARTJAN, expRESSE en REGE ^{resp.} de brieven CAH/51/113, CEH/51/062, CDD/51/018, CFH/51/026 en REGE/51/006 (aalen ACD No. 99973), waarbij hun het verslag van het O.P.S.J. - Congres werd aangeboden, n.a.v. de nota van H.B. aan KA.RA d.d. 15-1-1951 No. 99973.

19-12-1951, K.

15 Januari 51

99973

UITGEBOKT

een

G E H E I M

O.P.S.J.-congres.

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie als bijlage een beknopt verslag aan te bieden van het op 22, 23 en 24 December 1950 te Amsterdam door de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) gehouden congres.

Z.E. de Minister-President

Z.E. de Minister van
Binnenlandse Zaken

Z.E. de Minister van Buitenlandse
Zaken

Z.E. de Minister van Onderwijs
Kunsten en Wetenschappen.

d HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. L. Eindhoven

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBEKT

's-Gravenhage, 15 Januari 1951

No.: B 99973

n.a.v. schr. van Amsterdam 99973 z. Co

Ond.: O.P.S.J.-congres

GEHEIM

Bijl.: een.

IIIId/h 6

Hiermede moge ik U een beknopt verslag doen
toekomen van het op 22, 23 en 24 December 1950 te
Amsterdam gehouden O.P.S.J.-congres.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens desz: *p*

C.v.P.
HAARLEM
DEN HAAG
ROTTERDAM
Utrecht

C.v.P.
Leeuwarden

M.W. Noppen

15 Januari 51

B 99973

UITGEBOKT

n.a.v. schr. van Amsterdam 99973 z. Co.

een

G E H R I M

O.P.S.J.-congres.

IIIId/h 5

Hiermede moge ik U een beknopt verslag doen
toekomen van het op 22, 23 en 24 December 1950 te
Amsterdam gehouden O.P.S.J.-congres.

Aan de Heer
Hoofd Sectie G 2 b

d HET HOOPD VAN DE DIENST
namens deze:

Aan de Heer
Hoofd Sectie III M.I.D.

M. *N*. Noppen

Aan het Hoofdbureau Veiligheid
Sectie L 2
Luchtmachtstaf.

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 100.337⁰ OD 1136

~~ONAFGEDAAN~~

1136
nie stuk

Handwritten signature

Afd./Sect.

Handwritten initials

Dat.:

Handwritten initials

Par.:

Handwritten initials

Interne aanwijzingen A C D.

A C D.

Dat.:

Handwritten date

Par.:

Handwritten initials

Handwritten date and initials

Aantekeningen (Nummersen s.v.p.):

~~B III~~

~~B III d 9.1.51~~

~~H.C.~~

Handwritten date

~~C III~~

de heb deze namen niet verwerkt in het rapport ad Regering (zie 99973) B III d 11/1.51

A C D

Handwritten initials

Verbinding : 13
No. 4645 - 7 - '50.
Onderwerp : 2de O.P.S.J. congres.
Betrouwbaarheid berichtgever : betrouwbaar.
Waardering bericht : betrouwbaar.
Medewerkende instanties : geen.
Ondernomen acties : geen.

3 Januari 1951.

06.384
09.71

6.186.3
05.48

4 JAN. 1951

ACD/10033/

OP KAART

ACD/4C

DAI/1357

PAR/4

à clo

Vertrouwelijk

Naar werd vernomen waren op de demonstratieve feestavond ter gelegenheid van het 2e. O.P.S.J.-congres op 22 December 1950 in het feestgebouw "Bellevue" te Amsterdam gehouden, ca. tien Indonesiërs aanwezig, waarvan de volgende bij name bekend zijn :

1. Slamet SUKOTJO, geboren 14-7-1927 te Djokja, bekend.
2. Chairoen, CAROPEBOKA, geboren 30-3-1924 te Mengala, bekend.
3. Ramli KASIM, geboren 24-7-1924 te Sulit Aer, bekend.
4. Imam SOEPINDAH, geboren 30-5-1923 te Banjoewangi, bekend.

Voorts was aanwezig een Indo-Arabier met de vermoedelijke naam van Sjah BUDAHIN, personalia onbekend, en drie Indo-Chinezen, die niet bij name bekend zijn.

In het tweede gedeelte van de voorstelling op deze feestavond werd de bekende Indonesische dans "tarik-piring" opgevoerd in het nummer genaamd : "A.B.C. Meester Pennewip in actie, toneelspel in 26 taferelen". De drie Indonesiërs die aan deze dans deelnamen zijn niet bij name bekend.

Op de beide congresdagen, welke deze feestavond op 23 en 24 December 1950 volgden, werden geen Aziaten gesignaleerd. Einde.

No. 164-7-51.

Uw schrijven Nr. 95671, d.d. 10-1-51.

Ond: Bijeenkomst O.P.S.J.

V E R T R O U W E L I J K .

A'klaam

NIET O.K.
ACD/ 4B
DAT: 6/3/51
PAR: 21

6.536.3
532.4
24 JAN. 1951
ACD/ 1016/74

Schubbed in vermindering

23 Januari 1951.

In antwoord op bovenaangehaald schrijven wordt het volgende medegedeeld.

Acht van de in het schrijven genoemde personen zijn bekend en reeds eerder aan Uw Dienst doorgegeven. Dit zijn:

- XI 1e Cornelie de H A A S, geb. 8-8-35 te Amsterdam.
- XI 2e Johan Alfred GROENINK, geb. 30-8-34 te Asd.
- XI 3e Monique FRIDMAN, geb. 24-6-36 te Parijs.
- XI 4e Rudi MULDER, geb. 9-10-28 te Hilversum.
- XI 5e Huibert ZEGELING, geb. 13-6-35 te Zwolle.
- XI 6e Jacob van BERGEN, geb. 7-2-36 te Amsterdam.
- XI 7e Albert DIJSTELBERGE, geb. 28-8-33 Haarlem en
- XI 8e Willem Hendrik AUCEPS, geb. 26-6-35 te Amsterdam.

Van de overige in het schrijven genoemden, konden 21 personen worden geïdentificeerd. Hiervan zullen U informatiekaarten worden toegezonden. *Inform kaarten ontvangen.*

De andere in het schrijven genoemde personen konden niet worden geïdentificeerd.

No. 191

D-3.

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 105201 - 1081136
107477 - 1081136
107294 - 1081136
108325 - 1081641

~~ONAFGEDAAN~~

1136

copie B 105201 naar min. bij Zaken
in OB 1072

Afd./Sect.: ~~B III d~~ Dat.: 29.6.51 Par.: p

Interne aanwijzingen A C D.

A C D. Dat.: Par.: 12/8/51

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

~~B III~~ 19/3. mv. : 19/3

~~B III~~
17.3.51

10.4.1951. Binnenvindt aan 'dan' Idurium de Haas
Binnenvindt aan 'dan' Idurium de Haas
in de Zakenlijst

~~B III~~
10.4.51

ACD 90. 23/4-51

~~B III~~
2.5.51

~~B III~~ Meer het oude liedje. Een volgende keer
toch meer vragen of ons er meer bij meerlezen?

~~B III~~ Wil overleg plegen met Korps-
chef Maatschappij. We moeten precies

Welken of dit kampcentrum te particu-
liere zijde wordt beheerd, of het een stichting is,
enz. Zijn er bepaalde voorwaarden verbonden
aan het exploiteren van een kampcentrum?

Zij er in kasintendat een bepaling in de
politie verordening, waarbij het opgeven van
een valse naam in een logies gelegenheid
strafbaar gesteld is? Gaarne bevestigen

266 Mre BSV. nota 914. — ? 9-5-51 BII

Mr. BSV d
29.6.51

~~BII~~. Het voor-ontwerp van wet betr.
regeling kampen wordt voorbereid
door Prim. Zaken (Mr. Kloosterman).

3-7-51 BII

In „de Volkskrant“ van 1.7.51 kwam onderstaand bericht voor:

„Een voor-ontwerp van wet is op komst, waarin de 328
bestaande uiteenlopende plaatselijke kampen-verordeningen
tot een eenvormige wettelijke regeling zullen worden
vereenigd.“

Het zou zeer gewenst zijn, indien de door de B.V.D. bij herhaling
onderzonden berispingen bij de controle op de kampen bevolking in
zine nieuwe wet konden worden onderwogen. Nodig is te weten
bij welk ministerie dit ontwerp in bewerking is. BII heeft daar-
naar geïnformeerd. Zie bovenstaand resultaat.

~~BII~~ A. Welke zijn de moeilijkheden, waarvoor een oplossing moet
worden gevonden? Hiervan een nota aan H.B. maken, zodat
met Mr. Kloosterman hierover kan worden overlegd.

voorbeelden aanhalen. Ook jeugdkampen
hierin betrekken. Misschien kan het ook daar. BII 3.7.51.
voor geldend worden gemaakt.

BII e 18 Juli 1951 Nota aan H.B. m.b. BII d 9/4.51

18/8 brief
Mre BSV
Gaarne brief van Min. B.Z. te bekeken door
A. B.V.D. waarin de moeilijkheden uiteen-gezet
worden en met betrekking daarin de m.v. de nieuwe
wet te worden. 3-8-51 BII

Gemeentepolitie Maartensdijk(U.)

6.536.3
6.532.4

No. 569.
ANTWOORD OP BRIEF VAN:

MAARTENSDIJK (U.) 13 Maart 1951.
TELEFOON NO. 205
KENGETAL K 3401

ONDERWERP: O.P.S.J.kamp op 3 en 4 Maart 1951
te Hollandsche "ading(Gem.Maartensdijk).

VERZOEKE BELEEFD IN EENZELFDEN BRIEF
SLECHTS EEN ONDERWERP TE BEHANDELEN
EN BEANTWOORDING DATUM EN NUMMER
VAN DIT SCHRIJVEN AAN TE HALEN.

BIJL. -

14 MRT 1951

VERTROUWELIJK.

ACD/105301

Hierdoor heb ik de eer U te berichten, dat gedurende het weekeinde 3 en 4 Maart 1951 door de O.P.S.J. een kamp is belegd geweest waaraan 32 personen hebben deelgenomen.

Voor het merendeel waren het jeugdige deelnemers.

Het kamp stond onder leiding van Loet Harmsen, geboren te Amsterdam, 15 Mei 1923, wonende te Amsterdam, 1e Atjehstraat 146 en Bep Knoop, geboren te Amsterdam, 25 Augustus 1929, wonende te Amsterdam, Kleine Wittenburgerstraat, No. onbekend.

In hoofdzaak is de avond met amusement doorgebracht. Enkele jeugdproblemen werden besproken.

Op 4 Maart 1951 zijn verschillende wandelingen gemaakt, terwijl verschillende spelen werden beoefend. Daarnaast is ook regelmatig van gedachten gewisseld.

Het geheel had een rustig verloop.

Onderstaand gelieve U de personalia van de overige deelnemers aan te treffen.

A a n
het Hoofd van de Binnen-
landse Veiligheidsdienst
Javastraat 68
te
' s - G r a v e n h a g e .

De Inspecteur-Corpschef van Politie,
H.Klaassen.

Naam en voornamen.	geboorteplaats en datum .	beroep.	woonplaats.
W. O. VER.	John J.	Amsterdam	3- 4-1931 Scholier, A.dam, 2e Costerpark- straat 60 II;
BAAK.	Karel.	"	24- 6-1933 Scholier " Wilhelminastr.7;
HOLLANDER.	den W.C.J.	"	1-12-1934 " " le v.d.Helststr.178 II
GRAAF.	Piet K.	"	4- 3-1932 " H'sum.Vinkenstraat 37;
BUGEL.	Joop	"	16- 7-1934 " A.dam.Terborgstraat ?
HEIJDEMAN.	Helen	"	22- 4-1933 " " Argonautenstr. 11;
HEMERT. van	Andre	"	8-11-1929 " " van Halsstraat 87;
BUIP	Annie	"	9- 5-1930 Kant.bed" Zandstraat 3;
BLANK	Ben	"	28- 2-1932 Scholier" Overtoom 195;
WIERSEMA	Gre	"	21- 5-1931 " " Zecherstr. 11;
JANSEN	Frans	"	19- 7 1934 " 'sGr.hage Alb.Cuijpsr 300;
SARLEMEIJER	Anna	"	14- 5-1931 " A.dam Jac.v.Lennepstr.83;
MICHELSEN	Lena	"	7- 7-1934 " " Amstelkade 45;
MIENHUUS	Hilma	"	11-12-1935 " " Waterlooplein 18;
VERSON	Joseph	Rotterdam	2- 3-1930 " " Kl.Kattenburg rstr 26;
VRIES de	Hans	Maastricht	21- 3-1936 " " Hoogte Kadijk 8;
WITH	Gerrit	Maastricht	13-11-1932 Student " Ceintuurbaan 410;
OOIEVAAR	Hans	Amsterdam	7- 5-1937 Scholier" Keizersgracht 684;
BOUMA	Kees	"	8- 7-1929 Kant.bed" Van Baerlestr.84.

POLAK

*De belastingdienst
moet de namen
na men opgeven
in 1941?*

Naam en voornamen. Geboorteplaats en -datum. Beroep. Woonplaats en adres.

POLAK. Arnold	A.dam.	14-11-1926	Kant.bed.	A.dam.	Amstel 76;
WIJS. de Wim	"	5-4-1923	Scholier.	H'sum.	Gijsbrecht v. Amstelstr 45C
GABRIELS. Jan	A.foort	12-8-1934	"	A.dam	Nw.Keizersgracht 35;
SWART. Dick	A.dam	23-7-1931	"	A.dam	Berkstraat 108;
LAMMERSE. Rie	"	2-5-1932	"	"	Leidsedwardsstr. 18;
HUNIA . Ali	"	19-6-1935	"	"	Bouwstraat 23;
HARREVELD. Annie	den Helder,	29-3-1932	"	"	Kanaalstraat 14;
WEES van Bep	A.dam	5-1-1931	"	"	le Atjehstraat 45;
VOLCKEN. Theo	"	11-2-1935	Smid	"	Javasstraat 49;
REIJNHOLDT Jennie	"	13-8-1933	Scholier	"	Transvaalstraat 18;
SCHUT. Bert	Haarlem	26-9-1934	"	"	Wijtttenbachstraat 34.

Nog opgemerkt moge worden, dat zeer waarschijnlijk kleine onvolledigheden in bovenstaande opgave zullen schuilen, veroorzaakt door het in enkele gevallen onvoldoend duidelijke handschrift.

Ook is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat verschillende geboorteplaatsen niet geheel juist zijn.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 10 April 1951

No.: B105301

Ond.: O.P.S.J.-weekend.

IIIp/h 3

Ontv. bew: _____

Roepel : _____

Antwoord : _____

UITGEBEVEN

VERTROUWELIJK

Naar mij werd bericht zou op 3 en 4 Maart j.l. te Hollandse Rading een O.P.S.J.-weekend zijn gehouden, waaraan o.a. de volgende te Uwent wonende personen zouden hebben deelgenomen.

- John J. WOLDER, Amsterdam 3.4.1931, scholier, 2e Oosterparksstraat 60-II
- Karel BAAK, Amsterdam 24.6.1933, scholier, Wilhelminastraat 7
- W.C.J. den HOLLANDER, Amsterdam 1.12.1934, scholier, 1e v.d. Helststraat 178-II
- Joop BUGEL, Amsterdam 16.7.1934, scholier, Terborgstraat 7
- Helen HEIJDEMAN, Amsterdam 22.4.1933, scholier, Argonautenstraat 11
- Andre van HEMERT, Amsterdam 8.11.1929, scholier, van Halsstraat 87
- Annie BUIP, Amsterdam 9.5.1930 kant.bed. Zandstraat 3
- Ben BLANK, Amsterdam 28.2.1932, scholier, Overtoom 195
- Gre WIERSEMA, 21.5.1931, scholier, Zecherstraat 11
- Anna SARLEMEIJER, Amsterdam 14.5.1931, scholier, Jac. van Lennepstraat 83
- Lena MICHIELSEN, Amsterdam 7.7.1934, scholier, Amstelkade 45
- Hilma MIENHUIS, Amsterdam 11.12.1935, Waterlooplein 18
- Joseph Verson, Rotterdam 2.1.1930, scholier, Kl. Kattenburgerstraat 26
- Hans de VRIES, Maastricht 21.3.1936, scholier Hoogte Kadijk 8
- Gerrit WITH, Maastricht 13.11.1932, student, Ceintuurbaan 410
- Hans OUIEVAAR, Amsterdam 7.5.1937, scholier, Keizersgracht 684
- Kees BOUMA, Amsterdam 8.7.1929, kant.bed. van Baerlestraat 84
- POLAK, Arnold, Amsterdam 14.11.1926, kant.bed. Amstel 76
- Jan GABRIELS, Amersfoort 12.8.1934, scholier, Keizersgracht 35
- Dick SWART, Amsterdam 23.7.1931, scholier, Kerkstraat 108
- Rie LAMMERSE, Amsterdam 2.5.1932, scholier, Leidsedwarsstraat 18

Aan de Heer
Hoofddo commissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

-HUNIA-

Ali HUNIA, Amsterdam 19.6.1935, scholier, Bouwstraat 22
Annie HAAREVELD, den Helder 29.3.1932, scholier, Kanaal-
straat 14
Bep van WEES, Amsterdam 5.1.1931, scholier, 1e Atjeh-
straat 45
Theo VOLOKEN, Amsterdam 11.2.1935, smid, Javastraat 49
Jennie REIJNHOLDT, Amsterdam 13.8.1933, scholier, Transvaal
straat 18
Bert, SCHUT, Haarlem 26.9.1934, scholier, Wijttenbach-
straat 34.

Opvallend is dat geen van hen in mijn admini-
stratie voorkomt.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berich-
ten of genoemden inderdaad lid zijn van de O.P.S.J..
In bevestigend geval word ik gaarne door middel van
informatiekaarten in kennis gesteld met hun volledige
personalia en politieke antecedenten.

d HET HOOPD VAN DE DIENST
namens deze:

J
J. G. Crabbendam

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 10 April 1951

No.: B 105301

Onv. no. ....
Rappel : 10/4-51

Ond.: O.P.S.J.-weekend

Antwoord : 107477

VERTROUWELIJK

IIIp/h 3

UNGEBOEKT
Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de volledige personalia en politieke antecedenten van Piet K. GRAAF, geb. 4.3.1932 Amsterdam, wonende Vinkenstraat 37 en Wim de WIJS, geb. 5.4.1923 Amsterdam, Gijsbrecht van Amstelstraat 450, beiden te Uwent.

Betrokkenen namen deel aan een op 3 en 4 Maart j.l. te Hollandse Rading gehouden O.P.S.J.-weekend.

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
HILVERSUM.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Crabbendam

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Ontv. bew: 's-Gravenhage, 10 April 1951

No.: B 105301

Rappel : 10/4/51

Ond.: O.P.S.J.-weekend

Antwoord : _____

VERTROUWELIJK

IIIp.h 3

UITGEBEKT

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de volledige personalia en politieke antecedenten van Frans JANSEN, geb. 19.7.1934 te Amsterdam wonende Alb. Cuypstraat 300, alhier.

Betrokkene nam deel aan een op 3 en 4 Maart j.l. te Hollandse Rading gehouden O.P.S.J.-weekend.

Aan de Heer
Hoofddecommissaris van Politie
te
GRAVENHAGE.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

TU

J. G. Oelbrouck

Verb.12.

~~10530~~
Co 10530f

12 April 1951.

B

13 APR. 1951
ACD

XI Weder aangeboden onder mededeling, dat de naam van
Frans JANSEN, geboren 19 Juli 1934 te Amsterdam,
 in het Bevolkingsregister te 's-Gravenhage niet voor-
 komt en dat de Albert Cuyppstraat in deze gemeente onbe-
 kend is. (einde)

06.523 6.536 3
 0.16

[Handwritten signature]

I. No. *104* / 1951.

06.383
17 APR. 1951 *d*
ACD/107477

VERTROUWELIJK.

B

E.
Milsum

Betreft: Piet K. GRAAF, geboren 4-3-1932 te Amsterdam, en
Wim DE WIJS, geboren 5-4-1923 te Amsterdam, beiden
wonende te Hilversum, respectievelijk

Antwoord op: Schrijven d.d. 10-4-1951, No. 105301. — *ca*

Naar aanleiding van bovenvermeld schrijven, bericht
de Inlichtingen Dienst te Hilversum, dat de namen van be-
trokkenen in het bevolkingsregister der gemeente Hilversum
niet voorkomen en ook uit andere hoofde is niet gebleken,
dat zij alhier woonachtig zijn geweest. Het adres Vinken-
straat No. 37 bestaat in deze gemeente niet en op het adres
Gijsbrecht van Amstelstraat No. 450 is nimmer een zekere
DE WIJS woonachtig geweest.

Hilversum, 13 April 1951.

's-Gravenhage, 24 April 1951

№.: B 107294

Ond.: O.P.S.J.-weekend

IIIp/2s

UITGEBOKT

VERTROUWELIJK

Onder verwijzing naar mijn schrijven no.105301, dd. 10-4-1951, bericht ik U, dat aan de lijst van deelnemers aan het op 3 en 4 Maart j.l. te Hollandse Rading gehouden O.P.S.J.-weekend dient te worden toegevoegd Frans JANSEN, geb.19-7-1934 te Amsterdam, wonende Albert Cuypstraat 300, te Uwent.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens dese:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
A M S T E R D A M

 G. G. Gribbendam

ONAFGEDAAN

1136

J. K. Nieuw stuk

Afd./Sect.: *Bijl* Dat.: 26.1.51 Par.: *P*

CO 106673 001136
108966 → gevoegd in OD 60
111600 → gevoegd in OD 60
113837 → gevoegd in OD 60

MM

B 106673 ²⁸/₄₋₅₁
B 108966 ²⁵/₅₋₅₁

Interne aanwijzingen A C D.

M

A C D. 4B Dat.: 24/9-51 Par.: *P* (K)

IP
9 151

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Niet aangelegd - Kest 1-4-51

B III
B III
W.M.
W.M.

7.4.51

bijlage naar foto graf 19.4.51

B III 1. A'dam inh. e vragen naar inf. k. van de
er onbekenden.

2. Laren (2 st) idem. (*in*
afgedrukt) *B III* d 16/4.51

5/4/9.51

B III 20. 4.1951 brieven uit aan Amsterdam en
Laren.
Laren.
B III d 26/4.51

B III

12.5.51

B III: Amsterdam en Rotterdam ^{resp.} vragen naar *speel*
Pandora *Spaak* - *Toulijn* en *Adriands Jan Bakker*

B III 10 - 16/5/51

5/1/1.51

B III e: Brieven uit *B III* 2 - 22/5/51
25/5-51 brieven uit

d

Z.O.Z.

4 ~~B III~~

22.6.51

ly. B III d.
22.6.51

ACD: A.O.

5 ~~B III~~

19.7.51 k.g. 7 19/7/51

B III Mr kennisname stuk 11383
kennis genomen

Wie is de partij aangezien?

6 ~~B III~~

~~Handwritten signature~~

PK

D PK ag no 111600

D 1/5

acti
1/8/51

afgehoofd geronde aan David. G

Gemeentepolitie Maartensdijk(U.)

No. 134
ANTWOORD OP BRIEF VAN:

MAARTENSDIJK (U.) 2 April 1951.
TELEFOON NO. 205
KENGETAL K 3401

ONDERWERP: O.P.S.J.kamp op 31 Maart en 1 April 1951

VERZOEKE BELEEFD IN EENZELFDEN BRIEF
SLECHTS EEN ONDERWERP TE BEHANDELEN
EN BIJBEANTWOORDING DATUM EN NUMMER
VAN DIT SCHRIJVEN AAN TE HALEN.

BIJL. 1.

Typ:W.

VERTROUWELIJK.

NIEUW
AKOD/23
DMT: 16.12
PAAR: 70

6.536.3
6.532.4
5 APR. 1951
ACD/1066/3

6.536.3
01.14

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat gedurende het weekeinde, 31 Maart en 1 April 1951, in het kampeercentrum "De Rading", Aanlegsteeg 112 te Hollandsche Rading, Gemeente Maartensdijk, door de O.P.S.J. een week-einkamp is gehouden.

Het grootste gedeelte der deelnemers was tevoren enige dagen in de omgeving van Putten in een kamp gelogeerd geweest.

Het doel van dat kamp is ter plaatse niet bekend geworden.

De deelnemers waren allen studenten en scholieren.

Het weekeinde-kamp ter plaatse had geen directe politieke strekking.

De zaterdagavond werd gevuld met een "bont programma", dat geheel door de deelnemers werd verzorgd.

Uiteraard ontbrak daarin de politiek niet, althans was uit het opgevoerde, dat op een niet hoog cultureel peil stond, op te maken, dat de deelnemers communistisch georiënteerd waren.

Het kamp had een rumoerig verloop, wat gezien de leeftijd der deelnemers, niet te verwonderen was.

Een goede leiding ontbrak ten enenmale.

Het lag in de bedoeling, dat de deelnemers zich Zondagmorgen naar Loosdrecht zouden begeven, teneinde aldaar te kunnen roeien. Door de slechte weersomstandigheden kon één en ander echter niet doorgaan.

In plaats daarvan werden enige spelen binnenshuis beoefend.

Reeds vroeg in de middag vertrokken de eerste deelnemers weer naar huis.

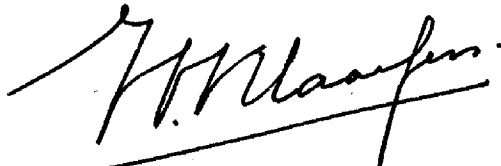
Het geheel was te beschouwen als ontspanning voor de jeugd gedurende de Paasvacantie.

Het kamp stond onder leiding van Ger Harmsen, geboren te Amsterdam, 15 Mei 1923, fabrieksarbeider, wonende te Amsterdam, le Atjehstraat 41 en A. Harmsen, oud 24 jaar, eveneens wonende te Amsterdam, le Atjehstraat 41.

De namen der deelnemers gelieve U als bijlage hierbij aan te treffen.

De Inspecteur-Corpschef van Politie,
H. Klaassen.

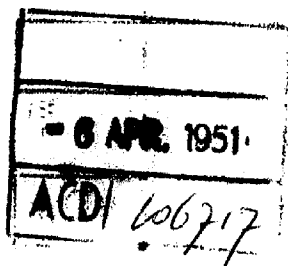
A a n
het Hoofd van de Binnen-
landse Veiligheidsdienst
Javastraat 68
te
's - G r a v e n h a g e .

1922

V. 15

No. G

Vilsm
149/1957

Vertrouwelijk

3.4.1951

6.536.3

05.15

6.536.3

01.14

Te Uwer informatie bericht ik U het volgende:

moet zijn 61
* Door Mej. C. de Jong, optredende namens het maandblad "Studie en Strijd", uitgave van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (mantelorganisatie C.P.N. Nw.Keizersgracht 6^I te Amsterdam, werd verzocht een culturele landdag te mogen organiseren in deze gemeente.

Na mondelinge en schriftelijke oproep tot het verstrekken van inlichtingen, is Mej.C.de Jong niet verschenen. Blijkens onderzoek bleek betrokkene niet woonachtig te zijn aan genoemd adres.

✓ Einde.

In afschrift aan I.D.Amsterdamgronden.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B 106673

Ond.: Weekend O.P.S.J.

Bijl.: 1

IIId/h 3

UITGEBOKT

's-Gravenhage, 28 April 1951

Ontv. bew:.....

Rappel :.....

Antwoord :.....

V E R T R O U W E L I J K

Hiermede moge ik U berichten, dat gedurende het weekend 31 Maart - 1 April 1951 in het kampeercentrum "De Rading", Aanlegsteeg 112 te Hollandse Rading, gemeente Maartensdijk, door de O.P.S.J. een weekendkamp is gehouden. Het geheel was te beschouwen als ontspanning voor de jeugdige deelnemers gedurende de Paasvacantie.

Het kamp stond onder leiding van de U bekende G.J. HARMSSEN (15.5.1922 Amsterdam) en zijn echtgenote Annie van der LUGT (24.3.1925 Beverwijk).

In de bijlage gelieve U een opgave aan te treffen van de deelnemers aan genoemd kamp, allen wonende te Amsterdam. Ik moge U verzoeken mij per volledige ingevulde informatiekaarten, voorzien van hogergehoemd referentienummer, omtrent deze personen te willen doen inlichten, voor zover dit niet reeds eerder mocht zijn geschied.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

M

Aan de Heer
Hoofdcomismissaris van Politie
te
A M S T E R D A M.

J. G. Crabbendam

Namen van deelnemers aan het O.P.S.J.kamp te Maartensdijk op Zaterdag, 31 Maart en Zondag, 1 April 1951.

Naam en Voornamen.	Leeftijd.	Woonplaats en adres.
MEURS.	Sonja 14 jaar	Amsterdam, (4e) Vogelstraat 10;
Conigsmeyer.	Genny 14 "	" Goudenregenstraat 5;
SCHOUWMANS.	Brentje 13 "	" Hazelaarstraat 26;
TOUSANT.	Corrie 14 "	" Bremstraat 55 I;
HAMRINGA.	Annie 15 "	" Nigellestraat 26;
PETERMAN.	Frits 15 "	" Nigellestraat 17;
WILDEMAN.	Alie 14 "	" Ribestraat 9;
RODENBURG.	Thijs 17 "	" Govert Flinckstraat X 305;
KUNTZE.	Jan 16 "	" Kanariestraat 50 5 I;
BOOMSMA.	Henny 16 "	" Spechtstraat 8 hs;
BAKKER.	R. J. <i>act 113833</i> 19 "	A.K.S(anatorium)"Hoog Blaricum" Laren.
SPOELZ van der	L. <i>act 100966</i> 20 "	idem.
GRAMBERG.	Ria 14 "	Amsterdam Witte Paard 2;
BLOM.	Ineke 19 "	" ~~Zwaag~~ Zwaagstraat 27;
BY NINGS.	Joop 18 "	" Javastraat 66;
ARENSEN.	Herm. 17 "	" Rustenburgerstraat 81;
RUEHLING.	Annie 16 "	" Van Hogendorpstraat 191;
PLATERINGEN van	W. 16 "	" van Limburg Stirumstraat 68;
HENCKE.	Gre 18 "	" Tugelaweg 88;
WAL van der	Willy 15 "	" Sumatrastraat 127;
SPEIERENBURG.	Gerda 15 "	" le Atjehstraat 36;
BLANK.	A. 22 "	" Uiterwaardenstraat 102;
KERCKHOVEN.	Bob 19 "	" Schouwstraat 21;
FLUINING.	Leo 14 "	" Brouwersgracht 161 III;
URK van 't	Frans 14 "	" Distelweg 53;
GREVELT.	Alex 15 "	" Kanariestraat 79;
BOCM.	Evert 16 "	" Zilvereschorstraat 9;
GOTJE.	L. 14 "	" Amstelkade 19;
FRIEDMAN	Monique 14 "	" Pres.Brandtstraat 6 hs;
ZEGELING.	Huib 15 "	" Gaaspstraat 46;
GRIFFIOEN	D. 15 "	" Zocherstraat 69;
ROELOFS.	A. 19 "	" Kanaalstraat 14;
JONG de	L. 23 "	" Leidsegracht 117 II;
PR G. van	A. 16 "	" Diaatstraat 16;
ANTHONISSEN	J. 15 "	" Admiralengracht 102;
MULLER van	Frans 18 "	" Minhassastraat 48;
KOSTER.	Cl. 17 "	" Schaepmannstraat 45;
NIJMAN.	H. 25 "	" Marathonweg 48;
RETTSCHINK.	Menny 20 "	" ~~Zwaag~~ Zwaagstraat 25;
STOKVIS.	Kees 19 "	" Avehornstraat 50;
GROENINK.	Rob 14 "	" le J.v.d.Heijdenstraat 124;
GROENINK.	Fred 16 "	" idem.
RIJPMAN.	Roel 16 "	" Nieuwe Herengracht 10;
POLAK.	Herman 14 "	" Hortusplantsoen 21;
JONG de	E. 19 "	" le Atjehstraat 41 hs.;
HERMANS.	Beppie 15 "	" Langcatstraat 8hs.;
TABAK.	Gerrit 17 "	" Bankastraat 3;
GRAAF de	Dries 14 "	" Tidorestraat 19;
KNORRINGA.	Rosa 19 "	" Haarlemmer(~~straat~~) dijk 48 ;
JONG de	Cor 19 "	" Meerhuizenstraat 18;
VISSER.	Hans 16 "	" Stadionweg 201;
KORLAER.	Jenny 16 "	" Schaepmannstraat 21;
BOR van de	Mar. 15 "	" L. de Colignystraat 6;
KULJPER.	Mary 14 "	" Blois van Treslongstraat 40;

Naam en Voornamen.		Leeftijd	Woonplaats	en Adres.
HENRIËB.	Leentje	16 jaar	Amsterdam,	Alexanderstraat 5;
BERGEN. van	Jaap	15 "	"	Groenburgwal 8;
VILDSCHUT.	J.	14 "	"	Semarangstraat 88;
LANDMAN	Wlady	14 "	"	Pieter Aertzstraat 17;
SCHOONHOVEN	Lisa	13 "	"	Schalburgerstraat 32 I;
HAKEN.	Jaantje	14 "	"	Lekstraat 32;
HAKEN.	Lina	15 "	"	idem.
VELDHUIJSEN.	Rosa	16 "	"	Boterdiepstraat 32;
ORSELIUS.	Beppie	15 "	"	Langkatstraat 4;
BERGEN. van	Chaja	16 "	"	Amsteldijk 104;
VINCKEMOLLER.	Ina	14 "	"	Voltaplein 14;
VINCKEMOLLER.	Wim	16 "	"	idem.
BLOM.	Ernst	16 "	"	idem.
MOEK.	Jack	17 "	"	Fraunhoffstraat 2;
NAARDE.	Erna	16 "	"	Honterstraat 14;
HICHT. van	Wijnand	21 "	"	Sportstraat 41;
ROSENHART	H.	20 "	"	idem.
LECLERAG.	Helen	19 "	"	Kanaalstraat 14;
HAAS. de	Nelleke	15 "	"	Gerard Doustraat 200;
BAK.	Agnes	16 "	"	Burmannstraat 18 III;
NIJDAM.	Henr.	17 "	"	Daniel Stalpertstraat 38;
KNAAP.	Bep.	17 "	"	Kleine Wittenburgerstraat 5 hs;
PELGROM.	Jan	17 "	"	Kloveniersburgwal 91;
PELGROM.	Rosa	15 "	"	idem.
JANNISEN	Jaap	16 "	"	Retiefstraat 16;
BIEMEN. van	Joh.	18 "	"	3e Oosterparkstraat 29;
LEEMHUIS.	M.	17 "	"	Smitstraat 17 III;
LEEGHWATER.	Jannie	16 "	"	Mesdagstraat 28 ;
GAZAN.	Flip	18 "	"	Fraunhoffstraat 2;
VRIES. de	Huib	15 "	"	van Houweningenstraat 77 III;
RICHTERING.	Ab.	16 "	"	Kleine Bikkerstraat 1 II ;
KAMEO.	Leni	19 "	"	Vrolikstraat 495;
STIBBE.	Theo	17 "	"	Boerhavestraat 40;
PRZEGZOWSKI.	Floor	22 "	"	Amstelkade 26;
DIJKER.	Alie	16 "	"	Lootstraat 10 ;
ALBEMA.	Tjierd	21 "	"	Burmanstraat 21;
GROOT. de	Piet	20 "	"	Zwanenburgwal 15;
GROOT. de	Frans	20 "	"	idem.
MAARSCHALKERWEERD.	A.	16 "	"	1e Atjehstraat 36.
WEVERS.	Gina	17 "	"	1e Atjehstraat 20;
SCHEP.	Tiny	15 "	"	Kattenburgerkade 14;
BRINKMAN.	Aafje	16 "	"	Amstelstraat 18;
LINDEMAN.	Els	18 "	"	Jan Bernardusstraat 21;
BONGARDT. van de	Emmy	23 "	"	Waverstraat 77;
GRASSTIK. van	Dori	22 "	"	1e Helmerstraat 14;
KOSTER. Piet	Piet	19 "	"	Sumatrastraat 33;
ALBERS.	Johannes	20 "	"	Sumatrastraat 196;
SOLSTRA.	Benny	18 "	"	Vrolikstraat 289;
MEIJERING.	Ries	14 "	"	Hugo de Grootstraat 1;
GLIJSTEEN.	Bob	17 "	"	Achillesstraat 18;
KÖRNER.	Karel	21 "	"	Warmoestraat 55;
PELGROM	Puck	18 "	"	Kloveniersburgwal 91.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 23 April 1951

No. B 106717

Ond.: Secretariaat O.P.S.J.

IIIId/s 2

VERTROUWELIJK

Naar aanleiding van Uw schrijven van 3-4-1951 no. G 149/1951 moge ik U berichten, dat de door U genoemde Mej. C.de JONG zeer waarschijnlijk identiek is aan Clara de JONG, geb. 23-3-1928 te Parijs, wonende te Amsterdam. Zij is lid van het dagelijks bestuur van de O.P.S.J. Het secretariaat van deze organisatie is gevestigd N.Keizersgracht 61 te Amsterdam.

d
h
III
HET HOOFD VAN DE DIENST
samens deze:

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
VELSEN

J. G. Crabbendam

Aanvang van de conferentie:
Zaterdagmiddag 3 uur - zaal open half 3
Zaterdagavond 8 uur - zaal open half 8

★

De namen van de sprekers worden nog nader bekend gemaakt door middel van de bulletins (verrijgbaar door bijgaande kaart ingevuld op te sturen).

„Les deux timides” van René Clair.
o.a. „Middelieuwse Bouwkunst” van Sibbelee en Haanstra en
Tot slot zullen er enige bekende korte films vertoond worden
breide gedachtenwisseling mogelijk zal zijn.

Dit onderwerp zal van verschillende kanten belicht worden door des-
kundige personen en leden van het initiatiefcomité, waarna een uitge-

„de ernstige situatie, waarin onze cultuur zich bevindt”

Op deze Conferentie „Cultuur bedreigd” zal besproken worden

te frankeren als
briefkaart

Aan het Secretariaat van de

CONFERENTIE „CULTUUR BEDREIGD”

WEESPERZIJDE 42 a¹

AMSTERDAM

Adres

Naam

Toegangspreis f 0,35

Amsterdam (bereikbaar vanaf C.S. met lijn 9 en 11)
INSTITUUT VOOR DE TROPEN, Mauritskade 63 te
die gehouden zal worden Zaterdag 14 Juni a.s. in het
"Cultuur bedreigd", Conferentie van de

43124

UITNODIGING

SECR. WEESPERSIJDE 42 a1, AMSTERDAM

Conferentie "CULTUUR BEDREIGD"

43124

Ondergetekend

Naam

Adres

Kwaliteit

- 1* betuigt zijn/haar instemming met de conferentie „Cultuur bedreigd”
- 2* verzoekt regelmatig toezending van de bulletins
- 3* stort f..... op postgiro no. 587503 t.n.v. W. J. v. Büttinghausen, Amsterdam
- 4* verzoekt om verzorging onderdak (14/15 Juni)
- 5* kan aan ..... conferentiedeelnemers onderdak verschaffen

Handtekening

* Doorhalen wat niet van toepassing is.

boekje ON 1155
UITGEBEVEN

*afschrijft in 68 1121
1121*

**MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN**

's-Gravenhage, 2 Juni 1951

No.: BX 110351

Ond.: O.P.S.J.

*rapport
28.5.51*

VERTROUWELIJK

IIIId/h 6

Blijkens berichten in het O.P.S.J.-orgaan "Stadie en Strijd" zal op 10 Juni 1951 op de voetbalvelden aan de Kruislaan te Amsterdam een "Stadie en Strijd-Landdag" worden gehouden.

Dese landdag, waarvoor een bont programma van sport, muziek, dans- en voordrachtskunst is samengesteld, zal de afsluiting vormen van het O.P.S.J.-viermaandenplan.

Ik moge U verzoeken mij alles te berichten, wat U omtrent dese landdag bekend werd of mocht worden benevens welk aandeel de O.P.S.J.-afdeling

resp. Den Haag, Rotterdam, Haarlem en Hilversum hierin had.

Tevens zou ik het op prijs stellen te vernemen hoe momenteel de algemene situatie in de O.P.S.J.-afdeling te Uwert is. Mijn belangstelling gaat in het byzonder uit naar de door de afdeling behaalde resultaten in bovengenoemd plan.

d
HET HOOFD VAN DE DIENST
namens dese:

- 's-Gravenhage *117465*
- Rotterdam *11743810*
- Haarlem *129481*
- Hilversum *112166*

*112166
11743810
117465*

L. L. van Laere

02 1136

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 1 Juni 1951

No.: BX ¹¹⁰³⁵⁷ 110130

UITGEBOEKT

Ond.: Studie en Strijd-Landdag

VERTROUWELIJK

IIIId/h 3

Rappel : 1/8.51
Antwoord : 11040

Blijkens berichten in het O.P.S.J.-orgaan "Studie en Strijd" zal op 10 Juni 1951 op de voetbalvelden aan de Kruislaan te Uwent een "Studie en Strijd-Landdag" worden gehouden.

Deze landdag, waarvoor een bont programma van sport, muziek, dans- en voordrachtkunst is samengesteld, zal de afsluiting vormen van het O.P.S.J.-viermaandenplan.

Ik mege U verzoecken mij een verslag van deze landdag te willen doen toekomen.

In het bijzonder gaat mijn belangstelling uit naar de met het viermaandenplan bereikte resultaten.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

ll

L. L. van Laere

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Gemeentepolitie
te
A m s t e r d a m.

No. 1963-7-51

allem

11 Juni 1951.

Uw no. 110351, dd. 1.6.1951.

Onderwerp: Studie en Strijd-Landdag.

Bijlagen: 1 (in duplo).

DIENSTGEHEIM.

B.

05/130

Met v.a.
ACD/113
DAT/13/11
PAK: 78

6.536.3	6.536.3
05.16	05.493
13 JUNI 1951.	
ACD/11070	
6.536.3	01.23

Schutblad is vernietigd

Als antwoord op Uw bovengenoemd schrijven wordt U hierbij toegezonden het verslag van de op 10 Juni j.l. te Amsterdam gehouden, door het blad "Studie en Strijd" georganiseerde, Landdag.

De tijdens deze Landdag bekend gemaakte resultaten van het viermaandenplan staan in het verslag vermeld.

No 13
[Signature]

L.3.

Onderwerp:
Openbare Landdag, georganiseerd
door het blad "Studie en Strijd"
van de O.P.S.J.

DIENSTGEHEIM.

VERSLAG van een feestelijke Landdag, georganiseerd door het blad "Studie en Strijd" van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (O.P.S.J.) en gehouden op Zondag 10 Juni 1951 op de voetbalterreinen van "Meerboys" aan de Kruislaan te Amsterdam.

Deze Landdag was vooraf aangekondigd in het blad "Jeugd" van het A.N.J.V., het blad "Studie en Strijd" van de O.P.S.J. en het dagblad "De Waarheid".

De Landdag, die voor een ieder toegankelijk was tegen betaling van 30 centen entree-geld, werd bijgewoond door plm. 800 personen, hoofdzakelijk meisjesscholieren en -studenten en dito jongens. Een honderdtal ouderen waren op het terrein aanwezig. Militairen, gekleed in uniform, werden niet opgemerkt.

Van de twee naast elkaar gelegen voetbalvelden was het ene bestemd voor sport en spel, terwijl op het andere een podium was opgesteld benevens kraampjes en tenten waren geplaatst voor consumptie, vermakelijkheid en tentoonstelling. Voorts waren luidsprekers op de terreinen aanwezig en waren een groot aantal vlaggen van diverse nationaliteiten aangebracht. Aan tenten en tussen palen waren spandoeken opgehangen met de opschriften: "Bezoekt het 3e Wereld Jeugd Festival in Berlijn", "6 Juli Jeugd Vredestrek" en "Voor Vrede en beter Onderwijs".

Nadat reeds vanaf 10 uur op het sportterrein was gevoetbald en volleybal was gespeeld, opende te ongeveer 11.15 uur een onbekende jongeman namens de redactie van het blad "Studie en Strijd" de Landdag met een kort begroetingswoord. Hij riep alle aanwezigen een hartelijk welkom toe en deelde mede, dat deze dag, als afsluiting van het 4-maandenplan, waardoor enige honderden nieuwe leden waren gemaakt, een feestdag was voor de OPSJ-ers en belangstellenden. Er zou deze dag veel te genieten zijn van sport, spel, dans, muziek en cabaret en niet te vergeten in de kramen en tenten van vermaak. Speciaal wekte hij op om de tentoonstelling "Onderwijs in dienst van de Vrede" te bezoeken. Deze tentoonstelling heeft ook in Praag gestaan en het was de bedoeling om deze ook in een gebouw in Amsterdam te organiseren. Daar de zaalhuur over het algemeen veel te hoog is, is dit niet kunnen doorgaan en is de tentoonstelling daarom op dit terrein gebracht. Als verrassing deelde hij mede, dat de voorzitter van de OPSJ, Lucas de JONG (geb. 17.6.1926, bekend) gisteravond is thuis gekomen uit China, waar hij een internationaal congres van studenten heeft bijgewoond. In de loop van de middag zal deze een kort woord spreken over zijn reis. Spreker verklaarde hiermede de Landdag voor geopend.

Hierna werd een uitgebreid programma afgewerkt van voetbal, volleybal, hardlopen, springen en estafette. De sportnummers werden afgewisseld door solo-zangers, accordeon-muziek en samenzang.

Ten tijde, dat een tentoonstelling in Praag werd gehouden, stond in het maandblad van 7.11.50 een artikel bbr. de red. bijdrage - B 11 n. 12 p. 16

Gemeenschappelijk werd o.a. gezongen het OPSJ-lied, hetgeen echter zo gebrekkig ging, dat de zangleider er zijn misnoegen over uitsprak. Voorts traden op een OPSJ-balletgroep, die volksdansen uitvoerde en een cabaretgezelschap, dat het onderwijs, zoals het gegeven wordt in de Westelijke en Oostelijke landen, onder de loupe nam. Daaruit moest blijken, dat in de Oostelijke landen, waar het geld wordt besteed in dienst van de vrede, het onderwijs op steeds hoger peil komt, terwijl in de Westelijke landen, waar alleen maar geld is voor bewapening, het onderwijs in een noodlijdende positie is gekomen. Verder werd medegedeeld, dat sympathie-betuigingen waren binnengekomen uit verschillende plaatsen in Nederlanden van geest-verbante organisaties uit andere landen.

Het woord werd gevoerd door:

1e Een onbekende vertegenwoordiger van het A.N.J.V., die de O.P.S.J. en "Studie en Strijd" feliciteerde met deze prachtige landdag. Hij zei, dat het A.N.J.V. zich verheugt over de gestadige groei van de O.P.S.J. en haar blad. Hij sprak de hoop uit, dat organisatie en blad zich ten volle zullen blijven geven in de strijd voor een goede toekomst van de jeugd en voor de vrede. De aanvallen van de reactie op de arbeiderswereld worden steeds heviger hetgeen o.a. blijkt uit de bestrijding van "onze" organisaties en de verscherpte passencontrole van degenen, die naar de Oostelijke landen reizen.

2e Anna van der LUGT e.v. Harmsen (geb. 24.3.1925, bekend), hoofdredactrice van "Studie en Strijd". Zij deelde mede, dat door het viermaandenplan de volgende resultaten waren bereikt: er zijn 400 nieuwe leden in de kring van de O.P.S.J. en "Studie en Strijd" opgenomen. Verder zijn er naast de 12 bestaande afdelingen van de organisatie 12 nieuwe afdelingen gevormd en zijn er nog 10 in voorbereiding. Gezien het feit, dat 4 jaar geleden de O.P.S.J. werd opgericht, noemde zij de groei van de organisatie geweldig. Zij wekte alle leden op tot intensieve activiteit. De strijd voor de vrede en beter onderwijs gaat voort en mag niet verflauwen. Wij mogen niet rusten voordat de 5 grote mogendheden een vredes pact gesloten hebben. Ook in het belang van het onderwijs is nog veel te doen. Het moet maar eens gezegd worden (of mag dat soms niet?), dat er op onderwijsgebied nog vreselijke toestanden heersen. Er is b.v. in Amsterdam een school -en misschien zijn er nog wel meer- waar nog leerboekjes uit het begin van de vorige eeuw worden gebruikt. Op de subsidies voor het onderwijs wordt bezuinigd en scholen worden er niet gebouwd. Er is blijkbaar geen geld voor het ~~na~~ op hoger plan brengen van het onderwijs, men besteedt het geld liever voor de bewapening. Men heeft ook liever, dat men hier niet weet, dat in de Sovjet-Unie grote bedragen worden uitgetrokken voor het onderwijs en dat daar de scholen als paddenstoelen verrijzen. In dit land van de vrijheid en de vrede wordt alles gedaan voor de jeugd. Ook op sportgebied, want nergens terwereld zijn er zoveel sportvelden en -parken als daar. Er zijn veel mensen, die vanmorgen naar de lucht hebben gekeken in de hoop, dat het zou gaan regenen, waardoor onze landdag had kunnen mislukken, maar zij hebben hun zin niet gekregen, want we kunnen gerust zeggen, dat onze landdag schitterend geslaagd is.

Lucas de JONG (geb. 17.6.1926, bekend), die een en ander vertelde over zijn reis en verblijf in China, waar hij een internationale bijeenkomst bijwoonde van studenten.

in 00 1460
S
H. U. S. congres van
24-28 April '51.

DIENSTGEHEIM.

Hij zei, dat hij in het enorm grote China veel gezien had en daar met veel mensen had gesproken. Men had hem verteld, dat onder het huidige regiem alles wat mogelijk is gedaan wordt voor de arbeiders en voor de jeugd. Overal had hij dezelfde stemming waargenomen, een stemming die ook in Rusland heerst, n.l. dat iedereen strijdt voor de welvaart en de vrede. Met vaste schreden worden de slechte toestanden, die doelbewust door de vroegere regering zijn gemaakt, verbeterd; jong en oud, maar vooral de jeugd werkt hard aan de opbouw van het land. Op het studenten-congres heeft spreker geestverwante jongeren ontmoet uit alle delen van de wereld, het was daar één machtige eenheid, die blijk gaf van een niet te doven strijdlust en van de wil om verenigd met jongeren uit de gehele wereld te strijden voor een betere toekomst van de jeugd en voor het bevorderen van de vrede. Uiteraard is op dit congres gesproken over de studie-mogelijkheden in de verschillende landen. Daarbij is wel duidelijk gebleken, dat de landen, die zo hard schreeuwen over vrede, maar tegelijkertijd zich tot het uiterste inspannen voor de bewapening, niets over hebben voor verbetering van het onderwijs, terwijl in landen als China en de Sovjet-Unie, waar werkelijk vrede en vrijheid is voor iedereen, kosten noch moeite worden gespaard in het belang van het onderwijs en de sportbeoefening van de jeugd. Die scholen, die hij in China gezien heeft, zijn daar een voorbeeld van: nieuwe gebouwen en nieuwe leermiddelen en wat belangrijks: leerkrachten, die doordrongen zijn van de leer van het communisme. Spreker hoopte vurig, dat ook weldra in ons land de toestand zodanig veranderd zal zijn, dat de maffe geest van het kapitalisme weg is en de arbeiders en de arbeiders-jeugd, studierend of werkend, zullen kunnen leven in een maatschappij, waarvoor zij thans nog met alle krachten moeten strijden.

Als slotnummer van de Landdag werd een Studie en Strijd-spel opgevoerd, hetgeen bestond uit gesprekken tussen onderwijzers en leerlingen, een nabootsing van een jeugd-kamp e.d. Een en ander ging erg stuntelig, waarvoor reeds vóór de opvoering, evenals vóór het optreden van het cabaret-gezelschap, aan de toeschouwers clementie werd gevraagd.

Vorengenoemde tentoonstelling bestond uit een verzameling van foto's en tekeningen, alsmede leerboekjes uit verschillende landen, waardoor een vergelijking werd gemaakt tussen het Oosten en het Westen, waarbij eerstbedoelde landen ver uitstaken boven de andere.

Verder werd in een tent een (technisch slechte) film vertoond betreffende kampleven, sport en spel van de O.P.S.J. Vanaf het podium werd voor de microfoon bekend gemaakt, dat 600 bezoekers in de filmtent waren geweest en dat de totale opbrengst van de daar gehouden collecte was Fl. 9,--, hetgeen een zeer laag bedrag werd genoemd.

Te ongeveer 17.30 uur was de Landdag geëindigd. Er deden zich geen bijzonderheden voor. Bij de bezoekers was slechts een matige interesse waar te nemen. De uitvoering van het programma was rommelig. Vaak klonk de stem van de sportleider door de luidspreker op het sportterrein dwars door de stem van een microfoonzanger op het andere veld. Een en ander maakte de indruk van een haastig in elkaar gezet feest, niettegenstaande bij de opening was gezegd, dat veel zorg was besteed aan de voorbereiding ervan.

Speciale instructies aan ACD, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

Stuk 112943 in OD 1136 ✓
" 112679 in OD 1121 ✓
Kent diamant
Zie Stukken

CO 111350 } OD 1121
112679 }
112943 }
Conto 112350 in OD 1136
" 112350 (gronings) OD 1136
2B

Afd./Sect.: Buid Dat.: Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. 46 Dat.: 14/1/51 Par.: (K)

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

B III
7.7.51
B III (112943) 147's kg Buid 14/1/51
A0

Voor antwoord Groningen zie Co 99473, ACD 125059
ACD 2109 W

1113 50

VERBINDING : 125. Datum, 4 Juli 1951.

No. : 334/'51, D I E N S T G E H E I M.

Onderwerp : O.P.S.J.-kamp te ZWOLLERKERSPEL..

Antwoord op : Uw schrijven No. ~~111350~~, dd. 16-6-'51, DIENSTGEHEIM.

SD 1136

RP G. J. J. J.

Tlo T
B

6.536.3
6.532.4
- 9 JULI 1951
ACD/ 112943

NIET O.K.
ACD/ 46
DAT: 12/7/51
PAR: 9

In antwoord op Uw boven aangehaald schrijven betreffende een op 26 en 27 Mei 1951 te Zwollerkerspel gehouden O.P.S.J.-kamp, heb ik de eer U te berichten dat mij na het doen instellen van een onderzoek niet gebleken is, dat in de gemeente ZWOLLERKERSPEL een dergelijk kamp werd gehouden.

Indien evenwel toch een dergelijke samenkomst in genoemde gemeente gehouden mocht zijn, dan moet deze wel van zeer beperkte omvang zijn geweest, aangezien hiervan bij mijn e.h. personeel in die gemeente niets is gebleken.

E i n d e .

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: BX 111350

Ond.: O.P.S.J.-kamp te
Zwollerkerspel

Ontv. bew: .....

Rappel : 11/9.51 .....

Zatwoord : 11/29/53 .....

UITGEBOEKT

82/126

DIENSTGEHEIM

IIIId/h 3

Volgens een bericht in "De Waarheid" dd. 30.5.1951 werd op 26 en 27 Mei 1951 te Zwollerkerspel een O.P.S.J.-kamp gehouden, waaraan door afdelingen van de O.P.S.J. uit het Noorden (vermoedelijk Groningen en Leeuwarden) en het Oosten van ons land werd deelgenomen.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten wat U omtrent dit kamp bekend is geworden. Naast hetgeen werd besproken, gaat mijn belangstelling in het bijzonder uit naar de namen en adressen der deelnemers.

Aan de Heer
Districtecommandant
der Rijkspolitie
te
Z w o l l e.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:
k
J

09 1136

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Ontv. bew: 16/9.51
Rappel :
Antwoord :

's-Gravenhage, 16 Juni 1951

No.: BX 111350

Ond.: O.P.S.J.

UITGEBOEKT

IIId/h 3

~~UITREKSEL~~
Uw :
Afg. na:
Van:

DIENSTGEHEIM

Mede onder verwijzing naar mijn schrijven dd. 15 Januari 1951 nr. 99973, moge ik U het volgende berichten.

Volgens "De Waarheid" van 30 Mei 1951 werd op 26 en 27 Mei 1951 te Zwollerkerpsel een O.P.S.J.-kamp gehouden, waaraan door afdelingen van de O.P.S.J. uit het Noorden en het Oosten van ons land werd deelgenomen.

Tijdens dit kamp werd o.m. bekend gemaakt, dat thans te Uwant definitief een afdeling van voornoemde organisatie is opgericht.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de volledige personalia en politieke antecedenten van de bestuursleden, alsmede met de verder van belang zijnde gegevens betreffende deze nieuwe afdeling.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

K 11

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Gemeentepolitie
te
G r o n i n g e n .

J. G. Crabbendam

110351

per Henny

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

13 Juni 1951.

Doss.153/21

Onderwerp: O.P.S.J.

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

B

6.536.3
05.16
15 JUNI 1951
ACD/111465

NIET O.K.
ACD/110
DAT: 3/3 '52
PAR: R

schutblad in verduidelijde

B.O.S. van 4 Juni 1951

No.110351 M.v.B.4.

d

Naar aanleiding van nevenvermeld schrijven wordt het volgende medegedeeld:

De landdag "Studie en Strijd" werd gehouden op het terrein van S.V.V.K. "De Meerboys" aan de Kruislaan te Amsterdam. In gebruik waren twee voetbalvelden. Op het ene veld waren banen uitgezet voor athletiek wedstrijden. Op het andere veld was een primitief podium opgericht, versierd met vlaggen van landen achter het IJzeren Gordijn. De vlag van Joego-Slavië ontbrak. De ereplaats onder de vlaggen werd ingenomen door de Nederlandse driekleur. Op het podium was tevens een geluidsinstallatie aanwezig. Rondom het tweede terrein waren bovendien tenten opgezet voor verschillende doeleinden, n.l. verkoop van brochures en kranten van de O.P.S.J., boekwerker van de Uitgeverij "Pegasus" en tenten voor enkele spelen.

In de consumptietent was een inrichting opgebouwd voor het geven van filmvoorstellingen met korte journaals uit het leven van de bevolking achter het "IJzeren Gordijn". Tevens was er in de consumptietent een primitieve tentoonstelling ingericht met fotomateriaal en leuzen tegen het "antieke" en tegen het Amerikaanse oorlogsonderwijs.

De landdag begon om 10.00 uur en eindigde om 16.00 uur.

Het openings- zowel als het slotwoord werd gesproken door:

Lucas DE JONG, geboren te Amsterdam 17 Juni 1926 (bekend), die in opdracht van de O.P.S.J. de executieve zitting der T.U.S. in Peking bijwoonde en die op 9 Juni 1951 vandaar terugkeerde.

Lucas DE JONG sprak zowel in zijn openings- als in zijn slotwoord over de Nederlandse regering, die volgens hem alles besteedt aan oorlogsuitgaven voor verbetering van het onderwijs geen gelden ter beschikking kan stellen. Over zijn verblijf in Peking heeft hij nog even gesproken. Hij had aldaar een schat van kennis opgedaan, doch wilde thans hier niet verder op ingaan. Hierover zou hij later spreken.

Het aantal bezoekers ~~bedreeg~~ van de landdag/plm. 750 jongens en meisjes van leeftijden variërend tussen 14 en 25 jaar. De meesten waren afkomstig uit Amsterdam. Uit Rotterdam was eveneens een delegatie aanwezig.

Lucas DE JONG liet in een persoonlijk onderhoud

-uitkomen-

/ bedroeg

Lucas de Haaf

in de OD 's
& 1460

uitkomen, dat ook een delegatie uit 's-Gravenhage aanwezig zou zijn, groot zeven personen, maar deze was niet opgekomen. Tevens deelde hij mede, dat de afdeling van de O.P.S.J. 's-Gravenhage nog slechts enkele leden telt en dat binnen korte tijd verwacht mag worden, dat van de zijde van het Hoofdbestuur van de O.P.S.J. te 's-Gravenhage stappen zullen worden gedaan om te komen tot het leggen van geheel nieuwe contacten.

Uit vorenstaande mededeling valt op te maken, dat de activiteit van de Haagse Afdeling van de O.P.S.J. vrijwel nihil is.

Tijdens de balspelen en atletiek wedstrijden werd nog medegedeeld, dat de winnaars van de verschillende onderdelen bij wijze van beloning een gratis verblijf zouden ontvangen voor het Derde Jeugdfestival, dat van 5 - 19 Augustus a.s. te Berlijn wordt gehouden.

Wie de prijswinnaars waren is vooralsnog niet kunnen blijken. (einde)

~~ONAFGEDAAN~~

OD 1136
Stem van kaart, op h. aanvulsel met
dat men O P I g. amskamp 1951

Afd./Sect.: B III Dat.: 23.1.52 Par.: P

CO 111668 ✓ / 001136
115556 ✓ / 001136
119220 ✓ / 113203
119770 ✓ / 11049399
127030 ✓ / 001136

Interne aanwijzingen A C D.

~~all.~~ A C D. 1/12 Dat.: 20.1.52 Par.: P (N)

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

- 1 B III 11/10/51
- 2 ACD namen naslaan - B III 11 - 12/10/51
- 3 B III: Brief aan Y D Adams met - B III 11 - 4/9/51
Tevens brieven aan R.P. Wrecht en Y D. Eindhoven met - B III 11 - 4/9/51
D/g brieven aan Adams, Wrecht en Eindhoven met 28.
- 4 ACD A.O. 10.9.51
- 4 B III
29.9.51 B III / 11 stuk 119220. - B III 11 - 11/10/51
- 5 B III (119770) 9 stuk kg 12 15/10/51 d,
A.O. A.O.
- 5 B III
12.1.52 III d: kan dit nu afgedaan worden 1/1/52
III 11

Ja. O.P.I.P. 23.1.52. ljk

No. 3442 - 7 - 1951.

Jw No. 115556, d.d. 8.9.'51.

Onderwerp: O.P.S.J.

VERTROUWELIJK.

A'dam.

Co 111660

B

6.536.3
6.532.4

18 JAN 1952
ACD/122030

OP KAART
ACD/122030
DAT: 20/2/52
PAR: C

16 Januari 1952.

[Handwritten signature]

In antwoord op Uw bovengenoemd schrijven doe ik U hierbij toekomen de volledige personalia van 22(U bekende) in Uw schrijven genoemde personen.

Blijkens het Bevolkingsregister te Amsterdam zijn deze personen genaamd en woonachtig:

[Handwritten mark] Willem Hendrik AUGERS, geboren te Amsterdam, 26 Juni 1935, wonende Vrolijkstraat 325-III te Amsterdam;

[Handwritten mark] Theodoor Hendricus van den BERG, geboren te Amsterdam, 1 Juni 1937, wonende Kraaipanstraat 31 boven te Amsterdam;

[Handwritten mark] Jacobus BOERE, geboren te Amsterdam, 10 Maart 1934, wonende Palembangstraat 15-II te Amsterdam;

[Handwritten mark] Karel BOUS, geboren te Mijdrecht, 26 October 1934, wonende Achillesstraat 113-II te Amsterdam;

[Handwritten mark] Monique Jacqueline FRIDMAN, geboren te Parijs, 24 Juni 1936, Franse nationaliteit, wonende Pres. Brandstraat 6 huis te Amsterdam;

[Handwritten mark] Robert HAGEDOORN, geboren te Amsterdam, 26 April 1935, wonende Amstelkade 111-III te Amsterdam;

[Handwritten mark] Cornelis Albertus HEEMSBERGEN, geboren te Amsterdam, 2 November 1936, wonende Zaanstraat 43-III te Amsterdam;

[Handwritten mark] Clara de JONG, geboren te Parijs, 23 Maart 1928, wonende Vrolijkstraat 313-II te Amsterdam;

[Handwritten mark] Gerrit Anthonius KEIJZER, geboren te Amsterdam, 26 Juli 1931, wonende Spaarndammerdijk 649 huis te Amsterdam;

[Handwritten mark] Cornelis KLAASSEN-BOS, geboren te Amsterdam, 4 Januari 1937, wonende Retiefstraat 29 huis te Amsterdam;

[Handwritten mark] Elisabeth Maria KNAAP, geboren te Amsterdam, 4 Februari 1934, wonende Kleine Wittenburgerstraat 5-II te Amsterdam;

[Handwritten mark] Jenneke KORTAAR, geboren te Amsterdam, 15 Februari 1936, wonende Schaepmanstraat 29-II te Amsterdam;

[Handwritten mark] Hans KUIJPER, geboren te Amsterdam, 13 Februari 1934, wonende Bloijs van Treslongstraat 42-II te Amsterdam;

[Handwritten mark] Wladimir Ernst LANDEMAN, geboren te Amsterdam, 13 Augustus 1936, wonende Jacob van Lennepkade 238-I te Amsterdam;

[Handwritten mark] Jozeph MEIJER, geboren te Amsterdam, 17 Februari 1934, wonende Hugo de Grootplein 5-III te Amsterdam;

[Handwritten mark] Maurice MEIJER, geboren te Amsterdam, 5 Juni 1937, wonende Hugo de Grootplein 5-III te Amsterdam;

[Handwritten mark] Marchiena POSTEMA, geboren te Groningen, 20 October 1938, wonende Bataviastraat 44-III te Amsterdam;

[Handwritten mark] Adrie van PRAAG, geboren te Amsterdam, 4 Maart 1936, wonende Topaasstraat 19 huis te Amsterdam;

RETTSCHNICK -

- ~~W~~ Rudolf Peter Hendrik BETTSCHNICK, geboren te Amsterdam, 23 Februari 1929, wonende Zwaagstraat 23 huis te Amsterdam;
- ~~W~~ Richard SARLEMIJN, geboren te Amsterdam, 10 Mei 1933, wonende Nieuwe Prinsengracht 24-III te Amsterdam;
- ~~M~~ Ine van der SCHAAF, geboren te Rotterdam, 31 Mei 1935, wonende Purmerweg 66 huis te Amsterdam;
- ~~W~~ Lina Larissa JANSEN-SCHOONHOVEN, geboren te Rotterdam, 20 Augustus 1937, wonende Schalkburgerstraat 32-III te Amsterdam;

In Uw schrijven wordt ook vermeld T.GROENINK, le J.v.d.Heijdenstraat 124. Het is niet kunnen blijken wie hiermede wordt bedoeld, aangezien in het Bevolkingsregister voorkomen:

- ~~W~~ Johan Alfred GROENINK, geboren te Amsterdam, 30 Augustus 1934 (U bekend) en
- ~~W~~ Robert Jacobus GROENINK, geboren te Amsterdam, 13 Augustus 1936. Beiden zijn woonachtig op het adres le Jan van der Heijdenstraat 124-II te Amsterdam.

~~W~~ De in Uw schrijven genoemde H.YSENBARD, Sportstraat 41 h te Amsterdam is niet geïdentificeerd kunnen worden.

do. 13 P / 4

No. B115556

UITGEBOEKT

Ond.: O.P.S.J.

Inv. no.

VERTROUWELIJK

IIIr/3s

Rappel

8/12
12/10/30

Hiermede moge ik U berichten, dat aan het van 28 Juli tot 5 Augustus 1951 te Ommen gehouden O.P.S.J.-zomerkamp o.a. de volgende personen uit Amsterdam hebben deelgenomen.

GROENINK, T, le J.v.d.Heydenstraat 124
K. BOUS, Achillesstraat 113 II
FRIEDMAN, M, Pres.Brandestraat 6h
KNAAP, B, Kleine Wittenburgstr. 5 I
de JONG, C, Vrolijkstraat 313 II
SCHOONHOVEN, L, Schalkburgerstr. 111
POSTEMA, G, Bataviastraat 44
KORTAAR, J, Schaepmanstraat 29 II
YSENBARD, H, Sportstraat 41 h
SARTEMIJN, R, Nieuwe Prinsengracht 241
MEYERINK, R, Hugo de Grootstraat 5
MEYERINK, J, idem
KUIPER, H, Blois v. Treslongstr. 42 I
RITTSCHNICK, M, Zwaagstraat 27 h
HEEMSBERGEN, C, Zaanstraat 43
HAGENDOORN, R, Amstelkade 111 I
v. Praag, A, Kopasstraat 19 h
ANUPS. W, Vrolijkstraat 325 III
REIJSER, G, Spaarndamstraat 649
v.d.Schaaf, J, Purmerweg 66
LANDMAN, W, Jacob van Lennepkade 238 I
BOERE, K, Palembangstraat 15
KLAZENBOS, C, Retiefstraat 39 h
v.d.BERG, T, Kraaapanstraat 31 bv.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de volledige personalia en politieke anteceden-ten van betrokkenen. Indien daarvoor termen aanwezig zijn, ontvang ik tevens gaarne op gelijke wijze dezelfde gegevens van de ouders of opvoeders.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

Aan de Heer
Hoofdcomisaris van Gemeentepolitie,
te AMSTERDAM

J. G. Crabbe

VERBINDING : 125.

6.536.3
6.532.4

No. : 370/'51. VERTROUWELIJK.

Datum : 6 Augustus 1951.

ONDERWERP : O.P.S.J.-kampen.

10

ANTWOORD OP : Uw schrijven dd. 20-6-'51, No. 111668, VERTROUWELIJK.

OP KAART
ACD/115
DAT: 29/8/51
P.R.:

9 AUG 1951
ACD/115556

RP Zwolle

Naar aanleiding van Uw voormeld schrijven waarin U een overzicht vraagt van de volgens het O.P.S.J.-orgaan "Studie en Strijd" van Mei 1951 in de tijdvakken van 21 Juli tot 28 Juli 1951 en van 28 Juli tot 5 Augustus 1951 te houden O.P.S.J.-zomerkampen, heb ik de eer U het volgende te berichten.

Het kamp hetwelk van 21 Juli tot 28 Juli 1951 zou worden gehouden is niet te O m m e n doch waarschijnlijk te N u n s p e e t gehouden. De reden hiervan is mij niet gebleken.

Voor het tweede kamp arriveerden op Zaterdag 28 Juli 1951 te O m m e n 42 deelnemers. De leiding hiervan was in handen van Lucas de Jong, voorzitter van de organisatieraad der O.P.S.J., wonende te A m s t e r d a m , Leidsegracht 117.

Aangezien inmiddels gebleken was dat de deelnemers aan dit kamp niet in het bezit waren van de voorgescreven kampkaarten van de A.N.W.B., is het kamp op Dinsdag, 31 Juli 1951 opgeheven en zijn de deelnemers vertrokken. Niet bekend is geworden of zij naar hun woonplaatsen zijn teruggekeerd dan wel elders gelegenheid hebben gevonden het kamp voort te zetten.

Van enige politieke activiteit is niets gebleken. De tijd werd doorgebracht met wandelen en andere sportbeoefening. Het kamp zag er wanordelijk uit en er heerste weinig discipline.

Het kamp werd gehouden bij J.v.d.Boon, wonende te Ommen, Zwolseweg 13. Deze is de Christelijk-Historische beginselen toegedaan en was niet op de hoogte van de politieke ideeën van deze kampeerdere.

Zijn kampeer-exploitatievergunning is ingetrokken omdat hij lieden liet kamperen die niet in het bezit waren van de vereiste kampkaarten.

Een afschrift van dit schrijven wordt door mij gezonden aan de Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te Arnhem.

Een lijst van deelnemers aan dit kamp wordt hierbij gevoegd.

E i n d e .

Lijst van deelnemers aan het O.P.S.J. Zomerkamp te Ommen, gehouden van 28 Juli 1951 tot 5 Augustus 1951.

A. Baak	V	x adres o.k.	De Willenkade 64	Amsterdam	
J. Bultje	V	x adres o.k.	Zuid Brouwerstraat 18	Haarlem.	Lie qm 127830
T. Groenink	V	x o.k.	1e J v/d. Heijdenstraat 12ij	Amsterdam	Lie qm 127830
K. Bous	V	x	Achillesstraat 113	Amsterdam	Lie qm 127830
M. Friedman	V	x	Pres. Brandsstraat 6 h	Amsterdam	
B. Knaap	V	x	Kleine Wittenburg-str. 5 I	Amsterdam	
A. Harmsen	V	x	1e Atjehstraat 41 h	Amsterdam	Lie qm 127830
C. de Jong	V	x	Vrolijkstraat 313 II	Amsterdam	
E. de Jong	V	x	1e Atjehstraat 113 II	Amsterdam	
L. Schoonhoven	V	x	Schalkburgerstraat III	Amsterdam	Lie qm 127830
H. Nijdam	V	x	Daniel Stalperstraat 38 II	Amsterdam	
P. Nijdam	V	x	" " " "	Amsterdam	
G. Postema	V	x o.k.	Bataviastraat 44	Amsterdam	Lie qm 127830
W. Plateringen	V	x	Wormerveerstraat 32	Amsterdam	
L. Gotje	V	x	Amstelkade 191	Amsterdam	
J. Kortaar	V	x	Schaepmanstraat 29 II	Amsterdam	Lie qm 127830
H. IJsenbald	V	x	Sportstraat 41 h	Amsterdam	
R. Sartemijn	V	x	Nieuwe Prinsengracht 241	Amsterdam	Lie qm 127830
R. Meijerink	V	x	Hugo de Grootstraat 5	Amsterdam	Lie qm 127830
J. Meijerink	V	x	Hugo de Grootstraat 5	Amsterdam	
H. Kuiper	V	x	Blois v. Treslongstraat 42 I	Amsterdam	Lie qm 127830
H. v. Maren	V	x adres o.k.	Oude Noord II bis	Utrecht.	
M. Rittschnick	V	x	Zwaagstraat 27 h	Amsterdam	Lie qm 127830
C. Heemsbergen	V	x	Zaanstraat 43 I	Amsterdam	
R. Hagendoorn	V	x	Amstelkade 111 I	Amsterdam	
A. v. Praag	V	x	Topaasstraat 19 h	Amsterdam	
G. Smit	V	x	Bentinkstraat 36 III	Amsterdam	
W. Anups	V	x	Vrolijkstraat 325 III	Amsterdam	
G. Reijser	V	x	Spaardamstraat 649	Amsterdam	Lie qm 127830
J. v/d. Schaaf	V	x	Furmerweg 66	Amsterdam	Lie qm 127830
R. Obbe	V	x	Uiterwaardenstraat 102	Amsterdam	
W. Landman	V	x	Jacobv. Lennikade 238 I	Amsterdam	Lie qm 127830
C. de Jong	V	x	Korte Meerhuizenstraat 161	Amsterdam	
F. Bekker	V	x	Nieuwedijk C. 190	Amsterdam	Lie qm 1192
C. v. Bergen	V	x	Amsteldijk 104 I	Oud Loosdrecht	
K. Boere	V	x	Palembangstraat 15	Amsterdam	Lie qm 127830
J. Janissen	V	x	Reliefstraat 16	Amsterdam	
H. de Graaf	V	x	Oude Kerkweg 21	Laren N.H.	
N. de Graaf	V	x	" " " "	Laren N.H.	
C. Klazenbos	V	x	Reliefstraat 39 h	Amsterdam	Lie qm 127830
T. v/d. Berg	V	x	Kraaopanstraat 31 boven	Amsterdam	Lie qm 127830
P. Overeem	V	x	Pasteurlaan 44	Eindhoven.	Lie qm 119970

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Ontv. bew: .....

Rappel : 20/9.51

Antwoord : 115 556 's-Gravenhage, 20 Juni 1951

No.: BX 111668

UITGEBOKT

Ond.: O.P.S.J.-zomerkamp

VERTROUWELIJK

IIId/h 3

Wellicht ten overvloede moge ik U berichten, dat volgens het O.P.S.J.-orgaan "Studie en Strijd" van Mei 1951 van 21 Juli tot 28 Juli 1951 en van 28 Juli tot 5 Augustus 1951 te Ommen O.P.S.J.-zomerkampen zullen worden gehouden.

Ik verzoek U mij t.z.t. hiervan een overzicht te willen doen toekomen.

Aan de Heer
Districtscommandant
der Rijkspolitie
te
Z w o l l e .

d
HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:
k
III

W. G. Grabbendam

Ontv. bew: _____
Rappel : 20/9 51
Antwoord : _____

MINISTERIE VAN
NENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 20 Juni 1951

UITGEBOEKT

No.: BX 111668

Ond.: O.P.S.J.-zomerkamp

VERTROUWELIJK

IIId/h 3

Wellicht ten overvloede moge ik U berichten, dat volgens het O.P.S.J.-orgaan "Studie en Strijd" van Mei 1951 van 21 Juli tot 28 Juli 1951 te Hierden een O.P.S.J.-zomerkamp zal worden gehouden.

Ik verzoek U mij t.z.t. hiervan een overzicht te willen doen toekomen.

de Heer
schef van Gemeentepolitie

Harderwijk.

d HET HOOFD VAN DE DIENST
k namens deze:

J. G. Crabbendam

Handwritten notes:
Schiedamschen
28/1/51

No. 3347-7-'50. *A. d. m. w.*

Uw brieven: No. 93355 d.d. 26.9.'50 en
daarop gevolgd rappel d.d.
8.6.'50.

Onderwerp: Prinses Julianaschool te
Amsterdam.

26 Juni 1951.

VERTROUWELIJK.

In antwoord op bovenaangehaalde brieven kan het volgende worden bericht:

Naar aanleiding van een publicatie in het O.P.S.J.-orgaan "Studie en Strijd" d.d. September 1950 betreffende het deelnemen door een team van de Christelijke MULO de "Julianaschool" te Amsterdam aan een door de O.P.S.J. georganiseerde sportdag, werd contact opgenomen met het hoofd dezer school. Na het hoofd der school te hebben ingelicht omtrent het bestaan en de doelstellingen van de O.P.S.J. en haar mogelijke activiteit op zijn school ("De Prinses Julianaschool, Brederodestraat, alhier,) verklaarde deze uitdrukkelijk nog nimmer iets gemerkt te hebben van enige activiteit; hij bleek zelfs totaal onkundig van het bestaan van bovengenoemde organisatie. Ook de overige leraren en leraressen bleken volkomen onkundig.

Nadat hen, ieder afzonderlijk, de foto werd getoond, afgedrukt in bovengenoemd orgaan, voorstellende het team der Juliana-school, werden door vier van hen de volgende jongens positief herkend:

1. No. 1 staande van links naar rechts:

(ab. d. w.)
— | Kempe Hendrik KRUISBRINK, geboren te Amsterdam, 29 Augustus 1936, Nederlander, kerkgenootschap Doopsgezind, zoon van Gerrit Wilhelmus KRUISBRINK, geboren te Amsterdam, 29 November 1906, van beroep banketbakker, gehuwd met Anna Helena TURSKE, geboren te Zeisgendorf, 20 November 1905, wonende Erasmusgracht 21-III te Amsterdam.

2. No. 2 knielend van links naar rechts:

(ab. d. w.)
— | Jitse VISSER, geboren te Amsterdam, 5 Augustus 1934, Nederlander, zonder kerkgenootschap, zoon van Jitse VISSER, geboren te Franeker, 27 April 1889, van beroep timmerman, gehuwd met Jantje MELLEMA, geboren te Nieuwe Pekela, 8 Juni 1895, wonende Shackletonstraat 14 huis te Amsterdam.

3. No. 4 van links (knielend)

(ab. d. w.)
— | Hans BLAAUW, geboren te Rotterdam, 15 November 1933, Nederlander, zonder kerkgenootschap, zoon van Heinrich Nicolaas BLAAUW, geboren te Amsterdam, 4 October 1887, van beroep gevangenbewaarder, in 1934 gescheiden van Marretje Mina Klaartje KRUPP, geboren te Amsterdam, 22 Juni 1903. De vader van Hans woont 2e Oosterparkstraat 201 A ohs. te Amsterdam. Van hem is niets nadeligs bekend. Hans woont bij zijn moeder op het adres Vespuccistraat 93-II te Amsterdam.

4. No. 5 van links (knielend):

— | Albertus de WIT, geboren te Amsterdam, 13 April 1935, Nederlander, kerkgenootschap Ned. Hervormd, zoon van Albertus de WIT, geboren te Amsterdam, 2 Mei 1905, van beroep in-
o.k.t.
(side) casseerder, gehuwd met Anna Geertruida RAS, geboren te Amsterdam, 4 Juni 1906, wonende Vsepuccistraat 62 huis te Amsterdam.

Bovengenoemde personen komen op politiek gebied in het geheel niet voor in onze administratie.

Een ingesteld onderzoek wees echter uit, dat voornoemde leerlingen behoren tot min of meer communistisch georiënteerde gezinnen, die alle vier ook geabonneerd zijn op "De Waarheid". De overige op de foto voorkomende leerlingen konden niet worden geïdentificeerd.

Het feit, dat de "Prinses Julianaschool" een Christelijke MULO-school is, wil nog geenszins zeggen, dat de leerlingen afkomstig zijn uit christelijke milieus. Er zijn zelfs leerlingen, die tot geen enkel kerkgenootschap behoren, zodat het ook niet behoeft te verwonderen, dat er onder hen ook zijn, die uit communistisch georiënteerde gezinnen komen. Einde.

ko 13/p

N. 3.

~~Afgedaan~~ OD 1136
afgedaan in OD 1121
Lia Schule

CO 125829
12/5/51
1017460
OD 1136

Afd./Sect.: B III Dat.: 30.1.52 Par.: P

Interne aanwijzingen ACD.

1

ACD. 46 Dat.: 2/3.52 Par.: 98

Act/cont 5/52/4

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

WO 51/52 - 1951

Via Kew aan B
CVKth (Lia Sverks)

ACD. 20/1/51

3 B III

21.12.51

B III nota aan C mil. B III d 20/12.51
5/1-52 nota aan C mil

ACD to 31.52

4 CVK in CVK 16/11/52

5 CVK hi omkle, (heeft het reeds gedaan)

6 B III

21.1.52

Ky B III p 30.1.52

7 Act De kunnende parmanen dat de in stak...
aan gese. Sverks identit... aan BON-ZIVERTS Emelja...
zie 4/124326

OP KAART
ACD/1/15
DAT/1/15.11
PAR/1/15

DIENSTGEHEIM

19 DEC. 1951

Datum: 18-12-51

Verbinding: 19
C/2 no 1250'51 OPSJ

Onderwerp: Verslag van het kamermuziekconcert, gehouden onder auspiciën van de International Union of Students op 16-12-51 in het Oranjestraat te Utrecht.

Deze bijeenkomst werd te Utrecht geheel voorbereid en eigenlijk gehouden door de plaatselijke afdeling van de Organisatie van Progressief Studerende Jeugd (O.P.S.J.), waarvan het dagelijks bestuur bestaat uit:
 Voorzitter: HANS VAN MAREN (28-4-32),
 Secretaris: HENDRIK JOHAN WILLEM MARIA VAN BEEK (27-7-30),
 Penningm.: JOHAN HENDRIK WILLEM CHRISTIAAN VAN BEEK (4-6-33)
 Beide laatstgenoemden zijn broers en wonen J.S. Bachstraat 58 te Utrecht. De penningmeester, J.H.W.Ch. van Beek, had de grote zaal van het "Oranjestraat" gehuurd (zaalcapaciteit plm 400 personen). In Utrecht waren enkele reclamebiljetten verschenen, waarin deze avond werd aangekondigd als een avond van de I.U.S.

De zaal werd ten 19.30 uur opengesteld. Bij de ingang waren plaatsbewijzen verkrijgbaar tegen 60 ct per stuk. Ten 20.10 uur waren plm 125 personen aanwezig, waarvan er nog ongeveer 25 kinderen waren, die op de lagere school thuis hoorden. Verder waren er een aantal oudere personen, kennelijk geen scholieren zijnde, en de rest bestond uit jeugd van diverse pluimage, doch Utrechtse studenten waren practisch niet aanwezig. In de zaal waren enige oude reclameplaten aangebracht, zoals "International Student Week 10-17 Nov. 1950", "Paix, Peace, M.H.P." (wat de afkorting M.H.P. betekent is niet duidelijk), "World Youth Day for Peace", en "Zonder Uw medewerking loopt de zaak vast".

Om 20-15 uur werd de avond geopend, ~~verm.~~ ~~voorn.~~ door Van Maren voorn. Na een welkomstwoord hield hij een korte toespraak, waarin hij de manifestatie van het Wereldjeugdfestival te Berlijn memoreerde, waar jonge mensen van alle mogelijke standen met elkaar gesproken hadden en elkaar trachtten te begrijpen. Dit is zeer nuttig voor het bevorderen van de wereldvrede. Spreker hoopte dat ook in Nederland spoedig een festival voor de jeugd gehouden zou worden en zeide dat er dan waarschijnlijk een kamp zou worden ingericht, doch positieve gegevens kon hij nog niet verstrekken. Verder sprak hij over de muziekstukken die deze avond ten gehore gebracht zouden worden en zeide o.m. dat het spelen van composities uit zes verschillende landen de internationale sfeer met zich bracht en dat als zodanig deze avond ook een bijdrage voor het behoud van de Vrede was. Meerdere keren beklemdoende spreker dat het streven van de I.U.S. voornamelijk was het bereiken van een vrede tussen de Grote Vijf. Hij deelde zijn gehoor mede, dat "bijna" een der bestuursleden van de IUS op deze Utrechtse avond was geweest, nl. Paolo Pezetti. Deze vertoefde nl. in Nederland en had het plan gehad te komen, doch moest plotseling weer weg. Hij, Pezetti, stuurde nu een bericht aan

LUCAS DE JONG
(17-6-26), land.
orz. OPSJ

o.k.

en nu 127893 e 125507 -2-

de vergadering, hetwelk spreker voorlas en dat naast het overbrengen van zijn groten enige algemeenheden inhield, zoals "succes bij het werk", etc.

Uitvoerig ging spreker bij zijn betoog voor de vrede en tegen het nationaal socialisme, fascisme en oorlogsdrijven in op de toestanden, zoals deze volgens hem zich nu nog in Italië voordeden, waar nog leerboeken uit de tijd van Mussolini met fascistische tendenzen in gebruik waren, terwijl tevens fascistische gebruiken in ere werden gehouden. Vele leerlingen hadden met medeweten der onderwijzers deze leermiddelen verbrand en een brief daarover aan de minister geschreven met het verzoek om in het bezit van "goede" leermiddelen te worden gesteld. De desbetreffende minister had klaarblijkelijk een foutieve instelling en stuurde precies gelijke boeken, die weer op de brandstapel werden gelegd. Nog steeds zitten die leerlingen nu zonder boeken en behelpen zich met dictaten der leraren. Ook in Nederland was nog een boek over Mussolini, aldus spreker, nl. dat van de schrijver Jan de Haas, die in Mussolini blijkbaar een groot man zag, door wie Italië er bovenop geholpen was. Dank zij de werkzaamheid van IUS en OPSJ was het aantal van soortgelijke boeken echter al zeer verkleind.

Spreker kwam daarna tot de musici van deze avond. Hij beval aan, speciaal op Haakon Stotijn te letten, die er zijn werk van maakt, steeds meer mensen met zijn muziek gelukkig te maken en daardoor de Vrede wil steunen. Dit tracht Stotijn te bereiken door voor het volk te gaan spelen. Stotijn ontmoet zeer veel tegenstand, doch niettemin zet hij door. In Nederland heerst volgens spreker afbraak van de cultuur door de schuld van de regering die te weinig aandacht aan de cultuur besteedt en te veel geld voor de bewapening uitgeeft. Eenieder moet zich overal en bij elke gelegenheid hiertegen verzetten!!

De vervolgens gespeelde muziekstukken werden goed vertolkt, vooral Dr. Rebling en Stotijn oogstten veel bijval. De zangeres Lya Siverts sprak zeer slecht Nederlands en zong Poolse, Roemeense of Hongaarse liedjes. Bij punt 4 van het programma (zie bijlage) zei Dr. Rebling dat Chopin een groot strijder voor de vrijheid van het Poolse volk was geweest in de tijd dat zijn land door het Tsaristische Rusland was bezet. Kinderen boden de musici en de zangeres aan het einde bloemen aan. Een slotwoord werd niet gesproken.

Tijdens de pauze waren boekjes en tijdschriftente bezichtigen, o.a. "World Student News" (prijs 15 ct, jaarabonnement f 1,-). Dit blad ziet er verzorgd uit en meerderen abonneerden zich hierop. Voorts lagen er "21 unforgettable days in the Soviet Union", "Youth sings", met opschrift in verschillende talen, zowel Engels als Russisch, "Studie en Strijd" en "Onderwijs en Vrede".

De avond had een zeer rustig verloop.

Bijlage: programma
invulstrook IUS.

GEZIEN:

alleen voor orig.

124 326

I.U.S.

Vriendschaps concert.

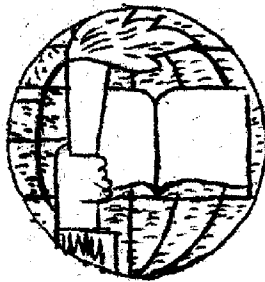
PROGRAMMA.

Lya Sivert - Zang.

Arie Jongman - fluit.

Haakon Stotijn - hobo.

Dr. Eberhard Rebling - piano.

I.U.S.

1. Canzon a duo Canti. Frescobaldi.
fluit, hobo en piano.
2. Souterliedekens B. van den Sigtenhorst-Meyer.
  - a. Den Mey staet vrolyck in sinen tijt.
  - b. Coemt doot tot mij.
  - c. Die mij morgen wecken sal.
  - d. Languir ne fault.

hobo en piano.
3. Aubade M. Flothuis.
Syrinx Cl. Debussy
Danse de la Chèvre A. Honegger.
fluitsolo.
4. Mazurka f. kl. terts. F. Chopin.
Polonaise as gr. terts. id.
pianosolo.
5. Moja pieszcrotea F. Chopin.
Wojak. id.
zang en piano
6. A gdy będzie słouce, Kanmeicky
Motzoul Pools volkslied.
zang en piano. Roemeens volkslied.

- Pauze. -

7. Joueurs de flûte . . . A. Roussel.

Pân.

Krishna.

Mr. de la Pégaudi.

Tityre.

fluit en piano.

8. Tee kinderliederen. . . Mussorgsky.

Grapje.

Hopak.

9. Pilky, Moravische dans. L. Janacek.

2 Armeense volksdansen. K. Kerworkjan.

Toccata . . . S. Lewina.

pianosolo.

10. Drie oud Hollandse Boerendansen bewerkt door

"De Spaanse boerendans"

J. Röntgen

"Malle Kits"

"Soet roosie root"

hobo en piano

11. Pastorale en Harlequinade. . . Eugène Goossens.

fluit, hobo en piano.

Deze avond is georganiseerd door één der
bij de I.U.S. aangesloten organisaties, de
organisatie van progressieve studerende jeugd.
de O.P.S.J.

De O.P.S. een organisatie voor en van scho-
lieren, komt op voor gelijke ontwikkelings-moge-
lijkheden voor allen, onafhankelijk van overtui-
ging of financiële draagkracht, voor verbetering
van het onderwijs en behoud van de vrede.

De O.P.S.J. organiseert lezingen, studie-
groepen, culturele avonden, sportdagen, week-
end-kampen, discussie-avonden enz.

- - - -

Wilt U meer weten over de Internationale Studenten Unie?

Vul onderstaand formulier in. U krijgt dan bericht over een binnen kort te houden lezing over de activiteit van de I.U.S.

Naam.....

Adres.....

Woonplaats.....

S.v.p. deponeren op de tafel met literatuur in de pauze, of achterlaten op de stoelen.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 (Slechts bij definitieve opberging invullen)
 O N A F G E D A A N

001136

JCO 133041 Mb 1136

[Handwritten mark]

Afd/Sect. *B.3 d* Dat. *0.11* Par. *8*

Achtereenvolgens aan: *Kara.*

[Large handwritten mark]

act/cont. 25/4/52

Interne aanwijzingen ACD IV

Verantw. voor } H. ACD, namens deze
 Adm. afdoening } Dat: *26/11/52*

ACD/ Dat. Par.

Afd.	Sectie	BEHANDELING	Afd./Par.	Dat.
<i>Kara.</i>		<i>Al onze relaties ingepakt. Zie volk van Kar. Par. dtd. 3.11.52.</i>	<i>act/10</i>	<i>26/3</i>
<i>B</i>	<i>B III</i>		<i>Van B. III</i>	<i>3.4.52.</i>
	<i>B III</i>		<i>SB</i>	<i>8.4.52</i>
			<i>[Handwritten initials]</i>	<i>0.11</i>
			<i>[Handwritten initials]</i>	<i>9/4</i>

NOTA:
Van: Ka-Ra

UITGEBEKT

Op 17.3.52 werden aan Clipper, Sardine, Zwartjan, Expresse en Spil respectievelijk brieven nr. CAH/52/276, GEH/52/171, GDD/52/049, GFH/52/107 en 133041/CBS/1345 geschreven, waarbij hen de inhoud van de nota van HB aan Ka-Ra d.d.12.3.52 nr.133041 werd medegedeeld.

3.4.52. v.H.

Notitie

UITGEBOEKT

Aan: KA-RA
Van: H.B.
No.: BX 133041
Ond.: Zomerkampen CPSJ IIIw/h 3

Hiermede bericht ik U, dat door de G.P.S.J. van 26 Juli tot 6 Augustus in de Ardennen een zomerkamp gehouden zal worden. Voor degenen, die er per fiets heengaan, is een "trektocht" georganiseerd. Vertrek 26 Juli uit Amsterdam. Datum van terugkomst 9 Augustus d.s.v..

Volgens een bericht in "Studie en Strijd" is de International Union of Students (I.U.S.) voornemens dit jaar "vakconferenties" te houden, n.l. één voor archeologie in Denemarken en één voor architectuur in Italië.

Het in mijn notitie dd. 25.2.1952 nr. 131631 gereleveerde I.U.S.-kamp zal plaats vinden van 9-16 Augustus te Den Ham.

III.

H.B.
12 Maart 1952

Dienstgeheim

6.536.3 6.536.3
 6.536.3 6.536.3
 15 FEB 1952
 ACD/156950

Bijl.: één.

1x.

Schutblad is...

G. Haarlem

Op Zondagavond, 3.2.52, organiseerde de OPSJ Haarlem een Vijf Landen Concert in "Cultura".

Aanwezig: ± 180-190 personen (zaalcapaciteit: 220). De zaal was voor een goed deel (naar schatting ± 60%) gevuld met jongeren en overigens met ouderen uit vrijwel alle geledingen van de partij. Onder de jeugd waren o.m. verscheidene dezerzijds bekende ANJV.ers(sters). De aanwezige jongeren bestonden voor het overgrote deel uit werkende jeugd. Scholieren en studerende werden vrijwel niet gesignaleerd. Hierbij zij opgemerkt, dat de besturen van enkele schoolverenigingen hier ter stede een schriftelijke uitnodiging ontvingen om deze avond bij te wonen resp. te propageren. Bekend is dat een der directeuren van deze scholen verbod de OPSJ-avond te propageren en contact opnam met zijn collega's van andere scholen.

Tegen de achterzijde van het podium was een vlag bevestigd waarop geborduurd: Vijfmaandenplan. Deze vlag werd op een gegeven moment verwijderd en vervangen door de vlag van de OPSJ, die echter na de pauze ook weer werd verwijderd. In de zaal hing één biljet met de leuze: Teken voor een Vredespact tussen de Grote Vijf.

De concertavond werd namens het district Kennemerland van de OPSJ geopend door Walter August Johann Brouwer, 29.5.30 (bekend), die bij voorbaat een woord van dank sprak tot de optredenden: Haakon Stotijn (hobo), Arie Jongman (fluit), Eberhard Rebling (piano), Lia Siwers (zang in de Russische taal), Cas Brederode (voordracht) en de dansgroep van Woud Meyer, die allen geheel belangeloos aan deze avond medewerkten. De optredenden kwamen uit Amsterdam en Zaandam.

Vervolgens was het woord aan Lucas de Jong, 17.6.26, landelijk voorzitter van de OPSJ, die het karakter van de avond: een Vijf Landen Concert, koppelde aan de Handtekeningenactie voor een Vredespact tussen de Grote Vijf en voor deze actie een opwekkend woord deed horen. Tevens verwees hij naar de achterzijde van het programma waar men zijn handtekening kon plaatsen voor resp.: inlichtingen over de OPSJ; opgave om abonné te worden op "Studie en Strijd"; opgave voor lidmaatschap van de OPSJ. (Hiervan werd, voor zover kon worden opgemerkt, geen gebruik gemaakt). Behalve deze korte verwijzing van de Jong, werd geen propaganda voor de OPSJ gemaakt.

Voor de volgorde van optreden en het gebodene wordt verwezen naar bijgevoegd programma.

Achter in de zaal was een stand ingericht met lectuur als "Studie en Strijd", "World Student News" en verdere progressieve lectuur de internationale studentenorganisatie (I.U.S.) betreffende.

De stemming was zeer enthousiast en verscheidene nummers werden met langdurig handgeklap en voetgetrappel besloten.

Aan het einde van de avond dankte Walter Brouwer (voornoemd) op optreden nogmaals voor het gebodene. Hoewel de optredenden belangeloos hadden medegewerkt, zei Brouwer, waren aan deze avond toch vele kosten verbonden (zaalhuur, reiskostenvergoeding e.d.) en er zou daarom bij het verlaten van de zaal een collecte worden gehouden die hij in de aandacht van de aanwezigen aanbeval.

Van de hand van Jacob (Jaap) Wolff, 1.9.23 (bekend) verscheen een verslag over deze avond in "De Waarheid" dd. 4.2.52. Hij noemde deze concert-avond: een aardig initiatief van deze jonge organisatie, die hiervoor veel dank verdient.

an het Hoofd van de B.V.D.
 vastraat 68.
 an Haag.

18 Februari 1952.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 21-2-'52

No.: BX 131336

Ond.: O.P.S.J.

*Wijpde 21/5
Schakel in nummer 4*

DIENSTGEHEIM

IIIIa/3v

UITGEBOEKT

Volgens berichten in de pers organiseerde de O.P.S.J. te Haarlem op 3 Februari j.l. een "Vijflanden-muziekavond".

Ik moge U verzoeken mij te doen berichten wat U omtrent dit concert bekend is geworden.

verslag ontv.

d/k
HET HOOFD VAN DE DIENST
name ns deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Gemeentepolitie
te
HAARLEM

J. G. Crabbendam

Uw brief: 106673 dd. 28.4.1951

Betreft: Deelnemers weekend OPSJ. B

VERTROUWELIJK.*A'dam
DD 1136*

6.536.3	6.536.3
6.532.4	6.14
31 MRT 1952	
ACD/155/04	

OP KAART
ACD/48
DA: 28/6-51
PAR: 25

28 Maart 1952.

Schutblad in ...

Naar aanleiding van Uw bovenaangehaald schrijven volgt hieronder een opgave der jongelieden, die aan de hand van Uw bijlage konden worden geïdentificeerd en die dezerzijds nog niet in de documentatie stonden vermeld. Allen wonen te dezer stede. Velen der in de bijlage genoemde jongelui zijn U reeds bekend. Met anderen weer deed zich het gebruikelijke euvel voor, dat de opgegeven adressen niet in aanmerking kwamen voor de betrokkenen.

- op kaart*
- ✓ **AAK**, Agnes Eva, geb. Amsterdam, 30.1.1936, won. Burmanstraat 18³;
  - ✓ **ANTHONISSEN**, Ilja Hendrik, geb. Amsterdam, 5.2.1937, won. Admiralengracht 201-I;
  - ✓ **BLOM**, Catharina Maria Cornelia, geb. Amsterdam, 24.5.1931, won. Zwaagsstraat 27 hs.;;
  - ✓ **BOOMSA**, Hendrika Johanna, geb. Amsterdam, 13 Augustus 1933, kantoorbediende, won. Spechtstraat 8 hs.;
  - ✓ **COESANT**, Cornelia Theodora van, geb. Amsterdam, 18.9.1937, won. Bremstraat 55-I;
  - ✓ **FLEMMING**, Leopold, geb. Amsterdam, 15.6.1937, won. Brouwersgracht 161-III;
  - ✓ **GROENINK**, Robert Jacobus, geb. Amsterdam, 13.8.1936, won. le Jan van der Heijdenstraat 124-II;
  - ✓ **HAKEN**, Jantje, geb. Finsterwolde, 18.7.1936, won. Lekstraat 32 hs.
  - ✓ **HEK**, Philip van 't, geb. Amsterdam, 18.11.1936, Distelweg 53 hs.;
  - ✓ **HENRIËT**, Helena, geb. Amsterdam, 28.12.1934, won. Alexanderstraat 2 huis;
  - ✓ **HOUTEN**, Sonja van, geb. Amsterdam, 26.3.1938, won. 4e Vogelstraat 10;
  - ✓ **JANISSEN**, Jacobus, geb. Amsterdam, 6.12.1935, thans, sedert 11.10.1951 wonende te ILPENDAM, Purmerland 94;
  - ✓ **KNIPMEIJER**, Hillegonda, geb. Amsterdam, 2.11.1937, won. Goudenregenstraat 5 hs.;
  - ✓ **KUNTZE**, Johan, geb. Amsterdam, 2.2.1937, won. Kanariestraat 5-I;
  - ✓ **LEEGWATER**, Jansje, geb. Amsterdam, 22.9.1935, won. Mesdagstraat 28 hs.;
  - ✓ **PELGROM**, Rosa, geb. 's-Gravenhage, 13.5.1932, won. Kloveniersburgwal 91-II;
  - ✓ **PETERMANN**, Carl Friedrich, geb. Amsterdam, 29.2.1936, won. Nigellestraat 17, bv.;
  - ✓ **RIETSCHOTEN**, Clasina Adriana van, geb. Amsterdam, 7.4.1931, kantoorbediende, won. Zwaagstraat 25 hs.;
  - ✓ **RIGTERINK**, Albert, geb. Amsterdam, 25.8.1938, won. Kleine Bickersstraat 1-II;
  - ✓ **SCHOUMANS**, Bernardina, geb. Amsterdam, 12.7.1937, won. Hazelaarstraat 26 hs.;
  - ✓ **VRIES**, Huib, geb. Amsterdam, 8.12.1935, won. Van Houweningenstraat 77-III;
  - ✓ **WAL**, Wilhelmina Maria van der, geb. Amsterdam, 17.2.1933, kantoorbediende, won. Sumatrastraat 127-I;
  - ✓ **WILDEMAN**, Aaltje Geertrui, geb. Amsterdam, 5.4.1937, won. Ribesstraat 9 bv.;
  - ✓ **IJSEBAERT**, Herman Karel Octavus, geb. Sint Niklaas (B), 21.12.1928, won. Sportstraat 41.

No. 4290-7/50

de A'dam

Uw brief: 91239 dd. 28.11.1950

Betreft: Deelnemers OPSJ-kamp.

VERTROUWELIJK.

NIET O.K.
ACD/48
DAT: 17/6/52
PAR: p

6.536.3
6.532.4

24 MRT 1952
ACD/134231

20 maart 1952.

Schutblad is vernieuwd

Onder dankzegging voor de bij Uw bovenaangehaald schrijven verstrekte gegevens, wordt medegedeeld dat aan de hand van de betrokken namen en adressen voor het overgrote deel geen positieve opgave van personalia kan geschieden. Verminkte namen en foutieve adressen zijn hieraan schuld.

Positief konden worden geïdentificeerd navolgende, bij U reeds bekende, personen:

BONGARDT, Emma van de	(31.8.1926)
CLERCQ, Regina Chrétienne le	(19.5.1932)
GORTZAK, Pieter Johannes	(5.1.1933)
JONG, Cornelis de	(30.3.1930)
LUGT, Anna van der	(24.3.1925)
MULDER, Rudi	(9.10.1928)
MÜLLER, Frans	(24.5.1932)
PRAAG, Adrie van	(4.3.1936).

=====
No. 13. *h*

F3.

*fig. behoud
Bij No 12869/14*

PROGRAMMA

ZONDAG 3 FEBRUARI

Georganiseerd door:

Organisatie van Progressieve Studerende
Jeugd.

Afdeling Haarlem.

5 LANDEN CONCERT

10 cent.

Frankrijk

1. Gravement et gaiement   Francois Couperin
uit Sonate en trio
fluit, hobo en piano
2. Syrinx   Claude Debussy
Danse de la chèvre   Arthur Honegger
fluitsolo
3. Sarabande et Allegro   Gabriel Grovlez
hobo en piano

China

Herdersfluit   Heh Liu Tingh
pianosolo

Sowjet-Unie

1. Twee Armeense Volksdansen-Komitas Kerworkja
pianosolo
2. Twee kinderliederen   Modest Moessorgsky
Wiegenlied   Alexander Gretsja
Hopak   inov
zang en piano   Modest Moessorgsky
3. Toccata   Sara Lewina
pianosolo

PAUZE

Verenigde Staten

Amerikaanse arbeidersliederen.

"Ons gaat het aan" Opgedragen aan:
Joe Hill
"Waar slaapt mijn jongen" Wieland Herzfelde

De man met de schoffel Edwin Markham

Ballade van Ozie Powell Langston Hughes

De negerslaaf in het moeras
H.W. Longfellow

Voordracht

Engeland

1. Morrisdansen met fluitbegeleiding

2. Pastorale en Harlequinade
Eugene Goosens
fluit, hobo en piano

Medewerkenden:

Haakon Stetijn	hobo
Arie Jongman	fluit
Erhard Rebling	piano
Lia Siwers	zang
Cas Brederode	voordracht
Dansgroep van Woud Meyer.	

Ondergetekende:

Naam : . . . . .

Adres : . . . . .

wenst nadere inlichtingen over de O.P.S.J.

Handtekening

. . . . .

Ondergetekende:

Naam : . . . . .

Adres : . . . . .

wenst abonné te worden op "Studie & Strijf"
Handtekening

. . . . .

Ondergetekende:

Naam : . . . . .

Adres : . . . . .

wenst lid te worden van de O.P.S.J.

Handtekening

. . . . .

3)

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
 (Slechts bij definitieve opberging invullen)
 O N A F G E D A A N

CO 135359
 ✓
 R
 OD 1136

OD 1136.

Afd./Sect. *B/D* Dat. *234* Par. *P*

Achtereenvolgens aan: *Kens*
B

afblenkt 7/5/52

Verantw. voor } *B* H.ACD, namens deze
 Adm afdoening } Dat: *4/4/52* *B*

Interne aanwijzingen ACD JV

ACD/ Dat. Par.

Afd.	Sectie	B E H A N D E L I N G	Afd./Par.	Dat.
<i>Kens</i>	<i>WB 8/4</i>		<i>ACD B</i>	<i>4/4</i>
<i>B</i>	<i>B/D ?</i>		<i>Ms</i>	<i>9/4/52</i>
<i>B/D</i>	<i>f of d. Iets bekend?</i>		<i>B/D</i>	<i>9/4</i>
	<i>En in een O.P.S.J. cultuurwaggen</i>			
	<i>op komst. Die m.o.</i>			
<i>B/D</i>	<i>~~tot 7-2-1952~~ Kg</i>		<i>B/D</i>	<i>18-4-52</i>
				<i>25/1</i>

Verbinding 97.

31 Maart 1952.

No. 51/Vertrouwelijk.

Onderwerp: pamflet, getiteld "de cultuur bedreigd".

Betrouwbaarheid berichtgever en waardering bericht:
zeer betrouwbaar.

Blaasmen deel

-o-o-o-o-

Via een alhier gevestigde onderwijs-instelling werd ontvangen een aan deze instelling gezonden pamflet, getiteld: "De Cultuur Bedreigd", correspondentie-adres L.de Jong, Weesperzijde 42A, Amsterdam.

In dit stuk wordt betoogd, dat door de overheid teveel wordt bezuinigd op onderwijs, kunsten en wetenschappen, tengevolge waarvan de Nederlandse cultuur wordt bedreigd. Tegelijkertijd worden echter kosten noch moeiten gespaard, om de bewapening te doen slagen. Ieder, die zulks ter harte gaat, wordt opgeroepen voor een conferentie, te houden in Mei a.s.

Op de achterzijde van het (gestencilde) pamflet komen een aantal namen voor van personen, die het stuk zouden hebben ondertekend.

Dezerzijds wordt verondersteld, dat boven bedoeld geschrift bij U wel bekend zal zijn. Mocht dit niet het geval blijken, dan kan inzage hiervan worden verstrekt. Einde.

-o-o-o-o-

b.151	06383
051-06345	
2	APR 1952.
ACD	135359.

Corr. Adres: L. de Jong, Weesperzijde 42 A ' te Amsterdam.

L.S.,

De Nederlandse cultuur, die door de eeuwen heen in de wereld groot aanzien genoot, wordt met afbraak bedreigd. Voortdurend wordt er door de Overheid bezuinigd op de uitgaven voor onderwijs, kunsten en wetenschappen. Subsidies worden verlaagd of opgeheven, waardoor verschillende culturele groepen en instellingen in hun activiteiten worden belemmerd of zelfs geheel hun werk moeten staken.

De Nederlandse Opera, toneelgezelschappen, orkesten, balletgroepen, en ook musea, archieven en andere kostbare verzamelingen hebben met grote financiële moeilijkheden te kampen. De sociale positie van de kunstenaar is meer dan bedroevend en onze goede krachten worden daardoor vaak gedwongen werk in het buitenland te zoeken.

Er is geen tak van het onderwijs, die niet met een nijpend tekort aan lesruimte en leermiddelen te kampen heeft en waarbij bovendien de mogelijkheid van lichamelijke opvoeding met de dag kleiner wordt. De Rectores Magnifici herinneren elk jaar aan de schromelijke achterstand op het gebied van de moderne apparatuur der Universiteiten; het wetenschappelijk onderzoek in al zijn geleidingen geniet in veel te geringe mate de daadwerkelijke belangstelling van de Overheid. De sociale positie van vele studenten is slecht vooral op het gebied van het werkstudentenschap, het beurzenstelsel en de "mensa".

Onze cultuurmonumenten, zoals vele kerken in ons land, worden met verval bedreigd door de geringe offers, die de Overheid zich hiervoor getroost. Steeds meer recreatiegebieden en natuurmonumenten, als de Hoge Veluwe, worden opgeofferd aan de defensie.

Over deze stand van zaken zijn wij zeer verontrust.

De Overheid verdedigt dit beleid met de bewering, dat ons land kosten nog moete mag sparen om de bewapening te doen slagen, die dan moet dienen om onze cultuur te verdedigen. Hoewel wij geneigd zijn deze bewapening vanuit verschillend standpunt te beschouwen, zijn wij eensgezind van mening, dat een dergelijk beleid ten aanzien van ons onderwijs, onze kunst en wetenschap een ernstige achteruitgang van onze Nederlandse cultuur ten gevolge heeft.

Wij roepen ieder, wie dit ter harte gaat, op, zijn instemming te betuigen met en steun te verlenen aan het voorbereiden en bijeenroepen van een Conferentie (middelen Mei), die deze stand van zaken ernstig onder ogen zal moeten zien en wegen en middelen zal moeten aangeven, die tot verbetering leiden. Wij initieeren elk initiatief dat in dit verband genomen wordt van

ADHESIEBETTINGEN MET DEZE OPROEP TE ZIEN EN NAAR WEESPERSIJDE 42A Amsterdam

Amsterdam
Amsterdam
Amsterdam

Dr. W. van Kamp - Kunstenaars
E. Zander - hoofd Lagero School
S. van Zijst - MTS-or

... de onderstekenaars van deze oproep behoren o.a.

P. Alma - kunstschilder	Amsterdam
H. Baaren - tekenleraar	Den Haag
A. Banning - hoofd L. School	Amsterdam
H. Bayens - schilder	Amsterdam
B. Bayens - schilderes	Amsterdam
Chr. Bockman - kunstschilder	Amsterdam
H. Bierman - mont. leider	Amsterdam
J. Blom - student	Amsterdam
HS. Boekenogen - beeldhouwer	Leiden
R. Brown - student	Amsterdam
J. Buttinghausen - student	Amsterdam
M. Bijleveld - onderwijzeres	Amsterdam
Chr. Calson-Timmer -journaliste	Amsterdam
Grethe la Croix - lerares	Amsterdam
kuns tnijverh.	
G. Dat - onderwijzeres	Amsterdam
Y. Eekman - handweefster	Den Haag
B. Eorhart - kunststuderend	Amsterdam
Dr. J. Engels - leraar	Amsterdam
A. van Eyck - architect	Groningen
A.v.d.Foor - schilderes	Amsterdam
S. Goudsmit - schrijver	Amsterdam
K. de Haan - student	Amsterdam
J.W. Havermans - beeldhouwer	Amsterdam
A. Heertje - student	Amsterdam
W. Haye-Westendorp - bouwk. tekenares	Amsterdam
H.v.Hessen Héuckeroth -vertaalster	Amsterdam
J.A.G. van Heyenoord - gep.leraar	Amsterdam
W.A.P. van Hoek - musicus	Den Haag
J. Hoekstra - med. drs.	Den Haag
G. Hofenk - student	Amsterdam
C. de Jager - astr.drs.	Delft
W. Jolles - scholier	Utrecht
X L. de Jong - student	Amsterdam
C.J. Kolk - schrijver	Amsterdam
C. Klaassen - graficus	Broek in Waterland
F.K. Klaska - student	Amsterdam
P. Koning - Beeldhouwer	Amsterdam
C. Kriessels Bultje - analyste	Amsterdam
T. Kristians - kunstschilder	Amsterdam
H. van Kruiningen - kunstschilder	Amsterdam
H. Martelhof - bouwk. tekenaar	Amsterdam
J. Ligtelijn - pianist	Amsterdam
W. Mayer- van Dijk kunstnijv.	Amsterdam
H. Molenaar - ontwerper, voorz.	Amsterdam
vakgroep GKF	
M.G. Noot - onderwijzer	Amsterdam
H. Nijman - student	Amsterdam
J. Olivier - tekenares GKF	Amsterdam
J.J. Pijnacker Hordijk - student	Amsterdam
F. Sandee - onderwijzer	Amsterdam
H.B. Schotte - student	Amsterdam
P. Schraa - student	Amsterdam
H. Schutte - beeldhouwer	Amsterdam
H. Sondorp - scholier	Veere
W. Smit - leraar	Amsterdam
O. Treumann - graf.ontv. GKF	Amsterdam
W. Vinkemöller - student	Amsterdam
J.J. Vriend - architect. leraar MFS	Amsterdam

De Haag

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12
Doss.153/22.
Onderwerp: O.P.S.J.

13 Mei 1952

6.536.3	6.536.3
DT.VT	06.2.47-6523
	6523
	06.2.47-6536.3
14 MEI 1952	
ACD	139035

Bijlage: één.

Schutblad is verwijderd
Hierbij wordt toegezonden een mededeling omtrent door de O.P.S.J. te organiseren sportfestival voor Middellbare, U.L.O. en Vakscholen, te Amsterdam, zoals deze aan de besturen der Schoolverenigingen zijn toegezonden. (einde)

ORGANISATIE V. PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD.

Aan het schoolbestuur van *de school van de H.B.S. - Naamde*

De O.P.S.J. organiseert een groot sportfestival voor Middelbare, U.L.O.- en Vakscholen in Amsterdam.
Het tournooi bestaat uit een athletiek- en volleybalgedeelte.

Het onderdeel volleybal zal op Zaterdag 31 Mei a.s. plaatsvinden in de Turnhal te Amsterdam, terwijl de athletiekwedstrijden, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, op Dinsdag, 3 Juni gehouden zullen worden.

De athletiekwedstrijden omvatten de volgende nummers:

- .. 100 meter hardlopen.
- .. 800 meter hardlopen.
- .. verspringen.
- .. hoogspringen.
- .. kogelstoten.
- .. 4 x 100 meter estafette.

De persoonlijke nummers zijn verdeeld in vier groepen, te weten, een groep voor jongens tot en met vijftien jaar, een groep van jongens boven 15 jaar, een groep voor meisjes tot en met vijftien jaar en een groep voor meisjes boven de vijftien jaar.

De estafettes worden in twee groepen gelopen, en wel voor jongens en voor meisjes. Hier valt de leeftijdsgrens dus weg!

Het volleybal-tournooi hebben we gemeend alleen open te moeten stellen voor jongensploegen. Ook hier is geen leeftijdsgrens gesteld.

Van een bepaalde school kan een onbeperkt aantal scholierenploegen deelnemen, waarbij ons voorbehouden is bij teveel inschrijvingen eventuele tweede of derde teams van een school van de deelnemerslijst te schrappen. Dit voorbehoud geldt dus voor de volleybal- en estafetteploegen.

Elke scholier mag echter aan niet meer dan twee nummers deelnemen, buiten estafette en volleybal.

Het inschrijfgeld bedraagt 25 cent per persoon en per volleybalploeg een gulden.

Het terrein, waar de athletiekwedstrijden zullen plaatsvinden, alsmede de sluitingsdatum voor inschrijvingen zullen nog nader bekend gemaakt worden.

De deelnemende scholen kunnen echter met de bekendzijnde gegevens reeds de training ter hand nemen en in overleg met de directeur der school trachten een geschikte trainingsgelegenheid te vinden.

Als persoonlijke prijzen zullen aan elke eerste en tweede van iedere groep op elk onderdeel medailles worden uitgereikt. Aan de scholen, die de meeste punten op zich weten te verzamelen voor:

1. Athletiek en 2. Volleybal zullen de wisselbekers uitgereikt worden, waarvan die van volleybal al twee jaar in handen is van de Christelijke Juliana U.L.O.

Een groep jongens en meisjes, verkregen door loting tussen alle eerste prijs winnaars, zal in staat worden gesteld een reis naar het buitenland te maken.

Inschrijvingen met duidelijke vermelding van naam, adres, leeftijd, jongen of meisje en school kunnen worden opgestuurd naar de SMITSSTRAAT 18'', Amsterdam Oost.

DE SPORTCOMMISSIE
O.P.S.J.

(eventuele reiskosten zijn voor eigen rekening.)

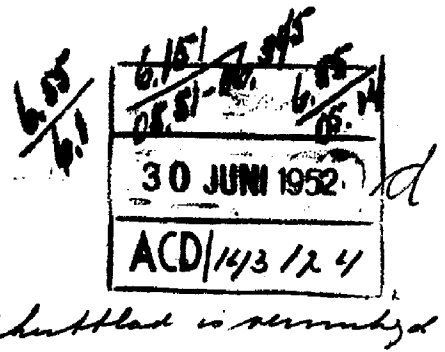
RAPPORT VAN KB

AAN HB BIII

No.: 5436

Betr.: CONFERENTIE "DE CULTUUR BEDREIGD."

Typ.D.

Omtrent de op 14-6-1952 in het Instituut voor de Tropen te Amsterdam gehouden conferentie "De Cultuur Bedreigd", werd uit betrouwbare bron het volgende vernomen.

De conferentie begon 's middags om ongeveer 3 uur en duurde de hele middag en avond met een onderbreking van 6 tot 8 uur. Tijdens de middag-bijeenkomst voerden twee sprekers het woord, t.w.: J.J. VRIEND (bouwkundige en leraar M.T.S.) en Kees v.d. KRAAN (2e hobofist van het concertgebouw-orkest).

De heer VRIEND constateerde vooral een verval op dat gebied van de cultuur, dat zijn vak (bouwkunde en architectuur) betreft. Hij constateerde, dat de regering aan de ene kant weinig geld ter beschikking stelt voor culturele doeleinden, terwijl aan de andere kant zulke ontzettend hoge bedragen aan de bewapening worden uitgegeven. Hij zei aan te nemen, dat de bewapening nodig was, maar hij vroeg zich af, of het bedrag, dat voor bewapening wordt uitgetrokken, niet met 1 %, of desnoods 0,1 % of 0,01 % beknot zou kunnen worden. Dit geld zou dan besteed kunnen worden aan culturele doeleinden, zoals subsidie voor toneel, ballet, concerten, restauratiewerken, e.d., "want", zo zei hij, "als er steeds meer geld aan de bewapening wordt besteed en steeds minder aan de cultuur, is er tenslotte niets meer te verdedigen."

Na VRIEND kwam Kees v.d. KRAAN aan het woord. Hij besprak meer de bedreiging van een ander gedeelte van de cultuur, namelijk toneel, muziek e.d.. Alle toneelgezelschappen en orkesten hebben, volgens spreker, te kampen met geldgebrek, dat een gevolg is van geen of onvoldoende subsidie. Verschillende pogingen zijn ondernomen, om enkele orkesten een fusie te laten aangaan, waardoor enige musici ontslagen zouden kunnen worden. Het Nederlandse ballet heeft de helft van het aantal dansers moeten ontslaan, omdat de subsidie voor een geheel jaar onvoldoende is, om één voorstelling te subsidiëren. Ook v.d. KRAAN gaf de schuld van de bedreiging van de cultuur aan de bewapening. Hij zei, dat de wereldvredebeweging al miljoenen en miljoenen handtekeningen heeft verzameld, om tot een ontmoeting van de Grote vijf te komen. Hij raadde alle aanwezigen aan zoveel mogelijk een vredesverdrag tussen de vijf grote mogendheden te ondersteunen, opdat de bewapening zou afnemen en geld beschikbaar zou komen voor allerlei culturele doeleinden.

Na een korte pauze was er gelegenheid tot het stellen van vragen en tot het naar voren brengen van een eigen visie op de zaak. Door enkele der aanwezigen werd hiervan gebruik gemaakt. Een van deze mensen drukte iedereen nog eens sterk op het hart veel propaganda te maken, voor de Nederlandse Vredesbeweging, waardoor tot een beperking van de bewapening gekomen zou kunnen worden. Enkele sprekers vroegen nog van het initiatief-comité iets blijvends te maken en steeds bulletins te verspreiden over de bedreiging van de cultuur.

Om ongeveer zes uur verdaagde de voorzitter van de vergadering de conferentie tot 8 uur 's avonds. Hij sprak hierbij de hoop uit, dat de opkomst, die 's middags slechts 120 à 150 man bedroeg, 's avonds groter zou zijn, dit bleek echter 's avonds niet het geval te wezen. Er zouden 's avonds drie lezingen gehouden worden over het onderwijsprobleem. Er was echter slechts één spreekster, een zekere mevrouw v.d. (MUYZENBERG ?)-WILLEMSSEN. Deze enigszins sentimentele dame sprak de gachte aanwezigen aan met "vrienden" en tutoyeerde voortdurend tijdens haar betoog. (Inderdaad bestond het merendeel der aanwezigen uit jonge mensen, er waren echter, vooral juist 's avonds vrij wat oudere mensen

aanwezig). Zij had het hoofdzakelijk over het tekort aan scholen voor kleuter- en lager-onderwijs en de blijkbaar erbarmelijke toestand, waarin vele van de bestaande scholen verkeren. Er waren reeds vele noodklokken geluid op dit gebied, maar zij waren niet gehoord door door degenen, die ze horen moesten. Waarschijnlijk om haar be- toog aan te passen aan dit gezelschap, zei zij ook nog enkele woor- den over het middelbaar- en hoger-onderwijs. Voor de laatste cate- gorie eiste zij een studieloon.

Ook na deze inleiding maakten enkelen der aanwezigen nog een paar opmerkingen, speciaal over onderwijszaken.

Hierna sloot de voorzitter van de conferentie het mondeling gedeel- te van de conferentie af, met een zeer korte samenvatting van het ge- sprokene en de mededeling dat het initiatief-comité had besloten te blijven voortbestaan en overal de bedreiging van de cultuur zou aan- wijzen en hierover bulletins verspreiden.

De conferentie werd besloten met een drietal korte films.

KB, 28 Juni 1952

VRIJ VOOR ACTIE

Bijlage: 1 uitnodigingskaart (bij origineel)

07
" DE CULTUUR BEDREIGD "

=====

Corr.adres: L. de Jong, 'Weesperzijde 42 A', Amsterdam.

6 Juni '52

L.S.,

A.s. Zaterdag, 14 Juni zal de sinds geruime tijd voorbereide Conferentie "Cultuur Bedreigd" plaatsvinden.

Op deze conferentie zullen o.a. de heren J.J.Vriend (architect) en C.J. van der Kraan (Hoboïst, Secr. Ver. Concertgebouworkest) het woord voeren. Hiernaast zullen enkele jongeren hun visie geven op de diverse problemen, terwijl er ruime gelegenheid tot gedachtenwisseling zal zijn.

De Conferentie wordt gehouden in de Aula van het Instituut voor de Tropen te Amsterdam (te bereiken met lijn 9) en begint om 3 uur. Aan de zaal zijn nog toegangskaarten à 35 ct verkrijgbaar.

Wij hopen U op deze Conferentie te mogen ontmoeten,

met vriendelijke groeten,

namens het initiatiefcomité,

L. de Jong.

C O N F E R E N T I E " C U L T U U R B E D R E I G D "

Corr. Adres: Weesperzijde 42A', Amsterdam.

Bulletin no. 4.

L.S.,

Het programma van de conferentie zal er als volgt uitzien.
De conferentie zal zowel Zaterdagmiddags als Zaterdagavond
14 Juni in de Aula van het Instituut voor de Tropen gehouden worden.

Aanvang Zaterdagmiddags 3 uur (zaal open om half drie uur).

Aanvang Zaterdagavond 8 uur (zaal open om half acht uur).

Na een kort openingswoord zullen de inleidingen gehouden worden o.a. door de heer J. Vriend en indien mogelijk in verband met zijn werkzaamheden de heer H. Tiemeier. In verband met de verschuiving van de conferentie naar een latere datum zijn wij nog doende met een derde spreker.

Naast deze inleidingen zullen ook enige jongeren hun visie op het gestelde probleem geven. Na elke inleiding zal er gelegenheid zijn tot een uitgebreide discussie en tot het stellen van vragen. Hierna volgt een algemene nabeschuiving van de conclusie die uit deze conferentie te trekken zijn.

Tot slot zullen de volgende films vertoond worden:

"Middeleeuwse Bouwkunst"

"Les deux timides"

"Ballade van de hoge hoed"

Tussen de verschillende inleidingen zullen korte pauzes zijn.

Daar het van belang is, dat zoveel mogelijk intellectuelen, kunstenaars en leerkrachten aan deze conferentie deelnemen, zouden wij U hierbij willen verzoeken deze conferentie bekend te maken onder Uw collega's en vrienden.

Zo U nog niet Uw instemming met ons initiatief hebt betuigd of nog niet in het bezit bent van een toegangsbewijs voor de conferentie, kunt U dat door onderstaand formulier doen.

WIJ KUNNEN U THANS REEDS MEDEDELEN, DAT MEER DAN 400 PERSONEN HUN INSTEMMING MET ONS INITIATIEF HEBBEN BETUIGD!

Ondergetekende,

N A A M .....

A D R E S .....

K W A L I T E I T .....

- x betuigt hierbij zijn/haar instemming met de conferentie "Cultuur Bedreigd" op 14 Juni a.s.
- x verzoekt toezending van ... kaarten en zendt hierbij het benodigde bedrag ad. Fl..... (35 ct per stuk).
- x stort Fl..... op postgiro 587503 t.n.v. W.J. van Bittinghausen, Amsterdam om de conferentie vooral nu financieel te steunen.

Deze strook op te zenden naar Weesperzijde 42A', Amsterdam.

.....de cultuur bedreigd!.....

Hieronder laten we de inhoud van enige krantenberichten volgen, die - hoe toevallig deze berichten ook zijn - al een beeld geven van de ernstige aantasting van ons culturele leven.

N.R.C. 31-3-'52:

"De "Stichting Duinrell", die nu vijf jaar werkzaam is ter steun en introductie van jonge beginnende kunstenaars, verkeert in zeer grote financiële moeilijkheden. Het tekort is twintigduizend gulden en indien men geen steun verkrijgt van de overheid en particulieren zal de toestand onhoudbaar blijken te zijn. Op elk concert dat zij geeft, legt zij gemiddeld F. 375.- toe."

HET PAROOL 30-4-'52:

Op de in Utrecht gehouden "Bijeenkomst Scholennoed" wees de heer Bogaard er o.m. op, dat door het "opstoppen" van klassen, die voor 30 tot 36 leerlingen bestemd zijn, met 40, 50 en soms zelfs 60 kinderen, het onderwijs africhting wordt in plaats van vorming; Spr. stelde vast, dat thans reeds één derde van alle klassen meer dan 40 kinderen bevat; in dit gedeelte zit meer dan de helft van het totaal aantal kinderen. Juist in de dichtbevolkte arbeiderswijken kunnen de klassen uit van de kinderen. Het opvullen van de klassen gaat bovendien ook ten koste van de onderwijzers."

DE WAARHEID, 8-4-'52:

"Het lege gebouw van de voormalige Hollandse Schouwburg aan de Plantage Middenlaan staat nu al jaren bloot aan weer en wind. De natuurelementen hebben ook binnen in het gebouw, althans wat het bovenste gedeelte betreft vrij spel. In de kelder onder het gebouw staat een halve meter modderwater.. War vroeger de orkestbak was, is nu een diepe put, eveneens ondergelopen.

Uit het laatste nummer van DEBAT:

"Het is nu al zo ver dat jongens, die illustrator willen worden op de Rijkswerkplaats OMGESCHOOLD worden tot draaiier. Want ja, goed werk was er niet te vinden en men kon daarmee wat verdienen. - Hij behoort tot de beste tekenaars van de klas! - Hoe is het er nu eigenlijk mee gesteld, dat een jongen die werkelijk capaciteiten bezit, overdag op een Rijkswerkplaats moet zitten om 's avonds zijn studie te kunnen betalen".

MEDEDELINGEN DER NATUURBESCHERMINGSCOMMISSIE DER N.J.W. '52
NO. 1.:

Een uitgebreide discussie vond plaats over het probleem der militaire oefenterreinen. Wie zich nog steeds de omvang van de hier liggende moeilijkheden niet realiseert, moet de kaart van de Veluwe maar eens voor zich nemen en vervolgens bedenken, dat o.a. grof geschat, de gehele oppervlakte gelegen tussen de lijnen Stroe-Otterlo-Hoenderlo-Kootwijk de Oldebroekse heide en de heiden Z.W. van Deelen aansluitend aan de Hoge Veluwe, ja zelfs 40 Ha van laatstgenoemd gebied aan de bevrediging van de nog steeds wassende recreatiebehoeften is onttrokken. En dat is alleen al op de Veluwe, om nog te zwijgen van Havelte, Kroonspolders op Vlie, Loonse en Drunense Duinen enz. enz."

HANDELSBLAD 13-5-'52:

"De inspecteur van het L.O. heeft alle in de Gooise School te Laren gebruikte schoolbanken afgekeurd omdat zij niet meer voldoen aan de tegenwoordige eisen van een juiste houding van het tot stilzitten gedwongen schoolkind; de schoolarts is na een ingesteld onderzoek tot dezelfde conclusie gekomen.

....."de cultuur bedreigd",vervolg.....

N.R.C., 23-4-'52

Zo is gebleken, dat in 1949 47% van de beeldende kunstenaars beneden F. 1000.- heeft verdiend en 85% van de schilders en grafici, beneden F. 2000.-. Voor de beeldhouwers zijn de cijfers wat gunstiger, daar in dat jaar een vrij groot aantal monumenten is vervaardigd. Een vierde deel van de kunstenaars heeft niet eens de beschikking over een atelier, dat aan eniger mate redelijke eisen voldoet.

Uit de "MEDEDELINGEN VAN HET PRINS BERNHARD FONDS no.2/'51

"Nog slechts 7 % van het wetenschappelijk onderzoek - naarbe-
steed budget - vindt plaats aan de Universiteit. Als "gezond" wordt tenminste een verhouding van fundamenteel of zuiver wetenschappelijk onderzoek en toegepast wetenschappelijk onderzoek beschouwd van 15%/85%.
Maar rond 90 % van de wetenschappelijke publicaties stamt nog steeds uit Universitaire kring. Het uitgeven daarvan wordt echter financieel schier onmogelijk.

HET PAROOL, 12-1-'52

"Het Oude Stadhuis, de zittingen van de Almoes-
zeniershuis" op het Waterlooplein waar sinds 1945 de Academie van Bouwkunst is gevestigd heeft dringend restauratie nodig en daarmee dreigt het onderricht aan deze Academie in ernstige moeilijkheden te komen. Zij heeft n.l. niet de middelen voor restauratie. Een aantal bouwkundigen, verenigd in de Willem Kromhoutstichting, vestigt thans in een geschriftde aandacht op deze situatie.

HET DE "TOEGANG" van B. van den SIGTENHORST MEIJER.

"Voor deze F. 400.- heb ik vier maanden gewerkt. Volgens dit honorarium heeft mijn compositiewerk een waarde van F. 1200.- per jaar (zonder belasting dan). En nu verwacht ik nog dat IK de kosten voor vermenigvuldiging van mijn werk zal dragen! Ik ben blij voor mijn hulp-in-de-huishouding dat zij een verstandiger vak heeft gekozen. Naar de Fa. Alsbach & Co mij meldde bedragen de kosten voor het drukken van de drie werken ongeveer F.2000. Wanneer ik dus mijn drie, n.b. in opdracht geschreven composities ge-drukt wil hebben, ZODAT ZIJ KUNNEN WORDEN UITGEVOERD, MOET IK daar F. 1600.- op TOELEGGEN".

Op de conferentie zal dan ook de situatie, door bovenstaande berichten geschilderd, onder ogen moeten worden gezien. Tot onze grote vreugde zien wij dat van verschillende kanten pogingen worden ondernomen ter verbetering.

Zo kwamen onlangs 2000 onderwijzers en ouders op 28 April in Utrecht bijeen om te demonstreren voor een snellere scholenbouw.

Zo werd er de conferentie van de N.S.R. belegd, op 19-21 April, waar men zich heeft bezig gehouden met een aantal nijpende studentennoden en daardoor van betekenis was voor de studentenwereld.

Zo namen enkele jonge werkeloze kunstenaars het initiatief om werkgelegenheid te zoeken, onder meer het aanbren-gen van beelden en wandschilderingen in de stad Amsterdam.

Zo zal ook de conferentie "cultuur bedreigd" een belangrijke moeten zijn ter verbetering van de algemene situatie op cultureel gebied.

Wij willen U hierbij daarom ook verzoeken om zo groot mogelijke ondersteuning te geven aan deze conferentie.

/bijdrage

Corr. Adres.: Weesperzijde 42A', Amsterdam.

Bulletin no 3.

L.S.

In verband met het gelijktijdig plaatsvinden van een Conferentie over het Hoger Onderwijs van het Verbond van Wetenschappelijke Werkers en een vergadering van de Federatie van Beroepsverenigingen van Kunstenaars op 17/18 Mei heeft het initiatiefcomité van de conferentie "cultuur bedreigd" gemeend het besluit te moeten nemen, de conferentie uit te stellen tot 14 en 15 Juni.

Dit besluit is nu rijp beraad genomen, omdat wij weten, dat het uitstellen van de conferentie voor de vele bezoekers wellicht moeilijkheden met zich mee brengt.

Wij hopen echter dat U ook op 14 en 15 Juni aanwezig kunt zijn en wij zijn ervan overtuigd, dat het uitstellen van de conferentie tevens met zich mee zal brengen, dat nog meer personen van ons initiatief op de hoogte zullen komen en hun steun hieraan willen verlenen.

Wie via een bestelling aan ons Comité een uitnodiging voor 17 / 18 Mei heeft toegezonden gekregen, zal in de loop van de volgende week een nieuwe kaart van ons ontvangen.

Wanneer U zich op andere wijze reeds van een kaart voor 17 en 18 Mei hebt voorzien, kunt U deze kaart(en) inwisselen tegen de uitnodiging voor 14 en 15 Juni door de oude kaarten aan ons op te sturen.

Indien U nog niet Uw instemming hebt betuigd met deze conferentie, dan kunt U dit alsnog door middel van het onderstaand formulier doen.

In de hoop U dus op 14 en 15 Juni als bezoeker van de conferentie "cultuur bedreigd" te mogen ontmoeten, verblijven wij.

Hoogachtend,

namens het initiatiefcomité

L. de Jong.

op te zenden naar de Weesperzijde 42A', te Amsterdam.

Ondergetekende, N A A M .....
A D R E S.....
K W A L I T E I T.....

- x betuigt hierbij zijn/haar instemming met de Conferentie "Cultuur Bedreigd" op 14 en 15 Juni a.s.
- x verzoekt toezending van ... kaarten en zendt hierbij het benodigde bedrag á Fl..... (35 ct per stuk).
- x stort Fl..... op postgiro no. 587803 t.n.v. W.J.v. Büttinghausen, Amsterdam om de conferentie vooral nu financieel te steunen.

aanzien genoot, wordt met afbraak bedreigd. Voortdurend wordt er door de Overheid bezuinigd op de uitgaven voor Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Subsidies worden verlaagd of opgeheven, waardoor verschillende culturele groepen en instellingen in hun activiteiten worden belemmerd en soms zelfs geheel hun werk moeten staken.

De Nederlandse Opera, toneelgezelschappen, orkesten, balletgroepen en ook musea, archieven en andere kostbare verzamelingen hebben met grote financiële moeilijkheden te kampen.

De sociale positie van de kunstenaar is meer dan bedroevend en onze goede krachten worden daardoor vaak gedwongen werk in het buitenland te zoeken.

Er is geen tak van het onderwijs, die niet met een nijpend tekort aan lesruimte en leermiddelen te kampen heeft en waarbij bovendien de mogelijkheid van lichamelijke opvoeding met de dag kleiner wordt. De Rectores Magnifici herinneren elk jaar aan de schromelijke achterstand op het gebied van de moderne apparatuur der universiteiten; het wetenschappelijk onderzoek in al zijn geleidingen geniet in veel te geringe mate de daadwerkelijke belangstelling van de Overheid. De sociale positie van vele studenten is slecht vooral op het gebied van het werkstudentenschap, het beursenstelsel en de "mensa".

Onze cultuurmonumenten, zoals vele kerken in ons land worden met verval bedreigd door de geringe offers, die de Overheid zich hiervoor getroost.

Steeds meer recreatiegebieden en natuurmonumenten, zoals de Hoge Veluwe worden geofferd aan de Defensie.

Over deze stand van zaken zijn wij zeer verontrust.

De Overheid verdedigt dit beleid met de bewering, dat ons land kosten noch moeite mag sparen om de bewapening te doen slagen, die dan moet dienen om onze cultuur te verdedigen.

Hoewel wij geneigd zijn deze bewapening vanuit verschillend standpunt te beschouwen, zijn wij eensgezind van mening dat een dergelijk beleid ten aanzien van ons onderwijs, onze kunst en wetenschap een ernstige achteruitgang van onze Nederlandse Cultuur ten gevolge heeft.

Wij roepen ieder, wie dit ter harte gaat op, zijn instemming te betuigen met en steun te verlenen aan het voorbereiden en bijeenroepen van een conferentie op 14/15 Juni a.s., die deze stand van zaken ernstig onder ogen zal moeten zien en wegen en middelen zal moeten aangeven die tot verbetering leiden.

Wij juichen elk initiatief, dat in dit verband genomen wordt, van harte toe, en spreken de wens uit, dat deze conferentie een belangrijke bijdrage zal zijn ter bestanding en ontwikkeling van onze cultuur.

Tot de ondertekenaars behoren:

L.E. Beyerman, beeldhouwster; H. Bierman, Montessorileider; A.I.J. Brandenburg, onderwijzer; Mej.W.R.P. Burger, dir.huish.school; A.van Eyck, architect; W.Gehrels, Dir. Volksmuziekschool; W.Haye-Westengorp, bouwk.tekenares; Ed.Hoornik, letterkundige; F.Hunzicker, schilderes; C.Klaasen, graficus; P.Koning, beeldhouwer; G.te Kronnie, waterbouwk; G.Kouwenaar, letterk; Hildo Krop, beeldhouwer; Hr.Jaffé, adj.dir.Sted. Museum, B.W.H.Ide, arts; L. Ligtelin, pianist; H.v.Lith, beeldhouwer; Batus van Lier, componist; H.van Meerten, toneelspeler; Hr.Merkelbach, architect; H.Molenaar, ontw. voorz.vakgroep GKF; B.G.Muller leraar Gem.Kweekschool; Hr.Rabé, leraar Gem.Kweekschool; A.Schallier beeldhouwer; N.Schuyt, componist; W.Smit, leraar; Jan Sluyters, schilder; O.Treumann, graf.ontw.GKF; Dr.J.Suys, Lector Gem.Universiteit, J.de Vaal, dir.Ned.Filmmuseum; J.J.Vriend, architect; leraar MTS; B.Voeten, letterk Prof.Dr.W.F.Wertheim; Corry Vonk, Wim Kan, ABCcabaret allen te A'dam. H.Baaren, tekenleraar; W.A.P.Hoek, musicus; K. Andrea, schilder; Hr. ter Meulen, bibl.Vredespaleis; Prof.F.Schun, allen te den Haag; Hr. Duursma, hoofd L.O. Groningen; A.v.Gogh-Kaulbach, schrijfster; Hr.R. Otto, musicus, leraar; Ir.K.J.Hondius, allen te Haarlem, C.J.Kelk, schrijver, Broek in Waterland; Th.E. Cappenberg, leraar, Hilversum.